

**A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
RENDÉSZETTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
TERVEZETT TANTÁRGYI PROGRAMJAI**

(AZ OKTATÓK NÉVSORA SZERINT)

2018/2019-es tanév

Tartalomjegyzék

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM RENDÉSZETTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA TERVEZETT TANTÁRGYI PROGRAMJAI	1
A forenzikus medicina és a kriminalisztika kapcsolódási pontjai.....	9
<i>Dr. med. Angyal Miklós PhD, egyetemi docens</i>	<i>9</i>
Biometrikus adatok a rendészeti célú személyazonosításban	11
<i>Dr. Balla József PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>11</i>
A schengeni értékelési rendszer elmélete és gyakorlata	13
<i>Dr. Balla József, PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>13</i>
Közigazgatás és rendészeti jog.....	15
<i>Dr. habil. Balla Zoltán PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>15</i>
A forenzikus tudományok szerepe a nyomozásban	16
<i>Dr. Balláné Prof. Dr. Füsster Erzsébet PhD, egyetemi tanár.....</i>	<i>16</i>
Resztoratív módszerek alkalmazása a rendészeti munka és a büntetés-végrehajtás során ..	17
<i>Dr. habil. Barabás Andrea Tünde CSc, egyetemi docens</i>	<i>17</i>
Kiszolgáltatott áldozatok szituáció-orientált rendészeti kezelése	19
<i>Dr. habil. Barabás Andrea Tünde CSc, egyetemi docens</i>	<i>19</i>
Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben	21
<i>Prof. Dr. Blaskó Béla CSc, egyetemi tanár.....</i>	<i>21</i>
A büntetőjogi kodifikáció aktuális kérdései, az egyes jogintézmények fejlődési irányai....	23
<i>Prof. Dr. Blaskó Béla CSc, egyetemi tanár.....</i>	<i>23</i>
A szervezetszerű tűzvédelem kialakulása és fejlődése Magyarországon.....	25
<i>Prof. Dr. Bleszity János CSc, egyetemi tanár</i>	<i>25</i>
A tűzoltóságok katasztrófa-elhárítási feladatai	26
<i>Prof. Dr. Bleszity János CSc, egyetemi tanár</i>	<i>26</i>
A nemzetbiztonsági szolgálatok és elődszervezeteik története, fejlődése	27
<i>Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>27</i>
A nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe az ENSZ, EBESZ, EU és NATO vezette békeműveletek támogatásában, a XXI. században.....	28
<i>Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>28</i>
A nemzetközi szervezett bűnözés és annak hatása a magyar rendvédelmi szervek tevékenységére	29
<i>Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>29</i>
Külföldi nemzetbiztonsági szolgálatok és tevékenységük gyakorlata	30
<i>Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>30</i>
Alternatív rendészet.....	32
<i>Dr. Christián László PhD, egyetemi docens</i>	<i>32</i>
Az önkormányzati rendészet itthon és külföldön	34
<i>Dr. Christián László PhD, egyetemi docens</i>	<i>34</i>

A magánbiztonság helye a rendészetben.....	35
<i>Dr. Christián László PhD, egyetemi docens</i>	35
A büntetés-végrehajtási szervezet rendszere, működése, korszerűsítési irányai.....	36
<i>Dr. Czenczer Orsolya PhD, egyetemi docens</i>	36
A nemzetbiztonság általános elmélete	47
<i>Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens</i>	47
A titkos információgyűjtés	48
<i>Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens</i>	48
A titkos információgyűjtés és adatszerzés technikai biztosítása	50
<i>Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens</i>	50
A büntető igazságszolgáltatási rendszerek	52
<i>Dr. habil. Fantoly Zsanett PhD, egyetemi tanár</i>	52
Rendészettudományi ismeretek.....	55
<i>Prof. Dr. Finszter Géza DSc, professor emeritus</i>	55
<i>Prof. Dr. Főrizs Sándor CSc, egyetemi tanár</i>	55
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár</i>	55
<i>Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár</i>	55
<i>Prof. Dr. Pap András László DSc, egyetemi tanár</i>	55
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	55
A rendészet általános elmélete	57
<i>Prof. Dr. Finszter Géza DSc, professor emeritus</i>	57
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár</i>	57
Fejezetek a kritikai kriminológia eredményeiből.....	59
<i>Dr. Fliegauf Gergely PhD, egyetemi docens</i>	59
Pönológia és társadalomtudományi kutatás a börtönben	61
<i>Dr. Fliegauf Gergely PhD, egyetemi docens</i>	61
Előítélet és elfogultság a rendvédelemben: kriminálpszichológiai megközelítés.....	63
<i>Dr. Fogarasi Mihály PhD, egyetemi docens</i>	63
A minősített időszakok rendszete	65
<i>Prof. Dr. Főrizs Sándor CSc, egyetemi tanár</i>	65
A rendészeti szervek vezetése	67
<i>Prof. Dr. Főrizs Sándor CSc, egyetemi tanár</i>	67
Rendészeti szervek hazai és nemzetközi felkészítése	69
<i>Prof. Dr. Főrizs Sándor, CSc, egyetemi tanár</i>	69
Könyvtárhasználati szkillék	72
<i>Prof. Dr. Főrizs Sándor, CSc, egyetemi tanár</i>	72
Rendvédelem és huliganizmus	74
<i>Dr. Freyer Tamás PhD, egyetemi docens</i>	74
A rendvédelmi munka fizikai aspektusai	76
<i>Dr. Freyer Tamás PhD, egyetemi docens</i>	76

Publikálás nemzetközi folyóiratokban	78
<i>Dr. Haller József DSc, egyetemi docens</i>	78
Agresszió: neurobiológiától a bűnüldözésig	79
<i>Dr. Haller József DSc, egyetemi docens</i>	79
A rendészet bűnüldözési fejlesztési lehetőségei	80
<i>Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens</i>	80
Migráció szabályozása és joga	81
<i>Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens</i>	81
A kriminalisztika alaptézisei	82
<i>Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens</i>	82
Gyermek- és ifjúságvédelem	83
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	83
Oktatás-módszertani ismeretek	85
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	85
Az erkölcs szerepe a rendészeti munkában	87
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	87
Kommunikáció és erkölcs kapcsolata az európai rendészeti munkában	89
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	89
Tudományelmélet – kutatásetika	91
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	91
A nemzetbiztonság helyzetének értékelése	93
<i>Dr. habil. Héjja István CSc</i>	93
A nemzetbiztonsági szféra és a nyilvánosság	95
<i>Dr. habil. Héjja István CSc</i>	95
A felderítés és hírszerzés jelentősége a megváltozott külső és belső körülmények között ..	97
<i>Dr. habil. Héjja István CSc ny. ezredes</i>	97
A korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközei	99
<i>Dr. Hollán Miklós PhD, egyetemi docens</i>	99
A fokozott és extrém stresszterhelésekkel járó rendvédelmi tevékenységek pszichológiai és biológiai folyamatainak rendszerszemléletű modellezése, mérési, elemzési módszerei. ..	101
<i>Dr. Hullám István PhD</i>	101
A tudományos munka alapjai, elmélete és módszertana I.: Bevezetés a kvantitatív és kvalitatív kutatómódszertanba	110
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár</i>	110
<i>Dr. habil. Barna Ildikó PhD, egyetemi docens</i>	110
A tudományos munka alapjai, elmélete és módszertana II.: Módszertani specifikáció	112
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár</i>	112
<i>Dr. habil. Barna Ildikó PhD, egyetemi docens</i>	112
<i>Dr. Héra Gábor PhD</i>	112

Kutatási pályázat- és projektmenedzsment	114
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár.....</i>	<i>114</i>
Kriminológia I.: Az elméleti kriminológia alapproblémái.....	116
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár.....</i>	<i>116</i>
Kriminológia II.: Az intézményes reakciók kriminológiája.....	118
<i>Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár.....</i>	<i>118</i>
Effectiveness and sanction policy in law enforcement	121
<i>Prof. Dr. Kis Norbert PhD, egyetemi tanár</i>	<i>121</i>
<i>Dr. Hollán Miklós PhD, egyetemi docens</i>	<i>121</i>
A rendészet-egészségtudomány tárgya, rendező elvei, módszertana és praktikuma	124
<i>Dr. habil. Kóródi Gyula PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>124</i>
Közrendvédelem.....	126
<i>Dr. habil. Kovács Gábor PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>126</i>
Rendészeti szervek vezetés- és szervezéselmélete.....	128
<i>Dr. habil. Kovács Gábor PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>128</i>
A bizonyítás aktuális kihívásai a bünyügyi tudományokban	130
<i>Dr. habil. Kovács Gábor, PhD. Dr.med, Dr.jur.....</i>	<i>130</i>
Kutatásmódszertan különös tekintettel a levéltárakban, a múzeumokban és a könyvtárakban végzendő tudományos kutatáshoz	132
<i>Dr. Kovács Tamás PhD, főosztályvezető-helyettes, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára.....</i>	<i>132</i>
A rendőrség átalakulásának fordulópontjai. Nők a magyar rendvédelemben.....	134
<i>Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár</i>	<i>134</i>
A jelképek és a közrendvédelem	136
<i>Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár</i>	<i>136</i>
Mediáció és helyreállító igazságszolgáltatás.....	137
<i>Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár</i>	<i>137</i>
Katasztrófavédelmi műveletek irányításának alapjai	140
<i>Dr. habil. Kuti Rajmund PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>140</i>
Foglalkoztatási viszonyok és emberi erőforrás gazdálkodás a közszektorban.....	142
<i>Dr. Linder Viktória PhD, egyetemi docens</i>	<i>142</i>
Közlekedési büntetőjog	145
<i>Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens</i>	<i>145</i>
A forgalomellenőrzés elmélete és gyakorlata	147
<i>Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens</i>	<i>147</i>
Nagyvárosi forgalomszervezés és forgalomfelügyelet.....	149
<i>Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens</i>	<i>149</i>
Egészség és hatékonyság a rend szolgálatában: avagy a segítő szakmák helye és szerepe a rendvédelemben.....	150
<i>Dr. Malét-Szabó Erika PhD</i>	<i>150</i>

Kutatásmódszertan a gyakorlatban: Az új belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozása és gyakorlati bevezetése.....	152
<i>Dr. Malét-Szabó Erika PhD</i>	152
Rendészeti kommunikáció	157
<i>Dr. Molnár Katalin PhD, egyetemi docens</i>	157
Nyelvi és kommunikációs készségek	159
<i>Dr. Molnár Katalin PhD, egyetemi docens</i>	159
Előadói készségek fejlesztése.....	161
<i>Dr. Molnár Katalin, PhD, egyetemi docens</i>	161
<i>Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens</i>	161
Büntető ügyek az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában	163
<i>Dr. habil. Nagy Anita PhD, egyetemi docens</i>	163
Európai büntetőjog – bűnüldözés határok nélkül	165
<i>Dr. Nagy Judit PhD, egyetemi docens</i>	165
A rendészet és a civilszféra	168
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	168
A rendészeti bűnmegelőzés alapkérdései	170
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	170
Drogpolitikai dilemmák – rendészeti csapdák	172
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	172
A prostitúció rendészetének korlátai	174
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	174
A rendészeti működés hatékonyságának korlátai.....	176
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	176
A gyermekvédő rendőrség – utópia vagy szükségszerűség	178
<i>Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens</i>	178
A rendészeti tevékenység kurrens alkotmányjogi és emberi jogi kérdései	180
<i>Prof. Dr. Pap András László DSc, egyetemi tanár</i>	180
Az iskolai és online kortárs-bántalmazás jelensége, megelőzése és komplex kezelése.....	182
<i>Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI</i>	182
Nemzetközi kutatások kötelező elemei és lehetséges problémái. Tervezés, megvalósítás, koordináció, disszemináció, evaluáció.....	186
<i>Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI</i>	186
Az informatikai bűnözés kihívásai. Kiberbiztonság és kibervédelem, rendészet és állampolgári jogok a kibertérben.....	189
<i>Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI</i>	189
A polgári magyar állam rendvédelmi testületei	193
<i>Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens</i>	193
A polgári magyar állam határőrizete	196
<i>Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens</i>	196

A polgári magyar állam közrendvédelme	199
<i>Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens</i>	199
A rendészeti mérlegelés.....	201
<i>Prof. Dr. Patyi András PhD, egyetemi tanár</i>	201
GIS és térbeli elemzések rendészettudományi alkalmazásának lehetőségei.....	202
<i>Dr. Pődör Andrea PhD, egyetemi docens</i>	202
Elhárító szolgálat funkcionális modellje	204
<i>Dr. Regényi Kund PhD, nb. ezredes</i>	204
Titkosszolgálatok történeti modelljei	206
<i>Dr. Regényi Kund PhD, nb. ezredes</i>	206
A 21. század új típusú biztonsági kihívásai.....	208
<i>Dr. Remek Éva PhD, egyetemi docens</i>	208
Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája	210
<i>Dr. Remek Éva PhD, egyetemi docens</i>	210
Schengen Aquis Rendszer elmélete és gyakorlata	213
<i>Dr. Ritecz György PhD, ny. hőr. ezredes</i>	213
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	213
Határbiztonsági kockázatelemzés.....	215
<i>Dr. Ritecz György PhD, ny. hőr. ezredes</i>	215
<i>Dr. Csaba Zágoni PhD, pü. alezredes</i>	215
A re-educáció kriminálpedagógiai alapjai	217
<i>Prof. Dr. Ruzsonyi Péter PhD, egyetemi tanár</i>	217
A korrekciós kriminálpedagógia nemzetközi törekvései	220
<i>Prof. Dr. Ruzsonyi Péter PhD, egyetemi tanár</i>	220
Az államhatárok története	223
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	223
A rendészettudomány története	225
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	225
<i>Dr. Kovács Tamás PhD, főosztályvezető-helyettes, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára</i>	225
Az államhatárok rendszete.....	227
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	227
Kriminál földrajz.....	229
<i>Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár</i>	229
<i>Dr. Mátyás Szabolcs PhD, egyetemi adjunktus</i>	229
Az időskor viktimológiája	233
<i>Prof. Dr. Sárkány István CSc, egyetemi tanár</i>	233
Az erőszakos bűnözés	234
<i>Prof. Dr. Sárkány István CSc, egyetemi tanár</i>	234

A különleges jogrend rendészeti és védelmi igazgatási aspektusai	235
<i>Dr. Simicskó István PhD, főiskolai docens.....</i>	<i>235</i>
Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatai	236
<i>Dr. Simicskó István PhD, főiskolai docens.....</i>	<i>236</i>
A Nemzeti Adó- és Vámhivatal helye és szerepe a rendészeti igazgatás területén	240
<i>Dr. Szabó Andrea PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>240</i>
Rendészeti reformok	244
<i>Dr. Szabó Imre PhD, ügyész, Legfőbb Ügyészség.....</i>	<i>244</i>
A prediktív rendészet jövőbeli lehetőségei és kihívásai.....	245
<i>Dr. Szabó Imre PhD, ügyész, Legfőbb Ügyészség.....</i>	<i>245</i>
A XXI. század bűnözői és az informatikai bűncselekmények	247
<i>Dr. Szabó Imre, PhD</i>	<i>247</i>
Társadalmi megmozdulások okai és következményei. A rendőrség szerepe ezek kezelésében.....	251
<i>Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens.....</i>	<i>251</i>
Kisebbségi kérdés rendészeti vonatkozásai Magyarországon.....	253
<i>Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens.....</i>	<i>253</i>
A magyar szélsőjobboldal és a rendvédelem a 20-21. században.....	255
<i>Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens.....</i>	<i>255</i>
A magyar és az angol rendőrségi szakterület beszélőközössége és szaknyelvi kultúrája ..	257
<i>Tolnainé Dr. Kabók Zsuzsanna PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>257</i>
Az Integrált Határigazgatás elmélete és gyakorlata	259
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>259</i>
Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája	261
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>261</i>
Intelligens határellenőrzési technológiák	262
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>262</i>
A határrendészeti szervek együttműködése a nem kormányzati szervezetekkel	263
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>263</i>
A FRONTEX képzési tevékenysége	265
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>265</i>
A határellenőrzés és a terrorizmus elleni küzdelem összefüggései.....	267
<i>Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens.....</i>	<i>267</i>
A rendészeti információtechnológia (IT) fejlődési irányai	268
<i>Dr. Zsigovits László PhD, egyetemi docens</i>	<i>268</i>

Tantárgyi program

1.

A tantárgy címe:

A forenzikus medicina és a kriminalisztika kapcsolódási pontjai

A tantárgy oktatója:

Dr. med. Angyal Miklós PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók betekintést nyernek az igazságügyi/törvényszéki orvostan kialakulásának történetébe, megismerik a medicina képviselőinek büntető igazságszolgáltatásban betöltött szerepének jelentőségét. Ismereteket szereznek a tudományos megismerés jellemzőiről, a természet- és társadalomtudományok komplementer működéséről. Megismerik a kriminalisztika, azon belül is a krimináltechnika, valamint a forenzikus tudományok egymáshoz való viszonyát, a biológiai anyagmaradványok felkutatásának, rögzítésének és szakértői vizsgálatának lehetőségeit. Esetismertetéseken keresztül tudást szereznek a megosztott megismerés jelenségéről és fontosságáról. Megismerkednek azokkal az orvosszakértői eljárásokkal és szakértői véleményalkotási módszerekkel, amelyek segítik a hatóságok döntéshozatali folyamatait a nemi erkölcs-, nemi szabadság, valamint a testi épség- és az élet elleni bűncselekmények felderítésében és bizonyításában.

Tematikai vázlat:

1. A törvényszéki/igazságügyi orvosszakértés kialakulása és mérföldkövei.
2. Orvosszakértők a büntető igazságszolgáltatásban.
3. A kriminalisztika és a forenzikus tudományok a XXI. században. Nemzetközi trendek, standardizáció és validáció.
4. Kognitív kriminalisztika. A tudományos megismerés jellemzői. Tudós nyomozók és/vagy nyomozó szakértők?
5. Megosztott megismerés a büntető igazságszolgáltatásban.
6. Orvosszakértő a bűnügyi helyszínen. Kompetenciák és lehetőségek.
7. Biológiai anyagmaradványok: fajtáik, felkutatásuk, rögzítésük, vizsgálati lehetőségeik.
8. Orvosszakértői feladatok a nemi erkölcs-, nemi szabadság elleni bűncselekmények nyomozásában.
9. Orvosszakértői feladatok a testi épség-, és az élet elleni bűncselekmények nyomozásában.
10. Az orvosi „művészet” hibái. Az orvos, mint (sok mindennel) terhelt.

Irodalom:

Kötelező:

1. Sótönyi, P. (szerk.): Igazságügyi orvostan. Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió, Budapest (2011).
2. Angyal, M., Kricskovics, A.: Helyszíni halottvizsgálat. Elméleti alapok és gyakorlati útmutató. Korszerű Családorvos Képzésért Alapítvány, Pécs (2014)

3. Angyal, M.: Rendkívüli halál – orvos a halottszemlén. *Belügyi Szemle*, 58. évf., 9. (2010), 51-59
4. Angyal M., Kricskovics, A.: Halott újszülött vizsgálatának kriminalisztikai és szakértői nehézségei. *Belügyi Szemle*, 64. évf., 7-8. (2016), pp. 31-43
5. Angyal, M.: A kriminalisztikai megismerés, avagy a kriminalisztika megismerése. A munkát nem lehet eltitkolni: Tiszteletkötet Tremmel Flórián professor emeritus 75. születésnapjára. Pécsi Tudományegyetem (2016), pp. 9-13.
6. Kármán, G.: Bizonyítás az angloamerikai büntetőeljárás rendszerben; *Kriminológiai Tanulmányok* 51., Budapest (2014), 110-129.
7. Buckles, T.: *Crime Scene Investigation, Criminalistics, and the Law*; Delmar Learning, NY USA (2007)

Ajánlott:

1. Bócz, E. (szerk.): *Kriminalisztika 1-2*. BM Duna Palota és Kiadó, Budapest (2004)
2. Ibolya, T.: *Kriminalisztikatörténeti tanulmányok*. Patrocinium Kft. (2015)
3. Ackermann, R., Clages, H., Roll, H.: *Handbuch der Kriminalistik*. 2. Auflage, Boorberg (2007)
4. Jordan, F. D.: *Sex Crime Investigations. The Complete Investigator's Handbook*. Paladin Press, Boulder, Colorado (1996)
5. Madea, B.: *Handbook of Forensic Medicine*. Jon Wiley and Sons (2014)
6. Shepherd, R.: *Simpson's Forensic Medicine* (12th ed.), Arnold, London (2003)
7. Watson, K. D.: *Forensic Medicine in Western Society. A History*. Routledge, Oxon (2011)
8. Angyal, M.: A maradandó fogyatékoság és a súlyos egészségromlás büntetőjogi és orvosi értelmezése. *Magyar Jog* 22:(11) pp. 648-654. (2015)
9. Fenyvesi, Cs.: *A kriminalisztika tendenciái. A bűnügyi nyomozás múltja, jelene, jövője*. Dialóg Campus Kiadó (2014)
10. Tremmel, F.: *Bizonyítékok a büntetőeljárásban*. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs (2006)

Tantárgyi program

2.

A tantárgy címe:

Biometrikus adatok a rendészeti célú személyazonosításban

A tantárgy oktatója:

Dr. Balla József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A rendészeti célú személyazonosításnak az ellenőrzés helyszínén, az ellenőrzés folyamatába építetten, azonnali választ kell adni az azonosságra vagy eltérésre.

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának megteremtése a tagállamok közös érdeke és felelőssége. Ahhoz, hogy a személyazonosítás kétséget kizáróan megállapítható legyen, nélkülözhetetlen a XXI. század fejlettségéhez igazodó eljárások közül a biometrikus adatok alkalmazása.

A hallgatók megismerik a személyazonosítást befolyásoló objektív és szubjektív tényezőket és azok képességnövelő vagy képességcsökkentő hatásait az azonosítási eljárásra és a schengeni térség biztonságára. Elsajátítják a rendészeti célú személyazonosítás során alkalmazható biometrikus adatok körét, azok tárolásának és hatóság részéről történő ellenőrzésének lehetőségeit és mechanizmusait. Információt kapnak a schengeni térség biztonságának fokozása érdekében alkalmazott azon rendszerekről, amelyek biometrikus adatokat tartalmaznak és támogatják az ezen elemek alapján történő személyazonosítást. A képzés célja, hogy a hallgatók a biometrikus adatok alkalmazási lehetőségei mellett azok alkalmazásának eszköz- és módszer-specifikus követelményrendszereiről is naprakész információkhoz jussanak.

Tematikai vázlat:

1. A rendészeti és kriminalisztikai célú személyazonosítás elhatárolása.
2. A személyazonosítást befolyásoló objektív és szubjektív tényezők az azonosítást végző személy részéről, illetve az azonosítandó személy részéről.
3. A biometria megjelenése a szabadság, a biztonság és a jog szolgálatában.
4. Biometrikus személyazonosítás módszerei.
5. Biometrikus adatok megjelenése az úti- és személyazonosító okmányokban, a Vízuminformációs Rendszerben és a Schengeni Információs Rendszerben.
6. Biometrikus adatok eszköz- és módszer-specifikus követelményrendszere.

Irodalom:

Kötelező:

1. Frontex: BIOPASS Study on Automated Biometric Border Crossing Systems for Registered Passenger at Four European Airports. Warsaw, August 2007.
2. Frontex, Best Practice Technical Guidelines for Automated Border Control (ABC) Systems, Warsaw, 2012.
3. Frontex: Best Practice Operational Guidelines for Automated Border Control (ABC) Systems, Warsaw, 2016.
4. A Tanács 2252/2004/EK Rendelete (2004. december 13) a tagállamok által kiállított útlevélek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról L 385/1
5. Földesi K. Kovács T.: Specification in the practice of law enforcement (Application of biometry) Acta Technica Corviniensis – Bulletin of Engineering, Timisoara, Romania 2015/3, pp. 155-160. ISSN: 2067-3809

Ajánlott:

1. Balla József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ- és közbiztonság alakulására, Doktori/PhD/ értekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2013., - p. 172
2. Kovács Tibor - Milák István – Otti Csaba: A biztonságstudomány biometriai aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIII., Pécs 2012., HU ISSN 1589-1674, - p. 485 - 496.

Tantárgyi program

3.

A tantárgy címe:

A schengeni értékelési rendszer elmélete és gyakorlata

A tantárgy oktatója:

Dr. Balla József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A schengeni térség biztonságának meghatározó eleme a schengeni külső határok őrizete és a határátkelőhelyeken átlépésre jelentkező személyek kontrollja, kiemelten a beutazási feltételek teljes körű ellenőrzése.

A hallgatók megismerik és elsajátítják a schengeni követelmények rendszerét a külső határok ellenőrzésének érdekében, amely tevékenység előírás szerű végrehajtása alapfeltétele a belső határok ellenőrzés nélküli átlépésének, a szabad mozgás jogának mindennapi gyakorlásának. A képzés célja, hogy a résztvevők átfogó ismeretet szerezzenek ezen követelmények gyakorlati érvényesülését érintő ellenőrzési mechanizmusairól és lehetséges következményeiről. A hallgatók, Magyarország vonatkozásában naprakész tudás birtokába jutnak a határellenőrzés belső határon történő ideiglenes visszaállításának feltételrendszeréről, erő- és eszközszükségletéről.

Tematikai vázlat:

7. Az Integrált Határigazgatás elemei.
8. A schengeni külső határok őrzésének és ellenőrzésének követelményei.
9. A schengeni vívmányok alkalmazásának ellenőrzése.
10. A schengeni vívmányok alkalmazásának értékelése.
11. Az értékelés ajánlásai és utóellenőrzése.
12. A határellenőrzés ideiglenes visszaállítása a belső határokon.
13. A határellenőrzés ideiglenes visszaállításának feltételei.
14. A határellenőrzés ideiglenes visszaállításának erő- és eszközszükséglete, módszertana.

Irodalom:

Kötelező:

1. A Tanács 1053/2013/EU Rendelete (2013. október 7.) a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmus létrehozásáról és a végrehajtó bizottságnak a Schengent Értékelő és Végrehajtását Felügyelő Állandó Bizottság létrehozásáról szóló 1998. szeptember 16-i határozatának hatályon kívül helyezéséről
2. A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata. Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09;

3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)

Ajánlott:

1. Ritecz György: IBM vagy nem IBM? Avagy gondolatok egy prédikátor nyomán, Magyar Rendészet, 2014/3, - p. 55–75.
2. Varga – Verhóczki: Határrendészet, Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013.
3. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv határrendészeti szakmai stratégiája (2012-2017). ORFK Rendészeti Főigazgatóság, szám: 29000/28714-9/2011. Ált.;
4. 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról.

Tantárgyi program

4.

A tantárgy címe:

Közigazgatás és rendészeti jog

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Balla Zoltán PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja elsődlegesen az, hogy a doktorandusz szerezzon átfogó ismereteket a közigazgatási jog és a rendészeti jog alapvető összefüggéseiről. Emellett elérendő cél az is, hogy a doktorandusz hallgató szerezzon meg azokat a speciális ismereteket, amelyek a közigazgatási jog tárgybeli szakigazgatási ágazatát jellemzi.

Tematikai vázlat:

A közigazgatás és a rendészet kialakulásának társadalmi szükséglete.

A közigazgatás ágazatai és a rendészeti ágazat.

A rendészet fogalma a közigazgatás meghatározásának tükrében.

A közhatalom – rendészeti hatalom.

A rendészet tartalmi sajátosságai.

A közigazgatás jogorvoslati rendszere és a rendészet fellépése elleni reparációs eljárások.

A közigazgatás kontroll rendszerének összehasonlítása a rendészet feletti felügyelettel.

A közigazgatáson kívüli rendészet.

A közigazgatás közzolgálati rendszere és a hivatásos állomány jogviszonya.

Irodalom:

Patyi András – Varga Zs. András: Általános közigazgatási jog (az Alaptörvény rendszerében), Dialóg Campus 2012.

Szigeti Péter: Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról, Jogtudományi Közlöny 2001/4. szám.

Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer, NKE tankönyv 2013.

Szikinger István: Rendőrség a demokratikus jogállamban, SIK 1998.

Balla Zoltán: A rendészeti fogalmának tisztázásához, Magyar Közigazgatás 2000/1. szám

Balla Zoltán: Rendészet, rendőrség, belső rend, közbiztonság, Jogtudományi Közlöny, 2000. október.

Nagy Judit: Az Uniós rendőri és igazságügyi együttműködés a XXI. században a Hága – Stockholm – Lizabon tengely mentén, Belügyi Szemle 2011/5. szám.

Mauer, Hartmut: Allgemeine Verwaltungsrecht. München, 2011.

Mayntz Renate: Soziologie der öffentlichen Verwaltung. Heidelberg-Karlsruhe, 1978.

Püttner, Günter: Verwaltungslehre. München, 2007.

Tantárgyi program

5.

A tantárgy címe:

A forenzikus tudományok szerepe a nyomozásban

A tantárgy oktatója:

Dr. Balláné Prof. Dr. Fűszter Erzsébet PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A cél: megismertetni a hallgatót a forenzikus tudományok rendszerével, kialakulásának történetével és a nyomozásban betöltött szerepükkel.

A kurzus során fontos szerepet kap az azonosítás kérdése, valamint az azonosíthatóság lehetősége a kriminalisztikában, mint a forenzikus tudományok alkalmazhatóságának egyik igen fontos elméleti alapja.

Az oktatás részét képezi a magyarországi igazságügyi rendszer működése, az egyes szakértői területek konkrét vizsgálati lehetőségei, a szakértő kirendelését megelőző feladatok, és az egyes szakértőknek felelhető legfontosabb kérdések köre.

A kurzus a szakértői vélemények lehetséges megállapításainak értelmezésével és a felderítésben, valamint a bizonyításban történő felhasználhatóságának jelentőségével zárul.

Tematikai vázlat:

A forenzikus tudományok fogalma, kialakulásának története.

Az azonosítás és az azonosíthatóság kérdése a kriminalisztikában.

A magyarországi igazságügyi szakértői rendszer felépítése és működése.

Az egyes igazságügyi szakértői területek ismertetése.

A szakértő kirendelését megelőző hatósági feladatok.

A szakértő kirendelése, az egyes szakértőknek feltehető kérdések köre.

A szakértői vélemények lehetséges megállapításai, és felhasználásuk a felderítésben és a nyomozásban.

Intézetlátogatás: a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet munkájának megtekintése.

Irodalom:

Saferstein R.: Criminalistics, an Introduction to Forensic science, Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2007.

2005. évi XLVII. törvény az igazságügyi szakértői tevékenységről.

Balláné, Lakatos: A kriminalisztika egyes elméleti kérdései, NKE, Budapest, 2012.

31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet az igazságügyi szakértői működésről.

Fisher, Barry A. J.: Introduction to Criminalistics – The Foundation of Forensic Science, Elsevier, 2009.

Balláné: Tudomány a nyomozás szolgálatában, in: Ruzsonyi szerk.: Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből, NKE Rendészettudományi Kar Budapest, 2014., pp. 357-391.

Tantárgyi program

6.

A tantárgy címe:

Resztoratív módszerek alkalmazása a rendészeti munka és a büntetés-végrehajtás során

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Barabás Andrea Tünde CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A bűnözés megállíthatatlan terjedése a büntetőeljárás/bűnmegelőzés/ büntetés hatékonyságának és céljának felülvizsgálatára készíti az elméleti és gyakorlati szakembereket. Ennek hatására a részben a szigorú fellépés, erőfelmutatás és megtorlás pragmatikus szempontjai erősödnek fel, miközben mindinkább hangot kapnak csoportok közötti párbeszédet, konfliktusfeloldást, az elkövető reszocializációját, valamint az áldozati igények figyelembevételét szem előtt tartó igények is. A résztoratív szemlélet éppen ez utóbbi szempontokat ötvözi, és már az eddigiek során is látványos eredményeket hozott. A mediáció- valamint más konfliktusrendezési eljárások, összehasonlítva a hagyományos, inkább punitív orientált bűntörvényi reakciókkal, a büntetőeljárás alternatív elemei. Céljuk, hogy a bűncselekmény követően a megsérült igazságosságot – jogrendet, a felek közötti megbomlott egyensúlyt (vissza) helyreállítsák.

A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerhetik a hazai és nemzetközi gyakorlatban kidolgozott és alkalmazott résztoratív módszereket, alternatív vitarendezési formákat. Emellett a terepmunkába aktívan bekapcsolódva vizsgálhatják, vajon vannak-e, és ha igen milyen lehetőségei résztoratív módszerek alkalmazásának a rendészeti megelőző tevékenység, valamint az eljárás végén: a hazai büntetés-végrehajtás során. Szükséges és lehetséges-e az alternatív vitarendezés eszköztárának alkalmazása ezekben a folyamatokban, és mennyire akceptálnák ezt az érintett szakmák, valamint közvetlenül érintett sértettek és bűnelkövetők.

Tematikai vázlat:

A bűnildözés – büntetés – büntetés-végrehajtás céljai és eszközei kriminálszociológiai és kriminálpolitikai szempontból

A résztoratív módszerek megjelenése az igazságszolgáltatásban – nemzetközi tapasztalatok

Az alternatív vitarendezési lehetőségek a bűnmegelőzés során I.

Az alternatív vitarendezési lehetőségek a bűnmegelőzés során II. – terepgyakorlat/ esetfeldolgozás

Resztoratív módszerek alkalmazása a büntetés-végrehajtásban – nemzetközi tapasztalatok: a MEREPS nemzetközi projekt eredményei

Resztoratív módszerek alkalmazása a büntetés-végrehajtásban – terepgyakorlat/esetfeldolgozás

Irodalom:

Kötelező:

- Barabás Tünde: Börtön helyett egyezség? Mediáció és más alternatívák Európában. OKRI – KJK-Kerszöv Kiadó, Budapest 2004. Monográfia.
- Barabás Tünde – Fellegi Borbála – Windt Szandra (Szerk.): Felelősségvállalás, kapcsolat és helyreállítás. Mediáció és resztoratív igazságszolgáltatás a büntetés-végrehajtásban, P-T Műhely, Országos Kriminológiai Intézet, 2011.
- Barabás Tünde–Fellegi Borbála–Windt Szandra (szerk.): Konfliktuskezelés elítéltekkel, OKRI, Budapest, 2010.

Ajánlott:

- Barabás, T.: A mediáció esélyei Magyarországon egy empirikus vizsgálat tükrében Kriminológiai és Kriminalisztikai Tanulmányok 33., OKRI, Budapest, 1996.
- Cullen, T.F.-Pealer, J.A.-Fisher, B.S.-Applegate, B.K.-Santena, S.A.: Public support for correctional rehabilitation in America: change or consistency? In: Changing Attitudes to Punishment, Public opinion, crime and justice. Edited by Julian V. Roberts (University of Ottawa) and Mike Hough South Bank University, Willan Publishing 2002.
- Fellegi B.: Út a megbékéléshez. A helyreállító igazságszolgáltatás intézményesülése Budapest, Napvilág Kiadó, 2009.
- Kerezsi K. (2006): A közvélemény és a szakemberek a helyreállító igazságszolgáltatásról. In: A helyreállító igazságszolgáltatás lehetőségei a bűnözés kezelésében Budapest, 2006.
- Liebmann, M-Braithwaite, S: Restorative Justice in custodial settings. Report for the Restorative Justice Working Group in Northern Ireland. MS 1999. online.
- Roberts J.V. - Hough M. Public attitudes to punishment: the context. In: Changing Attitudes to Punishment, Public opinion, crime and justice. Edited by Julian V. Roberts (University of Ottawa) and Mike Hough South Bank University, Willan Publishing 2002.
- Strasse, F-Randolph, P: Mediáció a konfliktus megoldáslélektani aspektusai. Nyitott Könyvműhely Kiadó 2005.
- Wright, M: Restoring Respect for Justice, Winchester, Waterside Press 1999.
- Barabás Tünde: A sértett és a mediáció – az első év tapasztalatai, In: Kriminológiai Közlemények 66. Magyar Kriminológiai Társaság, 2010. 279-289. o.

Tantárgyi program

7.

A tantárgy címe:

Kiszolgáltatót áldozatok szituáció-orientált rendészeti kezelése

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Barabás Andrea Tünde CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A külföldön rendszeresen, hazánkban alkalmanként zajló országos áldozatvizsgálatok eredményei szerint a viktimizáció kockázata bűncselekmény-típusonként eltérő, és nemkívánatos szintje szorosan kapcsolódik a globalizáció, az urbanizáció, ill. a népesedési folyamatok során felmerülő problémákhoz. A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerkedhetnek az áldozattá válással, valamint az egyes, különösen sérülékeny áldozatok viktimizációjához vezető elméletekkel. Képet kapnak az áldozattá válásukhoz vezető folyamatokról, szituációkról, ill. a kezelésük során alkalmazandó speciális igényekről, módszerekről. Ilyen csoportok például a gyerekek, idősek, mentális, ill. fizikai sérültek, és a külföldiek közül leginkább az illegális migránsok. A hallgatók megismerik a velük foglalkozó civil szervezetekkel, szakemberekkel. Feltárják azokat a jellemző szituációkat, ahol a hatóságok megfelelnek ezekről az áldozatokról, vagy egyáltalán nem is jut tudomásukra a bűncselekmény, mert a sértettek nem tudják érdekeiket másokhoz hasonlóan védeni, vagy egyáltalán jelenlétüket a hatóságok tudomására hozni. A hallgatók terepmunka során megismerhetnek speciális szituációkat a családon belül, balesetek alkalmával, katasztrófák, bűncselekmények felderítése és a nyomozati cselekmények során. A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják azokat a módszereket, amelyek a felderítést, ill. a méltányos kezelést, a helyzeti specifikumra tekintettel teszik lehetővé.

Tematikai vázlat:

Az áldozattá válás vizsgálati módszerei
A sérülékeny csoportok beazonosítása
Szituáció –adekvát reakciók a helyzetek kezelésében
A rendészeti munka lehetőségei a segítésben
Civilek és/vagy rendőrök?
Média és rendvédelem
Terepmunka - Esettanulmányok

Irodalom:

Kötelező:

Áldozatok és vélemények I.-II. kötet (szerk.: dr. Irk Ferenc), OKRI, Budapest, 2004.
Görgényi Ilona: A viktimológia alapkérdései, Osiris Kiadó, Budapest ISBN 963-389-170-1, pp. 1-289 dokumentum típusa: Könyv/Monográfia.
Tóth Tihamér: A viktimológia ismeretelmélete.
<http://mek.niif.hu/04100/04169/html/index.htm>

Áldozattá válás Magyarországon: a statisztika és az empirikus vizsgálatok valóságképe
In: A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve – II. (Szerk.: Borbíró, A.
– Kiss, A. – Velez, E. – Garami, L.) III. rész, 7. fejezet, 7.2. alfejezet, 39–53. o.

Ajánlott:

Barabás Tünde: Az áldozattá válás sajátosságai Magyarország egyes régióiban
In: Kriminológiai Tanulmányok 42. kötet (szerk. Irk Ferenc), OKRI, Budapest, 2005. 68-92.
o.

Barabás Tünde – Irk Ferenc – Kovács Róbert: A bűnmegelőzés, a bűnözéstől való félelem
In: Félelem, bűnözés és bűnmegelőzés Európa öt nagyvárosában (szerk. Irk Ferenc),
OKRI, Budapest, 2005. 9-145. o.

Barabás Tünde – Gyurkó Szilvia – Virág György: Halál egyenes adásban – a büntető igazság-
szolgáltatás megjelenése a tömegkommunikációban. Egy kutatás margójára In: Both
Emőke – Deres Petronella (szerk.): Kriminológiai Közlemények 64. Magyar Kriminológiai
Társaság, Budapest, 2007. 127-154. o.

Barabás Tünde: Az erőszakos bűncselekmények sértettjei (1995-2005) In: Kriminológiai
Tanulmányok 45. kötet (szerk. Virág György), OKRI, Budapest, 2008. 43-72. o.

Tantárgyi program

8.

A tantárgy címe:

Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Blaskó Béla CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A rendszerváltást követően hatályba lépett büntető törvénykönyvbeli módosítások, továbbá a 2012. évi C. törvényből (új Btk.) kikövetkeztethető jogalkotói szándék feltárása, elemzése rendkívül fontos a demokratikus jogállam büntető politikájának megértése, az alakításával kapcsolatos elméleti megközelítések kimunkálása szempontjából.

Tematikai vázlat:

A XXI. század eleji büntetőpolitika elemző értékelése – döntően – a büntetőjogalkotás és a jogalkalmazás elveinek, a hatályos intézmények értékelésének, az új intézmények kialakításával kapcsolatos követelményeknek, a bűnözés viszonyaival összefüggő jogi szabályozásra vonatkozó de lege ferenda javaslatoknak, továbbá a jogszabályok tartalmának de lege lata kritikáját érintő kérdésnek a tükrében. Fő témacsoportok a következők: A „büntetőpolitika” történeti beágyazottsága. Megnyilvánulásának sajátosságai, érvényesülésének terepe a magyar jogfejlődés korai századaitól a XX. század utolsó harmadáig; A büntetőpolitika aktuális értelmezésének térrénumai; (Nagy)politika – Büntetőpolitika; Jogpolitika – Büntetőpolitika; Büntetőpolitika és alkotmányosság. (Alkotmányos büntetőpolitika); Büntetőpolitika – Büntetőjog - Bűnösség; Büntetőpolitika - bűnözés – köznapi gondolkodás; Büntetőpolitika és megelőzés

Irodalom:

Kötelező:

Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Kriminológiai Közlem. Különkiadás 1995. 18-29. p.

Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Belügyi Szemle 1/95. 4-14. p.

Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Jogtudományi Közöny 9/95. 418-424. p.

Wiener A. Imre: Büntetőpolitika – büntetőjog. Jogszabálytan. Büntetendőség 1997. 9-80. p.;

Blaskó Béla: A bűnösség büntetőjogi, büntetőjog-tudományi problémái. BM Kiadó, Budapest, 2001.

Gönczöl Katalin: A nagypolitika rangjára emelkedett büntetőpolitika. – In: Jogtudományi közöny, ISSN 0021-7166, 2002. (57. évf.), 5. sz., 197-204. p.

Gönczöl Katalin: Rendhagyó gondolatok a magyar büntetőpolitika új fejezetéről. – In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 2. sz., 7-12. p.

Korinek László: A büntetőpolitika irányelvei Magyarországon. – In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz, 62-72. p.

Lőrincz József: Büntetőpolitika és börtönügy. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2009.

Kertész Imre: Büntetőpolitika – bűnmegelőzés. - In: Büntetőjogi kodifikáció, ISSN 1587-5350, 2002. (2. évf.), 4. sz., [21]-24. p.

Csemáné Dr. Váradi Erika: Konceptiók és megvalósulásuk a rendszerváltozás utáni kriminálpolitikában. (szerk.) Kriminológiai Közlemények Különkiadása. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009. 408. p.

Denis Szabó: Kriminológia és kriminálpolitika, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1981. pp. 364

Ajánlott:

Bárd Petra – Ligeti Miklós: Megjegyzések a büntetőjogi kodifikáció előkészületeihez. - In: Ügyészek lapja, ISSN 1217-7059, 2007. (14. évf.), 2. sz., 61-68. p.

Kondorosi Ferenc: A büntetőjogi kodifikáció és a börtönügy időszerű kérdései. - In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 2. sz., 13-20. p.

Bócz Endre: Büntetőpolitika és büntetőjogi kodifikáció. - In: Büntetőjogi kodifikáció, ISSN 1587-5350, 2003. (3. évf.), 3. sz., [13]-24. p.

Deres Petronella – Dr. Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. - In: Rendészeti szemle (2006-2010), ISSN 1218-8956, 2009. (57. évf.), 11. sz., 134-138. p.

Nagy László Tibor – Dr. Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. - In: Magyar jog, ISSN 0025-0147, 2009. (56. évf.), 7. sz., 435-436. p.

Lőrincz József: A sztálini büntetőpolitika és konzekvenciái a hazai büntető igazságszolgáltatásban. - In: Börtönügyi szemle, 2007. (26. évf.), 2. sz., 71-80. p.

Kondorosi Ferenc: A büntetőpolitika reformja: [a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Iustitia et Pax Bizottsága és az Igazságügyi Minisztérium "Bűnelkövetés és büntetés a mai társadalomban" című konferenciáján 2005. november 25-én elhangzott előadás szövege]. - In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 1. sz., 11-16. p.

Békés Ádám: Büntetőpolitika és jogbiztonság. - In: Magyar jog, ISSN 0025-0147, 2005. (52. évf.), 8. sz., 479-484. p.

Herke Csongor: Mediáció, helyreállító igazságszolgáltatás és büntetőpolitika. - In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz., 51-61. p.

Törő András: Az idő és a büntetőpolitika. In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz., 110-114. p.

Pap András László: Tőzsde- és büntetőpolitika (Amerika az Enron-korban). - In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2002. (50. évf.), 10. sz., 144-158. p.

Borbíró Andrea: Kriminálpolitika és bűnmegelőzés a késő-modernitásban, PhD értekezés. ELTE AJK, 2011.

Gönczöl Katalin: Pesszimista jelentés a posztmodern büntetőpolitika klimatikus viszonyairól, Mozgó Világ 2010. április URL: <<http://mozgovilag.com/?p=1190>>

Kerecsi Klára: Is there such a thing as European crime control policy? In: Sophie Body-Gendrot, Mike Hough, Klara Kerecsi, René Lévy, Sonja Snacken (szerk.) The Routledge Handbook of European Criminology. London; New York: Routledge, 2014. pp. 55-73. (ISBN:978-0-415-68584-9)

Ligeti, K. (2009): Kriminálpolitika In: A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve, Borbíró, A. – Kerecsi, K. (eds.), IRM-OBMB, Budapest.

Ferge Zsuzsa: a büntető államtól a jóléti államon át a bosszúálló államig. In: Borbíró, A., Inzelt, É., Kerecsi, K., Lévy, M., Podoletz, L. (szerk.): A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. p. 117-136.

http://www.eltereader.hu/media/2014/05/GonczoL_READER.pdf

Tantárgyi program

9.

A tantárgy címe:

A büntetőjogi kodifikáció aktuális kérdései, az egyes jogintézmények fejlődési irányai

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Blaskó Béla CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy fontosságát indokolja a honi, legutóbbi időszakhoz kötődő a büntetőjogot érintő kodifikációs folyamatok analízálása, következtetések levonása, ajánlások megfogalmazása a joggyakorlat és a jogalkotó irányába.

Tematikai vázlat:

A büntetőjogi kodifikáció – mint a büntetőjogszabályoknak a folyamatosan változó politikai-gazdasági-társadalmi környezet igényeinek való megfeleltetés eszközének – jogelméleti, módszertani kérdéseinek vizsgálata. A téma vizsgálata lehetőséget nyújt a doktoranduszok számára a kérdéssel összefüggő hazai és külföldi ismeretanyagok összehasonlító értékelésére. Emellett lehetőség adódik konkrét kodifikációs „cselekmények” kapcsán – különösen Magyarország EU-s csatlakozásából adódó kölcsönhatások – esetleg felmerülő ellentmondások elemzésére, valamint de lege ferenda javaslatok tudományos igényű megfogalmazására.

Irodalom:

Kötelező:

Blaskó Bála: Hozzászólás a 2012. évi Btk. tervezetéhez. – In: Állam és Közösség, KGRE-ÁJK, ISBN 978-963-9808-38-6, Budapest, 2012., 177-198. p.

Gyertyák Ferenc: Kodifikáció és kodifikátor – a kodifikátorral szemben támasztott követelmények – In: Új magyar közigazgatás, ISSN 2060-4599, 2011. (4. évf.), 8. sz., 45-51. p.

Kiss Bernadett: Bagatell-cselekmények, bonyolult kodifikáció. – In: Jogtörténeti szemle: az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének közleményei, ISSN 0237-7284, 2010. ([12. évf.]), 3. sz., 40-48. p.

Máthé Gábor: Adalékok a büntetőjog-gyakorlat kérdéseihez a két nagy kodifikáció között. – In: Jogtörténeti szemle: az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének közleményei, ISSN 0237-7284, 2008. ([10. évf.]), 4. sz., 8-12. p.

Völgyesi Levente: Az önálló magyar katonai büntető kodifikáció tricentenáriuma, 1707-2007: (Az önálló katonai büntető kodifikáció tricentenáriuma, szerk. Bögöly Gyula, Bögöly Gyula – Hautzinger Zoltán: A katonai büntető kodifikáció tricentenáriuma: tudományos emlékülés az 1707. évi ónodi országgyűlésen elfogadott hadi törvények háromezázadik évfordulója alkalmából. – In: Jogtörténeti szemle: az Eötvös Loránd Tudományegyetem

- Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének közleményei, ISSN 0237-7284, 2007. ([9. évf.]), 2. sz., 68-69. p.
- Bárd Petra – Ligeti Miklós: Megjegyzések a büntetőjogi kodifikáció előkészületeihez. – In: Ügyészek lapja, ISSN 1217-7059, 2007. (14. évf.), 2. sz., 61-68. p.
- Kondorosi Ferenc: A büntetőjogi kodifikáció és a börtönügy időszerű kérdései. – In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 2. sz., 13-20. p.
- Mezey Barna: A büntetőjogi kodifikáció kezdetei Magyarországon: Bónis György az első magyar büntető kódex tervezetéről. – In: Jogtörténeti szemle: az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének közleményei, ISSN 0237-7284, 2004. ([6. évf.]), 1. sz., 55-57. p.
- Kovács Gábor: Bioetika és büntetőjogi kodifikáció, Széchenyi István Egyetem, Győr, 2008.
- Tóth Mihály: A magyar büntetőjogi kodifikáció történetének néhány tanulsága – az új törvény megalkotásának előestéjén. In Békés FS., PPKE- JÁK, Budapest, Osiris Kiadó, 259-269. p.

Ajánlott:

- Szabó András: Jogállami forradalom és a büntetőjog alkotmányos legitimitása: az Aquinas Alapítvány konferenciája a büntetőjog alkotmányosságáról: Budapest, 1999, 28. p.
- Bócz Endre: A büntetéskiszabás és az Európa Tanács.
- Pongrácz Dóra: A btk. az Emberi Jogok Európai Egységokmánya tükrében.
- Frech Ágnes: A bírák szerepe a nemzetközi emberi jogi egyezmények hazai eljárásban történő alkalmazásáról.
- Gellér Balázs: A "büntetés" fogalma az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 7. cikkének 1. bekezdésében.
- Bócz Endre: A büntetéskiszabás és az Európa Tanács. Magyar Jog, Budapest, 1992/9. 521-529.
- Wiener A. Imre: A büntető joghatóság és gyakorlása, kivált az Európai Unióban.
- Görgényi Ilona: A bűncselekmény áldozata a büntetőeljárásban európai uniós nézőpontból. Belügyi Szemle, 2004/5. sz. 156-173.
- Kertész Imre: A bűn európai útjain. Belügyi Szemle. 1999/9. sz. 45-100. = Belügyi Szemle. 1999/9. sz. 45-100. 1. = Kertész Imre: Befejezhetetlen háború c. tanulmánygyűjtemény. Budapest, 2000. BM Kiadó. 305-356. 1.
- Kis Norbert: A bűnösségi elv hanyatlása a büntetőjogban. Bp. Unió K. 2005. 418 p. /Doktori mester munkák./ Bibliogr. 411-418.
- Lévay Miklós: A bűnözéssel, a bűnözéstől való félelemmel és a bűnözéssel szembeni fellépéssel kapcsolatos nézetek alakító tényezői - ahogy azt az Európa Tanács 22. Kriminológiai tudományos konferenciájának előadói látják. = Ferencz Zoltán-émlékkönyv. 2004. 199-210.
- Wiener A. Imre: A bűnügyi együttműködésre vonatkozó jogalkotás az Európa Tanácsban. Jogtudományi Közlöny, 1992/11-12. sz. 547-554. Jogtudományi Közlöny, 47. évf. 11-12. sz. / 1992. 547-554.
- Burián László: A deliktális felelősségre vonatkozó kollíziós szabályok az uniós csatlakozás után. = Boytha György-jubileum. 2004. 67-80.
- Szajbély Katalin: A faji diszkrimináció elleni küzdelem az Európai Unióban és az uniós szabályozás átültetése Nagy-Britanniában. [Közzéteszi] a Miniszterelnöki Hivatal – Nemzeti Fejlesztési Hivatal. [Bp.] Visit ny. 2005. 52 p. /Európai műhelytanulmányok 102./ Bibliogr. a jegyzetekben.
- Vinnai Edina: A hátrányos megkülönböztetés tilalma Magyarországon az Európai Unió csatlakozás tükrében. = Publ. Univ. Miskolc. Sect. jur. et pol. Tomus 20/2. 2002. 453-470.

Tantárgyi program

10.

A tantárgy címe:

A szervezetszerű tűzvédelem kialakulása és fejlődése Magyarországon

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Bleszity János CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók megismerik a tűz elleni védekezés kialakulásának folyamatát, a tűzvédelem hazai fejlődését, a tűzoltóságok szervezetének változásait.

Tematikai vázlat:

A hazai tűzvédelem a kezdetektől II. József Tűzrendészeti pátenséig. Tűzoltó szerveződések a XIX. század közepéig. Széchenyi Ödön munkássága, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség (1870.) és a tűzoltóságok fejlődése az első hazai tűzvédelmi törvényig (1936.). A magyar tűzvédelem alakulása a tűzoltóság államosításáig. Az 1956. és az 1973. évi törvényi szintű szabályozások. A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok létrejötte. A második tűzvédelmi törvény (1996.). A hivatásos önkormányzati, az önkéntes és a létesítményi tűzoltóságok valamint a tűzoltó egyesületek szerepe és működése az ezredfordulón. A megújuló Magyar Tűzoltó Szövetség. A katasztrófavédelem és alrendszereinek történeti kialakulása, az egységes katasztrófavédelmi szervezet megalakítása. A modern tűzoltóságok, mint a katasztrófavédelem egyik alrendszerének jelenlegi szerepe és működése. Nemzetközi kitekintés, példák a szomszédos országok, valamint az Európai Unió országainak tűzvédelmi szervezeteinek működésére.

Irodalom:

Kötelező:

Szilágyi –Szabó Károly– Minárovics: A tűzrendészet fejlődése az őskortól a modern időkig, BM Könyvkiadó, Budapest 1986. 387 o.

Dr. Joó Bálint: Az intézményi tűzoltóképzés hat évtizede (BM Katasztrófavédelmi Oktatási Központ kiadványa 2008. 97 o.

Dr. Komjáthy László: A katasztrófavédelem és alrendszereinek története, NKE jegyzet 2013. kiadás alatt

Dr. Alber Albert: A magyar tűzvédelmi szabályozás fejlődése, PhD értekezés, Budapest, 2004.

Biczó István: A tűzoltó képzés története, BM Könyvkiadó, Budapest, 1988.

A katasztrófavédelem és tűzvédelem tárgyi vonatkozású hatályos jogszabályai, BM OKF.

Ajánlott:

Dr. vitéz Roncsik Jenő: Gróf Széchenyi Ödön, Városi Nyomda, Debrecen, 1938. 365 o.

Tantárgyi program

11.

A tantárgy címe:

A tűzoltóságok katasztrófa-elhárítási feladatai

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Bleszity János CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók a tantárgy keretében megismerik a legfontosabb tűzmegeelőzési és katasztrófa-megeelőzési ismereteket, azok kapcsolódási pontjait. Megismerik a tűzoltói beavatkozások fajtáit, módszereit, a tűzoltóságok erő- és eszközgazdálkodásának alapvető kérdéseit, a tűzoltóság legfőbb katasztrófa-elhárítási feladatait.

Tematikai vázlat:

Tűzmegeelőzési, katasztrófavédelmi szakmai ismeretek, a megeelőzési rendszer kapcsolatai, a megeelőzéshez kapcsolódó legfőbb természettudományi és műszaki tudományos tételek. A tűzoltóság tűzoltási, műszaki mentési és katasztrófa-elhárítási tevékenységének szabályozása az alkotmányos alapoktól a technikai normákig. Égéselmélet, a katasztrófális tüzek jellegzetességei, a tüzek osztályozása és fajtái. A tűzoltási tevékenység formái, osztályozása. A tűzoltóságok diszlokációja, a riasztás és segítségnyújtás, a műveletirányítás új rendszere. A beavatkozások technikai eszközei. A tűzoltóságok beavatkozói tevékenysége a különböző katasztrófák elhárítása során, éghető folyadékok és gázok tüzeinek oltása, beavatkozás épületbalesetknél, technológiai meghibásodásoknál, a közlekedési balesetek elhárítása. Ár-, és belvív elleni védekezés. A műszaki mentési és katasztrófa-elhárítási tevékenység csatlakozási pontjai, az együttműködés lehetőségei és szükségsszerűsége az elhárításban résztvevő más szervekkel.

Irodalom:

Kötelező:

Magyarország Alaptörvénye

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv.,

Dr. Bleszity János – Zelenák Mihály: Tűzvédelmi ismeretek A-Z-ig, Szöveg, Budapest, 1990. 272 o.

Égés és oltás elmélet, NKE jegyzet, 2013.

Bleszity János, Zelenák Mihály: A tűzoltás taktikája, Budapest, BM Kiadó, 1989. 339 o.

Dr. Cziva Oszkár – Dr. Albert Albert – Dr. Joó Bálint: Tűzvédelmi szakismeretek, főiskolai jegyzet, RTF, 2004., 220 o.

Műszaki mentések jegyzet, NKE jegyzet, előkészítés alatt, 2013.

Műszaki mentési ismeretek, BM Könyvkiadó.

Ajánlott:

Dömök – Erdős: Tűzvédelmi igazgatás, SZIE egyetemi jegyzet, 2012.

Tantárgyi program

12.

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonsági szolgálatok és elődszervezeteik története, fejlődése

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: megismertetni a hallgatókkal a hírszerzés történetét a kezdetektől napjainkig. A világ jelentősebb titkosszolgálatainak történeti áttekintése. A magyar nemzetbiztonsági szolgálatok története. A titkosszolgálat kettéválása, elhárítás és hírszerzés. A leghíresebb hírszerzők és elhárító tisztek.

Tematikai vázlat:

A titkosszolgálatok története a kezdetektől napjainkig.

A kémkedés és hírszerzés az ókorban

Felderítés és hírszerzés a középkorban

Az újkor és a legújabb kor hírszerzésének története

A világ jelentősebb titkosszolgálatainak történeti áttekintése

A magyar titkosszolgálatok története

A magyar felderítés és hírszerzés a Honfoglalástól az 1848/49-es forradalomig

A kémkedés és hírszerzés története Ausztria-Magyarországon és az első világháború idején

Felderítés és hírszerzés a két világháború között és a második világháború idején

Az állambiztonsági szolgálatok története

A leghíresebb hírszerzők és elhárító tisztek.

Híres hírszerzők az ókortól napjainkig

Az elhárítás kiemelkedő egyéniségei

Híres magyar hírszerzők, elhárítók és rejtjelfejtők

Irodalom:

Az 1995. évi törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról.

Pilch Jenő: A hírszerzés és a kémkedés története. I—III. kötet. Kassák Kiadó, Bp., 1998.

Hajma Lajos: A hírszerzés története. ZMNE, Egyetemi tankönyv, Bp. 1998.

Janusz. Piekalkiewicz: A kémkedés világtörténete I—II. kötet. Zrínyi Katonai Kiadó, Bp., 1999.

Kedves Imre: A különleges titkosszolgálati eszközök alkalmazásának története különös tekintettel a 20. századra, Rejtjel Kiadó, Budapest, 2006.

Kiszely Gábor: ÁVH egy terrorszervezet története, Korona Kiadó, Budapest, 2000.

Kiszely Gábor: Állambiztonság 1956 – 1990, Korona Kiadó, Budapest, 2001.

Stuart, Harrington: A katonai titkosszolgálatok története. Püldo Kiadó, Bp., 2002.

Tantárgyi program

13.

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe az ENSZ, EBESZ, EU és NATO vezette békeműveletek támogatásában, a XXI. században

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: megismertetni a hallgatókkal a nemzetbiztonsági szolgálatok történetét a rendszerváltástól napjainkig.

Tematikai vázlat:

A békeműveletek kialakulása (fogalmak tisztázása)

Az EBESZ létrejötte, feladatai, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe a szervezet céljainak megvalósításában,

Az ENSZ megalakulása, feladatai, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hozzájárulása a szervezet céljainak megvalósításában,

Az EU kialakulása, feladatai Európa biztonságának megóvásában, hírszerzési képességei, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hozzájárulása az EU feladatainak teljesítéséhez,

A NATO feladatainak változásai, szerepe a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok és a NATO

Irodalom:

Siku László: A válságkezelés elméleti alapjai, Főiskolai Jegyzet Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola, Hadtudományi Tanszék, Budapest, 1999.

Kiss Zoltán László: Magyarok a békefenntartásban, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2011.

Boda József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században. Ph.D. disszertáció (ZMNE). Budapest, 2006.

Lénárt Ferenc A titkosszolgálatok és a válságkezelés (A titkosszolgálati tevékenység újraértelmezése) www.mhht.eu/hadtudomany/2010/2010_elektronikus/2010_e_6.pdf

Alan Bryden-Heiner Hanggi (Eds.) Security Governance in Post-Conflict Peacebuilding, DCAF, 2005.

Tisovszky János: Az ENSZ és a békefenntartás, Magyar ENSZ Társaság, 1997.

Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikai dokumentumai, I. kötet, ChartaPress Kft, 2003.

Tantárgyi program

14.

A tantárgy címe:

A nemzetközi szervezett bűnözés és annak hatása a magyar rendvédelmi szervek tevékenységére

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: megismertetni a hallgatókkal a nemzetközi szervezett bűnözés kialakulását és annak hatását a magyar rendvédelmi szervek tevékenységére.

Tematikai vázlat:

A nemzetközi szervezett bűnözés kialakulása, hazai megjelenése.

A Rendőrség tevékenysége a nemzetközi szervezett bűnözéssel szemben.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat feladatai a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemben.

A Terrorelhárítási Központ létrehozásának jelentősége és eredményei a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemben.

A Nemzeti Adó –s Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatóság munkájának hatása a nemzetközi szervezett bűnözésre.

A nemzetbiztonsági szolgálatok tevékenysége a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemben.

A bel- és igazságügyi együttműködés szerepe a nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépés során az Európai Unióban.

Irodalom:

Katona Géza: Szervezett bűnözés magyarországon. (BM Kiadó, Budapest, 2000).

Kalló Ottó – Göröcs Péter: A szervezett bűnözés helyzete és trendjei Magyarországon. Szakmai Szemle, 2009. 1. szám.

Kenedli Tamás: A hírszerző és bűnüldöző szervek közös infokommunikációs lehetőségeinek hatékonyabbá tételéről, Felderítő Szemle VII. évf. 2008/3. szám.

Ritter Ildikó: Bevezetés a kábítószer-gazdaságtanba I. In: Kriminológiai Tanulmányok 49. kötet (szerk.: Vókó Gy.). OKRI, Budapest, 2012, 139–157. o.

Tálas Péter: A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarország biztonságára, Nemzetközi emberkereskedelem (Szerk.: Fehér Lenke).

Nemzetközi migráció – Nemzetközi kockázatok (Szerk.: Póczik Szilveszter–Dunavölgyi Szilveszter).

Parti Katalin: Transnational Sex Crimes In: Reichel, Philip – Albanese, Jay (Eds.): Handbook of Transnational Crime and Justice SAGE Publications, 2013, 165–188. o.

Tantárgyi program

15.

A tantárgy címe:

Külföldi nemzetbiztonsági szolgálatok és tevékenységük gyakorlata

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Boda József PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: A államok titkosszerológatainak, alkalmazási elveinek, struktúrájának működési és együttműködési sajátosságainak megismertetésével nemzetközi kitekintést adni, valamint bemutatni a fejlődési tendenciákat.

Tematikai vázlat:

A titkosszerológatok fejlődésének történeti áttekintése az 1945-90 közötti időszakban és a titkosszerológatok fejlődésének tendenciái napjainkban

NATO-országok nemzetbiztonsági szolgálatai, helyük és szerepük a biztonsági architektúrában
Oroszország és Ukrajna nemzetbiztonsági szolgálatai, helyük és szerepük a biztonsági architektúrában

Oroszország és Ukrajna nemzetbiztonsági szolgálatai, helyük és szerepük a biztonsági architektúrában

Közel-keleti országok nemzetbiztonsági szolgálatai, helyük és szerepük a biztonsági architektúrában

Néhány válságkörzet és kiemelt régió országai nemzetbiztonsági rendszerének a vizsgálata

Irodalom:

Kötelező:

Jane' Intelligence Review 2004–2013. évi számai.

Brassey's International Intelligence Yearbook, 2004. és 2006-13. évi kiadásai.

John Keegan: A háborús felderítés, Európa Könyv Kiadó 2005.

Várhalmi Miklós: A magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról, Budapest, Novissima, 2004.

Herald Kleinschmidt: A nemzetközi kapcsolatok története, 2000.

U.S. Defense Intelligence Agency Strategic Plan FY 2006–2011.

Dr. Hajma Lajos: A katonai felderítés és hírszerzés története, ZMNE 2002.

Christopher Dobson and Ronald Payne: The Dictionary of Espionage. London, 2003.

Worldwide Directory of Defense Authorites 2004. Washington D.C.: Keesing's Worldwide.

John Simpson: The New Espionage. London 2002.

Gregory F. Treverton: Reshaping National Intelligence for an Age of Information, New York: Cambridge University Press 2002.

Az 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról.

Nemzetbiztonsági szervezeti modellek, Nemzetbiztonsági szervezeti modellek bemutatása, a hírszerzési adatok megszerzésének általános szabályozása és a Nemzetbiztonsági rendszer modellek. Nemzetbiztonság általános elmélete I.4. alfejezet. Szerk. Dr Dobák Imre Nemzeti Közszerológati és Tankönyvkiadó. 2014.

Ajánlott:

NATO AJP-2 Allied Joint Intelligence, counter intelligence and security doctrine.

Major General Joao Juno Jorge Vaz Antunes: Developing an intelligence capability: The European Union.

Nathan Freier: Toward a risk management defense strategy august 2009.

RTO Technical report: Improving common security risk analysis (TR IST 049)
www.rto.nato.int.

Csdp handbook: The common security and defence policy of the European Union Elérhető:
www.bmlvs.gv.at

Tantárgyi program

16.

A tantárgy címe:

Alternatív rendészet

A tantárgy oktatója:

Dr. Christián László PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a rendészet rendőrségen kívüli egyéb szereplőit, szerveit, alternatív megoldásait. Sajnos a rendészeti kutatások jelentős része megreked a rendőrségek vizsgálatánál, holott tudjuk, a rendészet jóval többet jelent ennél. Számos módszer, szervezési elv, rendészeti szerv, szerveződés kínálja magát a vizsgálat alanyaként. Különösen izgalmas összevetni nemzetközi viszonylatban az alternatív megoldásokat, szereplőket és a vonatkozó jogi hátteret.

Tematikai vázlat:

A rendészet, rendőrség, alternatívák

Hazai rendészeti helyzetelemzés

Külföldi kitekintés

Rendészeti modellek összevetése (komparatív módszer alkalmazásával)

Csendőrségek

Egyéb rendészeti szervek vizsgálata

Közösségi rendészet

Önkormányzati rendészet,

Magánbiztonság

Irodalom:

Szikinger, István: Rendőrség a demokratikus jogállamban, Sík Kiadó Kft., Budapest, 1998.

Finszter Géza: A rendőrség joga, ORFK, Duna Mix Kft. Budapest, 2012.

Christián László: Alternatív rendészet, PhD disszertáció, Budapest, 2010.
<<https://jak.ppke.hu/uploads/articles/12332/file/Christi%C3%A1n%20L%C3%A1szl%C3%B3%20PhD.pdf>>

Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség, Universitas, Győr, 2011.

Christián László: Rendészet újratöltve, In: Új generáció a közigazgatástudományok művelésében, posztdoktori konferencia, Konferenciakötet 91-102, ELTE, 2013. http://www.ajk.elte.hu/file/Uj_generacio_konf_kotet_2013.pdf

Christián László: Két új ág a rendészettudomány fáján. In: Rendészettudományi gondolatok, Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Budapest, 2014. 85-91.

Rektor Béla: A magyar királyi csendőrség oknyomozó története, Árpád könyvkiadó vállalat, Cleveland, Ohio, USA, 1980.

Tim Newburn & Peter Neyroud: Dictionary of Policing, William Publishing, 2008, London.

Robert H. Langworthy, Lawrence F. Travis III: Policing in America, A Balance of Forces, Third edition, New Jersey, 2003.
Hans Toch and J. Douglas Grant: Police as Problem solvers, Plenum Press New York and London, 1991.

Tantárgyi program

17.

A tantárgy címe:

Az önkormányzati rendészet itthon és külföldön

A tantárgy oktatója:

Dr. Christián László PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az önkormányzati rendészet elméleti alapjait, helyét és szerepét a rendészet rendszerében, jogi szabályozását.

Ezen túlmenően a tantárgy a gyakorlati működés különböző aspektusait is vizsgálja, különösen az állam rendészeti feladatait ellátó szervek és az önkormányzati rendészet szereplőinek viszonyrendszerét. Az önkormányzati rendészet területén különösen fontos a külföldi gyakorlat által kimunkált megoldások és modellek megismerése és feldolgozása.

Tematikai vázlat:

Az önkormányzati rendészet alapfogalmai

Az önkormányzati rendészet jogi alapjai

Állami rendészet és az önkormányzati rendészet viszonyrendszere

Együttműködés, felügyelet, ellenőrzés

Az önkormányzati rendészet gyakorlata külföldön

Önkormányzati rendészet az Egyesült Államokban

Irodalom:

Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség, Universitas, Győr, 2011.

Finszter Géza: A rendőrség joga, ORFK, Duna Mix Kft. Budapest, 2012.

Christián László Két új ág a rendészettudomány fáján. In: Rendészettudományi gondolatok, Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Budapest, 2014. 85-91.

Kacziba Antal: Közrend, magánrend, közbiztonság. IN: Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. Szerk: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Pécs. 2013.

Kántás Péter: Az önkormányzati rendészet körvonalai... In: Kodifikáció és közigazgatás, 20102/1.

Kökényesi József: Önkormányzati rendészet a magyar közigazgatásban: http://www.kozigkut.hu/doc/kokenyesi_10okt.pdf

Hans Toch and J. Douglas Grant: Police as Problem solvers, Plenum Press New York and London, 1991.

Kerezi Klára: Közösség és bűnmegelőzés: közösségi bűnmegelőzés, Magyar Tudomány, 2001/8 <<http://epa.oszk.hu/00700/00775/00033/929-945.html>>

Tantárgyi program

18.

A tantárgy címe:

A magánbiztonság helye a rendészetben

A tantárgy oktatója:

Dr. Christián László PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a magánbiztonság elméleti alapjait, legfontosabb alapfogalmait, helyét és szerepét a rendészet rendszerében, jogi szabályozását. Ezen túlmenően a tantárgy a gyakorlati működés különböző aspektusait is vizsgálja, különösen az állam rendészeti feladatait ellátó szervek és a magánbiztonság szereplőinek viszonyrendszerét. A magánbiztonság hazai szabályozásán és működésének vizsgálatán túl foglalkozunk a külföldi megoldásokkal és modellekkel.

Tematikai vázlat:

A magánbiztonság alapfogalmai
A magánbiztonság jogi szabályozása
A magánbiztonság szereplői
Állami rendészet és magánbiztonság viszonyrendszere
Felügyelet, ellenőrzés a magánbiztonságban
A magánbiztonság külföldön
Magánbiztonság rendszere az Egyesült Államokban
A magánbiztonság új típusú megközelítése

Irodalom:

Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség, Universitas, Győr, 2011.
Belügyi Szemle, 1998/12 teljes száma, (szerzők: Finszter Géza, Kaló József, Szővényi György, Borai Ákos, Vörösmarti Mihály, Bedő Csaba, Szécsi György, Kovács Vendel
Finszter Géza: A rendőrség joga, ORFK, Duna Mix Kft. Budapest, 2012.
Christián László: Két új ág a rendészettudomány fáján. In: Rendészettudományi gondolatok, Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Budapest, 2014. 85-91.
Christián László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai (egyetemi jegyzet), NKE RTK MÖRT, NKE, Budapest, 2014.
Tim Newburn & Peter Neyroud: Dictionary of Policing, William Publishing, 2008, London.
Robert H. Langworthy – Lawrence F. Travis III: Policing in America, A Balance of Forces, Third edition, New Jersey, 2003.

Tantárgyi program

19.

A tantárgy címe:

A büntetés-végrehajtási szervezet rendszere, működése, korszerősítési irányai

A tantárgy oktatója:

Dr. Czenczer Orsolya PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás

A magyar büntetés-végrehajtás szervezete egy összetett feladatrendszerrel működő, belső- és nemzetközi jogforrások által koordinált, illetve komplex garanciarendszerrel támogatott szervezet, amely feladata a büntető igazságszolgáltatás ultima ratio megoldásának megvalósítása. Ennek értelmében a szervezet felépítése, működése, valamint szakmai irányvonala(i) rendkívül széleskörű és szerteágazó perspektívából közelíthető meg. Az elmúlt években a büntetés-végrehajtás szervezetére egyre nagyobb figyelem fókuszált. A szervezet és intézményrendszerének folyamatos megújulása, az egyre növekvő elvárások és annak való megfelelés keretében egy emberközpontú, de ugyanakkor büntetési célt ellátó intézménynek megmaradni kihívás és feladat. Ez adja a kutatási terület szépségét és feltárhatóságát.

A téma éppen lehetőséget adhat a leendő doktoranduszoknak arra, hogy saját szakmai érdeklődésük, elképzelésük, kutatási hipotéziseik alapján válasszák ki azt a részterületet vagy éppen ellenkezőleg globális áttekintést, amit majd doktori disszertációjuk alapjául választanak a büntetés-végrehajtás keretén belül. Cél, hogy alaposabban és mélyebben megvizsgáljuk a különböző folyamatokat – legyenek azok belső (intézetben és rezsimen belüli) vagy éppen a külső – esetlegesen garanciarendszer elemiként működő intézmények tekintetében is.

Az alkalmazandó módszerek tekintetében elsődlegesen az elemző, összehasonlító, és de lege ferenda megfogalmazások szerepét hangsúlyozzuk. A jog az a terület, ahol feltalálni valami nehezen megoldható. Elsődleges cél, hogy saját jogrendszerünk vonatkozásában találjuk meg a lehető legjobb megoldásokat, illetve hogy a nemzetközi kitekintésnek köszönhetően egy jól működő, eredményes rendszert hozzunk létre.

Tematikai vázlat:

Magyar büntetés-végrehajtás jogi szabályozása.

Nemzetközi szintér és elvárások, azaz az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata a hazai büntetés-végrehajtás tekintetében.

Az elmúlt évtizedben a magyar büntetés-végrehajtás fokozottan figyelt arra, hogy kövesse, betartsa, és alapelvei közé rögzítse azokat a nemzetközi elvárásokat, amelyek alapján kell működnie egy végrehajtó intézménynek egy emberközpontú és demokratikus jogállamban. Ennek megfelelően és néha ennek ellenére egyre gyakrabban jelenünk meg a különböző nemzetközi fórumok előtt ezen minimumszabályok, elvárások, ajánlások betartása, illetve alkalmazása és azok hiánya miatt. A kutatási téma szűkebb területet az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata a magyar bv vonatkozásában elsősorban az elmarasztaló ítéletek elvi kérdésköreivel foglalkozik, illetve javaslatokat vár az egyre nagyobb számban (immár precedensértékkel is bíró) túlszűfolttság miatt megindított eljárások vonatkozásaira. A téma elsőd-

legesen az EJEB más országok esetén is kapcsolódó ítéleteinek elemzéséből, a hazai szervezetre vonatkozó ítéletek elemzéséből és lehetséges megoldási javaslatokból tevődik össze.

Büntetés-végrehajtás Európában – jogösszehasonlítás, jogharmonizáció

Európában a büntetés-végrehajtás a jogrendszer egyéb jogterületeihez hasonlóan egyre inkább egy egységes, de legalábbis közös alapokon, alapelveken nyugvó azonos irányvonalak mentén haladó jogággá fejlődött az elmúlt évtizedekben. Hosszú időn keresztül nem beszélhattünk Európai büntetés-végrehajtási jogról, ehhez képest ma már egyre inkább erre haladunk. A téma komplex. Nemcsak teret enged az olyan kutatási érdeklődésnek, ami egy új (és egyben az első) európai büntetés-végrehajtási jog alapjait teremtené meg (közös alapelvek, azonos jogok és kötelezettségek, azonos elhelyezési és foglalkoztatási szabályok, azonos jogelven működő kedvezmény-rendszer és utógondozás), hanem arra is lehetőséget ad, hogy a különböző intézményrendszereket, európai intézeteket összehasonlítsa a doktorandusz, ebből is tapasztalatot, ismeretet nyerve és hasznosítva egy lehetséges lege ferendum javaslat érdekében, amellyel a hazai büntetés-végrehajtás fejlődését segíti.

Irodalom:

Antal Szilvia– Vig Dávid: A fiatalkorú fogvatartottakkal való bánásmód empirikus vizsgálata.

In: Kriminológiai Tanulmányok, 43. szám.

Barabás A. T.: Fiatalkorúak a börtönben: In: Tanulmányok Irk Ferenc professzor 70. születésnapja tiszteletére, Országos Kriminológiai Intézet, Budapest, 2012.; 27-44. old.

Csordás Dóra – Csordás Sándor: Az emberközpontú és közösségi irányultságú börtönrendszerek főbb jellemzői. In: Börtönügyi Szemle 2007/1. szám.

Hack P., Koós M. B.: Emberek őrzője, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014.

Kerecsi K., Parti K., Gyóry Cs., Süki-Szűjjártó Sz. A., Bolyky O.: Látens fiatalkori devianciák, Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Kriminológiai Tanszék és Országos Kriminológiai Intézet, Budapest, 2008.

Kerecsi Klára: Kontroll vagy támogatás: az alternatív szankciók dilemmája. Complex Kiadó, Budapest, 2006.

Krizsán József: Az EQUIP módszer. In: Börtönügyi Szemle, 2006/1. szám.

Lajtár I.: Az új Btk. És a büntetés-végrehajtás kodifikációja In: Magyar Rendészet 2013/3-4.; 65-70. old.

Lőrincz J., Csányiné L. E.: Akiket nevelésre ítélték, Emlékkönyv a Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete fennállásának 50. évfordulójára: Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete, Tököl 2013.

Lőrincz József – Nagy Ferenc: Börtönügy Magyarországon. BVOP, Budapest, 1997.

Lőrincz József: A fiatalkorúak büntetés-végrehajtása, Citoyen kiadó, Vác, 1998.

Lőrincz József: Büntetőpolitika és a büntetés-végrehajtás konzekvenciái az ezredfordulón. In: Györgyi Kálmán Ünnepi Kötet, Bibliotheca Iuridica, Budapest, 2004.

Lőrincz József: Nemzetközi tendenciák a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásában; IM-BVOP, Budapest, 1992.

Mezei Barna: A középkori tömlöctől a modern büntetés-végrehajtási intézetekig; In: Jogtörténeti értekezések. Osiris-Századvég kiadó, Budapest, 1995.

Mezei Barna: A magyar börtönügy „hosszú” 19. százada. In: Börtönügyi Szemle 21. évf. 4. sz., BVOP, Budapest.

Mezey B.: A magyar polgári börtönügy kezdetei, Osiris-Századvég, Budapest, 1995.

Nagy Ferenc: Ausztria, az NSZK, Svájc, Hollandia és Spanyolország büntetés-végrehajtási rendszerének áttekintése. Budapest, 1990.

Ruzsonyi Péter: A büntetés-végrehajtás korrekciós nevelés új irányzatai. Duna-Mix, Vác, 2003.

- Ruzsonyi Péter: A fiatalkorú elkövetők intézeti kezelésének nemzetközi tendenciái. In: Börtönügyi Szemle 2002/2-3. szám.
- Ruzsonyi Péter: A kriminálpedagógia lehetősége a börtönadaptáció és a társadalmi integrálódás érdekében. In: Börtönügyi Szemle 2006/2. szám.
- Ruzsonyi Péter: Európai börtönnevelési irányzatok. In: Börtönügyi Szemle, 2003/4. szám
- Van der Sande, Peter: A holland büntetés-végrehajtás tevékenysége a nemzetközi együttműködés terén. In: Börtönügyi Szemle, 2004. 1. szám.
- Vókó Gy.: A jogállami büntetés-végrehajtásról In: Bűnügyi Szemle 2008/1.; 12-17. old.
- Vókó György: Európai büntetés-végrehajtási jog. Dialóg-Campus kiadó, Budapest-Pécs, 2006.
- Elliot, D. & Ageton, S.S. (1980). 'Reconciling Race and Class Differences in Self-Reported and Official Estimates of Delinquency. *American Sociological Review* vol. 45.
- Hindlenlang, M.J., Hirschi, T. & Weiss, J.G. (1979). *Measuring Delinquency*. Beverly Hills: Sage.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Junger-Tas, X- Haen Marshali, I. & Ribeaud, D. (2003). *Delinquency in an International Perspective: The International Self-Reported Delinquency Study*. Kugler Publications, The Hague/ Criminal Justice Press, Monsey, New York.
- Thonberry, T. & Krohn, M. (2001). The Self-Report Method for Measuring Delinquency and Crime. *Criminal Justice Vol. 4*. 33-83.
- Waldinger, R.J., Seidman, E.L., Gerber, A.J., Liem, J.H., Allén, J.E & Hauser, S.T. (2003). Attachment and core relationship themes: Wishes for autonomy and closeness in the narratives of securely and insecurely attached adults. *Psychoter Rés.* 2003; 13(1): 77-98.
- ZAMBLE, e. – QUINSEY, v. L.: *The criminal recidivism process*. Cambridge University Press, 2001.

CPT (Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) jelentések

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (ENSZ – 1948)

Az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Egyezmény (ENSZ – 1950)

A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ENSZ – 1966)

A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ENSZ – 1966)

A kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi Egyezmény (ENSZ – 1984)

ENSZ minimumkövetelmény szabályai a fiatalkorúak igazságszolgáltatási rendszerére (Pekingi Szabályok) (ENSZ – 1985)

ENSZ Irányelvek a fiatalkori bűnözés megelőzésére (A Rijadi Irányelvek) (ENSZ – 1988)

Alapelvek a fogvatartottakkal való bánásmódra (ENSZ 1990. 45/111.)

ENSZ minimumkövetelmény szabályai az alternatív (nem szabadságkorlátozó) intézkedésekről (Tokiói Szabályok) (ENSZ – 1995)

Új európai börtön szabályok – 2006.

A Magyar Helsinki Bizottság Jelentése,

A börtönügyi Szemle, a Bűnügyi szemle tematikus cikkei, tanulmányai

Tantárgyi program

20.

A tantárgy címe:

A rendvédelemben dolgozók mentális egészségének védelmi lehetőségei, avagy a pozitív, protektív személyiség potenciáljai, képességei (pl. reziliencia), ezen készségek mérése és fejlesztése

A tantárgy oktatója:

Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD

Rövid tárgyleírás:

A kurzus célja a pozitív, protektív személyiség mibenlétére vonatkozó elméletek, személyiségi potenciálok és képességek, valamint ezek mérésének és fejlesztésének bemutatása, mint pl. a reziliencia (Block, 1961-től napjainkig); a kontrollképesség (Rotter, 1966); a biztonságos kötődés (Bowlby, 1969 és Ainsworth, 1969); a tanult leleményesség (Rosenbaum 1990); a hardiness (keményen ellenálló személyiség Susan Kobasa nyomán, 1985); az éntudatosság, az énhatékonyság (Bandura, 1982); a koherencia érzék (Antonovsky 1979); a diszpozicionális optimizmus (Carver, Scheier, 1987); a konstruktív gondolkodás (Epstein, Meier, 1989); az érzelmi intelligencia (Mayer és Salovey, 1997); a spirituális intelligencia (Zohár és Marshal, 2000); a Pszichológiai Immunrendszer (PIK, Oláh Attila), s.i.t.

A kurzus során az eddig ismert, felhasznált és adaptált protektív, pszichoedukatív technikák gyakorlati bemutatására, megtagasztalására is sor kerül.

A kurzus elvégzése átfogó ismereteket ad a pozitív pszichológia, az alkalmazott egészségpszichológia felhasználási területeiről általánosságban és szűken a rendvédelemben dolgozóknál. Képessé teszi a hallgatót elméleti, kutatási és intervenciós lépések megtervezésére a hatékony személyiségi képességek, stresszkezelés, és adaptív magatartásmódok területén.

Tematikai vázlat:

1. A reziliencia fogalma, jelensége, szakirodalmi háttere
2. A diszpozicionális optimizmus és hatása: a szebb jövőben való hit
3. Az altruizmus, a morális iránytű és az etikus magatartás ereje
4. A kontrollképesség és az énerő szerepe az életkompetenciában
5. A biztonságos kötődés (kialakulása és jelentősége a lelki élet és a magatartás irányításában)
6. A tanult leleményesség és hatóképessége
7. A hardiness (a keményen ellenálló személyiség)
8. Az éntudatosság és az énhatékonyság

9. A koherencia érzék és jelentősége
10. A konstruktív gondolkodás, kognitív és érzelmi flexibilitás
11. Az érzelmi intelligencia
12. A spirituális intelligencia, a vallásban, a sorsban, az élet magasabb értelmében a transzperszonális erőkben való hit
13. A Pszichológiai Immunrendszer (PIK)
14. A reziliencia és más pozitív személyiségi képesség mérése
15. A reziliencia fejlesztése: életmód, pszichoedukáció, tréning módszerek

Irodalom:

- Agaibi, C.E., Wilson, J.P (2005) Trauma, PTSD and resilience. A review of literature. *Trauma, Violence and Abuse*. 2005 6(3). p. 195-216.
- Ainsworth, M. D. S. (1969) Object Relations, Dependency, and Attachment: A Theoretical Review of the Infant-Mother Relationship. *Child Development*. Vol. 40, No. 4 (1969), p. 969-1025.
- *Alkalmazott Pszichológia tematikus száma a Rezilienciáról* (20015/1.szám)
- Antonovsky, A. (1987) *Unraveling the Mystery of Health: How People Manage Stress and Stay Well*. San Francisco: Jossey-Bass Social and Behavioral Science Series. San Francisco, CA
- Bagdy Emőke (2010) *Hogyan lehetnének boldogabbak?* Kulcslyuk Kiadó. Budapest.
- Bandura, A. 1982. Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*. 44. p.1175-1184.
- Block, J (1961) *The Q-Sort Method in Personality Assessment and Psychiatric Research*. Charles C Thomas Publisher. USA.
- Bonanno, G. A. (2004) Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? *American Psychologist*, p. 59, 20-28.
- Bowlby, J. (1969) *Attachment and loss. Vol. 1. Attachment*. Basic Books. New York.
- Bretherton, J. (1992) The origins of Attachment Theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology* (1992), 28, p. 759-775.
- Casey, G.W. (2011) Comprehensive Soldier Fitness. A vision for psychological resilience in the US Army. *American Psychologist*. 2011. 66(1) p. 1-3.
- Castro, C.A., Hoge, C.W. (2005) Building psychological resiliency and mitigating the risk of combat and development stressors faced by soldiers. *Strategies to Maintain Combat Readiness during Extended Deployments. A Human System Approach*. 2005. p 131-136.
- Connor, K.M. (2006) Assessment of resilience in the aftermath of trauma. *Journal of Clinical Psychiatry*. 2006. 67 (2).p. 46-49.
- Connor, K.M., Davidson, J.R. (2003) Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*. Volume 18 Issue 2, 76-82.o.
- Demetrovics Zsolt, Urbán Róbert, Rigó Adrienn, Oláh Attila (szerk) (2012) *Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása I. Személyiség, egészség, egészségfejlesztés*. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest.

- Detréné Urbán Nóra (2015) *A stressz-rezisztencia és a pszichológiai rezisztencia fejlesztésének és fenntartásának szükségessége a védelmi szektorban*. NKE. Hadtudományi Doktori Iskola. PhD Doktori disszertáció.
- Epstein, S., Meier, P. (1989): Constructive thinking: a broad coping variable with specific components. *Journal of Personality and Social Psychology*. Vol. 57 (2). p. 332-350
- Friborg, O., Hjemdal, O., Rosenvinge, J.H., Martinussen, M. (2003). A new rating scale for adult resilience: what are the central resources behind healthy adjustment. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*. 2003 12(2). p. 65-76.
- Green, K.T., Calhoun, P.S., Dennis, M.F. (2010): Exploration of resilience construct in posttraumatic stress disorder severity and functional correlates in military combat veterans who have served since sept 11, 2001. *Journal of Clinical Psychiatry*. 2010. (71(7)).p. 823-830.
- Goleman, D. (1997) *Érzelmi intelligencia*. Háttér Kiadó. Budapest.
- Goleman, D. (2002) *Érzelmi intelligencia a munkahelyen*. Edge Kiadó. Budapest.
- Kiss Enikő Csilla, Vajda Dóra, Káplár Mátyás, Csókási Krisztina, Hargitai Rita, Nagy László (2015) A 25-ites Connor—Davidson Reziliencia Skála (CD-RISC) magyar adaptációja. *Mentálhigiéne és Pszichoszomatika*. 16 (2015) 1, p.93-113.
- Kiss Enikő Csilla (2012) A személyiség pozitív erőforrásai. In: Gy. Kiss Enikő, Polyák Lilla (szerk). (2012): *Egészség Rehabilitációs Füzetek II. A személyes és társas tényezők szerepe a rehabilitációs munkában*. Budapest, Oriold és Társa Kiadó. p. 107-119.
- Kobasa, S. C., Maddi, S. R., Pucetti, M. C., Zola, M. A. (1985): Effectiveness of hardiness, exercise and social support resources against illness. *Journal of Psychosomatic Research*. 29 (5) p. 525-533.
- Kopp Mária, Skrabski Árpád (2016) *A boldogságkeresés útjai. Az érett személyiségtől a kiegyensúlyozott párkapcsolatig*. Heti Válasz Kiadó. Budapest.
- Kulcsár Zsuzsanna (2005) (szerk) *Teher alatt... - Pozitív traumafeldolgozás és poszttraumás személyiségfejlődés*. Trefort Kiadó. Budapest.
- Kulcsár Zsuzsanna (2007) *Komplex humán emóciók, összetartozás és felépülés*. Trefort Kiadó. Budapest.
- Kulcsár Zsuzsanna (2009): *Traumafeldolgozás és vallás*. Budapest, Trefort Kiadó.
- Luthar, S.S. (ed) (2003): *Resilience and vulnerability: Adaptation in the context of childhood adversities*, New York, Cambridge University Press. (online elérhető: <https://assets.cambridge.org/97805218/07012/sample/9780521807012ws.pdf>)
- Mayer, J. D., Salovey, P., (1997): What is emotional intelligence? In: Salovey, P., Sluyter, D. (Ed) (1997) *Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications*. Basic Books, New York. p. 3-31.
- Nes, L. S., Segerstrom, S.C. (2006) Dispositional Optimism and Coping: A Meta-Analytic Review. *Personality and Social Psychology Review*. 10 (3) p. 235-251.
- Pikó Bettina, Hamvai Csaba (2012) Stressz, coping és reziliencia korai serdülőkorban. *Iskolakultúra*. 2012. 9 .p. 24-33.
- Oláh Attila (1982): Kérdőíves módszerek a külső-belső kontroll attitűd vizsgálatára. In: Oláh Attila (1982) *Pszichológiai tanácsadás a pályaválasztásban/Módszertani Füzetek*, No. 19. Országos Pedagógiai Intézet. Budapest.

- Oláh A (1996) *A megküzdés személyiségtényezői: A pszichológiai Immunrendszer és mérésének módszere*. Budapest. ELTE.
- Oláh A (1999) *Útmutató a Pszichológiai Immunkompetencia Kérdőív (PIK) használatához*. Budapest. ELTE.
- Oláh Attila (2005): *Érzelmek, megküzdés és optimális élmény*. Trefort Kiadó. Budapest.
- Rosenbaum, M., (Ed). (1990): *Springer series on behavior therapy and behavioral medicine, Vol. 24. Learned Resourcefulness: On Coping Skills, Self-Control and Adaptive Behavior*. Springer Publishing Co. New York.
- Rotter, J. B. (1966) Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*. 80 (1) p.1-28.
- Salovey, P., Rothman, A. J., Detweiler J. B., Steward, W. T. (2000) Emotional States and Physical Health. *The American Psychologist*. 55 (1). p. 110-121.
- Scheier, M. F., Carver, C. S. (1987) Dispositional optimism and physical well-being: the influence of generalized outcome expectancies on health. *Journal of Personality*. 55 (2) p.169-210.
- Scheier, Michael F., Matthews, Karen A., Owens, Jane F., Magovern, George J., Lefebvre, R. Craig, Abbott, R. Anne, Carver, Charles S. (1989) Dispositional optimism and recovery from coronary artery bypass surgery: The beneficial effects on physical and psychological well- being. *Journal of Personality and Social Psychology*. 57 (6) p. 1024-1040.
- Seligman, Martin E. P. (2008) *Autentikus életöröm. A teljes élet titka*. Laurus Kiadó, Győr.
- Southwick, S.M., Charney, D.S. (2012) *Resilience: The science of mastering life's great challenges. Ten key ways to bounce back from stress and trauma*. Cambridge University Press.
- Szokolszky Ágnes, V. Komlósi Annamária (2015) A „reziliencia gondolkodás” felemelkedése-ökológiai és pszichológiai megközelítések. *Alkalmazott Pszichológia*. 2015.15 (1) 11.26.
- V. Komlósi Annamária, Richter Júlia (2015) Az egyéni és közösségi reziliencia kapcsolata a vörösiszap katasztrófa tapasztalatainak fényében. *Alkalmazott Pszichológia*. 2015 15(1) p. 61-76.
- Wellensiek, S.K. (2014) *Reziliencia tréning*. Z-Press Kiadó. Budapest.
- Zohar, D., Marshal I., (2000): *SQ -Spirituális intelligencia*. Csöndes Társ Kiadó. Budapest.

Tantárgyi program

21.

A tantárgy címe:

A fogsághelyzeti és a hivatás-kötöttségekből eredő prizonizáció jelensége, következményei, mérése és megelőzési módszerei

A tantárgy oktatója:

Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD

Rövid tárgyleírás:

A kurzus tematikájában részletezzük azokat a fogalmakat, elméleteket, modelleket, kutatási eredményeket, amelyek a kulcsfogalmakhoz kötődnek, és bemutatjuk azokat a szerzőket, akik e területen a tudásunkat gazdagították.

A kurzus a fogsághelyzeti prizonizációval, a hivatás-kötöttségekből eredő prizonizatív jelenségekkel, valamint a betegségi börtönhelyzet jellemzőivel foglalkozik. Bemutatja a krónikus fájdalom betegség (KFS) „fogság-állapotát” és párhuzamot von e két helyzet: foglalkozási és betegségből fakadó prizonizáció között.

Elemzi a maladaptív mechanizmusokat és károsodási jelenségeket a posztraumás stressz zavartól (PTSD-től) a kimerüléssel állapotokig, továbbá elemzi a kiégési (burn out) jelenségkört, dinamikát, eredetét és kimenetelt, kiégési spirált és ennek ego specificitását, valamint fejlődési hátterét.

Ismertetjük a valid, megbízható és objektív diagnosztikus módszereket, mint pl. a STSS-t (a Másodlagos Traumatizációs Stressz Skálát); az Interperszonális Reaktivitási Indexet (IRI-t), az Észlelt Stressz Felmérésének módszerét (Stauder és Konkoly Thege munkája nyomán); Maslach-féle kiégési leltárt; az Érzelmi Szabályozási Nehézségek Skálát (DERS), stb.

A kurzus résztvevői képessé válnak a börtönszociológia és az egészségpszichológia határterületének elméleti összekapcsolására és korszerű kutatások kivitelezésére ezen interdiszciplináris területen.

Tematikai vázlat:

1. A prizonizáció jelensége (depriváció, elidegenedés, kriminalizáció), meghatározó elméletei, pl. Clemmer elmélete
2. A prizonizáció deprivációs és importációs modellje és a modern megközelítések
3. A prizonizációs jelensége külföldi és a hazai fegyintézetek fogvatartottjainál
4. A posztraumás stressz zavar (PTSD): elmélete, feltételezett okai, következményei, tünetei és kezelési lehetőségei
5. A burn out szindróma: kialakulása, tünetei, kezelése és megelőzése
6. A fegyintézeti dolgozói helyzet specifikus hatása a kiégésre: az ingerdepriváció és a börtönkultúra hatása
7. A krónikus fájdalom szindróma (KFS) mint élet-börtön: diagnosztikája, kialakulásának okai, tünetei, megelőzési és kezelési lehetőségei
8. Krónikus fájdalombetegség és pszicho-traumák kapcsolata: lelki sebek nyomai a testben

9. A fegyintézeti dolgozók munkahelyi stresszkitettsége, egészségügyi ill. testi betegségre való kockázata különös tekintettel a krónikus betegségekre
10. Mérési módszerek 1: a PTSD, a burn-out és a munkahelyi stressz mérése
11. Mérési módszerek 2: a krónikus fájdalom komplex bio-pszico-szociális mérése: Vizuális Analóg Skála, Többdimenziós Fájdalom Skála, Projektív tesztek, életút elemzés, neuropátiás komponens mérése
12. Mérési módszerek 3: a prizonizációs jelenség komplex feltárása
13. Miként hathat a prizonizáció a dolgozókra? (elméleti és kutatási megfontolások)
14. Börtön-e a krónikus fájdalom betegségi helyzet? (elméleti és kutatási megfontolások)
15. A fegyintézeti munkából adódó és a betegségi „börtönhelyzet” kivédése, megelőzése és kezelési lehetőségei

Irodalom:

- Arries, E., Maposa, S. (2013) Cardiovascular Risk Factors Among Prisoners. An Integrative Review. *Journal of Forensic Nursing*. Vol 9 Issue 1. p. 52-64.
- Bergner, Th. M.H. (2012) *Burnout A kiégés megelőzése 12 lépésben*. Z-Press Kiadó. Budapest.
- Brennstuhl, M.J., Tarquinio, C., Montel, S. (2014) Chronic Pain and PTSD: Evolving Views on Their Comorbidity. *Perspectives in Psychiatric Care*. 51. p. 295–304
- Chang, E., Johnson, A (ed) (2018) *Living with chronic illness and disability*. Elsevier. Australia.
- Clemmer, D (1940) *The Prison Community*. Boston. The Christopher Publishing House
- Costello, E., Bohue, J.E., Sarma, K., McGuire, B.E. (2015) Chronic Pain in Irish Prison Officers: Profile and Predictors of Pain Related Disability and Depression. *Pain medicine*. 2015 (16) p. 2292-2301.
- Crewe, B (2009) *The prisoner society: power, adaptation, and social life in an English prison*. Oxford University Press.
- Csóti András (szerk.) (2015) *Körletmozaikok 2015. „A büntetés-végrehajtási intézetek személyiállományának vizsgálata” című kutatás tanulmányai*. BVOP. Budapest.
- Dansie, E.J., Turk, D.C. (2013) Assessment of patient with Chronic Pain. *British Journal of Anaesthesia*. 111 (1) p. 19-25.
- Danquin, J.Ch (2013) Vicarious Victimization: Examining the Effect of Witnessing Victimization While Incarcerated on Offender Reentry. Thesis. Georgia State University. http://scholarworks.gsu.edu/cj_theses/18.
- Davis, M. H. (1980). A multidimensional approach to individual differences in empathy. *JSAS Catalog of Selected Documents in Psychology*, 10, 85.
- Davis, M.H. (1983). Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44, p.113-123.
- Dersh, J., Polatin, P.B., Gatchel, R.J. (2002) Chronic Pain and Psychopathology: Research Findings and Theoretical Considerations. *Psychosomatic Medicine*. 64. p. 773-786.
- Detréné Urbán Nóra (2015) *A stressz-rezisztencia és a pszichológiai rezisztencia fejlesztésének és fenntartásának szükségessége a védelmi szektorban*. NKE. Hadtudományi Doktori Iskola. PhD Doktori disszertáció.
- Eccleston, Ch., Wells, Ch., Morlion, B. (2018) *European Pain Management*. Oxford University Press.
- Ekkekakis, P (2013) *The Measurement of Affect, Mood and Emotion*. Cambridge University Press. Cambridge.
- Fekete Sándor (1991) Segítő foglalkozások kockázatai - Helfer szindróma és burnout - jelenség. *Psychiatria Hungarica*, VI. évf. p. 17-19.

- Freudenberger, H.J.(1974) Staff Burn-out. *Journal of Social Issues*. Vol.30. Issue 1.p 159-165.
- Fülöp Emőke (2016) *A gyógyítók kiegészése az empátia és az érzelemszabályozás tükrében*. Pécsi Tudományegyetem. PhD doktori disszertáció.
- Gatz, K.L., Roemer, L. (2004) Multidimensional Assessment of Emotional Regulation and Dysregulation: Development, Factor Structure and Initial Validation of Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS). *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*. 36. p. 41-54.
- Hajduska Mariann (2008): *Krizislélektan*. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest.
- Holmes T.H., Rahe, R.H. (1967). The Social Readjustment Rating Scale. *Journal of Psychosomatic Research*. Volume 11. Issue 2. p. 213-218 .
- Huszár László (1995) Alkalmazkodás. Hosszúidős elítéltek börtönadaptációja. *Börtönügyi Szemle*. 2: 21-34.
- Irvin, J., Cressey , D.R. (2013) Thieves, Convicts and the Inmate Culture. *Social problems*.10. 2 p.142-155.
- Jewkes, Y., Bennett, J., Crewe, B. (2016) (ed) *Handbook on Prison*. Routledge, Taylor and Francis. London and New York.
- Kovács Mariann (2006) A kiegész jelensége a kutatási eredmények tükrében. *LAM Orvoslás és társadalom*, 16(11), p. 981–987.
- Kökönyei Gyöngyi (2008) *Érzelemszabályozás krónikus fájdalomban*. ELTE. PhD doktori disszertáció.
- Maslach, Ch. (1978) The Client Role in Staff Burn-out. *Journal of Social Issues*. Vol.34. issue 4. p 111-124.
- Maslach, Ch., Jackson, S.E. (1981) The Measurement of Experienced Burnout. *Journal of Organizational Behaviour*. Vol 2. Issue 2. p. 99-113.
- Newbold, G., Ross, J.I., Jones, R.S., Richards, S.C., Lenza, M (2014) Prison Research From the Inside: The Role of Convict Autoethnography. *Qualitative Inquiry*. Vol 20(4) p 439-448.
- Okifuji, A., Turk, D. C. (2016) Chronic pain and Depression: Vulnerability and Resilience. *Neuroscience of Pain, Stress, and Emotion*. Academic Press. P.181-201.
- Oláh Attila (2005) *Érzelmek, megküzdés, optimális élmény-Belső világunk megismerésének módszerei*. Trefort Kiadó. Budapest.
- Papp Gábor (2014) *A prizonizáció elméletének újragondolása és alkalmazási lehetősége egy hazai fegyházi populáción*. Budapest, Corvinus Egyetem Szociológiai és Társadalompolitikai Intézet doktoriskolája.
- Petróczi Erzsébet (2007) *Kiegész – elkerülhetetlen?* Budapest, Eötvös József Könyvkiadó
- Pope, J. E., Deer, T.R. (ed) (2017) *Treatment of Chronic Pain Conditions*. Springer. New York
- Schaufeli, W.B., Maslach, Ch, Marek, T (1993) *Professional Burnout. Recent development in Theory and Research*. Routledge Library Editions. Taylor and Francis Group. London, New York.
- Shane, J., Fisher-Giorlando M. (2002) Inmate Misconduct: a Test of the Deprivation, Importation and Situational Models. *Prison Journal*, 82. ;3: 335-358.
- Stauder Adrienne, Konkoly Thege Barna (2006) Az észlelet stressz kérdőív (PSS) magyar verziójának jellemzői. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*. 7. 3. p. 203-216.
- Solomon, Z., Horesh, D, Ein-Dor, Ts, Ohry, A. (2012) Predictors of PTSD trajectories following captivity: a 35 year longitudinal study. *Psychiatry Research*. Vol 199. Issue 3. P. 188-194.

- Sykes, G. M., Messinger, S.L. (1960) The Inmate Social System. In: *Theoretical Studies in the Social Organization of the Prison*. New York: Social Science Research Council. p. 5-19.
- Szabó Gábor (2013) *Az életesemények pszichoszociális összefüggései és a krónikus betegségekkel való kapcsolata*. Semmelweis Egyetem. PhD doktori disszertáció.
- Ting, L., Jacobson, J.M., Sanders, S., Bridge, B.E., Harrington, D. (2005) The Secondary Traumatic Stress Scale (STSS). *Journal of Human Behavior in the Social Environment*. Vol. 11. Issue 3-4. p.177-194.
- Valent, P. (2002). Diagnosis and treatment of helper stresses, traumas, and illnesses. In C. Figley (Ed.), *Treating Compassion Fatigue* (pp. 17-37). New York: Brunner - Routledge.
- Van der Kolk, B. (2015) *The Body Keeps the Score. Brain, Mind, and Body in the Healing of Trauma*. Penguin Books. New York

Tantárgyi program

22.

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonság általános elmélete

A tantárgy oktatója:

Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: azokkal az elvi kérdésekkel foglalkozni, amelyek ismerete elengedhetetlen a nemzetbiztonsági folyamatok összefüggéseinek megértéséhez és vizsgálatához, illetve más nemzetbiztonsági támogatási szakfeladatok kutatásához, vizsgálatához.

Tematikai vázlat:

A korszerű nemzetbiztonság elvi és elméleti nézetrendszere.

Magyarország felderítő és biztonsági rendszere. A nemzetbiztonsági szolgálatok helye és szerepe a nemzeti biztonsági architektúrában.

A nemzetbiztonsági szolgálatok és rendvédelmi szervek együttműködése a felderítő és elhárító rendszerek működtetése folyamán.

A nemzetbiztonsági szolgálatok horizontális és vertikális tagozódása, azok alrendszerei, illetve kapcsolatrendszere.

A nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai különböző időszakokban tevékenységek előkészítése és a végrehajtása során az együttműködés.

Irodalom:

Kötelező:

Green, G.: Az emberi tényező. General Press kiadó, 2007.

Halevy, E.: A MOSZAD főnöke voltam. JLY Kiadó, 2007.

Szerk. biz. (Boda, Parádi Simon) A XIX-XX századi Magyar Állam nemzetbiztonsági szervezetei. Nemzetbiztonsági Szakszolgálat kiadványa. 2012.

Horváth Csaba: A magyar katonai felderítés története. Püldo Kiadó, 2004.

MHTT (konf.) Kiadványa. Nemzetbiztonsági kihívások, nemzetbiztonsági szolgálatok. Hadtudomány. 2013. 1-2 sz.

2010. évi 232. kormányrendelet a Terrorelhárítási Központról.

2073/2004. (IV.15.) Korm. határozat, a Magyar Köztársaság nemzeti biztonsági stratégiájáról.

94/1998. (XII.29.) OGY határozat, a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveiről.

Dr Izsa Jenő Nemzetbiztonsági alapismeretek.(Titkosszolgálatok működése) ZM NVE Egyetemi jegyzet. 2009.

Nemzetbiztonság általános elmélete. Szerk. Dr Dobák Imre Nemzeti Közszerológati és Tankönyvkiadó. 2014.

**Nemzeti Közszerológati Egyetem
Rendészettudományi Doktori Iskola**

Tantárgyi program

23.

A tantárgy címe:

A titkos információgyűjtés

A tantárgy oktatója:

Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A titkos információgyűjtés a nemzetbiztonsági szolgálatok, illetve a titkos információgyűjtésre törvényben feljogosított szervezetek feladatrendszerében megjelenő összetett, sajátos tevékenység. Különböző eszközeinek és módszereinek alkalmazása napjainkban a jog által szigorúan szabályozott területként a demokratikus társadalmak életében is jelen van. A tantárgy rövid történeti visszatekintésben érinti az állambiztonság időszakát, majd a rendszerváltozást követő időszak hazai viszonyaival foglalkozik. Általánosságban áttekinti az egyre inkább felértékelődő információgyűjtés különböző forrásait, a titkos információgyűjtés rendeltetését, valamint az érintett hazai szervezetek helyét és szerepét a titkos információgyűjtés területén.

Tematikai vázlat:

Az információgyűjtés jelentősége és alapvető forrásai.

A titkos információgyűjtés céljai, rendeltetése, és alapelvei.

Visszatekintés az állambiztonság időszakára (szervezetrendszer, szabályozási kérdések).

A titkos információgyűjtés keretrendszere (jogsabályi háttér, szervezetrendszer) a rendszerváltozást követően.

Külső engedélyhez kötött és külső engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtés.

Titkos információgyűjtésre feljogosított szervezetek hazánkban (sajátosságok).

Irodalom:

Kötelező:

Dobák Imre (Szerk.): A nemzetbiztonság általános elmélete, Egyetemi jegyzet, 363 p. NKE 2014. (Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt.) ISBN 978-615-5305-49-8.

Csóka Ferenc – Boda József (Szerk.): Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából, 1785-2011, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Bp. 2012. 497 p. 978-963-083-211-3.

Lowenthal, Mark M.: Intelligence from secrets to policy. 417 p., Los Angeles, SAGE 2012. ISBN 9781608716753.

Hetesy Zsolt: A titkos felderítés, PhD értekezés, Pécsi Tudományegyetem, Állam –és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola, Pécs, 2011.

Ajánlott:

Dr. Balla Lajos: Adalékok a titkos információgyűjtés, valamint titkos adatszerzés kriminalisztikai és eljárási problémáihoz.

www.debreceiutjelotabla.hu/doc/bunteto/TitkosAdatgyujtes.pdf

Herman, Michael: Intelligence services in the information age, Theory and practice, Frank Cass Publishers, 2002, London, 252. p. ISBN: 0714681962.

- Dr. Kis László: A titkos adatgyűjtés szerepe a büntetőeljárásban, különös tekintettel az Európai Unió keretében folytatott együttműködésre (PhD értekezés), Miskolci Egyetem, ÁJK DFÁJDI, 2009, (www.uni-miskolc.hu/~wwwdeak/drkisl_ertmh.pdf)
- Loch K. Johnson (szerk): Intelligence, Critical concepts in Military, Strategic and Security Studies, Routledge London : Routledge, 2011 ISBN: 9780415569712.
- Révész Béla: Az állambiztonságtól a nemzetvédelemig (A belső biztonsági szolgálat átalakításának alternatívái a rendszerváltás idején) Acta Universitatis Szegediensis Acta Juridica et Politica Tomus LXIII. Fasc. 17.

Tantárgyi program

24.

A tantárgy címe:

A titkos információgyűjtés és adatszerzés technikai biztosítása

A tantárgy oktatója:

Dr. Dobák Imre PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A technikai fejlődéssel párhuzamosan a technikai vonatkozású információgyűjtés, az információkhoz való hozzáférés jelentősége kiemelt szerepet kap globalizálódó világunkban. Mindezek az egyes nemzetbiztonsági szolgálatok, illetve az arra törvényben feljogosított szervezetek szintjén még hangsúlyosabban kerülnek előtérbe, hiszen rendkívül összetett információs közegből, sajátos keretrendszer (pl. jogi, technikai, földrajzi) mentén lehet a feladatrendszerükhöz kapcsolódó információkat megszerezni. Az információgyűjtés különböző eszközeinek és módszereinek alkalmazását a demokratikus jogállamok érintett, törvényi felhatalmazással rendelkező szervei sem nélkülözhetik. A tantárgy oktatása során a hallgatók a szükséges történeti előzmények áttekintését követően megismerkedhetnek a titkos információgyűjtés általános kérdéskörével, sajátosságaival.

Tematikai vázlat:

A technikai jellegű titkos információgyűjtés történeti előzményei.

A technikai és operatív technika területek szervezettefejlődése a rendszerváltozást megelőzően.

A technikai és operatív-technikai fejlesztés korabeli feladatai, a változás időszaka.

A technikai kérdéskörök és titkos információgyűjtés a rendszerváltást követően (törvényi szabályozás, jogszabályi háttér, szervezet és keretrendszer).

Irodalom:

Kötelező:

Csóka Ferenc – Boda József (Szerk.): Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából, 1785-2011, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Bp. 2012. 497 p. 978-963-083-211-3.

Dobák Imre (Szerk.): A nemzetbiztonság általános elmélete, Egyetemi jegyzet, 363 p. NKE 2014 (Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt.) ISBN 978-615.

Greenwald, Glenn: A Snowden-ügy (korunk legnagyobb nemzetbiztonsági botránya), HVG Kiadó Zrt, Bp. 2014. 365 o. (A mű eredeti címe: No Place to Hide: Edward Snowden, the NSA, and the U.S. Surveillance State, Metropolitan Books, Henry Holt and Company, LLC, New York, 2014) ISBN: 978-963-304-183-3.

Loch K., Johnson (szerk.): Handbook of intelligence studies (2009), 382 p. London : Routledge, 2009 ISBN: 0415770505.

Bikki István: A titkos operatív technikai rendszabályok és módszerek, valamint a K-ellenőrzés alkalmazására vonatkozó szabályok 1945–1990 között, Betekintő 2010/1. szám. (http://www.betekinto.hu/2010_1_bikki).

Müller Rolf: Az operatív technikai osztály, 1956–1962, Betekintő 2011/3. (http://www.betekinto.hu/2011_3_muller).

Ajánlott:

Loch K. Johnson (szerk): Intelligence, Critical concepts in Military, Strategic and Security Studies, Routledge London : Routledge, 2011 ISBN: 9780415569712.

Boda József: A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat helye és szerepe a titkos információgyűjtés rendszerében, 2012. május 24-én a Nemzeti Közszerológati Egyetemen megrendezett Nemzetbiztonsági kihívások, nemzetbiztonsági szolgálatok című szakmai-tudományos konferencián elhangzott előadás szerkesztett változata. (pp. 42-61.) mht.eu/hadtudomany/2013_1-2.html.

Farkas Vladimir – Nincs mentség, Budapest, Interart, 1990.

Dobák Imre: Betekintés az állambiztonság 1960-70-es évei nemzetközi technikai kutatás-fejlesztési folyamatainak szerkezetébe. Hadmérnök VIII. évf. 1. szám 2013., pp. 319-327. (hadmernok.hu/2013_1_dobaki.pdf).

Dobák Imre: Visszatekintés az 1960-as évek elején elmélyülő szovjet és magyar állambiztonsági szervek közötti operatív technikai (kutatási) együttműködésre. Felderítő Szemle, 2013. XI. évfolyam 3-4. szám, pp. 193-202.

Dobák Imre: Technológiai fejlődés – titkosszolgálatok, In: Fekete Károly (szerk.): Kommunikációs 2013 konferencia kötete, Bp., NKE 2013. pp. 61-71.

Dobák Imre – Endrődi Ferenc: A magyar rádióelhárítás nemzetközi együttműködésének története (1955-1990) Budapest: Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2014. 45 p. ISBN 978-615-5305-74-0.

Dobák Imre: Rádiós ügynökök és elhárításuk: Betekintés a szocialista állambiztonság 1960-70-es éveibe, Magyar Rendészet XIII (2013/3-4 szám) pp. 171-179.

Dobák Imre: A rádióamatőr tevékenység nyomai a 2. vkf. osztály munkájában, Felderítő Szemle, XII. évfolyam 3. szám. 2013. pp. 128-136.

Tantárgyi program

25.

A tantárgy címe:

A büntető igazságszoigálatási rendszerek

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fantoly Zsanett PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A jogfejlődés során a büntető igazságszoigálatási rendszereknek két formája alakult ki: a kontinentális és az angolszász igazságszoigálatási rendszer.

Jellegzetességeit tekintve a – hazánkban is honos – kontinentális (inkvizitórius) rendszer az anyagi, tárgyi igazság felderítésére törekszik. A hivatalból való eljárás mellett tör lándzsát, a bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatásának letéteményese. A vádlott joghelyzete kettős: vallomása bizonyítási eszköz, ugyanakkor a vádlóval azonos jogokat élvező ügyfél is az eljárásban.

A nyomozó elv hatása és egyik maradványaként hazánkban az inkvizitórius büntetőeljárásban az a szabály jutott érvényre, hogy a főtárgyaláson az elnököt illeti a bizonyítási eljárás vezetése. Ezzel szemben az angolszász tárgyalási rendszerben a bizonyítás lefolytatása a felek feladata. A keresztkérdezéses rendszer – amely abból a helyes elvből indul ki, hogy a bizonyítás nem bírói teendő, hanem a felek dolga –, abban áll, hogy a vád tanút a vádló, a védelem tanút a vádlott, illetőleg a védő hallgatja ki. A bizonyító fél után az ellenfél intézi keresztkérdéseit, az ellenkérdések folytán felmerült új ténykörülményekre vonatkozólag a bizonyító felet a visszkérdés joga illeti meg.

A tárgy oktatásának általános célja: A hallgatók számára összehasonlító jogi ismeretek nyújtása a common law és a kontinentális büntető eljárásjogi rendszerekről.

A büntetőeljárás hatékonyabbá tétele és a büntető pertartamok lerövidítése érdekében a meghirdetett tantárgy a következő (konkrét) célkitűzések realizálására irányul:

- az igazságszoigálatási rendszerek témakörének átfogó elméleti feldolgozása;
- a magyar és a külföldi joggyakorlat áttekintése;
- a nemzetközi büntető törvényszékek szabályozásainak ismertetése;
- azonnal alkalmazható irányvonalak felvázolása *ade lege ferenda* jogalkotás számára.

A tantárgy oktatása az alábbi módszertani elemekből tevődik össze:

- összehasonlító jogi elem: a büntető igazságszoigálatási rendszerek átfogó áttekintése. Egyes jogintézmények részletes kifejtése és hazai viszonyok közé adaptálhatóságának vizsgálata. Az angolszász és a kontinentális típusú igazságszoigálatási rendszer jellemzőinek elméleti elemzése, a joggyakorlatban működésük feltárása, különös tekintettel a büntetőeljárás bírósági szakaszának gyorsítását elősegítő jogintézményekre. Ehelyütt kitérünk a nemzetközi büntető törvényszékek tárgyalási szabályaira.
- nemzeti jogi elem: az inkvizitórius eljárás történeti fejlődésének áttekintése után a jelenkor büntetőeljárási szabályainak részletes elemzése következik. Kimutatjuk a büntetőeljárás bírósági szakaszának gyorsítására tett törvényalkotói kísérletek pozitív és negatív olda-

laik, a joggyakorlatban megvalósulásuk, illetve megvalósulásuk okait. A magyar bírói gyakorlat áttanulmányozása során javaslatot teszünk a jogalkotás *de lege ferenda* változási irányvonalára.

Tematikai vázlat:

Az igazságszolgáltatási rendszer fogalma, az igazságszolgáltatási rendszerek csoportosítása

Az igazságszolgáltatási rendszer fogalma

Az egyes igazságszolgáltatási rendszerek célja (anyagi igazság, tényigazság)

A kontinentális (nyomozó elvű) igazságszolgáltatási rendszer jellemzői

Az angolszász (ügyféli) igazságszolgáltatási rendszer jellemzői

A vegyes modell sajátosságai a hatályos Be. alapján

Az eljárási alapelvek és a tárgyalás viszonya

A hivatalból való eljárás. Az ártatlanság vétele.

Védelemhez való jog. Bizonyítási teher. Szóbeliség

Nyilvánosság. Közvetlenség

A tárgyalás vezetése

A bírói szerep aktivitása, illetve passzivitása

A bíró feladatai a tárgyaláson a kontinentális modellben

A bíró feladatai a tárgyaláson az angolszász modellben

A bíró feladatai a tárgyaláson a vegyes modellben (Be.)

Az eljárás résztvevőinek jelenléte a tárgyaláson

A vádlott szerepe a tárgyaláson a kontinentális, az angolszász, illetve a vegyes modellben

A vádlott ügyvédi képviselője a kontinentális, az angolszász, illetve a vegyes modellben

A vádlott kihallgatása

A vádlott kihallgatása a kontinentális (nyomozó elvű) modellben

A vádlott kihallgatása az angolszász (ügyféli) perben

Az egyenes kihallgatás és a kereszkérdés

A bizonyítás felvétele

A bizonyítási eljárás a kontinentális (nyomozó elvű) tárgyalási rendszerben

A bizonyítási eljárás az angolszász (ügyféli) perben

A határozathozatal

Az érdemi döntés elemei, indokolása

Az érdemi döntéshozatal a kontinentális tárgyalási rendszerben

Az érdemi döntéshozatal az angolszász tárgyalási rendszerben

Laikus elemek részvétele a döntéshozatalban

Irodalom:

Joshua Dressler: Understanding Criminal Procedure. LexisNexis. San Francisco, 2002.

Lawrence M. Friedman: American Law. W. W. Norton & Company. New York, 2002.

Francis L. Wellman: The Art of Cross-Examination. Simon&Schuster. New York, 1997.

Stuart G. Bugg-Heike Simon: Langenscheid Alpmann Fachwörterbuch Kompakt Recht Englisch. Berlin, 2007.

Cséka Ervin: A büntető tárgyalási rendszer. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominata. Acta Jur. et Pol. Tomus LV. Fasc. 7.

Badó Attila – Bencze Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Studio Batiq. Szeged, 2007. 87-89. p.

Farkas Ákos: Az esküdtzéki tárgyalás alkonya az USA-ban. Ügyészeti értesítő, 1991/2. 10-14. p.

Fantoly Zsanett: A büntető tárgyalási rendszerek sajátosságai és a büntetőeljárás hatékonysága. HVGorac, Budapest, 2013.

Tantárgyi program

26.

A tantárgy címe:

Rendészettudományi ismeretek

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Finszter Géza DSc, professor emeritus

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc, egyetemi tanár

Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár

Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár

Prof. Dr. Pap András László DSc, egyetemi tanár

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a rendészetnek, mint a korszerű közigazgatás első formájának történeti kialakulásával, a különböző rendészeti modellekkel, az alkotmányos alapokkal, a rendészetnek a modern közigazgatásban elfoglalt helyével, valamint a büntető igazságszerolgtatás előkészítésében játszott szerepével. Ezen alapok nélkülözhetetlenek a rendészet társadalmi rendeltetésének megértéséhez, a közigazgatás más ágazataihoz fűződő kapcsolatok értelmezéséhez, végül a rendészeti erőszak-monopólium jogállami követelményeknek megfelelő működtetéséhez.

Tematikai vázlat:

Általános rész

1. *A modern rendőrségek megszületése a kontinentális és az angolszász modell. A monista, a duális és a plurális rendszerek, a rendészeti modellek; (Finszter Géza) A rendészeti igazgatás helye,aközbiztonság rendszerelméleti megközelítése (Finszter Géza)*
2. *A jogállami rendészet (Pap András László)*
3. *A közösségi modellek alapformája a közösségi rendőrség (community policing) (Kerezsi Klára)*
4. *A rendőrség-szociológia (Kozáry Andrea)*
5. *A rendészeti menedzsment (Fórizs Sándor); A rendészeti szervezetek kultúrája (Fórizs Sándor); A rendészeti szolgalatok szakmai etikája (Fórizs Sándor)*

Különös rész

1. *A rendészeti feladatok és funkciók; A bűnügyi rendészet és a büntető igazságszerolgtatás ; A közbiztonsági rendészet, mint negatív közigazgatás; A közbiztonsági veszélyek és kockázatok, a rendészeti veszélyelhárítás; A veszélyek tipológiája; Az erőszak-monopólium legalitása és a legitimitás (Finszter Géza)*

2. *A rendészeti rendszer: A rendvédelem és a katasztrófa-elhárítás; A rendészet – rendvédelem – honvédelem; A rendészeti hatalom forrásai, a centralizált és a decentralizált struktúrák; Alaptörvény a rendvédelemről, a szervezeti törvények; A rendőrségi törvény alkotmánybírósági kontrollja; A rendészet szabályozása a közjogban, a közigazgatási jog kompetenciája; A rendészet szabályozása a közjogban, a büntető anyagi- és eljárási jog kompetenciája (Sallai János)*
3. *A büntető hatalom forrásai, a bűnözés kontroll-mechanismusai, a büntügyi rendészet; (Finszter Géza)*
4. *Bűnmegelőzési stratégiák és a rendészet; Kriminálpolitika (Kerezsi Klára)*
5. *Közbiztonsági stratégia és a rendészet modernizációja (Finszter Géza)*

Irodalom:

Kötelező:

Finszter Géza: A rendőrség joga, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest, 2014

Ajánlott:

Finszter Géza: A rendészet elmélete, KJK Kerszöv, OKRI kiadás, Budapest, 2003.

Krémer Ferenc: A rendőri hatalom természete, Napvilág Kiadó, Budapest, 2003.

Nyíri Sándor: A rendőrségi törvény kommentárja, BM Kiadó, Budapest, 2006.

Nyíri Sándor: Tanulmányok a rendészet köréből, Rendőrtiszti Főiskola kiadványa, Budapest, 1997.

Szamel Lajos: A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai. Rendészeti Tanulmányok, BM Rendészeti Kutatóintézet, RTF kiadvány, Budapest, 1992/1. sz.

Szamel Lajos: Jogállamiság és rendészet. Rendészeti Szemle, 1992/3.

Szigeti Péter: Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról. Jogtudományi Közöny, 2001/4. sz.

Szikinger István: Rendőrség a demokratikus jogállamban. Sík kiadó, Budapest, 1998.

Tantárgyi program

27.

A tantárgy címe:

A rendészet általános elmélete

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Finszter Géza DSc, professor emeritus

Prof. Dr. Kerecsi Klára DSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a rendészettudomány fogalmával, kutatási tárgyával és módszertanával. Ennek során feltárul e tudományág kapcsolata az állam- és jogtudományokhoz, továbbá a társadalomtudományok más területeihez (rendőr-szociológia, rendőr-etika, rendészeti menedzsment, stb.) A tantárgy megismerteti a rendészet működésének, szervezetének és jogi szabályozásának elméleti igényű tanulmányozásával, amelynek célja, hogy a hallgatók maguk is váljanak alkalmassá a kutatómunkára.

Tematikai vázlat:

1. Tudományelméleti alapok (Finszter Géza)
2. A társadalomtudományok és a rendészet (Finszter Géza)
3. Kriminológia és a rendészeti tanok (Kerecsi Klára)
4. Kriminalisztika és a rendészeti tanok (Finszter Géza)
5. A büntető dogmatika és a rendészeti tanok (Finszter Géza)
6. A változó rendészet és a rendészettudomány (Finszter Géza)
7. A társadalom kontroll-mechanizmusai (Kerecsi Klára)
8. Közigazgatás és rendészet (Finszter Géza)
9. Rendészet – rendvédelem - honvédelem (Finszter Géza)
10. Jogállami rendészet (Finszter Géza)

Irodalom:

Kötelező: Finszter Géza: Rendészetelmélet, Nemzeti Közszołgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest, 2014.

Ajánlott:

Finszter Géza: A rendészet elmélete, KJK Kerszöv, OKRI kiadás, Budapest, 2003.

A rendőrség civil kontrollja, Phare pályázat anyaga 1998.

Harc a rendőrségi korrupció ellen, Kutatási jelentés, 2000.

Az állam működési zavarainak társadalmi újratermelése, MEH-MTA kutatási jelentés.

- Tóth Judit, (ford.): A szabadság és a biztonság változó összképe Európában, Fundamentum 2007/ 3. szám.
- Szintay István – Veresné dr. SomosMariann: A rendőrség EU-konform irányítási modellje, Belügyi Szemle, 20028. szám.
- Krémer Ferenc: A rendőri hatalom természete, Napvilág Kiadó, Budapest, 2003.
- Nyíri Sándor: A rendőrségi törvény kommentárja, BM Kiadó, Budapest, 2006.
- Nyíri Sándor: Tanulmányok a rendészet köréből, Rendőrtiszti Főiskola kiadványa, Budapest, 1997.
- Szamel Lajos: A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai. Rendészeti Tanulmányok, BM Rendészeti Kutatóintézet, RTF kiadvány, Budapest, 1992/1. szám.
- Szamel Lajos: Jogállamiság és rendészet. Rendészeti Szemle, 1992/3.
- Szigeti Péter: Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról. Jogtudományi Közlöny, 2001/4. szám.
- Szikinger István: Rendőrség a demokratikus jogállamban. Sík kiadó, Budapest, 1998.

Tantárgyi program

28.

A tantárgy címe:

Fejezetek a kritikai kriminológia eredményeiből

A tantárgy oktatója:

Dr. Fliegauf Gergely PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Az állam- és jogtudományon kívül is létezik kriminológia, sőt állíthatjuk, hogy a korszerű kriminológia többnyire társadalomtudomány. Ennek értelmében a tantárgy során megvizsgáljuk a kritikai kriminológia elsősorban brit forrású aspektusait.

Alapvető kritikai kriminológiai ismeretek szükségesek a büntető jellegű jogszabályok elméleti megalapozásához is, ami általában tudós személetű személyek feladata. A tananyag orientációs irányt mutat egy ilyen jellegű tevékenységhez is.

A bűnözésről alkotott társadalmi vélekedések nagymértékben befolyásolják a közgondolkodást, és fordítva: a közgondolkodás fontos része a bűnözéssel és a büntetéssel nézetek hangoztatása. A tudományos gondolkodás ettől merőben eltér. A témák azon nézőpontokat járják körbe, amelyek általában kívül esnek a közgondolkodáson.

Tematikai vázlat:

Tudományos előzmények a kritikai kriminológiai ismeretek megalapozásához (Nietzsche, Durkheim, J. Bentham, T. S. Kirkbride, Foucault, Deleuze, Goffman stb.)

F. M. Thrasher gengelméte és annak felülvizsgálata

Stanley Cohen tanai

Richard Quinney tanai

Jock Young tanai

Az állami döntéshozatal és a kriminológia kapcsolata

A bűnözés gazdasági aspektusai, szociális vagy jogalkotási lehetőségek

Feminista kriminológia

Az állam ismételt térhódítása és a kriminológia a 2007-es gazdasági válság után

Jeff Ferrel kulturális kriminológiai nézetei

Irodalom:

Szabó András (1978): Igazságosan vagy okosan?, Akadémiai Könyvkiadó.

Nils Christie (1989): A fájdalom korlátai, Magvető Könyvkiadó.

Kerezi Klára (2009): A büntető igazságszolgáltatás és a kriminológia kapcsolata: „költészet” vagy „technika”? = Szabó Dénes 80 éves. Évtizedek a kriminológiában. Szerk.: Finszter Géza–Korinek László. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2009. 88-98.

Lévay Miklós (2009): Merre tart a kriminológia? = Írások Tauber István emlékére. Szerk.: Németh Zsolt. Budapest, ELTE Állam –és Jogtudományi Kar, Magyar Kriminológiai Társaság, Rendőrtiszti Főiskola, 2009. /Bibliotheca Iuridica, Libri Amicorum 35./ 11-19.

Young, Jock (2002): Critical Criminology in the Twenty-First Century. Critique, Irony and the Always.

- Unfinished. In: Carrington, K. – Hogg, R. (szerk.) *Critical Criminology. Issues Debates, Challenges*, Cullompton, Willan.
- Sandra Walklate (2012.): Who is the victim of crime? Paying homage to the work of Richard Quinney, *Crime Media Culture* 8: 173.
- Vincenzo Ruggiero (2012): How public is public criminology?, *Crime Media Culture* 8: 151.
- Frances Heidensohn (2012): The future of feminist criminology, *Crime Media Culture* 8: 123.
- Jeff Ferrell (1999): Cultural Criminology, *Annual Review of Sociology*, 25:395,418.
- Simon Hallsworth – John Lea (2012): Reconnecting the King with his head: The fall and resurrection of the state in criminological theory, *Crime Media Culture* 8: 185.
- Andrea Spindler – Martin Bouchard (2011): Structure or Behavior? Revisiting Gang Typologies, *International Criminal Justice Review*, 21: 263.

Tantárgyi program

29.

A tantárgy címe:

Pönlógia és társadalomtudományi kutatás a börtönben

A tantárgy oktatója:

Dr. Fliegaufer Gergely PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Napjaink hazai pönlógusai közé többek között Horváth Tibor, Mezey Barna, Vókó György, Kerezsi Klára, Gönczöl Katalin, Lörincz József, Kabódi Csaba, Huszár László és Ruzsonyi Péter tartozik. Az említett szerzők többsége jogász végzettségű. Műveikben ők is körbejárják a büntetéstan fogalmát.

David Scott szerint: „a pönlógia egy olyan multidiszciplináris tudomány, amelynek célja a büntető szankciók alkalmazásának vizsgálata és tanulmányozása. Leginkább a büntető-intézetek létének indokoltóságát, karakterisztikáját és hatékonyságát helyezi a központba.”

Ebből a definícióból az következik, hogy a pönlógia nem csupán a jogtudomány és jogelmélet eredményeit használja fel, hanem alkalmazza a filozófia, a pszichológia, a földrajz, a történettudomány, a szociológia, a szociálpolitika és a kriminológia alapfogalmait, illetve eredményeit is. A fenti felsorolásból mindamellett kitűnik, hogy az említett tudományterületek egyáltalán nem idegenek a jogelmélettől – például a szociálpolitikai forrásanyag bevonása tükröződik a resztoratív igazságszolgáltatás elméletében –, továbbá az is, hogy a büntetéstan nem jelenti csupán a hatályos vagy hatályát veszett büntető anyagi, eljárásjogi vagy végrehajtási jogszabályok értelmezését.

Tematikai vázlat:

A magyar pönlógia jeles képviselői – elméleti alapozás

A pönlógia témái

A büntetés igazolása

A börtönök és a büntetés teorizációja

A büntetőtudomány forrásai

Összehasonlító büntetéstanok

A bebörtönzés története és alapvető célja

Börtönügyi szakmapolitika

A börtönpopuláció és az adminisztráció

A börtönélet szociológiája

A börtön hitelessége

A börtön jövője

Kábítószer-probléma a börtönben

Tanulmányírási technikák pönlógiából

Irodalom:

Horváth Tibor: A büntetési elméletek fejlődésének vázlata. Budapest, MTA Állam- és Jogtudományi Intézete – Akadémiai Kiadó, 1981.

- Mezey Barna: Régi idők tömlőcei. Büntetések, börtönök, bakók. Budapest, Rubicon-Ház Bt., 2010. (Rubicon Könyvek)
- Vókó György: Büntetés-végrehajtási jog. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2008.
- Lőrincz József: Büntetőpolitika és börtönügy. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2009.
- Kabódi Csaba – Lőrincz József – Mezey Barna: Büntetéstan alapfogalmak. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2005.
- Huszár László: Roma fogvatartottak a büntetés-végrehajtásban. Belügyi Szemle, 1999. 7-8.
- Ruzsonyi Péter: A büntetés-végrehajtási korrekciós nevelés új irányzatai. Neveléstudományi tansegédlet. Budapest, BVOP Fogvatartási Ügyek Főosztálya, 2003. (Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár, 2003/2.)
- Kerecsi Klára: Kontroll vagy támogatás: az alternatív szankciók dilemmája. Budapest, Complex, 2006. VII. fejezet. 189-257. o.
- Gönczöl Katalin: A helyreállító igazságszolgáltatás – helyreállítható bizalom. Élet és Irodalom, XLXI. évfolyam, 39. szám, 2007. szeptember 27.
- Mathiesen, Thomas: Prison on trial. Waterside Press, 2006.
- Cavadino, Michael – Dignan, James: The Penal Systems. A comparative approach, SAGE Publications, London, 2006.
- Cavadino, Michael – Dignan, James: The Penal System. An introduction, SAGE Publications, London, 2004.
- Christie, Niels: Limits to pain. – http://www.prisonpolicy.org/scans/limits_to_pain/ [2011-11-09], 1981
- Fellegi Borbála: Büntetés és/vagy helyreállítás: A resztoratív igazságszolgáltatás intézményesülése Magyarországon. Doktori értekezés. Budapest, ELTE TTK, 2008.
- Jennifer M. Jolley and John J. Kerbs: Risk, Need, and Responsivity: Unrealized Potential for the International Delivery of Substance Abuse Treatment in Prison, International Criminal Justice Review 20 (3) 280-301, (fájlformátumban rendelkezésre áll).
- David Scott: Penology, SAGE Publications, 2008.

Tantárgyi program

30.

A tantárgy címe:

Előítélet és elfogultság a rendvédelemben: kriminálpszichológiai megközelítés

A tantárgy oktatója:

Dr. Fogarasi Mihály PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A jellemzően empirikus kutatási eredményeket bemutató tárgy két, egymást kiegészítő jelenség-együttes mentén taglalja a rendvédelmi szakemberek között potenciálisan felbukkanó elfogult viszonyulásokat és az elfogultság hatásait. Az első blokk a külső megfigyelők számára is inkább szembetűnő egyes diszkriminatív tendenciák kriminalisztikai-pszichológiai áttekintését öleli fel; különös tekintettel a magyarországi fejleményekre.

Ezzel szemben a második tartalmi kör a nyomozati tevékenység végzése során a szakemberek tudomására jutó információk akaratlan, ám mégis elfogult megítéléséhez, feldolgozásához vezető lelki folyamatokat vizsgálja. Elemezzük, hogy az elfogultság megerősítésében milyen szerepet tölt be a kognitív disszonancia redukciója, a narratív konstrukció, az aszimmetrikus szkepticizmus. Tudatelméleti megközelítésben (perspektíva-felvétel) értelmezzük a büntfelfederítési folyamatot gyakorta kísérő egyes érzelmek nyomozói elfogultságot okozó hatásait.

Tematikai vázlat:

Nyílt előítéletesség és diszkrimináció a rendvédelemben.

Az ostrom-mentalitás, az etnocentrizmus- vs. szociális sokféleség-hipotézis érvényessége, a rendőri „tulajdon” fogalma és kategóriái.

A magyar rendőrök cigányságról alkotott nézetei és attitűdjei.

A budapesti rendőrök és prostituáltak viszonya, szociális reprezentációik tükrében.

Rejtett diszkrimináció a rendvédelemben.

Az eltérő kisebbségi és többségi beszédjellemzők hatása a nem reflektált diszkriminatív rendőri viszonyulásban.

Elfogultság és nyomozati cselekmények.

Az elfogultság megerősítése.

Történetkonstrukció és elfogultság.

Aszimmetrikus szkepticizmus.

A kognitív disszonancia szerepe.

Tudatelméleti folyamatok (egocentrikus perspektíva-felvétel) és elfogult értelmezés a nyomozati cselekmények során.

Irodalom:

Ask, K., Granhag, P. A. (2007) Hot Cognition in Investigative Judgments: The Differential

Influence of Anger and Sadness. *Law & Human Behavior* 31, 537–551.

Birch, S. A. J., Bloom, P. (2004) Understanding children's and adults' limitations in mental state reasoning. *Cognitive Sciences*, Vol. 8 No.6

Crank, J. P., Payn, B. (1993) The Relationship between Police Belief Systems and Attitudes toward Police Practices. *Criminal Justice & Behavior*, Jun. 20, 199-222.

Fogarasi Mihály, Máthé Izabella (nem publikált kézirat) A „tudás átka” és a nyomozati cselekmények. Érzelmi tényezők hatása a rendőrök perceptuális perspektíva-felvételére.

Kovács István (2016) A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel. (doktori [PhD] értekezés).

Perrot, S. B., Taylor, D. M. (1994) Ethnocentrism and Authoritarianism in the Police: Challenging Stereotypes and Reconceptualizing Ingroup Identification. *Journal of Applied Social Psychology* Vol. 24. No.18. 1640-1664.

Pennington, N., Hastie, R. (1992) Evidence evaluation in complex decision making. In: László, J. (ed.) *Narratives and social representations*, ELTE, Budapest

Tantárgyi program

31.

A tantárgy címe:

A minősített időszakok rendszete

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: Megismertetni a doktorandusz hallgatókat a minősített időszakok és rendkívüli helyzetek rendészeti feladataival, elősegíteni az ezen a területen folyó kutató munkát.

Tematikai vázlat:

A minősített és rendkívüli helyzetek meghatározása, felosztásuk, helyük és szerepük az államigazgatás rendszerében, rendkívüli jogrend, jogi szabályozásuk

A védelmi igazgatás rendszere Magyarországon

Az országvédelem polgári biztonsági rendszere

A Honvédelmi és Rendészeti Bizottság, a Honvédelmi Tanács

A Megyei Védelmi Bizottságok

Magyarország válságkezelő rendszere

Természeti és civilizációs katasztrófák, teendők bekövetkezésük esetén

Az egyes rendészeti szervek tevékenysége minősített időszakokban

A nagyvárosok speciális veszélyeztetettsége

A minősített időszaki feladatok tervezési rendszere, az állomány és az eszközök felkészítése.

A rendészeti szervek közötti együttműködés ezen helyzetekben

A sajátos vezetési szervek, törzsek, módszerek bemutatása

Nemzetközi együttműködés az államhatáron átnyúló esetekben

A honvédelem rendszere minősített időszakokban

Irodalom:

Simicskó István: Az országvédelem és országmódosítás szervezeti, hatásköri, irányítási rendszere minősített időszakokban, PhD értekezés, NKE Hadtudományi Doktori Iskola, 2009.

Medveczky Mihály: A nemzetgazdaság minősített időszaki teljesítőképessége vizsgálatának elméleti alapjai és a gazdaságmozgósítás tervezésének lehetséges korszerűsítési irányai, PhD értekezés, NKE Hadtudományi Doktori Iskola, 2005.

Bebesi Zoltán: Kábítószer-bűnözés és terrorizmus, PhD értekezés, NKE Hadtudományi Doktori Iskola, 2010.

Bognár Balázs: A Magyar Köztársaság védelmi igazgatási rendszerének lehetséges korszerűsítése, PhD értekezés, NKE Hadtudományi Doktori Iskola, 2010.

Nikodém Edit: A lakosság és az anyagi javak hazai védelmének újszerű értelmezése, megvalósításának követelményei, lehetséges módszerei, PhD értekezés, NKE Katonai Műszaki Doktori Iskola, 2014.

- Szabó Miklós: Terrorcselekmények elhárításának időszerű kérdései, különös figyelemmel a polgári repülésvédelemre, PhD értekezés, NKE Hadtudományi Doktori Iskola, 2009.
- Hornycsek Júlia; Csépainé Széll Pálma; Veres Viktória: Önkormányzati vezetők felkészítése a védelmi feladatokra: kézikönyv polgármesterek részére a települési védelmi feladatok ellátásához, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kar, 2010.
- Lakatos László: Honvédelmi igazgatás, egyetemi jegyzet, NKE, 2011.
- Nagy Gábor; Bors István: A különleges jogrend Magyarországon, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, 2014.
- Lepsényi Kornél; Lakatos László: A védelmi igazgatás és a különleges jogrend kapcsolata - különös tekintettel az Alaptörvény hatályba lépését követő időszakra, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, 2014.
- Benkő Ildikó Melinda; Keszely László: A különleges jogrend működése, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, 2013.
- Szabó Csaba; Horváth László: Magyarország alaptörvényének és a Magyar Köztársaság alkotmányának összevetése a különleges jogrend vonatkozásában, Hadmérnök, VII. évfolyam 2. szám 2012. június.
- Aschenbrenner Dávid; Lakatos László: A védelmi igazgatás és a különleges jogrend kapcsolata, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, 2014.
- Andor Máté; Lakatos László: A védelmi igazgatás működésének sajátosságai a különleges jogrend egyes időszakaiban, Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, 2013.
- Szabó Tamás: Minősített időszakok a védelmi igazgatás rendszerében. ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kar Vegyi és Katasztrófavédelmi Intézet; 2008. (Könyv, monográfia).
- Vinczéné Mészáros Csilla: Minősített időszakok aktualitása. Bolyai Szemle 2011. XX. évfolyam 1. szám; 2011. (Folyóíratcikk)
- Varga Péter, Horváth László: A minősített időszakok definiálása, alapvető szabályai, valamint szabályozásának főbb indokai. Bolyai Szemle 2009. XVIII. évfolyam 3. szám; 2009. (Folyóíratcikk)
- Horváth Csaba: A rendkívüli állapot Védelmi Igazgatásban betöltött szerepe és szabályozása. ZMNE 2009. KSZ: 3048 (Könyv)
- Kurinyecz Szilvia: A védelmi igazgatás hazai rendszerében bekövetkezett változások összehasonlító elemzése 1949–2011. Diplomamunka NKE KSZ: 5132

Tantárgyi program

32.

A tantárgy címe:

A rendészeti szervek vezetése

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja megismertetni a doktorandusz hallgatókkal a rendészeti szervek speciális vezetési rendszereit, a sajátos módszereket és eszközöket melyek alkalmazásra kerülnek hazánkban és egyes külföldi államokban. A tananyag tartalmazza a rendészeti szervek jogállásának szabályozását, államigazgatási hovatartozásukat, vezetésük módszereinek történelmi változásait, az egyes államok általános és sajátos megoldásait.

Tematikai vázlat:

A rendészeti szervek csúcsvezetésének felépítése, feladatrendszere. A szervek belső munkájának és külső együttműködésének jogi szabályozása

A Honvédelmi és Rendészeti Bizottság

A vezetői tevékenység feladatai, formái normál és minősített időszakokban

Nemzetközi rendészeti vezetői szervek, nemzetközi együttműködés

A rendkívüli helyzetek, események esetén folytatott vezetői tevékenység, speciális munka - operatív csoportok

Készenléti kötelek speciális vezetése

A vezetői tevékenység mindenoldalú biztosítása

Vezető kiválasztás és felkészítés. A szervezet vezetői képviselője

Rendészeti szervek felsőszintű irányítása

Irodalom:

Kötelező:

Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Bp. 2013. ISBN 978-615-5344-24-4.

Szerk.: Horváth József, Kovács Gábor: A rendészeti szervek vezetés- és szervezéselmélete, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Bp. 2014. ISBN 978-615-5305-41-2.

Gazdag Ferenc: A biztonsági tanulmányok alapjai, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Bp. 2013. ISBN 978-615-5344-26-8.

A katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve, szerk.: Schweickhard Gotthilf, NKE Szolgáltató Kft. Bp. 2014. ISBN 978-615-5305-79-5.

Klein Sándor: Vezetés- és szerveztpsychológia, Edge 2000 Kiadó, Bp. 2012. ISBN 978 963 9760 07 3.

Dobák Miklós, Antal Zsuzsanna: Vezetés és szervezés, Aula Kiadó Kft, 2011. ISBN 978-963-9698-89-5.

Szeicz János: Szervezeti magatartás – szervezetfejlesztés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2008.
Csath Magdolna: Stratégiai változtatás – menedzsment, Aula Kiadó, Budapest, 2004.

Ajánlott:

Boda József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században, Phd értekezés, 2007. NKE.
Farkas Ferenc: Változás – menedzsment, KJK Kerszöv Kiadványok, Budapest, 2004.
Nemes Ferenc: Szervezet és vezetés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2007.
Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna: Vezetés és Szervezés 2. kötet, Aula Kiadó, Budapest, 2009.
Farkas Ferenc, Karoliny Mártonné, László Gyula, Poór József: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, CompLex Kiadó, Budapest, 2008.
Zoltainé Paprika Zita: Döntéelmélet, ALINEA Kiadó, 2005.

Tantárgyi program

33.

A tantárgy címe:

Rendészeti szervek hazai és nemzetközi felkészítése

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: Megismertetni a doktorandusz hallgatókat az élenjáró hazai és nemzetközi rendészeti felkészítési formákkal, módszerekkel.

A tantárgy anyaga tartalmazza a rendészeti felkészítés jogi alapjait, a szakközépiskolai, a BA és az MA oktatás lehetséges tartalmát, szervezeti formáit, követelményrendszereit, a kimeneti és bemeneti feltételeket hazánkban és a mérvadó európai uniós országokban. Feldolgozásra kerülnek az ismert rendészeti továbbképzési rendszerek valamint a nemzetközi képzési szervezetek.

Tematikai vázlat:

A rendészeti felkészítések célja, tartalma, időtartama, alapvető módszerei

Felkészítő intézmények a tiszthelyettes-, tiszt-, és főtisztképzés terén

Vezetői kiválasztás és felkészítés az NSZK-ban a Német Rendőrség Főiskoláján, illetve néhány más országban

A képzések, kiképzések belső szerkezete, fontosabb tantárgyai

Moduljellegű oktatás a rendészetben. Továbbképzések

A gyakorlati és elméleti felkészítés arányai

Kiválasztás, a rendszerbe történő belépés feltételei

Nemzetközi rendészeti képző intézmények, tanfolyamok

Az Európai Rendőrakadémia (CEPOL)

A Közép-európai Rendőrakadémia (KERA-MEPA)

Irodalom:

Kötelező:

Fórizs Sándor: Rendőrtiszt képzés Berlinben. Magyar Rendészet, 2011/4. szám. ISSN 1586-2895.p. 43-52. pp.

Fórizs Sándor: A Cseh Rendőr Akadémia. Magyar Rendészet, 2011/3. szám. ISSN 1586-2895.p. 43-52.

Fórizs Sándor: Az osztrák rendőrtiszt-képzés, Magyar Rendészet, 2011/2. szám. ISSN 1586-2895.p. 105-112.

Fórizs Sándor: A Szlovák Köztársaság rendőrtiszt főiskolája, Magyar Rendészet, 2011/1. szám ISSN 1586-2895, p. 103-108.

Fórizs Sándor: Az alsó-szászországi rendőrtisztképzés, Magyar Rendészet, XIV. évfolyam, 2014/3. szám, ISSN 1586-2895, p. 121-134.

- Fórizs Sándor: Brandenburg tartomány rendőrtiszt képzése, Magyar Rendészet, 2012/3. szám, p. 67-76. HU-ISS 1586-2895.
- Fórizs Sándor: A hamburgi rendőrtiszt főiskola, Magyar Rendészet, 2012/2. szám, p. 85-91. HU-ISS 1586-2895.
- Fórizs Sándor: Négy ország rendőrtiszt képzésének összehasonlítása. Rendvédelem Tudományos Folyóirat (on-line) 2:(3) pp. 33-52. (2013)
- Fórizs Sándor: Az Erasmus Program a Rendőrtiszt Főiskolán. Magyar Rendészet 2010/ 1-2. szám, (HU-ISSN 1586-2895), 135-141. old.
- Dr. Szabó Andrea „A bolognai folyamat és hatása a rendészeti felsőoktatásra az Európai Unióban” PhD értekezés, 2014. Pécsi Tudományegyetem.
- International Perspectives on Police Education and Training. Szerk.: Perry Stanislas, Kiadó: Routledge Taylor and Francis Group, 2014. London, ISBN: 978-0-415-63218-8 (hbk), ISBN: 978-0-203-09589-8 (ebk).
- Bűnügyi igazgatási alapképzési BA szak szaklétesítési és szakindítási kérelme. Nemzeti Közszerológati Egyetem.
- Bűnügyi igazgatási alapképzési BA szak szakirányai tantervei. Nemzeti Közszerológati Egyetem.
- Rendészeti vezető MA szak szakindítási kérelme és tanterve. Nemzeti Közszerológati Egyetem.

Ajánlott:

- Studijná príručka, Akademický rok 2010/2011, szlovák nyelvű tanulmányi szabályzat a 2010/2011 tanulmányi évre.
- Jubileumi évkönyv, 30 éves a Rendőrtiszt Főiskola. Szerk.: Illés György, Rendőrtiszt Főiskola, Bp. 2001. ISBN 96392995752.
- A fővárosi rendőrség története (1914-ig), Szerk. Dr. Kollár Nóra, Kiadta Budapesti Rendőrfőkapitányság, 1996, ISBN 963 03 3992 7 ö, ISBN 963 03 3993 5 I k.
- A modernkori magyar határrendészet százöt év. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán. magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 2013. ISBN:978-963-08-6212-7, A sorállományhoz kapcsolódó határőr tisztképzés végnapjai, p. 245-256.
- Az 1970. évi 39. számú törvényerejű rendelet a Rendőrtiszt Főiskola létesítéséről.
- A 4/1971. (X.19.) BM-HM számú együttes rendelet a Rendőrtiszt Főiskola létesítéséről szóló 1970.évi 39. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
- Tények és képek a rendőrtisztképzés történetéből, szerkesztette: Czéh György, BM Könyvkiadó, 1988, ISBN 963 7703 26 8.
- Kozáry Andrea: A Rendőrákadémia létrehozása és működése, 1947-1948-ban, Történeti Hivatal évkönyve 1999, 189. p., ISSN 1585 3993.
- Harminc éves a rendőrképzés 1947-1977, BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség, 1977, ISBN 963 03 0475 9.
- Tanulmányok Györök Ferenc tiszteletére a rendészeti felsőoktatás köréből, szerkesztő dr. jur. Budaházi Árpád, Rendőrtiszt Főiskola, 2006, ISBN 963 9543 60 8.
- Györök Ferenc: A hivatásszeretetre és a hivatástudatra való nevelés a Rendőrtiszt Főiskolán, Kriminál pedagógiai és pszichológiai tanulmányok 2. szám, Kiadó BM Művelődési Ház, 1984.
- Tanszékvezetők a Rendőrtiszt Főiskolán 1971-2006, Szerk: Dr Németh Zsolt, dr. jur. Budaházi Árpád, Rendőrtiszt Főiskola Bp. 206, ISBN 963 9543 61 6.
- Fórizs Sándor: A Rendőrtiszt Főiskola hallgatóinak felkészítése a nemzetközi rendészeti együttműködésre, Rendvédelmi Füzetek 2008/2. szám, Rendőrtiszt Főiskola, Bp. 2008, ISSN 1585 1249.

Tiszteletkötet Sárkány István 65. születésnapjára, Szerk: Németh Zsolt, Rendőrtiszti Főiskola, Bp. 2010, ISBN 978-963-9543-51-5.

A szlovák rendőr főiskola honlapja: <www.akademiapz.sk>

Szakközépiskola Wiener Neustadt, Fachhochschule Wiener Neustadt, honlap: <www.fhwn.ac.at>

Biztonsági Akadémia, Sicherheitsakademie, SIAK, honlap: <www.siak.at>

A Cseh Rendőr Akadémia honlapja: <www.polac.cz>

A Berliini Gazdasági Főiskola honlapja: <www.hwr-berlin.de>

A brandenburg tartományi rendőrtiszti főiskola honlapja:

<www.internetwache.brandenburg.de/fhpol>

A hamburgi rendőrtiszti főiskola honlapja: www.hdp.hamburg.de

Az Európai Rendőrákadémia honlapja: <www.cepol.europa.eu> és hatályos okmányai

Tantárgyi program

34.

A tantárgy címe:

Könyvtárhasználati szkilllek

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A kurzus célja annak elérése, hogy a hallgató legyen képes önállóan szakirodalmat keresni különféle online katalógusokban és megismerje a rendelkezésre álló rendészettudományi szakirodalmi források elérhetőségét és gyakorlati használatát. A kurzus további célja a hallgatók információs műveltségének fejlesztése, különös tekintettel a könyvtárhasználati, az információkeresési, és értelmezési készségekre.

Az első félévben az NKE Központi Egyetemi Könyvtárban könyvtárosi segítséggel sajátítják el a hallgatók a könyvtárhasználati ismereteket, különös tekintettel az internetes forráshasználatra, és beleértve a index szolgáltatások használatát is. A képzés felöleli a bibliográfiai adatbázisok, a hivatkozási szolgáltatások, a folyóiratok, az online gyűjtemények, az e-könyvek és a digitális archívumok használatának elsajátítását is. A hallgatók egyéni tanácsokat is kapnak a kurzusvezetőtől. Az Egyetemi Központi Könyvtár szolgáltatásai mellett a hallgatók megismerkednek részben a kari könyvtárak működésével, részben a Parlamenti Könyvtár szolgáltatásaival is. A kurzus foglalkozik a publikációk kérdéseivel, az ismeretátadás és a széles értelemben vett disszemináció problémáival is.

Tematikai vázlat:

1. Ipari társadalom kontra információs társadalom. A tudományok fejlődése és az információ. A tudás új erőterei és a tudástermelés új formái
2. A kommunikációs magatartásformák és mintázatok. Az emberi kommunikáció magatartásformái, szereplői, forrásai és helyszínei (könyvtárak, információs központok, archívumok, múzeumok stb.). Átalakuló könyvtárak
3. A nyomtatástól az egyetemes bibliográfiai számbavételig
4. Az osztályozás elmélete. Osztályozási rendszerek, információkereső nyelvek, katalógusok
5. Információ szervezése az Interneten. Online katalógus és tájékoztatási munka
6. Tudásszervezés és információkeresés (formai és tartalmi elemzés, bibliográfiai leírás és tartalom-reprezentáció (indexelő nyelvekkel, vagy azok nélkül), gyűjteményszervezés (katalogizálás, tárolás, adatbázisok), információkeresés és -visszakeresés (beleértve a keresési szokásokat), teljesítményértékelés.
7. Az információkeresés (az információszerzésre irányuló viselkedés/magatartásformák; az információkeresés; és az információ-visszakeresés)
8. Speciális ismeretek: mtmt; digitális szakirodalmi adatbázis, különgyűjtemények, stb.
9. Nemzetközi és hazai könyvtári rendszerek. Könyvtárak Európában. Egyetemi könyvtárszolgáltatások
10. Könyvtári szolgáltatások: NKE EKK; NKE kari könyvtári rendszerek; Parlamenti Könyvtár

Irodalom:

(szerk.) Könyvtárosok kézikönyve. 3. A könyvtárak rendszere. Budapest, Osiris, 2001.

- Bányai Sándor - Szivák Judit (szerk.): MódszerLesen. Kompetenciafejlesztő módszerek tanároknak. Oktatásinformatikai módszerek. RAABE, Budapest, 2010.
- Béres István – Horányi Özséb (szerk.): Társadalmi kommunikáció. Osiris Kiadó, Bp. 1999.
- Csermely Péter: Kutatás és közlés a természettudományokban. Bp., Osiris, 1999.
- Dessewffy Tibor, Fábián Zoltán, Z Karvalics László (szerk.): Internet.hu: A magyar társadalom digitális gyorsfényképe 3., Budapest: TÁRKI, 2006. 278 p. (Internet.hu; 3.) (ISBN:963-7869-00-X)
- Frédéric Barbier: A könyv története. Bp. Osiris, 2005. 23–193. p.
- Fritz Funke: Könyvismeret. Bp. Osiris, 2004. 62–231. p.
- Ollé János – Papp-Danka Adrienn – Lévai Dóra – Tóth-Mózer Szilvia – Virányi Anita: Oktatásinformatikai módszerek. Tanítás és tanulás az információs társadalomban. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. <http://www.eltereader.hu/media/2013/11/Olle2_okt-inform_READER.pdf>
- Somkuti Gabriella: Az Országos Széchényi Könyvtár története, 1802–1918. Bp., 2002.
- Sütő Péter: Elektronikus, digitális és virtuális könyvtárak. In: Horváth Tibor és Papp István Szörényi László-Szabó Zoltán: Kis magyar retorika, Helikon, Budapest, 1997.
- Z. Karvalits László (szerk.): Szolgáltatásinkubáció az egyetemi szférában. Új Széchenyi Terv, Szeged, 2011; <http://digit.bibl.u-szeged.hu/00300/00380/00001/szolginkub.pdf>

Tantárgyi program

35.

A tantárgy címe:

Rendvédelem és huliganizmus

A tantárgy oktatója:

Dr. Freyer Tamás PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A rendvédelmi feladatok egyik leglátványosabb területe a nagy tömegeket vonzó események biztosítása. A rendezvényeken és azon belül a sporteseményeken előforduló rendzavarások, rendbontások mindig a média reflektorfényébe kerülnek. A rendőri intézkedések hatékonyságát is sokszor ezeken keresztül ítélik meg a polgárok. A stadionokban, sportcsarnokokban és környékükön felbukkanó erőszak elsősorban a sportrendezvényekhez köthető, hatása mégis társadalmi.

A huliganizmus deviáns viselkedési forma. Megfékezését sokan csupán rendészeti feladatnak gondolják, véleményük szerint elegendő a törvényi szabályozás szigorítása. A sportrendezvények biztonságának növelésének érdekében, azonban meg kell ismerni a huliganizmus kialakulásának, terjedésének kiváltó okait, történetét, a szurkolói csoportokat, a jogszabályi környezetet, a hazai és nemzetközi intézkedéseket és módszereket a jelenség megfékezésére. A téma gazdag szakirodalommal rendelkezik, jól kutatható. Mégis sok a tennivaló hiszen a huliganizmus napjainkban is jelen van a sportpályákon és környékükön

Tematikai vázlat:

Sportrendezvények biztosítása

A huliganizmus története

Témához kapcsolódó deviancia elméletek

Tömeg viselkedésének szociológiai, pszichológiai aspektusai

A szurkolói csoportok

A nagy tömegeket vonzó rendezvények és azon belül is a sportrendezvények előkészítése, lebonyolítása

A kapcsolódó jogszabályok

A szervezési feladatok elméleti és gyakorlati ismeretei

Irodalom:

Andorka R. – Buda B. – Cseh-Szombathy L.: A deviáns viselkedés szociológiája. Bp: Gondolat, pp. 80-113.

Bernáth, M. (1997): Tömegrendezvények rendőri biztosítása, RTF, Budapest. pp.112.

Bomberger, C. (2000): A stadionok közönsége, CAFE BABEL, 37. sz. pp.105- 115.

Bourdieu, P. (1978): Sport and Social Classes Social Science Information (SAGE London and Beverly Hills) 17:4. 1978. pp. 819.

Bubán, L. (2003): A rendőri felkészülés az olimpiára és a labdarúgó- világbajnokságra, Belügyi Szemle 2003. 10. sz. pp.126-132.

- Csernyikné, P. Á. (2001): Tömegjelenségek és tömegmegmozdulások pszichológiája és a közrendvédelmi munka összefüggései. Rendvédelmi Füzetek 2001.41., RTF pp. 1-42.
- Dunning, E. G. - Murphy, P. - Williams, I. (1988): The Roots of Football Hooliganism. An Historical and sociological Study. London, Routledge and Kegan Paul pp.1-227.
- Földesiné, Sz. Gy. (1994): A futball-huliganizmustól a szurkolói szokásokig a szakirodalom tükrében. Testnevelés- és Sporttudomány, 4. 183-189.
- Helyzetkép a lelátókról. Magyar Testnevelési Egyetem kiadványa. (1994): pp.1-123.
- Freyer Tamás ((2004): Rules in Hungary to Stop Football Hooliganism. In Values and Sport, AWF, Warsaw, In prnting. pp. 1-15.
- Freyer Tamás (2003): A labdarúgópályák lelátóin dúló erőszak lehetséges történeti és társadalmi okai. In Földesiné Sz. Gy. (szerk.). Sport és társdalom. MSTT, Budapest. pp.162.
- Freyer Tamás (2003): Erőszak a lelátókon (A Taylor- és a Páva-jelentés). Sport História 2003. szeptember, Budapest. pp. 39-41.
- Freyer Tamás (2002): Az erőszak jelenléte a labdarúgó stadionok lelátóin. In Valcsicsák I. (szerk.). Az erőszak a modern társadalmi folyamatokban. RTF, Budapest. pp. 54-62.
- Hadas, M. - Karády, V. (2001): Futball és társadalmi identitás. Replika, Budapest, pp. 2-23.
- Krausz, T. (2002): Rendszerváltás és labdarúgás Magyarországon. Eszmélet, Budapest, pp.1-20.
- Kocsis, L. (1986): A heyseli tragédia társadalmi összetevői. Rendőr Szakközépiskola, Kézirat, pp.1-21.
- ORFK Készenléti Rendőrség Pszichológiai csoportja (1998): A futball-huliganizmus pszichológiai kérdései. pp.1-19.
- Roversi, A. (1991): Football Violence in Italy. International Review of the Sociology of Sport, 4. pp. 311-331.
- Szabó, J. (2003): Futball-huliganizmus. Budapest, PolgART, pp.1-438.
- Taylor, I. (1968): Hooligans soccer's Resistance Movement. New Society, August 7, pp. 204-206.
- Végh, J. (2001): A futball-huliganizmus pszichológiai kérdései, Belügyi Szemle 12. pp. 36-47.

Tantárgyi program

36.

A tantárgy címe:

A rendvédelmi munka fizikai aspektusai

A tantárgy oktatója:

Dr. Freyer Tamás PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A téma két részre bontható: egyrészt a rendvédelmi szakemberek munkájához szükséges fizika képességek, készségek, másrészt a rendőri intézkedések testi kényszeres fázisának technikái és taktikái.

A rendvédelmi szakemberek fizikai állapota nagymértékben befolyásolja munkavégzésük minőségét. Természetesen szakterületenként eltérő képességekre van szükségük. A jelenlegi felmérési rendszerünk azonban nem elég érzékeny ezekre a különbségekre. Fel kell térképezni az egyes szolgálati ágak kondicionális, koordinációs szükségleteit és egy adekvát felkészítési és felmérési rendszert kidolgozni. A terület tudományos szempontból szinte érintetlen, kevés a módszertanilag is megalapozott felmérés, vizsgálat.

A rendőri intézkedések egyik legnehezebben kezelhető szegmense a testi kényszer. A megfelelő erősségű, mérvű testi kényszer technikáinak, taktikáinak, oktatás módszertanának tudományos elemzése, kutatása még előttünk álló feladat. Tényleges szakirodalma szűkös, bár a témához kapcsolódó területeken jelentős számú munka született.

A rendvédelmi szakemberek fizikai felkészítéséhez nélkülözhetetlen a téma tudományos igényű feldolgozása.

Tematikai vázlat:

Rendvédelmi szakemberek fizikai felkészítése és a testi kényszer

A rendvédelmi szakemberek munkájához kapcsolódó fizikai követelmények elemzése

A felmérési rendszerek bemutatása

A felkészítés módszertana

A rendvédelmi szakemberek differenciált fizikai felkészítése

A küzdősportok, harcművészetek kapcsolata a rendőri intézkedéstaktikával

A testi kényszer jogszabályi háttere

A testi kényszer fizikai aspektusai a rendőri intézkedésekben

A testi kényszer technikái – taktikái

Irodalom:

Kelemen, A. (2011) A testi kényszer, elfogások realizálásának oktatásmódszertana. RTF, jegyzet

Dr Pavlik G (2011) Élettan-sportélettan. Medicina

Nyakó, L. (2008) A modern intézkedéstaktika és edzéselmélet alapjai .

Farkas, I – Végh, J. A lélektaktikat képzés elvei, módszerei, gyakorlati tapasztalatai. Magyar Rendészet 2003. 03.

Kocsis I, Rostás T. (1996) Rendőri önvédelem, közelharc. ORFK RSZKK.

Dr Sebestyén L. (1985) Védd magad. Sportpropaganda.
Dr Sebestyén L. (1987) Védd magad 2. Sportpropaganda.
Dr Nádori L. (1973) Az edzés elmélete és módszertana. Tankönyvkiadó.

Tantárgyi program

37.

A tantárgy címe:

Publikálás nemzetközi folyóiratokban

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Haller József DSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A publikálás minden kutató tevékenységének kulcsmozzanata: a kutatás végterméke a publikáció. A nemzetközi publikációk megalkotása azonban – vagyis a leletek bekerülése a tudomány vérkeringésébe – nem egyszerű folyamat. A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat a cikkírás technikai és stratégiai kérdéseivel, a nemzetközi folyóiratok mércéit és igényelveit véve alapul. Az alapvető információk átadásán túl a hallgatók órai feladatok megoldásával gyakorlati ismeretekre is szert tesznek.

Tematikai vázlat:

A tudomány rendszere és a scientometria
Publikációtípusok és általános szerkezetük
Kutatási eredmények publikálása: a folyóirat kiválasztása
A publikációk útja a megírástól a megjelenésig
Az Abstract
A Bevezetés (Introduction) struktúrája
Az Anyagok és Módszerek fejezet (Materials and Methods)
Az eredmények bemutatásának technikája (Results)
A Tárgyalás (Discussion)
Válasz a bírálónak
Alapvető hibák és elkerülésük módja

Irodalom¹:

Derntl M. Basics of research paper writing and publishing. Int. J. Technology Enhanced Learning, Vol. 6, No. 2, 2014

Stenius K, Mäkelä K, Miovisky M, Gabrhelik R. How to write publishable qualitative research. 2nd edition. In Babor TF, Stenius K, Savva S, O'Reilly J (eds) publishing addiction science: a guide for the perplexed. Multi-Science Publishing Company, Brentwood, 2008. pp. 82-97

Elsevier.com/authors: How to publish in scholarly journals. Elsevier, 2015.

¹ A szakirodalmat a résztvevők rendelkezésére bocsátjuk elektronikus formában.

Tantárgyi program

38.

A tantárgy címe:

Agresszió: neurobiológiától a bűnüldözésig

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Haller József DSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja mélyebb, PhD hallgatói szintű ismeretek közvetítése a legsúlyosabb megítélésű bűneseteknek, az erőszakos bűncselekményeknek a biológiai és motivációs hátteréről, és az azok bűnügyi összefüggéseiről. Az előadások során közérthető nyelven áttekintjük az agresszió hátterében álló biológiai, pszichológiai és szociológiai szabályozó mechanizmusokat, és azok kapcsolatát az agresszív viselkedés főbb típusaival, valamint azok kriminológiai vonatkozásaival és jogi összefüggéseivel.

Tematikai vázlat:

1. Agresszió: fogalmi és gyakorlati megközelítés
2. Az agresszió genetikája
3. Hormonok és agresszió
4. Neurobiológiai háttér
5. Pszichológiai modellek
6. Szociológiai modellek
7. Pszichiátriai megközelítés
8. Az agresszív személyiség kialakulásának folyamata: integrált megközelítés
9. Agresszió menedzsment: proaktív és reaktív stratégiák

Irodalom

Domokos Andrea: Az erőszakos bűnüldözés. Hinnova Magyarország, Budapest, 2000

Haller József: Miért agresszív az ember? Osiris Kiadó, Budapest, 2005.

Haller József: The neurobiological bases of abnormal aggression and violence. Speinger, Wien, 2014.

Kandel Engländer, Elizabeth: Understanding Violence. Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, NJ (USA), 2003

Tantárgyi program

39.

A tantárgy címe:

A rendészet bűnüldözési fejlesztési lehetőségei

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag az alaki büntetőjog és a rendészet kapcsolatát kívánja feltárni. Célja a büntetőeljárás egyszerűsítése és gyorsítása elveinek szem előtt tartásával feltárni mindazokat az eszközöket, amelyek révén – célszerűségi szempontok figyelembevételével – az állami felelősségre vonás büntetőjogi eszközök mellőzésével is elérhető.

A hallgató képes a legalitás, officialitás és opportunitás elveire tekintettel meghatározni mindazokat a lehetőségeket, amelyek a büntetőjogi felelősség megállapításához, avagy az állami büntetőjogi akarat megnyilvánulásának egyéb módozataihoz vezet.

Irodalom:

Kötelező:

Finszter Géza: Rendészetelmélet. Nemzeti Közszoigálati Egyetem Rendészettudományi Kar. Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5305-59-7.

Herke Csongor: Megállapodások a büntetőperben. Pécs, 2008. ISBN: 978-963-06-4183-8.

Ajánlott:

David Weisburd and Peter Neyroud: Police Science: Toward a New Paradigm. New Perspectives in Policing. Haward Kennedy School. 2011 january.

Finszter Géza: A rendőrség joga. Országos Rendőr-főkapitányság, Budapest, 2012. ISBN 978-963-88833-4-6.

Korinek László: Kriminológia 1. Magyar Közlöny Kiadó, Budapest, 2010. ISBN: 978-963-9722-82-8ö.

Hautzinger Zoltán: A katonai büntetőjog rendszertana. AndAnn Budapest, 2010. ISBN: 978-963-08-0276-5.

Tantárgyi program

40.

A tantárgy címe:

Migráció szabályozása és joga

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag elsősorban a migrációval és a külföldiekkel kapcsolatos nemzetközi, európai uniós és hazai joganyag főbb ismérveit és rendszerét taglalja. A hallgató ezáltal alapos ismereteket szerez a tárgyhoz kötődő fogalmakkal, szabályozási modellekkel, jogalkalmazási modellekkel kapcsolatban, egyúttal – az egyes külföldi kategóriák tipizálásával – aktuális információkat szerez az idegenjog személyi és tárgyi terjedelmére vonatkozóan.

A hallgató kompetenciája szerint képes lesz a nem honos személyekre vonatkozó jogi szabályozás rendszerbe foglalására, az idegenjog és a migráció közötti különbségek és összefüggések feltárására.

Irodalom:

Kötelező:

Hautzinger Zoltán (szerk.): A migráció elmélete. Nemzeti Köszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-54-2.

Kézikönyv a menekültügyre, határokra és bevándorlásra vonatkozó európai jogról. Európai Unió alapjogi Ügynöksége, Brüsszel, 2014. ISBN: 978-92-871-9961-4.

Ajánlott:

Fundamental rights at land borders: findings from selected European Union border crossing points. European Union Agency for Fundamental Rights, 2014. ISBN: 978-92-9239-527-8.

Gyenyey Laura: Legális bevándorlás az Európai Unióba, különös tekintettel a családi élet tiszteletben tartásának jogára. Pázmány Press, Budapest, 2014. ISBN: 978-963-308-175-4.

Nagy Boldizsár: A magyar menekültjog és menekültügy a rendszerváltástól az Európai Unióba lépéséig. Gondolat Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789636934248.

Halász Iván: A nemzetközi migráció és a közigazgatás. Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kar, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-503-479-6.

Tantárgyi program

41.

A tantárgy címe:

A kriminalisztika alaptézisei

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Hautzinger Zoltán PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag a kriminalisztika elméleti és tudományos megközelítéséhez és meghatározásához, a tudományág történeti fejlődéséhez és egyes elméleti fogalmaihoz kapcsolódik.

A hallgató képes konkrétan meghatározni és elhatárolni az egyes kriminalisztikai elméleteket, modellszerűen feltárni a bűnügyi nyomozásban legfontosabb törvényszerűségeit.

Irodalom:

Kötelező:

Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika tendenciái. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs, 2014.
ISBN 978-615-5376-38-2

Ajánlott:

Herke Csongor – Fenyvesi Csaba – Tremmel Flórián: A büntető eljárásjog elmélete Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2012. 125-182. o. ISBN: 9978-963-9950-83-2.

Tremmel Flórián – Fenyvesi Csaba – Herke Csongor: Kriminalisztika. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs 2005. 362-405. o. ISBN 963-9542-78-4.

J. Fraser – R. Williams (eds): Handbook of Forensic Science. William Publishing, Cullompton, Devon, UK 2009.

Tantárgyi program

42.

A tantárgy címe:

Gyermek- és ifjúságvédelem

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy áttekintést adjon a hazai és nemzetközi gyermek- és ifjúságvédelmi munka múltjáról és jelenéről. Társadalomfilozófiai és -politikai kontextusba helyezve elemezzük a gyermekvédelem tipikus jellemzőit, problémáit, azok megoldására tett lépéseket, jó gyakorlatokat kiemelve a rendvédelemmel kapcsolatos vonatkozásokat. A tantárgy oktatása során arra törekszünk, hogy megismertessük hallgatóinkat a hátrányos, veszélyeztetett helyzetű gyermekekről való gondolkodásmód változásait, a velük való bánásmód alakulását, a gyermekvédelem intézményesülését. Olyan aktuális kérdéskörökre térünk ki, hogy mit is jelent a gyermekbarát igazságszolgáltatás a gyakorlatban, hogyan tud a rendőrség gyermek válni, melyek azok a pedagógiai és pszichológiai alapelvek, amelyeket a rendvédelmi munka során alkalmazni szükséges, ha kiskorú az adott személy.

Célunk az, hogy a hallgatóink képessé váljanak a gyermekvédelmi problémák, drogfogyasztás mögött rejlő társadalmi okok; a család- és gyermekvédelem pedagógiájának több szempontú (történeti, szociológiai, pedagógiai, pszichológiai és jogi) elemzésére, valamint a segítő pedagógia alkalmazására. Alapvetően fontosnak tartjuk, hogy a hallgatók előítéletmentesen és szakszerűen értelmezzék a gyermekvédelem látókörébe került családokat és gyermekeket.

Tematikai vázlat:

Bevezetés a gyermek- és ifjúságvédelem, a kriminálpedagógia alapfogalmaiba

A gyermek- és ifjúságvédelem, a kriminálpedagógia kialakulása, problémátörténeti elemzése.

A gyermek- és ifjúságvédelem modelljei. Paradigmaváltás a gyermekvédelemben

A gyermekvédelemhez kapcsolódó törvényi háttér: alapellátás, szakellátás, a gyermekek jogai
Gyermekvédelmi problémák (gyermekszegénység, gyermekbántalmazás, serdülőkori devianciák, addikciók, gyermek- és fiatalkori bűnelkövetés stb.). és megoldási lehetőségek

A gyermekvédelmi rendszer felépítése, működési mechanizmusa

A rendvédelmi szervek szerepe a gyermekvédelem rendszerében. Az iskolarendőr program.

Gyermekvédelmi intézmények pedagógiai munkája és annak komplex elemzése

Innovációk, módszerek a gyermek- és ifjúságvédelem területén

Hazai és nemzetközi kutatások a gyermek- és ifjúságvédelem témakörében. Kriminálpedagógiai kutatás-módszertani alapok.

Irodalom:

Kötelező:

Child protection: A handbook for parliamentarians. UNICEF, IPU, 2004. ISBN: 92-806-3796-6.

- Hegedűs Judit: Kutatási módszerek a kriminálpedagógiában. In: Buda András - Kiss Endre (szerk.): Interdiszciplináris pedagógia és az elvárások forradalma. A III. Kiss Árpád Emlékkonferencia előadásai. Debrecen, 2005. 161-169. p.
- Hegedűs Judit (2011): Dióhéjban a gyermek- és ifjúságvédelemről. In: M. Nádas Mária (szerk.): A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése. III. kötet. ELTE Eötvös Könyvkiadó, Budapest. 185-240. o. http://pedagoguskepzes-halozat.elte.hu/?page_id=459.
- Neil Gilbert, Nigel Parton and Marit Skivenes eds. (2011) Child Protection Systems: International Trends and Orientations. Oxford University Press, Oxford. ISBN: 978-0-19-979335-8.
- Németh Zsolt - Szollár Zsuzsa (szerk.): Gyermekvédelem Magyarországon – a kriminológia nézőpontjából. In: Szollár Zsuzsa (szerk.): A hatékonyabb, együttműködő gyermekvédelmi gyakorlatért és jelzőrendszer kialakításáért. Nagykovácsi: IRM Büntetőpolitikai Főosztály, 2008. pp. 86-97.

Ajánlott:

- Barcsi Antal (2007): Gyermekvédelmi útmutató. Módszerek és ajánlások a gyermekvédelemmel foglalkozóknak. Mozaik, Szeged.
- Löschper, Gabi (2000). Kriminalität und soziale Kontrolle als Bereiche qualitativer Sozialwissenschaft [12 Absätze]. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research, 1(1), Art. 9, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs000195>.
- Meuser, Michael & Löschper, Gabi (2002). Introduction: Qualitative Research in Criminology [26 paragraphs]. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research, 3(1), Art. 12, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0201129>.

Tantárgyi program

43.

A tantárgy címe:

A tantárgy címe:

Oktatás-módszertani ismeretek

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja olyan szakemberek képzése, akik az oktatás területén az eredményesség érdekében hatékonyan használják az oktatási módszereket, az információs- és kommunikációs technológia oktatását támogató eszközeit és alkalmazásait, beleértve a tanítási-tanulási folyamat tanórai és tanórán kívüli tevékenységeinek térbeli és időbeli kiterjesztését is. A képzés eredményeként innovációs készségre, célorientált eszközhasználatra és módszertani kultúrára tesznek szert, amellyel biztos alapon, hatékonyan tudnak akár a hagyományos, akár az újszerű módszertani megoldásokkal képzéseket tartani. A képzés során megismeri a különböző előismeretekkel, attitűddel rendelkező, akár életkorban is jelentősen különböző tanulók fejlesztésének alapjait, lehetséges céljait, a fejlesztés folyamatának fontosabb korlátait és a fejlesztés értékelésének módjait. Célunk az, hogy a hallgató a gazdag módszertani repertoárja alapján képesé váljon változatos tanulásszervezésre, az oktatási módszerek adekvát alkalmazására.

Tematikai vázlat:

Tanulási-tanítási folyamat szervezése, tervezése. A pedagógiai tervezés – képzési tervek, tematikus terv, óravázlat

Tanulási formák: egyéni, csoportos, páros

Klasszikus oktatási módszerek: előadás, magyarázat, szemléltetés, vita stb.

Tanulói aktivitást támogató módszerek: szerepjáték, kooperációs technikák

IKT alkalmazása az oktatásban

Tréningek módszertana

Irodalom:

Kötelező:

Bányai Sándor–Szivák Judit (szerk.): *MódszerLesen. Infokommunikációs módszerek a tanításban.* Raabe Kiadó, Budapest, 2012.

Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, bármely kiadás.

Horváth Attila *Kooperatív technikák - Hatékonyság a nevelésben.* IFA, Budapest, 1996.

Hunyady Györgyné – M.Nádasi Mária: *Pedagógiai tervezés.* Comenius Bt. Pécs, 2000.

Ajánlott:

Breen, Michael P. – Littlejohn, Andrew (2000): *Classroom Decision Making. Negotiation and process syllabuses in practice,* Cambridge University Press.

- Johnson, Roger T. and David W.: Creative Controversy – Intellectual challenge in the classroom (Interaction Book Company, Minesota, 1992).
- Ollé János: A digitális bevándorló pedagógus túlélőkészlete. In: Bányai Sándor–Szivák Judit (szerk.): MódszerLesen. Infokommunikációs módszerek a tanításban. Raabe Kiadó, Budapest, 2010. szeptember.
- Petriné Feyér Judit: A problémaközpontú csoportmunka. Gondolat, Budapest, 2004.

Tantárgyi program

44.

A tantárgy címe:

Az erkölcs szerepe a rendészeti munkában

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tárgy tanulmányozása során abból a széles tematikából, amely az erkölcsnek a rendészeti munkában betöltött szerepéről szól, két alapvető téma kiemelése történik:

1. Abból a kiindulópontból, hogy az erkölcsi tényezők tudatos felhasználása a rendészeti munkában kifejezetten sajátos, eredményességet optimalizáló munkaeszköz, egyfelől az ezzel összefüggő dokumentumok elemzése és értelmezése nyer hangsúlyt. Ebben kiemelt szerepet a magyar és az egyéb európai rendészeti etikai kódexek tárgyalása kap, lényegük, funkciói, érvényesülésük és valóságos szerepük összehasonlító elemzésével. Mindebben nagy súlyt kap az erkölcsi tényezők és a szervezetek minőségének lényegi összekapcsolódása.
2. Az etika és a konkrét rendészeti szervezet ethosának kapcsolata jól rávilágít arra, hogy egy-egy európai ország deklarált és gyakorlati rendészeti erkölce hogyan függ össze azokkal a tudatosan és spontánul kiválasztott általános erkölcsi értékekkel, amelyek az adott társadalmi közegre érvényesek. A tárgy tanulmányozása során sor kerül ezek konkrét és összehasonlító elemzésére, értékelésére.

Tematikai vázlat:

Az erkölcsi tényezők gyakorlati szerepe a szakmai munkában

A szakmai erkölcs mint rendészeti munkaeszköz

A szakmai erkölcsi tényezők dokumentumai etikai kódexek

Európai rendészeti etikai kódexek összehasonlító elemzése

Erkölcsi értékválasztás az európai országok rendészeti szervezeteinek életében, ezek dokumentumainak komparatív vizsgálata

Irodalom:

Az európai rendőretikai kódex. Ajánlás. Európa Tanács, 2001. RTF, 2002.

Magyar köztársaság rendőrségének etikai kódexe. 2007. ORFK honlapja.

Jozef Balga: A rendészet kultúrája és az etikai kódex. www.pecshor.hu/periodika/2009/balga.pdf

A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. Rendészeti Szemle, 2010. különszám, 269-299. old. (társszerző: Krémer Ferenc, Molnár Katalin, Szakács Gábor, Valcsicsák Imre).

Valcsicsák Imre: A foglalkozási kultúra és a rendészet önreflexiója. Függelék. Rendészeti Szemle, 2010. különszám. 300-302. old.

Valcsicsák Imre A szakmai erkölcs helye a rendészeti foglalkozási kultúrában. Függelék.
Rendészeti Szemle, 2010. különszám. 303-306. old.
Európai rendőrségek etikai kódexei. Elérhető: európai rendőrségek honlapjai.
Angyal Ádám: Nézetek az erkölcsről, avagy A malaszt természete. Aula Kiadó Kft. Bp.,
2003.

Tantárgyi program

45.

A tantárgy címe:

Kommunikáció és erkölcs kapcsolata az európai rendészeti munkában

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tárgy tanulmányozásának kiindulópontja az, hogy az erkölcsi tényezők tudatos felhasználása a rendészeti munkában kifejezetten sajátos, eredményességet optimalizáló munkaeszköz. Miután az erkölcsi gyakorlat a társadalom életének minden területén tudatossá kommunikált erkölcsi értékek közvetítését igényli, ez a törekvés a rendészeti szervezetek életében kiemelt jelentőségű. A tárgy ennek két nagy területével foglalkozik:

1. „Belső” kommunikáció. Az erkölcsi tényezők végső fokon a rendészeti tevékenységet végzők munkájában, tevékenységében manifesztálódnak. Ennek egyik alapfeltétele az erkölcsi követelmények belsővé válása, a személyiségbe történő beépülése-beépítése, s ez megköveteli a következetes, átgondolt, szisztematikus és szakszerű kommunikációt - azt a kommunikációt, amely folyamatosan megismerteti és elfogadtatja a kívánatos erkölcsi értékeket a szervezetek munkatársaival.
2. „Külső” kommunikáció. A társadalom és a rendészeti szervezetek eredményes együttműködésének egyik fontos feltétele az, hogy a lakosság jól ismerje a rendészeti szervezetek ethoszának lényegét, gyakorlati jellemzőit. Ugyanakkor az is szükséges, hogy az állampolgárok ismerjék annak lehetőségeit és módozatait, hogy ezt a szakmai erkölcsiséget miként lehet a részükről nyilvánosan értékelni, befolyásolni, esetleg változtatni. Mindennek szakszerű kommunikációs folyamatát és feltételrendszerét kell megteremteni és működtetni.

Tematikai vázlat:

Az erkölcsi értékek belsővé válásának lehetőségei és kommunikációs eszközei

A tudatos szakmai kommunikáció technológiája a rendészeti szervezetekben – elmélet és valóság. Európai összehasonlító áttekintések.

A rendészet tudatosan vállalt erkölcsi értékvilágának szakszerű kommunikálása a társadalom részére

A rendészeti ethosz „külső” kommunikációjának a hazai és nemzetközi (európai) tapasztalatai

Irodalom:

Jürgen Habermas: A kommunikatív etika. Új Mandátum, 2001. (Fordította és a bevezetőt írta Felkai Gábor)

Thomas Luckmann: A modern társadalmak erkölcsi rendje: erkölcsi kommunikáció és indirekt moralizálás. Magyar Filozófiai Szemle, 1999. 1/3.

Macintyre, Alasdair (1999): Az erény nyomában. Erkölcselméleti tanulmány. Osiris. Budapest, 1999.

Thomas R. Piper – MARY c. Gentile – Sharon Daloz Parks: Tanítható-e az etika? Távlatok, kihívások és válaszok a Harvard Business School-on. BKE Gazdaságtudományi Központ, 1994.

- A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. Rendészeti Szemle, 2010. különszám, 269-299. old. (társszerző: Krémer Ferenc, Molnár Katalin, Szakács Gábor, Valcsicsák Imre)
- Valcsicsák Imre: A foglalkozási kultúra és a rendészet önreflexiója. Függelék. Rendészeti Szemle, 2010. különszám. 300-302. old.
- Valcsicsák Imre: A szakmai erkölcs helye a rendészeti foglalkozási kultúrában. Függelék. Rendészeti Szemle, 2010. különszám. 303-306. old.

Tantárgyi program

46.

A tantárgy címe:

Tudományelmélet – kutatásetika

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a tudomány mibenlétével, keletkezésével és fejlődésével kapcsolatos teóriákkal, valamint a tudományos kutatás legalapvetőbb etikai elveivel, morális követelményeivel. Ezen alapok valamennyi, a tudománnyal foglalkozni szándékozó hallgató számára nélkülözhetetlenek. A tudományfilozófia nem nyújt tévedhetetlen előírásokat, de módszertani elvei, iránymutatásai csökkentik a tévedés kockázatát. A kutatásetika sem véd meg a lépten-nyomon tapasztalható etikai vétségek elkövetésétől, de világosan láttatja az etikus és az etikátlan kutatói magatartás jegyeit, így lehetővé teszi a pozitív kutatói beállítódás kialakulását, akár a morálisan tiszta kutatói életpálya tudatos, tervszerű kiépítését.

Tematikai vázlat:

Általános rész

A tudomány és a tudományelmélet fogalma, keletkezése, történetének jelentősebb állomásai.

A tudományelmélet, mint iránymutatás.

A tudományos kutatás alapelvei, alapvető módszerei.

A tudományos kutatás alapvető etikai elvei, morális követelményei.

Általános etika és szakmai etika. A tudomány, mint hivatás.

A publikálás alapvető jellemzői. Tanulmány és értekezés.

Különös rész

Tudomány és tudományelmélet. A tudományelmélet helye a tudományok rendszerében. A tudományelmélet történetisége.

A tudományelmélet gyökerei az ókori gondolkodásban Praxis és teória, praktikus, teoretikus és poétikus tudományok.

Tudomány és tudományelmélet a középkorban. Tudomány és keresztény szellemiség. Keresztény kánon, filozófia és teológia.

Az újkor tudományelméletei.

Középpontban a tudomány módszere: Francis Bacon – „A tudás hatalom.” Előítéletek és tudás. Indukció és dedukció, empiria és ráció.

René Descartes: A módszeres kétely, mint az új tudomány kulcsa. A szubjektív evidencia, mint a tudományos igazság kritériuma.

A 19-20. századi tudományelméletek.

Az európai tudomány általános módszere – a historizmus.

A pozitív szemléletmód – Auguste Comte. A nyelvi fordulat – Gottlob Frege, Bertrand Russell, Ludwig Wittgenstein gondolatai.

A tudományos módszer egységének, és az igazság kritériumainak problémája: a bécsi kör gondolatai. Verifikáció, falszifikáció, és konfirmáció.

A kritikai racionalizmus – Karl Popper. Thomas Kuhn a tudomány természetéről, és a tudományos forradalmakról.

Kétségbevonhatóság és kutatási programok – Lakatos Imre. A tudomány a módszer ellen. A tudomány, mint tudomány anarchia – Paul Feyerabend.

Hagyomány és megértés, igazság és módszer. A hatástörténet elve – Hans-Georg Gadamer.

A tudományos kutatást végzők által követendő erkölcsi és etikai alapelvek

A kutatási etika sérülésének esetei, az etikátlan eljárasmódok

A tudományos eredmények közlése

A tudományos ethosz megsértésének legsúlyosabb formái

A Magyar Tudományos Akadémia tudományetikai kódexe

Irodalom:

Kötelező:

Törő Lajos: Fejezetek a tudományelmélet történetéből... E-jegyzet, NKE E-könyvtár, 2011.

A Magyar Tudományos Akadémia tudományetikai kódexe. (2010)

Ajánlott:

Hársing László: Tudományelméleti kisenciklopédia. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999.

Laki János (szerk.): Tudományfilozófia. Osiris Könyvkiadó, Budapest, 1998.

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal Kiadó, Budapest, 2012.

Altrichter Ferenc (szerk.): A bécsi kör filozófiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1972.

Laki János: A tudomány természete. Thomas Kuhn és a tudományfilozófia történeti fordulata. Gondolat Kiadó, Budapest, 2010.

Tantárgyi program

47.

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonság helyzetének értékelése

A tantárgy oktatója:

Dr habil. Héjja István CSc

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: A nemzetbiztonsági rendszerek (nemzetközi, országos) elvi kérdéseinek azok érvényesülésének vizsgálata, hogy miként hatnak a nemzeti rendszerekre, a rendvédelemre, és a nemzetbiztonsági tevékenységekre a válságok kezelése.

Tematikai vázlat:

- A rendszer, az intézményi struktúra, közösség általános állapota:
- A biztonságpolitikai kihívások, célok eléréséhez szükséges aktív és kezdeményező kormányzati politika feltételrendszerének biztosítására, az országot érintő hagyományos, illetve az új típusú biztonsági kihívások kezelésére alkalmas védelmi képességek fejlesztésének kérdései
- Szemlélet- és munkamódszer (váltás), szakmai kezdeményező készséggel párosuló hatékony működést biztosító szervezeti kultúra helyzete
- A nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek közötti célirányos munkakapcsolatok megítélése
- A kormányzat és a szolgálatok közötti kommunikáció hatékonyabbá tétele, hírigények rendszere:
 - A szolgálatok stratégiai feladatai
 - Kiemelt nemzetbiztonsági feladatok közép- és hosszútávon
 - Jogalkotási feladatok
 - **Rendszerfejlesztési feladatok (Intézményi fejlesztések)**

Irodalom:

Kötelező:

Gazdag Ferenc: Az EU közös kül-, biztonság- és védelempolitikája, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar Biztonság- és Védelempolitikai tanszék, 2008

Gazdag Ferenc: Biztonsági tanulmányok – Biztonságpolitika, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest: 2011.

Szternák György: Válságreakáló műveletek, Budapest, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006.

Ajánlott:

Tálas Péter: A válságkezelő missziókban való részvétel biztonságpolitikai vetületei, Felderítőszemle, XI. évfolyam 4. szám 2013. november

Nemzetbiztonsági együttműködés az Európai Unióban 10.5.352-358 Nemzetközi nemzetbiztonsági együttműködés a válságkezelésben 10.6. 358-364.

Nemzetbiztonsági alapismeretek. Szerk. Dr. Kobolka István Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó. 2013.

EU Biztonsági Stratégiája és felderítő rendszere. 1.3. alfejezet.

Nemzetbiztonság általános elmélete Szerk. Dr. Dobák Imre Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó. 2014.

Tantárgyi program

48.

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonsági szféra és a nyilvánosság

A tantárgy oktatója:

Dr habil. Héjja István CSc

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: A társadalom és a nemzetbiztonsági tevékenység közötti viszony megalapozása, azoknak a feltételeknek a megteremtése, melyek lehetővé tehetik az eredményes együttműködést és az azt megalapozó bizalom biztosításának feltételeit.

Tematikai vázlat:

- Mi a követelmény, hogy a társadalom részére érthetővé, értelmezhetővé és elfogadhatóvá tegyük a tevékenységünket?
- Hogyan kell kommunikálnunk ezt a témát?
- A biztonsági szervek és a lakosság együttműködésének követelményei;
- Jó kommunikáció követelményei kritikus időszakokban, és mi a célszerű megoldás?
- A nemzetbiztonsági szolgálatok társadalmi megítélésének mérése

Irodalom:

Kötelező:

Dr. Hajma Lajos: A katonai felderítés és hírszerzés története, ZMNE 2002.

Az 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról.

Nemzetbiztonsági szervezeti modellek, Nemzetbiztonsági szervezeti modellek bemutatása, a hírszerzési adatok megszerzésének általános szabályozása és a Nemzetbiztonsági rendszer modellek. Nemzetbiztonság általános elmélete I.4. alfejezet. Szerk. Dr Dobák Imre Nemzeti Közszerolálati és Tankönyvkiadó. 2014.

JÁVOR Endre: A nemzetbiztonsági szolgálatok társadalmi megítélése, támogatottsága, a média szerepe a társadalom véleményalkotásának formálásában. In: Felderítő Szemle, 8. (2009) 2. sz. 61-69. p.

Ajánlott:

DEÁK József: Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése – nemzetbiztonság és civil kapcsolatok. Forrás: http://hhk.uninke.hu/hirek/2013/10/31/dr_deak-jozsef-az-allambiztonsagipropaganda-annak-kialakulasa-es-fejlodesse-nemzetbiztonsag-es-civilkapcsolatok (letöltés: 2013. 11. 01.)

A magyar nemzetbiztonsági szféra és a nyilvánosság Szűcs Péter - dr. Solti István UNI-NKE | 2014/2 szám uni-nke.hu/kutatas/egyetemi.../nemzetbiztonsagi-szemle/.../2014-2_szám

GYIMESI Gyula -MOLNÁR Ferenc: A magyar társadalom viszonya a terrorizmushoz.

ZMNE Stratégiai Védelmi Kutató Központ Elemzések – 2005/2. Forrás:

http://hhk.old.uninke.hu/downloads/kozpontok/svkk/Elemzesek/2005/SVKK_Elemzesek_2005_2.pdf, (letöltés: 2013. 11. 01.)

IZSA Jenő: A titkosszolgálatok tevékenységének általános jellemzői,3 ellenőrzésük és irányításuk kérdései. In: Szakmai Szemle, (2009) 2. sz. 5- 17. p.

IZSA Jenő- SZILÁGYI Zsolt: A nemzetbiztonsági Szolgálatok parlamenti.4 ellenőrzésének elvi és gyakorlati kérdései. In: Szakmai Szemle, (2007) 3. sz. 5-29. p.

MÁRTON András: A titkosszolgálati tevékenység parlamenti bizottsági.6 ellenőrzése, problémák, modellek, alternatívák. In: Nemzetbiztonsági Szemle, 1. (2013) 1. sz. 39-60. p.

RÉVÉSZ Béla: A titkosszolgálatok titoktalanításáról. In: Politikatudományi.7 Szemle, 16. (2007) 4. sz. 129-152. p.

SZABÓ János: Modern civil kontroll: elméletek, konfliktusok, modellek..8 In: Védelmi tanulmányok, (1998) 25. sz. 5-21. p.

TANAI Károly: A titkosszolgálati kommunikáció attribútumai. In: Szakmai Szemle, (2009) 4. sz. 172-183. p.

TANAI Károly: A magyar nemzetbiztonsági szolgálatok honlapjainak.01 elemzése. In: Szakmai Szemle, (2009) 2. sz. 185-195. p.

ÚJHÁZI Lóránd: Az olasz nemzetbiztonsági szolgálatok újjászervezése öt éves távlatból. In.: Szakmai Szemle, (2012) 3-4.sz. 132-152. p.

A külföldi hírszerző és biztonsági szolgálatok. Zrínyi Miklós.21 Nemzetvédelmi Egyetem, Kossuth Lajos Hadtudományi Kar, Egyetemi Jegyzet, Budapest, 2007. szerk.: Héjja István, Lektorálta: Kis-Benedek József, Tömösváry Zsigmond 192.old

A magyar nemzetbiztonsági szféra és a nyilvánosság Nemzetbiztonsági Szemle MMXIV/II 92

http://www.bnd.bund.de/DE/_Home/home_node.html <http://www.ah.gov.hu>

http://www.bis.cz/index_en.html <http://www.ih.gov.hu/> <http://www.kfh.hu/> www.nbsz.gov.hu

www.soa.hr <http://www.verfassungsschutz.de/de/startseite> Felhasznált jogszabályok (2013. október 24-i állapot):

1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról,

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról,

2005. évi XC. törvény az elektronikus információszabadságról,

7/2005. (XII. 28.) MeHVM rendelet a polgári szolgálatokról

Tantárgyi program

49.

A tantárgy címe:

A felderítés és hírszerzés jelentősége a megváltozott külső és belső körülmények között

A tantárgy oktatója:

Dr habil. Héjja István CSc

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: azokkal az elvi kérdésekkel foglalkozni, amelyek ismerete elengedhetetlen a nemzetbiztonsági folyamatok összefüggéseinek megértéséhez és vizsgálatához, illetve más nemzetbiztonsági támogatási szakfeladatok kutatásához, vizsgálatához.

Tematikai vázlat:

A korszerű nemzetbiztonságon belül a téma jelentősége.

A felderítő rendszerek és a biztonság. A nemzetbiztonsági szolgálatok helye és szerepe a felderítési adatok biztosításában.

A nemzetbiztonsági szolgálatok és rendvédelmi szervek együttműködése a felderítő rendszerek működtetése folyamán.

A felderítő alrendszerek feladatai különböző időszakokban tevékenységek előkészítése és a végrehajtása során az együttműködés rendzere.

Irodalom:

Kötelező:

a 100 éves a magyar felderítés és hírszerzés 2018 Konferencia és kiadvány tervezet 2018

Mark M. Lowenthal Hírszerzés - A titkoktól a politikai döntésekig Kiadó:Antall József Tudásközpont 2017

Horváth Csaba: A magyar katonai felderítés története. Püldo Kiadó, 2004.

MHTT (konf.) Kiadványa. Nemzetbiztonsági kihívások, nemzetbiztonsági szolgálatok. Hadtudomány.2013. 1-2 sz.

Nemzetbiztonság általános elmélete. Szerk. Dr Dobák Imre Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó. 2014.

Ajánlott:

BODA, József: A katonai, rendőri és civil (nem katonai) feladatok kölcsönkapcsolata, komplex értelmezése. MHTT konferencia: A béketámogató műveletek. Hadtudomány, XX. évfolyam, 2010. április, 1-2. szám.

BODA, József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, 2006.

BODA, József: Rendőri tanácsadó munka konfliktus övezetben. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2006. év. VI. szám.

BODA, József: Szigorúan titkos!? Nemzetbiztonsági almanach. Zrínyi Kiadó. 2016. ISBN 978 963 327 670 9

BOGNÁR, Vilmos, FEHÉR, Zsuzsa, VARGA, Csaba. (szerk.): Mi a jövő? Információs társadalom? OMFB, ORTT, HÉA SI. 1998. ISBN 963 8493 22 4

BOLDIZSÁR, Gábor: A békeműveletekben való részvétel hatása a Magyar Honvédségre. PhD értekezés. Budapest, 2008.

KENEDLI, Tamás: Elemzőközpontú információfeldolgozás a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni harcban. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, 2010.

KIS-BENEDEK, József: A nemzetközi együttműködés néhány aspektusa. Szerzői kézirat. Tansegédlet, Budapest, 2011.

KIS-BENEDEK, József: Az Iraki és Levantei Iszlám Állam (ISIL) és az ellene folytatott küzdelem tendenciái. Hadtudomány. XXVI. évf. 2016. április. 1-2. szám.

KIS-BENEDEK, József: A terrorizmus természetrajzáról. Új Honvédségi Szemle, 56. évf. 3. szám. 2002. március

KIS-BENEDEK, József: Dzsihadizmus, radikalizmus, terrorizmus. Zrínyi kiadó. 2016. ISBN: 978 963 327 739 3

KIS-BENEDEK, József: Transznacionális kihívások és a nemzetbiztonsági szolgálatok. Szakmai Szemle. Budapest, 2011. 1. szám.

BOTZ, László: A hadászat felderítés szerepe a Magyar Köztársaság stabilitását befolyásoló globális és regionális fenyegetések, veszélyek, kockázatok és kihívások értékelésében, különös tekintettel a megváltozott Európai biztonságpolitikai helyzetre, a NATO új stratégiájára és a Délszláv válságra. Doktori (PhD) értekezés. ZMNE. Budapest, 2000.

Tantárgyi program

50.

A tantárgy címe:

A korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközei

A tantárgy oktatója:

Dr. Hollán Miklós PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: Komplex módon bemutatassa a korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközeit, különösen azok egymásra hatását.

Tematikai vázlat:

A korrupció fogalma és fajtái

A piaci folyamatok és a korrupció kapcsolata, a monopolhelyzet kihatása

A korrupció és szabályozottság (diszkréció)

A korrupció, mint társadalmi csapda

A vesztegetés és a befolyással üzérkedés

Hivatali, nem-hivatali és igazságszerolátási korrupció

A korrupció passzív és aktív oldala

Hazai és nemzetközi vonatkozású korrupciós bűncselekmények

Korrupció és lobbizás

Korrupció és összeférhetetlenség

Irodalom:

Kötelező:

Hollán Miklós: A korrupciós bűncselekmények. In: Hollán Miklós – Kis Norbert: Büntetőjog. II. Az anyagi büntetőjog különös része Alapismeretek a közszolgalati szakemberképzés számára. Dialog Campus, Budapest/Pécs, 2011. 228-248. o.

Bócz Endre: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények újra kodifikálása” Büntetőjogi Kodifikáció, 4. évf. (2004) 4. sz. 34-42. old.

Hollán M.: „A befolyás vásárlásának büntetni rendeléséről a Btk. legújabb módosításának tervezete kapcsán.” Jogi Iránytű, 2011/3. szám (2011. október 7.). 1-2. o. http://www.mta-ius.hu/jogi_iranytu/5_hollan_miklos.pdf

Hollán M.: „A nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetésről -- a Btk. legújabb módosítása kapcsán” Jogi Iránytű, 2011/2 szám (2011. július 20.). 40-43. o.

Ajánlott:

Angyal Pál: Hivatali és ügyvédi bűntettek és vétségek. Athenaeum, Budapest, 1943.

Belegi József: „A közélet tisztasága elleni támadások az ítélkezési tapasztalatok fényében” In: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 384-392.

- Bócz Endre: „Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága elleni bűncselekmények” In: A Büntető Törvénykönyv magyarázata. (szerkesztő-lektorok: Györgyi/Wiener (1996) KJK, Budapest. II. kötet. 470-541. o.
- Bócz Endre: Korrupciós bűncselekmények a magyar büntetőjogban” In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 111-124.
- Corruption Risks in Hungary. National Integrity System Study Part One Hungary (ed.: Eszter Kósa – Noémi Alexa). Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2007.
- Corruption risks in the business sector National Integrity System Country Study Part Two. Hungary (Noémi Alexa et. al.). Transparency International, Budapest, 2008.
- Hankiss Elemér 2001 „A korrupció játéka Közép-Kelet Európában 1945-1999” In.: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 13-32. o.
- Kis Norbert: „Büntethető-e a lobbyzás?” Magyar Jog, 5/2003: 280–281. o.
- Klitgard, Robert: Controlling Corruption. University Of California Press, Berkley, 1991. 3. o.
- Sinku Pál: „A közelet tisztasága elleni bűncselekmények” In: Belovics Ervin –Molnár Gábor – Sinku Pál: Büntetőjog Különös Rész. Hatodik, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2007. 325. o.
- Tremmel Flórián: „Az aktív vesztegető büntetlensége és a vesztegetés kriminalisztikai vonatkozásai” In.: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 337-345. o.
- Vida Mihály – Juhász Zsuzsanna: „A közelet tisztasága elleni bűncselekmények” In: A magyar büntetőjog különös része (szerk.: Nagy Ferenc). HVG-ORAC, Budapest, 2009. 353.

Tantárgyi program

51.

A tantárgy címe:

A fokozott és extrém stresszterhelésekkel járó rendvédelmi tevékenységek pszichológiai és biológiai folyamatainak rendszerszemléletű modellezése, mérési, elemzési módszerei.

A tantárgy oktatója:

Dr. Hullám István PhD

Rövid tárgyleírás:

Különböző rendvédelmi feladatok végrehajtásakor fellépő veszélyhelyzetekben az állományt fokozott, illetve extrém stresszterhelések érik, melyre elméleti és gyakorlati téren is fel kell készíteni a leendő, hivatásos állományt. Az ilyenkor zajló pszichológiai és (neuro)biológiai folyamatok meghatározó befolyást gyakorolnak az egyén pszichikai és fiziológiai teljesítőképességére, illetve annak fenntartására. Az extrém stresszhatások, traumatikus élmények közvetlen és hosszú távú pszichikai és élettani kölcsönhatásaival kapcsolatos ismeretek bővítése, illetve elmélyítése nélkülözhetetlen feltétele a rend- és katasztrófavédelmi állomány kiképzésének és mentális egészsége megőrzésének. A témakör tantárgyi keretek közötti feldolgozása speciális elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal egészíti ki, a fokozott stresszterhelésekkel járó rend- és katasztrófavédelmi tevékenységeket végző állomány, és a felkészítő szakemberek tudásbázisát. A témakörrel kutatóként is foglalkozók számára, a fenti folyamatok elméleti (modellezés) és gyakorlati vizsgálati lehetőségeinek bemutatása kíván rendszerszemléletű ismereteket nyújtani.

A tantárgy tematikájának főbb tartalmi elemei:

1. Az átlagosnál rendszeresen magasabb, gyakran extrém stresszterheléssel járó rend- és katasztrófavédelmi tevékenységek jellemzői.
2. A feladatvégzés során fellépő környezeti hatások, események általános és specifikus stresszorai, a stresszkezelés általános és személyiségpszichológiai, élettani alapfolyamatai és kapcsolatrendszerük.
3. A fokozott és extrém stresszállapot meghatározása, pszichológiai és élettani jellemzői. A stresszorok csoportosításának elvei (külső – belső, időtartam, hatáserősség).
4. A stresszkezelési és adaptációs mechanizmusok rendszermodelljei, a stresszkezelés folyamatútvonalinak feltárási és elemzési módszerei.
5. A feladat és helyzetismeret rendvédelmi sajátosságai, helye és szerepe a stresszorhatásokra adott magatartásválaszok kialakításában.
6. Az extrém stresszterhelések során tapasztalható pszichikai és élettani reakciók, vizsgálati, mérési módszerei és azok metodológiai problémái.
7. A jó megküzdőképesség (coping) jellemzői, a pszichikai és fizikai fittség neuro-kognitív és élettani tényezői.
8. A stressztűrőképesség fokozásának komplex módszerei, az extrém stresszállapot kialakulásának prevenciós lehetőségei a gyakorlati kiképzés rendszerében.

A tanórák (tervezett) száma:

Nappali munkarend: 30 óra (16 óra előadás + 14 óra gyakorlat)
Levelező munkarend: 12 óra (12 óra előadás)

A tantárgy tananyaga (az egyes foglalkozások téma szerinti beosztása):

1. Foglalkozás:

A különböző rend- és katasztrófavédelmi tevékenységek stresszterhelési szintjét meghatározó, befolyásoló tényezők (egyéni és környezeti aspektusok).

–A kiválasztási és beválási kritériumrendszer prioritásainak, az egyéni és kötelezőképzés által megerősített, illetve kifejlesztett kompetenciakészlet alkalmazási képességének összefüggései a szituatív stresszterhelési szint behatárolása során. A speciális feladatok, tevékenységek stresszgeneráló potenciáljának meghatározó tényezői (szervezeti, jogi, etikai).

–A stresszterhelés mértékét befolyásoló közvetlen és közvetett környezeti hatások (a tevékenységek közvetlen helyszíni sajátosságai, a tágabb környezet lényeges hatásokkal bíró tényezői).

2. Foglalkozás:

A stressz általános élettani (valamint neurobiológiai) és pszichológiai (kognitív – mentális) folyamatainak áttekintése. A stresszkezelés személyiségpszichológiai és élettani folyamatainak, kapcsolatrendszerének specifikus jellemzői a rendvédelmi tevékenységek során.

–A stresszhatásokat kísérő legfontosabb élettani folyamatok és azok hatásai a teljesítőképességre. A legismertebb stresszelméletek és modellek.

–A stresszkezelés pszichológiai mechanizmusai, személyiségtényezői.

–A rend- és katasztrófavédelmi tevékenységekhez társuló sajátos stresszforrások és azok pszichológiai és élettani aspektusai.

3. Foglalkozás:

A fokozott és extrém stresszállapot meghatározása, kialakulásának mechanizmusai, élettani következményei az egyén pszichikai és fizikai teljesítményében. A stresszorok, stresszhatások csoportosításának elméleti és gyakorlati elvei, lehetőségei.

–A fokozott és extrém stresszállapot élettani jelenségei és azok következményei a különböző érzékelési kvalitásokra

–A fokozott és extrém stresszállapot pszichológiai jelenségei, a mentális – kognitívfunkciókban fellépő zavarok legfontosabb formái.

–A stresszforrások rendszerezésének lehetőségei, kvalitatív és kvantitatív szempontjai. A fokozott és extrém stresszállapot kialakulásának fázisai.

4. Foglalkozás:

A stresszkezelési és adaptációs folyamatok tanulmányozása, értelmezése folyamat- és rendszermodellek segítségével. Modellkonstrukciós elvek, módszerek, modelltípusok.

–A modellépítés helye, szerepe a stresszfolyamatok tanulmányozásában.

–A stresszkezelés és adaptáció releváns modelljei a nemzetközi szakirodalomban.

–A modellkonstrukciók típusai.

–A modellépítés szerepe stresszkezelési folyamatok megértésében.

5. Foglalkozás:

A fokozott és extrém stresszállapotban működő, döntési és magatartásválaszt generáló mechanizmusok folyamatútvonalai egy neurokognitív modellkonstrukcióban.

–A neurokognitív modell hogyan támogatja a stresszkezelési folyamatok beazonosítását, követését?

–A modell szerkezeti felépítése, funkcionális egységei.

- A stresszkezelés és a magatartásválasz kialakításának lehetséges útvonalai.
6. *Foglalkozás:*
A különböző magatartásválaszok kialakításában résztvevő komplex idegrendszeri–mentális struktúrák és szerepük a stresszkezelésben.
 - A különböző fokú stresszhatásokra képződő magatartásválaszok formái.
 - Az eltérő magatartásválaszokat kialakító funkcionális blokkok (idegrendszeri struktúrák és mentális funkciók) és kapcsolatrendszerük.
 7. *Foglalkozás:*
Az extrém stresszterhelések során észlelhető szélsőséges pszichikai, fizikai reakciók, magatartásválaszok. Feladatvégzés során bekövetkező extrém stresszterhelések lehetséges következményei.
 - Alapvető élettani állapotjelzők (vérnyomás, pulzus, légzésszám) szélsőséges értékei okozta funkciózavarok az érzékszervek működésében.
 - Szélsőséges élettani változások hatása a kognitív-mentális funkciókra.
 - Szélsőséges magatartásválaszok extrém stresszterhelés alatt.
 8. *Foglalkozás:*
Az extrém stresszterhelés alatti mentális – kognitív és élettani teljesítmény mérésének lehetőségei, módszertani kérdései. Pszichometria, neuro-fiziológiai és élettani állapotjelzők mérése és értékelése. I.
 - A releváns fiziológiai, neurofiziológiai és pszichológiai állapotjelző paraméterek kiválasztása különböző típusú vizsgálatokhoz.
 - A feladathelyzetben történő vizsgálatok megtervezésének módszerei.
 - Az állapotjelzők detektálásának módszerei extrém stresszterhelés alatt.
 9. *Foglalkozás:* Az extrém stresszterhelés alatti mentális – kognitív és élettani teljesítmény mérésének lehetőségei, módszertani kérdései. Pszichometria, neuro-fiziológiai és élettani állapotjelzők mérése és értékelése. II.
 - Speciális szenzorok, a telemetrikus mérési technika eszközei
 - Pszichometria mérések lehetőségei, alkalmazhatóságának korlátai
 - Adatbázisképzés, különböző típusú adathalmazok értékelése, a kapott eredmények elemzési módszerei.
 10. *Foglalkozás:*
A megküzdési folyamatokkal foglalkozó elméletek. A megküzdés és a stresszkezelés kapcsolatrendszer.
 - A megküzdés pszichológiája, a klasszikus elméletek áttekintése.
 - Különböző stresszterhelési szintek hatásai a megküzdési módokra, technikákra
 - A megküzdés folyamatainak tanulmányozása különböző stresszterhelési szinteken, funkcionális modellkonstrukcióban.
 11. *Foglalkozás:*
A feladat- és helyzetismeret szerepe és sajátosságai a rendvédelmi tevékenységben. A megélt stressz-szint összefüggései a feladat és helyzetismeret alkalmazási hatékonyságával
 - A feladatvégrehajtás általános és szervezetspecifikus feltételei.
 - Feladat- és helyzetismeret tartalma a rendvédelmi tevékenységben, összefüggései a megküzdés hatékonyságával.
 - A feladat- és helyzetismeret működése a stresszkezelés folyamatában.
 12. *Foglalkozás:*

A pszichikai és fizikai fittség összefüggései a stresszkezelés minőségével és eredményességével.

–A pszichikai fittség összetevői, kapcsolatrendszere a személyiségjellemzőkkel és a megküzdőképességgel.

–A fizikai fittséget leíró állapotjellemzők és azok hatása stresszkezelési hatékonyságra.

–Fittség – terhelhetőség – megküzdési képesség – stresszkezelési hatékonyság holisztikus szemlélete.

13. Foglalkozás:

A hatékony stresszkezelés fejlesztésének, megőrzésének módszerei. A szituációs gyakorlatok jelentősége az állomány kiképzésében, pszichikai és fizikai állóképességük megőrzésében, fejlesztésében.

14. Foglalkozás:

A fokozott és extrém stresszterhelések hatékony kezelésével összefüggő ismeretek helye a rendvédelmi oktatásban és a szinten tartó képzésben.

Számonkérés módja:

(Lehetséges opciók attól függően, hogy a RDI Tanács milyen óraszámot fogad el)

Kollokvium – Szóbeli vizsga, tételek húzása alapján.

Szeminárium – Szóbeli vagy írásbeli vizsga, tételek húzása alapján.

Kötelező szakirodalom:

Bolgár J., Csomós I.(2012): A rendőrségi bevetési feladatok követelményeihez kapcsolódó kiválasztási eljárások fejlesztése, különös tekintettel az extrém stressz reakciókra. Hadtudományi Szemle, Budapest, 2012. 5. évfolyam 2. szám, 268 – 278.o.

Farkas I. & Végh J.(2004). A lélektaktikai képzés elvei, módszerei és gyakorlati tapasztalatai, Új Honvédségi Szemle 2004/08. p.63-75. <http://www.cikk.php?cikk=17123&next>

Hullám I: Információkezelés kognitív folyamatokban. Az extrém stressz-állapot információkezelési és döntési modellje, INFORMATIKA - A GÁBOR DÉNES FŐISKOLA KÖZLEMÉNYEI (ISSN: 1419-2527) 9: (2) pp. 37-43. (2007)

Hullám I, Györffy Á, Végh J: Katonai tevékenységekkel kapcsolatos terhelések pszichológiai vonatkozásainak vizsgálata, Túlélő tábori kiképzés körülményi között. HONVÉDORVOS (ISSN: 0133-879X) LVII. évf.: (2. szám) pp. 165-191. (2004)

Lazarus R S; Folkman S: Stress, Appraisal, and Coping. Springer Publishing Company, Inc. New York 1984, NY 10036 - 8002

Selye János: Stressz distressz nélkül, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976, ISBN 963 05 1106 1

Zsigovits L.: Extrém terhelés modellezésének lehetőségei, Tanulmány a TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR Kritikus infrastruktúra védelmi kutatások Civil rendszerek / Humánvédelem - Békeművelési és veszélyhelyzet- kezelési eljárások fejlesztése Projekt megvalósítása keretében, Budapest, 2012

Ajánlott szakirodalom:

Antonovsky, Aaron: Unraveling the mystery of health: How people manage stress and stay well. The Jossey-Bass social and behavioral science series and the Jossey-Bass health series. San Francisco, CA, US (1987). xx 218 pp.

Hullám I. (2005): Az extrém megterhelések mentális következményeinek multifaktoriális vizsgálata és elemzése: az eredmények alkalmazhatósága az alkalmasságot és beválást vizsgáló szakértői rendszerek fejlesztésében. PhD Értekezés, /Témavezető: Fűrész József/, ZMNE KMDI, Fokozatszerzés ideje: 2005

I Hullám, Á Györffy, J Végh, J Fűrész: Psychological examination of burdening effects of military activities in survival camp circumstances. ACADEMIC AND APPLIED RESEARCH IN MILITARY SCIENCE (ISSN: 1588-8789) 5.: (4.) pp. 615-643. (2006)

Hobfoll, Stevan E.; Freedy, John R.; Green, Bonnie L.; Coping in reaction to extreme stress: The roles of resource loss and resource availability. Solomon, Susan D. Zeidner, Moshe (Ed); Endler, Norman S. (Ed). (1996): Handbook of coping: Theory, research, applications , (pp. 322-349). Oxford, England: John Wiley & Sons, xxi, 728 pp.

Laurence Miller: Practical Police Psychology. Stress Management and Crisis Intervention for Law Enforcement, 2006 by Charles Thomas * Publisher LTD, Springfield, Illinois 62704, USA, ISBN 0-398-07637-5

LeDoux J. (2003). The Emotional Brain, Fear, and the Amygdala, Cellular and Molecular Neurobiology, Vol. 23, Nos. 4/5, October 2003

Leonard Territo; James D. Sewell (1999): Stress Management in Law Enforcement, p 416, Carolina Academic Press 700 Kent Street Durham, NC 27701 USA, ISBN 0-89089-956-8

Park, Crystal L.; Folkman, Susan: Meaning in the context of stress and coping. Review of General Psychology, Vol 1(2), Jun 1997, 115-144. <http://dx.doi.org/10.1037/1089-2680.1.2.115>

Scherer KR. (2000). Psychological models of emotion. In: Borod J. (szerk), The Neuropsychology of Emotion. Oxford University Press, Oxford/New York, 2000: 137–162.

Scherer KR. (2001). Appraisal considered as process of multi-level sequential checking. In: Scherer KR, Schorr A, Johnstone T. (szerk.), Appraisal processes in emotion: Theory, methods, research. Oxford University Press, New York, 2001: 92–120.

Somerfield, Mark R.; McCrae, Robert R.: Stress and coping research: Methodological challenges, theoretical advances, and clinical applications. American Psychologist, Vol 55(6), Jun 2000, 620-625. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.55.6.620>

Túri Viktória: A pszichés terhelés hatása különleges helyzetekben, különös tekintettel a megküzdési stratégiák nemek szerinti változataira, PhD Értekezés, /Témavezető: Bolgár Judit/, Budapest 2010, ZMNE Hadtudományi Doktori Iskola

Tantárgyi program

52.

A tantárgy címe:

Stresszkezelés a közterületi szolgálatban

A tantárgy oktatói:

Dr. Hullám István PhD

Dr. Major Róbert r. ezredes PhD egyetemi docens

Rövid tantárgyleírás:

A változó ritmusú és erősségű stresszterhelések a közterületi szolgálatot ellátó állományt érintik a legszélesebb körben. A feladatok a hivatásos szolgálat rendszerében nem szabhatók személyre, ezért az egyéneknek a legfontosabb feladatcsoportokhoz történő kiválasztása során kell kompetencia alapú szemléletet és módszereket alkalmazni. A speciális felkészítés során kell kialakítani. a feladatorientáltan kiválasztott állománynál, a professzionális feladatellátáshoz szükséges, de még nem kielégítően működő vagy hiányzó részkompetenciákat.

A stresszkezelés szempontjából kiemelt jelentősége van a különböző személyiségjellemzőkkel leírható személyiségstruktúráknak (személyiségtípusoknak), ezért annak ismeretanyagát be kell építeni a felkészítés folyamatába.

Tantárgyunk célja a közterületi szolgálati tevékenységhez kötődő stresszfolyamatok, stresszkezelési mechanizmusok és technikák, személyiséglélektani ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazásának, tudományosan megalapozott módszerekkel történő tanulmányozása, ismeretanyagának bővítése. További cél a közterületi feladatellátáshoz illeszkedő stresszkezelési és személyiséglélektani mechanizmusok modellezési módszereinek és gyakorlati értelmezésének oktatása, valamint tudományosan megalapozott vizsgálatok, kísérletek kidolgozása.

A tantárgy tematikája:

1. A közterületi szolgálat munkafogalmai, folyamatai, elhelyezése a rendőri tevékenységben:
A feladat, feladatorientáltság, kompetencia elméleti és gyakorlati értelmezése a terep(közterületi)szolgálat ellátásában A helyzet és feladatismeret sajátosságai terepen.
2. Kompetencia alapú feladatszabás, felkészítés (pszichikai és fizikai tréning), taktikai gondolkodás, professzionális szemlélet.
3. A stresszkezelés pszichológiai alapfogalmai és folyamatai:
A stressz alapvető biológiai és pszichológiai mechanizmusai, pozitív (eu) és negatív (dis) stressz, stresszorok, stresszkezelés, a stressz erősségének objektív és szubjektív elemei, a stresszélményt alakító mechanizmusok, munkahelyi stresszor tényezők,
4. A személyiség legfontosabb alkotó elemei és funkcióik, a személyiségtípusok általános jellemzői, a rendvédelmi szolgálatban preferált személyiségjellemzők, megküzdési személyiségforrások, általános és speciális mentális – kognitív kompetenciák,
5. Feladat és kompetencia harmonizációjának lehetőségei. Professzionális rutin tevékenység: „jó és rossz” rutin. A társadalom elvárásai.
6. A közterületi szolgálat sajátosságai a stresszkezelés aspektusából:

A veszélyhelyzetek felismerése, veszélyérzet értelmezése a közterületi feladatvégzés kontextusában. A mentális felkészülés egyéni és csoportos (járőrpáros) technikái a stresszhelyzetek kezelésére. A fizikai felkészítés szerepe és értelmezése a mentális felkészítés folyamatában. Különböző személyiségjellemzőkkel rendelkezők felkészítésének pszichológiai sajátosságai a standard kiképzési keretek között. A harcművészeti és küzdősport ismeretek helye és szerepe a személyiség fejlesztésben.

7. Feladatismeret, feladatorientáltság, a feladatteljesítés alatti érzelmi kontroll pszichológiai megközelítése modellkonstrukcióban. A motivációk egyéni mintázata, az érzelmi értelmezési folyamatok és a stressztűrőképesség egyedi jellemzőinek szerepe a közterületi szolgálatra való felkészítés pszichológiai aspektusából. A felkészítés személyre szabása és hatékonyságának detektálási lehetőségei.
8. A kommunikáció jelentősége a stresszkezelésben: Kommunikáció, metakommunikáció – testbeszéd közterületi sajátosságai. Szubkultúrák kommunikációs – metakommunikációs jellegzetességei, a testbeszéd szituatív értelmezése. Kommunikáció külföldiekkel, a kulturális különbségek jelentősége különböző szituációkban, a kontextusértelmezés szerepe a helyes kommunikációban.
9. A közterületi szolgálat stresszor tényezői speciális szituációkban: A „módosult tudatállapotok” felismerése és adekvát „kezelése” az intézkedés folyamatában. Feladatvégrehajtás az egyéni személyiségjellemzőktől, kompetenciáktól és begyakorlottságtól jelentősen eltérő, idegen környezetben (gyakorlat). Stresszkezelés és mentális kontroll, ellenséges, létszámfőlénnyben lévő környezetben (gyakorlat).
10. A feladatvégrehajtás pszichológiai tényezői közterületi rendkívüli események során (tömeges baleset, fegyveres támadás, terrorcselekmény, stb.).

A tanórák (tervezett) száma:

Nappali munkarend: 30 óra (20 óra előadás + 10 óra gyakorlat)

Levelező munkarend: 10 óra (10 óra előadás)

Irodalom (kötelező és ajánlott)

Bolgár J., Csomós I.(2012): A rendőrségi bevetési feladatok követelményeihez kapcsolódó kiválasztási eljárások fejlesztése, különös tekintettel az extrém stressz reakciókra. Hadtudományi Szemle, Budapest, 2012. 5. évfolyam 2. szám, 268 – 278.o.

Hullám I., Gergely T.: Kognitív neuropszichológiai alapú közelítésmód extrém stresszhelyzetekben folyó szakmai tevékenységek modellezésére, HADTUDOMÁNYI SZEMLE, Budapest, 2017. X. évf.: (1.) pp. 444.-459.

Hullám I.: A harcművészetek mozgásrendszereinek alkalmazási lehetőségei a fogyatékkal élők életminőségének javításában, Fejlesztő Pedagógia: Pedagógiai szakfolyóirat 26: (4-6) pp. 10-15.

Hullám I: Információkezelés kognitív folyamatokban. Az extrém stressz-állapot információkezelési és döntési modellje, INFORMATIKA - A GÁBOR DÉNES FŐISKOLA KÖZLEMÉNYEI (ISSN: 1419-2527) 9: (2) pp. 37-43. (2007)

Koskelainen, M. 2016. Stress Management as a part of Police Work. In: Muttillainen, V. & Potila, P. Poli sin toimintaympäristö. Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2016)

Luke T. J., Hartwig M., Joseph E., Brimbal L., Chan G.: Training in the Strategic Use of Evidence technique: Improving deception detection accuracy of American law enforcement officers, Journal of Police and Criminal Psychology, December 2016, Volume 31, Issue 4, pp 270–278, ISSN: 1936-6469 (Online), letöltés: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11896-015-9187-0>, 2017.11.26.

Major Róbert, Tihanyi Miklós, Kovács Sándor, Vajda András: A nagyvárosi lakosság szubjektív biztonságérzetének javíthatósága, BELÜGYI SZEMLE (2010-) 62: (5) pp. 98-133.

Major Róbert: Rendészet, közlekedérendészet, In: Szerk.: Barabás A Tünde Tanulmányok Irk Ferenc professzor 70. születésnapjára. Budapest: Országos Kriminológiai Intézet, 2012. pp. 191-210.

Miller L.: Practical Police Psychology. Stress Management and Crisis Intervention for Law Enforcement, 2006 by Charles Thomas * Publisher LTD, Springfield, Illinois 62704, USA, ISBN 0-398-07637-5

Miller R.: Konfliktus és erőszak - A harcművészetek haszna és hatásossága valódi konfliktusokban, Budapest, 2010., Lunarimpex Kiadó Bt., ISBN: 9789639219779

Padyab M., Backteman-Erlanson S., Brulin C.: Burnout, Coping, Stress of Conscience and Psychosocial Work Environment among Patrolling Police Officers, Journal of Police and Criminal Psychology, December 2016, Volume 31, Issue 4, pp 229–237, ISSN: 1936-6469 (Online), letöltés: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11896-015-9187-0>, 2017.11.26.

Túri Viktória: A pszichés terhelés hatása különleges helyzetekben, különös tekintettel a megküzdési stratégiák nemek szerinti változataira, PhD Értekezés, /Témavezető: Bolgár Judit/, Budapest 2010, ZMNE Hadtudományi Doktori Iskola

Tantárgyi program

53.

A tantárgy címe:

A tudományos munka alapjai, elmélete és módszertana I.: Bevezetés a kvantitatív és kvalitatív kutatómódszertanba

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár

Dr. habil. Barna Ildikó PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A kötelezően felveendő módszertani kurzus két féléves tantárgy, amelynek célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a társadalomtudományi kutatások elméleti és módszertani alapjait. Az első féléves kurzus az elméleti alapok elhelyezése után felkészíti a hallgatókat a kutatómódszertani eljárások megtervezésére és szakértő segítségével történő lebonyolítására. Az első féléves kurzus három szakaszból áll: bevezető elméleti, illetve matematikai alapozás. A második szakaszban kvantitatív és kvalitatív adatfelvételi módszereket oktatunk, különös tekintettel az SPSS-szel történő egyszerűbb leíró statisztikák készítésére. A harmadik részben az Atlas.ti program segítségével, a kvalitatív módszertan adatelemzési technikák alapjait sajátítják el a hallgatók.

Tematikai vázlat:

- 1 Tapasztalati és tudományos megismerés. A kutatás konceptuális alapjai. Kutatási terv, hipotézis, módszer-választás. A kutatás menete. A kutatás eredményei. Disszemináció.
- 2 Bevezetés a kvalitatív módszertanba: az interjúkészítés
- 3 Interjúhelyzet, vezérfonalak
- 4 Bevezetés az ATLAS.ti programba. A program felépítése kezelése, funkciói, kódolás
- 5 Konceptualizálás, operacionalizálás, megbízhatóság, érvényesség. Kérdőíves kutatások fajtái. Kérdőívkészítés I.
- 6 Kérdőívkészítés II.
- 7 Mintavétel, megbízhatósági színt, konfidencia-intervallum, hipotézisvizsgálat
- 8 Bevezetés az SPSS programba, a program felépítése kezelése, funkciói, megoszlások, leíró statisztikák és azok lekérése SPSS-szel
- 9 Változótranszformációk SPSS-szel
- 10 Összetett mutatók készítése
- 11 Kétdimenziós kereszttáblaelemzés
- 12 Térinformatikáról általában: georeferálás, vektor és ráster térképek, digitális domborzatmodell. Bevezetés az ArcGIS programba: a program felépítése kezelése, funkciói

13 Bevezetés az ArcGIS programba: az adatok kezelése, transzformációja, adatbázis használat

Irodalom:

- Babbie, Earl (1995): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp: Balassi, itt: 2.4., 108-137.
- Bryman, Alan (2004): Kvantitatív és kvalitatív módszerek összekapcsolás. In: Településkutatás. Letenyei László szerk. Budapest: L'Harmattan. 371-391.
- Emerson, Robert M. (2001): Fieldwork Practice. Issues in Participant Observation. In: Contemporary Field Research, 113-151.
- Harries, D. Keith (1999): Mapping crime: principle and practice. Crime Mapping Research Centre, U.S. Dept. of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice; NCJ 178919.
- Kvale, Steinar 2005: Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. Budapest. József Műhely I. és III. fejezet.
- Parker, N. Robert and Asencio, Emily K. (2009): GIS and Spatial Analysis for the Social Sciences. Coding, Mapping and Modeling; Contemporary Sociological Perspectives, Routledge. New York and London.
- Sajtos László – Mitev Ariel (2007): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest: Alinea Kiadó. 11–162.

Tantárgyi program

54.

A tantárgy címe:

A tudományos munka alapjai, elmélete és módszertana II.: Módszertani specifikáció

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár

Dr. habil. Barna Ildikó PhD, egyetemi docens

Dr. Héra Gábor PhD

Rövid tárgyleírás:

A módszertani kurzus második féléve alaposabb ismeretekkel szolgál a kutatási módszerekről. A hallgatónak a saját doktori témájuk feldolgozási módszeréhez illeszkedően kell egyet kiválasztaniuk a felajánlott három specialis témájú kurzus közül, hogy mélyebb ismereteket szerezzenek a kvantitativ, illetve a kvalitatív kutatómódszertan területén: (1) Bevezetés a kvantitatív módszertanba: SPSS statisztika; (2) Bevezetés a kvantitatív és területi módszertanba: Térinformatika; (3) Bevezetés a kvalitatív módszertanba.

Tematikai vázlat:

A.) Bevezetés a kvantitatív módszertanba: SPSS statisztika		B.) Bevezetés a kvantitatív és területi módszertanba: Térinformatika		C.) Bevezetés a kvalitatív módszertanba	
1.	Előző félében tanult elemzési módszerek átismétlése	1.	Térinformatikáról általában. Georeferálás; Vektor és raszter térképek; digitális domborzatmodell	1.	A kvalitatív terepmunka
2.	Háromdimenziós keresztábla-elemzés, a Lazarsfeld-paradigma I.	2.	A szoftver felépítése, használata	2.	Az előző félévben tanult módszerek átismétlése
3.	Háromdimenziós keresztábla-elemzés, a Lazarsfeld-paradigma II.	3.	Adat előkészítés	3.	Különböző adatformák (kép, hang, szöveg) importálása, kezelése
4.	Főkomponens elemzés I.	4.	Térképek felépítése, olvasása	4.	A heremeneutikai egység
5.	Főkomponens elemzés II.	5.	Digitalizálás	5.	Kódolás kialakítása, kódolási rendszer hálózati összefüggések
6.	Variancia analízis	6.	Digitalizálás	6.	Elemzési statisztikák bemutatása
7.	Lineáris regresszió analízis I.	7.	Adatok kezelése, transzformációja, adatbázis használat	7.	Statisztikák, ábrák készítése, kezelése, filterezés I.
8.	Lineáris regresszió analízis II.	8.	Adatok kezelése, transzformációja, adatbázis használat	8.	Statisztikák, ábrák készítése, kezelése II.
9.	Lineáris regresszió analízis III.	9.	Tematikus térképek készítése	9.	Hálózat alapú ábrák készítése kezelése
10.	Útmodellek I.	10.	Térképek elemzése	10.	Hipótezis felállítása,

					elemzés, igazolás
11.	Útmodellek II.	11.	3D Tematikus térképek készítése, elemzése	11.	Kvantitatív Output készítése, elemzése
12.	Tipológia-készítés, klaszterelemzés I.	12.	Adatmodellezés, GeoStatistikák, Tesztszistikák	12.	Prezentáció, előadás készítése, co-working
13.	Klaszterelemzés II.	13.	Adatmodellezés, GeoStatistikák, Tesztszistikák	13.	Órai feladat a megismert elemzések alkalmazása

Irodalom:

A.) Bevezetés a kvantitatív módszertanba: SPSS statisztika	B.) Bevezetés a kvantitatív és területi módszertanba: Térinformatika	C.) Bevezetés a kvalitatív módszertanba
Babbie, Earl (1995): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi Kiadó. 470–490.	Harries, D. Keith (1999): Mapping crime: principle and practice. U.S. Dept. of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice	Whyte, William Foote 1999 (1955): Utcasarki társadalom. Bp.: Új Mandátum. Különösen: 301-408.
de Vaus, David (2002) Surveys in Social Research (Social Research Today). Crows Nest: Allen&Unwin. 271–334.,	Parker, N. Robert and Asencio, K. Emily K. (2008): GIS and Spatial Analysis for the Social Sciences: Coding, Mapping and Modeling, New York and London, Routledge	Gupta, Akhil and Ferguson, James (1997): Discipline and Practice: „The Field” as Site, Method and Location in Anthropology, In: A. Gupta - J. Ferguson (Eds) <i>Anthropological Locations: Boundaries and Grounds of Field Science</i> . Berkley: University of California Press, 1-45.
Székelyi Mária – Barna Ildikó (2002): Túlélőkészlet az SPSS-hez, Budapest: Typotex Kiadó. 18–39, 109–351.	Wheatley, David and Gillings, Mark (2003): Spatial Technology and Archaeology: The Archaeological Applications of GIS, CRC Press	Geertz, Clifford (1994): Mély játék. Jegyzetek a bali kakasviadalról. "A bennszülöttek szemszögéből": Az antropológiai megértés természetéről. In: Niedermüller Péter szerk. Az értelmezés hatalma. Bp: Századvég, 126-216.
Sajtos László – Mitev Ariel (2007): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest: Alinea Kiadó. 163–244, 283–330.	Goodchild, M.F. – Janelle, D.G. (eds): Spatially Integrated Social Science, Oxford University Press, 2004. CSISS Best Practice https://www.msu.edu/~moranef/documents/04-01_InferingtheBehavior.pdf	Clifford, James (1999): Bevezetés: Részleges igazságok. In. <i>Helikon</i> , 1999/4, 494-513.
		Kvale, Steinar (2005): Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. Budapest, Józsefvárosi Műhely, IV. fejezet
		Heltai Erzsébet - Tarjáni József (2004): A mélyinterjú készítése - és az elkövethető hibák forrásai. In: <i>Településkutatás</i> , 502-543.
		Collier, J. Jr. - Collier, M. (1986): <i>Visual Anthropology: Photography as a Research Method</i> . Albuquerque, University of New Mexico Press. (részl.)
		Dr. Susanne Fries: Qualitative Data Analysis with ATLAS.ti - Second Edition, SAGE Publications Ltd . 2014

Tantárgyi program

55.

A tantárgy címe:

Kutatási pályázat- és projektmenedzsment

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A kurzus alapvetően készségfejlesztő módszertani képzés, amely a kutatás tervezésének, kivitelezésének tudományos és módszertani területein túlmutató, de a kutatás sikeressége szempontjából nélkülözhetetlen ismereteket nyújtja.

A képzés célja, hogy a hallgatók képesek legyenek a pályázati felhívásoknak megfelelő projektek és kutatási pályázatok elkészítésére és megvalósítására. A képzés témakörei: a.) a pályázatkészítéssel kapcsolatos általános információk; b.) a kutatási pályázati projektek megvalósításának menetével kapcsolatos tudást; c.) közbeszerzés és kutatás; d.) az EU és a hazai pályázati konstrukciók rendszere.

Tematikai vázlat:

I. Kutatási pályázat-menedzsment

- 1.) A pályázati rendszer alapjai (A pályázati rendszer működése; Az EU-s fejlesztési terv jelentősége, a Horizon2020; Hazai nemzeti KFI stratégiák és pályázatkezelő szervezetek; Pályázati lehetőségek, pályázati formák)
- 2.) A pályázatok előkészítése (Pályázati források felkutatása, a pályázati szaknyelv megértése és használata. Rövid- és hosszútávú tervezés. A kutatási pályázati projekt megfogalmazásának első lépései: a kutatási célok és outputok meghatározása; Igény- és szükségletfelmérés; Kutatási projekt-team felállítása; Pályázati forrásszükségletek számbavétele: erőforrások meghatározása (pályázott és saját erőforrások); Pályázati feltételek vizsgálata (szükséges adatok és dokumentumok); A pályázati dokumentáció összeállításának menete, módszertana)
- 3.) A pályázati anyag összeállítása (A pályázati dokumentáció elkészítésének menete; Időterv, költségterv, minőségbiztosítási terv készítése; Munkacsomagok és Mérőkövek: megvalósítási idő- és ütemterv készítése; Pályázati kiírási feltételeknek történő megfeleltetése; közreműködő szervezetek; Pályázat benyújtásával kapcsolatos tudnivalók; Hiánypótlás menete)

II. Kutatási projekt-menedzsment

- 1.) Szerződéskötés (A projekt alapfogalmai, életciklusa; Projekt típusok és szerződés-típusok; A kutatásvezető szerepe és feladatai; A kutatásban résztvevők feladatai; Szerződéskötési dokumentumok elkészítése, benyújtása; Pénzügyi tervezés: a költségterv és a pénzügyi terv viszonya; A projekt lusztrációja (pl. ellenőrzéstervezés, média, Open Access, weblap, Facebook, Twitter, stb.)
- 2.) A finanszírozás menete (Szükséges dokumentumok; hiánypótlás; A „monitoring, ellenőrzés, hatás”-hármasság indikátorai; Helyszíni ellenőrzés)

- 3.) A kutatás megvalósítása (a kutatási módszer és a kutatómenedzsment összefüggései; erőforrás-kontroll - mire kell figyelni: időkorlát, költségvetési korlát; projektmegbeszélések szervezése és levezetése, projektnapló)
 - 4.) Időközi módosítások (Szerződésmódosítás, Változás-bejelentés; Projekt előrehaladási riport)
 - 5.) Projekt zárása, monitoring időszak (Záró kifizetési kérelem benyújtása, hiánypótlása; A projekt lezárása: kutatási jelentés elkészítése; Teendők a kutatás lezárása után: mi legyen az adatokkal, adatszolgáltatás és adatvédelem; A kutatási projekt dokumentálása)
- III. *Nemzetközi pályázati lehetőségek a felsőoktatásban* (Pályázattípusok és a támogatható tevékenységek (Mobilitási pályázattípusok - Stratégiai partnerségek pályázattípus); CEEPUS III program; Erasmus+ program céljai és szerkezete; Jean Monnet program)
- IV. *Közbeszerzési ismeretek* (Az EU közbeszerzési szabályozása, az irányelvek rendszere. Az Európai Bizottság döntéshozatali eljárásainak szabályai; A kötelmi jog alapjai; Az államháztartás alrendszerei; A közigazgatási eljárás főbb szabályai; Versenyjog a közbeszerzésben)

Irodalom:

- A társadalomtudományi kutatások és a kutatói lét sajátosságai In: Társadalomkutatás, Volume 28, Number 3/September 2010, Akadémiai Kiadó, ISSN 0231-2522.
- Dennis Lock (1998): Projektmenedzsment. Panem Kiadó, Budapest.
- Görög, Mihály (2003): A projektvezetés mestersége. Budapest: Aula Kiadó.
- Haraszti I. (2005): Projektfejlesztés, pályázatírás és projektmenedzselés. Budapest, Corvinus.
- Peter Hobbs (1999): Projektmenedzsment. Scolar Kiadó, Budapest.
- Rédey Soma: Nyilvános tudomány: A kommunikáció és a tudomány kapcsolódási pontjai In: A tudománykommunikáció értelme/értéke. Szerk: Fábri György. (Tudomány - Társadalom - Kommunikáció I.). Tudástársadalom Alapítvány, Budapest, 2006.
- Szívós, Mihály (2014) A "sokoldalú" kutató és a hiányzó kutatómenedzser. Érvek a háromszintű kutatómenedzsment-oktatás mellett. VEZETÉSTUDOMÁNY, 45 (6). pp. 49-60. ISSN 0133-0179.
- Társadalomtudósok a „periférián” (Interjúk) In: Tér és Társadalom, 26. évf., 3. szám, 2012.
- Thomas Schmidt: (2009): Konfliktuskezelési tréninggyakorlatok. Z-Press Kiadó KFT.

<http://www.h2020.gov.hu/>

http://mta.hu/erc/grant_tipusok-133239

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

<http://www.nih.gov.hu/>

<http://ec.europa.eu/euraxess/>

Tantárgyi program

56.

A tantárgy címe:

Kriminológia I.: Az elméleti kriminológia alapproblémái

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezsi Klára DSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja: A kriminológiai gondolkodás fejlődésének bemutatása, és a szaktudománnyá vált kriminológia elméleti alapkérdéseinek és részterületeinek megismertetése.

Tematikai vázlat:

1. A kriminológia elméleti alapkérdései (fogalom változatok, a kriminológiai gondolkodás főbb paradigmái, a kriminológia kapcsolata más szaktudományokkal). Tudományelméleti bevezető. A kriminológia mint társadalomtudomány, helye a bűnügyi tudományok rendszerében. Kriminológia és alkalmazott kriminológia; a kriminológus funkciója, lehetséges társadalmi szerepei.
2. A bűnözés morfológiája, a hazai bűnözés alakulása és jellemzői. A magyarországi kriminálstatisztikai rendszer
3. Elméleti kriminológia. A klasszikus kriminológia kialakulása és jellemzői. A kriminológiai gondolkodás kezdetei (C. Beccaria és J. Bentham); a korai pozitivisták kriminológia. Pozitivisták kriminológia: C. Lombroso és követői.
4. A biológiai és a pszichológiai pozitivisták kriminológiai elméletek. A személyiség és a bűnözés kapcsolata, biológiai, pszichológiai elméletek (Kretschmer, Sheldon, Dugdale, Goddard, Freud). Modern pszichológiai bűnözés elméletek
5. É. Durkheim hatása a kriminológiai gondolkodásra.
6. Bűnözés és kultúra. Szubkultúra-elméletek. Az észak-amerikai kriminológia a XX. században és hatása a kriminológiai gondolkodásra.
7. Az áldozati kriminológia kialakulása: a viktimológia.
8. Kontroll-elméletek avagy a konformitás magyarázatai.
9. Környezeti kriminológia.
10. A radikális és a kritikai kriminológia. A kriminológiai gondolkodás legfontosabb újabb fejleményei.

Kötelező irodalom:

Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerezsi Klára, Lévy Miklós (szerk.): Kriminológia, Budapest: Wolters Kluwer, 2016. 1031 p. (ISBN:978-963-295-605-3)

Giddens, Anthony: *Konformitás és deviancia*. In: Anthony Giddens: Szociológia. Budapest: Osiris, 1995. 137-176.o.

Győry Csaba: Egy pragmatikus idealista: John Braithwaite. *Jog-Állam-Politika* (a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Karának folyóirata). 2009.1. 108-128.o.

Kerecsi Klára: A büntető igazságszolgáltatás és a kriminológia kapcsolata: „költészet” vagy „technika”? = Szabó Dénes 80 éves. Évtizedek a kriminológiában. Szerk.: Finszter Géza – Korinek László. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2009. 88-98. o.

Lévay Miklós: Merre tart a kriminológia? = Írások Tauber István emlékére. Szerk.: Németh Zsolt. Budapest, ELTE Állam –és Jogtudományi Kar, Magyar Kriminológiai Társaság, Rendőrtiszti Főiskola, 2009. /Bibliotheca Iuridica Libri Amicorum 35./ 11-19. o.

Kuhn, Thomas (1984) A tudományos forradalmak szerkezete. Budapest: Gondolat

Ajánlott irodalom:

Garland, David and Richard Sparks (2000) Criminology, social theory and the challenge of our times. In. *British Journal of Criminology*, 40: 189–204

Korinek László (2010) Kriminológia I. Budapest: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó

Sherman, Lawrence W. (2005) The use and usefulness of criminology, 1851–2005: Enlightened justice and its failures. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 600(1): 115–135

Body-Gendrot, Sophie, Mike Hough, Klára Kerecsi, and Sonja Snacken (Eds.) (2014) *The Routledge Handbook of European Criminology*. London: Routledge

Daems, Tom, Dirk van Zyl Smith, and Sonja Snacken (Eds.) (2013) *European Penology?* Oxford: Hart

Domokos Andrea (2012) Kriminálpedagógiai és kriminálpszichológiai irányok a kriminológiában Magyarországon a XIX-XX. század fordulóján. *Miskolci Jogi Szemle*, 7(1): 12–21.

Szabó Judit (2010) A magyar kriminálpszichológia múltja és jelene, különös tekintettel a kriminológiai pszichológiára. In. *Acta Facultatis Politicoiuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae*, XLVII. (Szerk. Földi A.) Budapest: ELTE ÁJK, 137–170

Virág György és Vág András (1988) Elméletek a bűnöző személyiségről. *Kriminológiai és Kriminalisztikai Tanulmányok*, 25. (Szerk. Gödöny J.) Budapest: OKRI, 140–176

Durkheim, Émile (1978) *A társadalmi tények magyarázatához*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

Somlai Péter (2009) A társadalmi integrációtól és anómiától a globalizációig: Durkheim elméletének sorsa. In. *Látás-viszonyok – Tanulmányok Angelusz Róbert 70. születésnapjára*. (Szerk. Somlai P., Surányi B., Tardos R., Vásárhelyi M.) Budapest: Pallas, 99–116

Kó József (2016) Az ENYÜBS rendszer kriminológiai szempontból. In. *Kriminológiai Tanulmányok* 53. (Szerk. Vókó Gy.) Budapest: OKRI,

Nagy Tibor (2015): Big Data – Új (m)érték a büntetőeljáráásban. In: *Tanulmányok Polt Péter 60. születésnapja tiszteletére* (Szerk. Vókó Gy.) Budapest: HVG-ORAC, 186–194

Perényi Roland (2006) A bűnözés mérése. *Bűnügyi statisztika és bűnözéstörténet* http://andorkaweb.tarki.hu/Konferenciak/Konferencia2006/Perenyi_Roland.pdf

Tantárgyi program

57.

A tantárgy címe:

Kriminológia II.: Az intézményes reakciók kriminológiája

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerecsi Klára DSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A kurzus napjaink jellegzetes bűnözési formáival és bűnelkövető típusaival foglalkozik. A kurzus az egyes bűnözési jelenségek vizsgálata alapján kapcsolatot teremt a kriminológiai elméletek és a bűnözés napi valósága között, továbbá segít értelmezni a büntető igazságszolgáltatási rendszer reakcióit a bűnözésre. A kurzus a hagyományos bűnözési típusok vizsgálatán túl, foglalkozik a napjainkban elterjedté vagy veszélyessé vált bűnözési formákkal, illetve a hagyományos és új bűnelkövetői típusokkal is.

Tematikai vázlat:

1. A bűnözés és a média: a kapcsolatok feltárása
2. 'Tömegbűnözés' és a mindennapi élet
3. Kábítószer, alkohol és bűnözés
4. Erőszakos bűnözés; Szexuális bűncselekmények
5. Szervezetek bűnözése; A szervezett bűnözés megértése
6. Terrorizmus és a félelemkeltés politikája
7. Gazdasági marginalizáció, társadalmi kirekesztés és bűnözés
8. Nemek, kisebbségek és bűnözés
9. Életkor és bűnözés: fiatal és idős elkövetők
10. A jog és a rend politikája, a felügyelet új formái. Rendőrség és bűnözéskezelés
11. A büntető igazságszolgáltatás rendszere
12. Áldozatok
13. Közösségi büntetések
14. Szabadságvesztés és börtönrendszer

Irodalom:

Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerecsi Klára, Lévay Miklós (szerk.): Kriminológia, Budapest: Wolters Kluwer, 2016. 1031 p. (ISBN:978-963-295-605-3)

Borbíró A. – Kerecsi K. (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. és II. kötet. Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, 2009.

Bócz Endre (1998): Miért büntetünk? Hogy büntessünk? In: Gönczöl K. és Kerecsi K. (szerk.) Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára. Budapest: Magyar Kriminológiai Társaság

Bogschütz Zoltán, Kóta Tünde és Velez Edit: A pártfogó felügyelet, mint közösségi büntetés. In: A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve. 2.k. (szerk.: Borbíró–Kiss–Velez–Garami) IRM, Budapest, 2009.

Kriskó Edina: A rendőri "erőszakmítosz" nyomában Rendészeti Szemle 2009/2, 116-127. p.

Kerecsi Klára (2006) Kontroll vagy támogatás: Az alternatív szankciók dilemmája. Budapest, CompLex

Ajánlott irodalom:

Gönczöl Katalin (1991) Bűnös szegények, Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

Mezey Barna (2015) A börtönügy Beccaria korában. In. 250 éves a Dei delitti e delle pene – Tanulmányok Cesare Beccariáról (Szerk: Tóth J. Z.) Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 33–34.

Szabó András (1979) A büntett és büntetése. Budapest: Gondolat

Szabó András (1980) Bűnözés – Ember – Társadalom. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

Tantárgyi program

58.

A tantárgy címe:

Effectiveness and sanction policy in law enforcement

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kis Norbert PhD, egyetemi tanár

Dr. Hollán Miklós PhD, egyetemi docens

Knowledge to be improved:

The focus is on the legal and policy challenges the implementation of rule of law principle, constitutional and fundamental law requirements, traditional public policy approaches and legislation have recently faced in the process of improving effectiveness of law enforcement, in particular sanctioning system. The jurisprudential scope includes Hungarian regulation, EU regulation, ECJ and ECHR case-law as well as national experiences in comparative law aspect. Innovative measures such as good governance and better regulation reforming actions have increasingly focused on a proper balance between legality and effectiveness of law, therefore the course deals with impact analysis systems and policy evaluation frameworks.

Competencies:

The relevant competencies are the analytical and evaluation techniques and approaches with regard to public policy, public law and legislative processes. The complexity in assessing the diverse context of law enforcement, legislation, policy-making, jurisprudence is also to be developed. The comparative method of the analysis and the impact assessment of policy and law-making will be used in seminars.

Irodalom:

Kis Norbert: Administrative Sanctions: Sanctioning Power of Public Administration, in Hungarian Public Administration and Administrative Law, 2014, Passau, Schenk Verlag.
Norbert Kis (et al): Good Governance, 2014, Budapest, NKTK (teaching material).
Macrory B: Making sanctions More Effective, Macrory Review, Better Regulation Executive, Final report, 2006, London, www.cabinetoffice.gov.uk/regulation/penalties.
The system of administrative and penal sanctions in the Member States of the European Communities Vol. I. National Reports ed. ACSC-EEC-EAEC, Brussels-Luxembourg, 1994.

Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Rendészettudományi Doktori Iskola

Tantárgyi program

59.

A tantárgy címe:

Genocídiumok, etnikai tisztogatások, szegregációk, apartheid és a közigazgatás, illetve a rendészeti szervek szerepe a történelemben

A tantárgy oktatója:

Dr. Kovács Tamás PhD, egyetemi adjunktus

Rövid tárgyleírás:

A doktorandusz hallgatók tanulmányaik, de akár a mindennapokban a híreket olvasva vagy hallgatva is találkozhattak a genocídium, etnikai tisztogatás, holokauszt, holodomor vagy az éppen az apartheid kifejezésekkel. Mindezen szörnyű események mögött azonban látnunk kell egyfajta jogszabályi- és (ál)tudományos hátteret is. Az is tény, hogy a legtöbb esetben az adott ország közigazgatási szervei, illetve rendészeti-rendvédelmi szervei is aktívan részt vettek, mi több: nélkülük nem is lehetett volna végrehajtani ezen szörnyű tetteket.

A kurzus célja, hogy egyrészt tisztázza, több értelemben és jelentéssíkon is definiálja az egyes, a fentiekben felsorolt fogalmakat. Megmutassa a köztük lévő adott esetben lényeges különbségeket, illetve elemezze azt is, hogy a 19. századi „izmusok” és (ál)tudományok – vagy „csak” bizonyos téves következtetések – hogyan változtatták meg az emberek gondolkodását, egymáshoz való viszonyát.

A kurzus elsősorban a 20. századi eseményekre koncentrál, nyilván a szükséges kitekintésekkel a korábbi időszakokra. A kurzus során európai viszonylatban a náci Németország és a Szovjetunió kerülne fókuszba, hiszen mindkét állam etnikai-faji-vallási alapon is üldözte nem csak saját, hanem adott esetben más államok állampolgárait is. A kurzus keretében természetesen a magyar/magyarországi események külön fejezetet képeznek.

Ugyanakkor tény, hogy népiirtások nem csak az európai kontinensen, hanem Afrikában és Ázsiában is történtek, akár az elmúlt pár évtizedben is. Ezek rövid bemutatása és elemzése is a kurzus része.

A tantárgy tematikájának főbb tartalmi elemei:

1. Fogalmak tisztázása, a magyar és nemzetközi jogi definiálása a fogalmaknak
2. Etnikai és vallási konfliktusok a kora-újkortól az I. világháború végéig
3. Faj- és rasszelmélet(ek), szociáldarwinizmus, eugenika
4. „A faj- és a német vér védelme” a náci Németországban, illetve a megszállt Európában
5. Etnikai tisztogatások, népiirtások és „áttelepítések” a Szovjetunióban
6. A magyarországi holokauszt és porajmos története
7. Népiirtások a Távol-Keleten a 19-2. században
8. Apartheid(ek) és népiirtások Afrikában a 19-20. században

Kötelező szakirodalom:

Alvarez, Alex (2001). *Governments, Citizens, and Genocide: A Comparative and Interdisciplinary Approach*, Indiana University Press.

Braham, Randolph L. (szerk.) (2015): *A népiértés politikája I-II.*, Budapest, Park Kiadó.
Giliomee, Herman (2003): *The Afrikaners*. Hurst & Co.

Karsai László (2001): *Holokauszt*, Budapest, Pannonica Kiadó.

Kovács Tamás (főszerk.) (2014): *Mérlegen az ember - Ismeretlen források a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárából a magyarországi holokauszt történetéről*, Budapest, Magyar Nemzeti Levéltár.

Office of the UN Special Adviser on the Prevention of Genocide (OSAPG). Retrieved 16 January 2017.

Snyder, Timothy (2010): *Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin*, Basic Book.

Wheatcroft, Stephen G. (1999): Victims of stalin and the Soviet Secret Police: The Comparability and Reliability of the Archival Data. Not the Last Word, *Europe-Asia Studies*, 51 (2): 340–342. o.

Releváns honlapok:

www.yadvashem.org

www.ushmm.org

www.hdke.hu

www.uveghaz.org

Ajánlott szakirodalom:

Bartrop, Paul R. (2012). *A Biographical Encyclopedia of Contemporary Genocide*, ABC-CLIO.

Gereben Ágnes (2000): *Antiszemizmus a Szovjetunióban*, Budapest, PolgArt Kiadó.

Jones, Adam (2010): *Genocide: A Comprehensive Introduction*, Taylor & Francis.

Kovács Tamás (2014): *Embermentő közszolgák a holokauszt idején*, Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem.

Louw, P. Eric (2004): *The Rise, Fall and Legacy of Apartheid*. Praeger.

Tantárgyi program

60.

A tantárgy címe:

A rendészet-egészségtudomány tárgya, rendező elvei, módszertana és praktikuma

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Kóródi Gyula PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: felkészíteni a medicina és az egészség-kultúra felé orientálódó doktorandusz hallgatókat a rendészettudomány egészségügyi vonatkozású problémáinak tudományos igényű feldolgozására, megoldására.

Tematikai vázlat:

A rendészet-egészségtudomány definíciója, elemei és azok interdiszciplináris vonatkozásai
A tudomány-terület kialakulása, jogszabályi háttere a jogalkotó által támasztott elvárások
A rendészeti pálya fizikális, egészségügyi és pszichológiai alkalmasság-vizsgáló rendszere
A szektor speciális megterhelési formái, rizikó-faktorai, a kockázat-menedzsment feladati
Védőfelszerelések, ergonómia és preventív szemléletű rendészeti munkabiztonság
A rendészet-egészségügy ellátó rendszere, szakmai és szervezési rendező elvei
Az egészségügyi biztosítás és reagálás előtt álló orvosi és paramedikális kihívások
Egészségügyi logisztika: mobilitás, flexibilitás, proximitás, inter-operabilitás kérdései
Az egyes veszélyhelyzetekben szükséges intézkedések tartalmi követelményei.
Lakosság-védelem, közegészségügyi, higiénés és járványügyi feladatok
Laikus elsősegélynyújtás, eszköz nélküli élet- és végtagmentő beavatkozások

Irodalom:

Kötelező:

Finszter Géza: Bevezetés a rendészettudományba Jegyzet, Rendőrtiszti Főiskola 2008.
URL <http://www.rendszettudomany.blog.hu/tags/rendeszettudomany>
Endrődi István: Katasztrófa-elhárításra felkészítő ismeretek, Jegyzet, RTF, 2007.
Orgován György (szerk.): Katasztrófa-orvostan, Zrínyi Kiadó Budapest, 1999.
Ungvári György (szerk.): Munkabiztonság, Medicina Kiadó Budapest, 2005.
Major László (szerk.) A katasztrófafelszámolás egészségügyi alapjai. Semmelweis kiadó, 2010.

Ajánlott:

ConnollyMA: Communicable disease control in emergencies. WHO 2006, A field manual
World Health Report 2007. A safer future global public health security in the 21st century, WHO Geneva.

Field Operation Guide for Disaster Assessment and Response. USAID 2007.

Tantárgyi program

61.

A tantárgy címe:

Közrendvédelem

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kovács Gábor PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy keretein belül a hallgatók megismerkednek a rendészeti szervek felsőszintű irányításának általános és specifikus elveivel, ezen belül a Rendőrség felsőszintű irányításának és vezetésének sajátosságaival. A rendőri alapismereti részben feldolgozásra kerülnek mindazok elméleti, gyakorlati és taktikai ismeretek, amelyek biztosítják a rendőri intézkedések jogszerűségét és szakszerűségét, a jelentkező konfliktushelyzetek megoldásának, kezelésének lehetőségét.

A rendőri csapatszolgálati ismeretek témakörben megismerkednek a rendőri csapaterő alkalmazásának jogszabályokban és szabályzatokban meghatározott elveivel, eseteivel, az ehhez kapcsolódó gyakorlati fogásokkal és eljárásokkal, továbbá az alegységparancsnok munkájával szembeni követelményekkel a csapattevékenység előkészítésének és vezetésének időszakában.

A tananyag elsajátítása során megismerik a rendőri szervezet, alosztály, osztály munkájának szervezésének, irányításának, ellenőrzésének kérdéseit. Betekintést nyernek a közrendvédelmi szolgálat feladataiba, a közterületi szolgálatok ellátásának szabályaiba, a parancsnoki munka végzésének alapvető jellemzőire, megismerik az együttműködés fontosságát és területeit.

A kurzus zárásaként a hallgatók látogatást tesznek az egyik Budapesti Kerületi Rendőrkapitányságon, majd szakmai látogatást tesznek az ORFK-ra, ahol a gyakorlatban megismerkednek a szervezetek működésével.

A hallgatók a szemináriumon rendszerezik a megszerzett ismereteket.

Tematikai vázlat:

A rendészeti szervek és a Rendőrség felsőszintű irányításának általános elvei.

Rendőri alapismeretek.

Rendőri csapatszolgálati ismeretek

Közrendvédelmi alapismeretek

Látogatás az egyik Budapesti Kerületi RK-ra.

Látogatás az ORFK-ra

Szeminárium

Irodalom:

Kötelező:

Dr. Horváth József, Dr. Kovács Gábor szerk.: A Rendészeti Szervek Vezetés és Szervezéselmélete, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest : NKE Rendészettud. Kar, 2014. ISBN 978-615-5305-41-2.

Nemes Ferenc: Vezetési ismeretek és módszerek, Budapest, Macropolis Bt., 2006.
 Pályakezdő Tisztek Kézikönyve, NKE Szolgáltató nonprofit Kft. 2013. Budapest ISBN: 978 615 5305 15 3.
 Szeicz János: Szervezeti magatartás – szervezetfejlesztés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2008.
 Czuprák-Kovács: Vezetés és szervezéstudomány, Nemzeti Közszerológálati és Tankönyvkiadó. Nemzeti Közszerológálati Egyetem Budapest 2013., ISBN: 978 615 5344 36 7.
 Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.

Ajánlott:

Lappints Árpád: A vezetés alapkérdései. Szöveggyűjtemény, Pécs, Comenius Bt. 2000.
 Nemes Ferenc: A vezetés alapjai. Zsigmond Király Főiskola Kiadó, Budapest; 2003.
 Kovács Gábor: A rendészeti törzsvezetési gyakorlatok levezetése, mint a vezetővé történő felkészítés egyik gyakorlati színtere a Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Karon 2014.04.21. MRTT Rendészettudományi Gondolatok különszáma ISBN: 978 6155305 51 1.
 Stephen R. Covey: A kiemelkedően sikeres emberek 7 szokása, Bagolyvár Kiadó, Budapest, 2004.
 Szun Ce: A hadviselés tudománya, Göncöl Kiadó, Budapest, 1996.
 Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés, Aula Kiadó, Budapest, 2007.
 Zoltayné Paprika Zita: Döntéstudomány, Alinea Kiadó, Budapest, 2005.
 A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, CD jogtár 2013.
 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszerológálati Szabályzata kiadásáról.
 Az Országos Rendőrfőkapitány 38/2008. (OT. 23.) 4/2008. (OT 4.) ORFK utasítása az Országos Rendőrfőkapitányság Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2008. (OT 4.) ORFK utasítás módosítására.

Tantárgyi program

62.

A tantárgy címe:

Rendészeti szervek vezetés- és szervezéselmélete

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kovács Gábor PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók, az általános vezetéselméleti ismeretekre alapozva sajátítsák el a rendészeti szervek vezetéselméleti sajátosságait, a vezetői tevékenységgel kapcsolatos alapvető ismereteket, a rendvédelmi szervek felsőszintű vezetésével kapcsolatos általános és specifikus elveket, módszereket, a testületi sajátosságait a vezetés és szervezéselmélet témakörében. A témában megtartott előadáson túl a hallgatók önálló tanulmányi munka keretében szakirodalmi feldolgozások segítségével, önálló témafeldolgozással mélyítik el ismereteiket, szakmai látogatáson vesznek részt a különböző szintű rendvédelmi szervezeteknél.

Tematikai vázlat:

A modern vezetéselmélet kialakulása, a vezetéselmélet fejlődése a rendészeti szerveknél.

A rendészeti szerveknél alkalmazott vezetési folyamat, a vezetési funkciók általános értelmezése.

A döntés előkészítés, a döntési folyamat és a döntés a rendészeti szervek vonatkozásában.

A rendészeti szervek esetébe a szervezés, az irányítás és a szabályozás, az ellenőrzés sajátosságai.

A rendészeti szervezetek típusai, formái a szervezet és környezete.

Szervezeti modellek a gyakorlatban I. (Látogatás az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságra és az Országos Rendőr-főkapitányságra).

Szervezeti modellek a gyakorlatban II. (Látogatás a NAV Főigazgatóságra és a BV Országos Parancsnokságra)

Irodalom:

Kötelező

Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. (1996, 2001.)

Dr. Kovács Gábor: A hatékony vezetői munka alapjai a rendőrség helyi szerveinek irányításában és vezetésében (RTF jegyzet), Budapest, 2009.

Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.

Horváth Ferenc, Horváth József, Horváthné Zsilka Judit, Kovács Gábor: A rendészeti szervek felsőszintű irányítása RTF jegyzet Budapest, 2009.

Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században, Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt. 2004.

Klein Sándor: Vezetés és szervezet pszichológia, SHL Hungary Kiadó 2001.

Ajánlott

Zoltainé Paprika Zita: Döntésmélet, ALINEA Kiadó, 2005.

March James G.: Szervezeti tanulás és döntéshozatal, (cikkgyűjtemény) ALINEA Kiadó, 2005.

Lappints Árpád: A vezetés alapkérdései. Szöveggyűjtemény, Pécs, Comenius Bt. 2000.

Nemes Ferenc: A vezetés alapjai. Zsigmond Király Főiskola Kiadó, Budapest; 2003.

Nemes Ferenc: Vezetési ismeretek és módszerek, Budapest, Macropolis Bt., 2006.

Tantárgyi program

63.

A tantárgy címe:

A bizonyítás aktuális kihívásai a bűnügyi tudományokban

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Kovács Gábor, PhD. Dr.med, Dr.jur

Rövid tárgyleírás:

A bizonyítás a bűnügyi tudományok egyik alapkérdése. Az angolszász jogokban általában önálló jogterület (law of evidence), míg a kontinentális jogban a büntető eljárásjog és a kriminalisztika rögzíti annak szabályait.

Az utóbbi évtizedekben egyes bizonyítási eszközök értékelése terén alapvető változások következtek be. A bizonyítás eszközeinek és a bizonyítási eljárások eredményeinek értékelése komoly kihívás elé állítja a bűnügyi tudományok művelőjét. A bizonyítási eszközökből levont következtetés, vagy ténymegállapítás a jogalkalmazó feladata, azonban ez csak akkor lehet helyes, ha az alkalmazott módszerek lényegével és azok bizonyításban betöltött pontos szerepével tisztában van.

A bizonyítás hibája szükség szerűen téves ítéletalkotáshoz vezet. A bizonyítás garanciális elemeinek újragondolása és a jogellenesen megszerzett bizonyítékok felhasználhatóságának problémája, továbbá a téves, vagy hibás bizonyítási eljárások miatt több országban átfogó reformokat vezettek be.

Napjainkban a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás működése egyre nagyobb mértékben támaszkodik az igazságügyi szakértők véleményére, közreműködésére. A természettudományok és a technika fejlődését ugyanakkor nem követi feltétlenül a jogszabályi környezet elvárt változása. A szakértői bizonyítás számos garanciális eleme vitatott. Európában országonként jelentősen eltérő szabályok vonatkoznak a bizonyítás eszközeire és módjára, eljárásjogi elemeire, garanciáira. Az egységesülő Európában jogos kíváncsi, hogy a tárgyi bizonyítási eszközök, személyek szakértői vizsgálatára vonatkozó szabályok egységesek legyenek. Ezt felismerve az EU Tanácsa egy egységes Európai Forenzikus Térség kialakítását határozta el.

Mindezekre figyelemmel a kurzus keretében a hallgatók a bizonyításra vonatkozó külföldi és hazai joganyag összehasonlítása, elemzése, illetve jogesetelemzés alapján tárhatják fel a terület alapkérdéseit.

A tantárgy tematikája:

A bizonyítás elméletéről és gyakorlatáról

A bizonyítás fogalmának megközelítései és a jogtörténeti bizonyítási rendszerek

A bizonyíték fogalma, osztályozása

A közvetett bizonyítékokkal való bizonyítás

Az igazságügyi szakértői tevékenység mint „mikrobizonyítás”

A jogellenes bizonyítékok. A titkos bizonyítékok

A bizonyításelméleti alapfogalmak

A bizonyítás lényegének logikai, pszichikai, processzuális és gnoszológiai megközelítése

A bizonyítás funkcionális és strukturális megközelítése
 A bizonyítási rendszerek
 Az angolszász és a kontinentális bizonyítási rendszer közötti különbségek
 A bizonyíték fogalma és osztályozása
 Bizonyítás közvetett bizonyítékokkal
 A szakértői vizsgálatok és a szakértői bizonyítás problémái
 A valószínűségi szakvélemények bizonyítási problémái és értékelése
 A jogellenes bizonyítékok főbb kérdései

Irodalom (kötelező és ajánlott):

PYREK, K., M.,: Forensic Science under siege. Elsevier Academic Press. 2007
 REDMAYNE, M.: Expert evidence and criminal justice. Oxford University Press. 2001
Siegel, J., A., (Ed), Saukko, P.(Ed.): Encyclopedia of Forensic Sciences, Second Edition.
 Elsevier. 2013
 SIEGEL, Jay., SAUKKO Pekka: Encyclopedia of Forensic Sciences, 2nd Edition
 Academic Press, 2013, ISBN: 9780123821652
 HOUCK M., SIEGEL J.,: Fundamentals of Forensic Science, Academic Press, 2012
 TREMMEL Flórián: Bizonyítékok a büntetőeljár: ásbán, Dialog Campus
 Kiadó Budapest-Pécs, 2006.
 KIRÁLY Tibor: Büntetőítélet a jog határán (Tanulmány a perbeli
 valószínűségről). Budapest, 1972.
 KERTÉSZ Imre: A tárgyi bizonyítékok elmélete a büntető eljárásjog és
 a kriminalisztika tudományában, Budapest, 1972.
 KOVÁCS G: *Az igazságügyi szakértő jogi felelőssége.* In: Orvosok és jogászok a büntető
 igazságszolgáltatásban. TANULMÁNYKÖTET. PTE, (2005) 81.-87.
 KOVÁCS G.: *Igazságügyi szakértők szerepe a büntetőeljárásban* In.: Huszonhetedik Jogász
 Vándorgyűlés Tanulmánykötet, Magyar Jogász Egylet, Budapest, (2009) 92.-101. p.
 KOVÁCS G.: Az Európai Forenzikus Tudományos Térség (EFSA-2020) megalkotásának
 koncepciója JOG ÁLLAM POLITIKA: JOG- ÉS POLITIKATUDOMÁNYI FOLYÓIRAT 1:
 pp. 83-101.(2017)
 KOVÁCS G., PÁDÁR Zs.,: Misinterpretation of sample contamination in a Hungarian casework
 FORENSIC SCIENCE INTERNATIONAL GENETICS SUPPLEMENT SERIES 6:(1) pp.
 425-427. (2015)
 PÁDÁR Zs., NOGEL M., KOVÁCS G.,:Accreditation of forensic laboratories as a part of the
 “European Forensic Science 2020” concept in countries of the Visegrad Group
 FORENSIC SCIENCE INTERNATIONAL GENETICS SUPPLEMENT SERIES 6:(1) pp.
 412-413. (2015)

Tantárgyi program

64.

A tantárgy címe:

Kutatásmódszertan különös tekintettel a levéltárakban, a múzeumokban és a könyvtárakban végzendő tudományos kutatáshoz

A tantárgy oktatója:

Dr. Kovács Tamás PhD, egyetemi adjunktus

Rövid tárgyleírás:

A doktorandusz hallgatók dolgozatuk, vagy akár csak egy publikációjuk vagy a dolgozat egyik fejezetének elkészítése kapcsán könnyedén kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy kutatásaik során mélyebb könyvtári, levéltári esetleg múzeum kutatást kell végezniük. A kurzus egyfajta keretként általános tudományfilozófiai és kutatásmódszertani alapokat is ad. Az óra célja, hogy a doktorandusz hallgatók tisztába legyenek egyrészt a könyvtárak, levéltárak és múzeumok működési rendjével, szervezeti sémájával, gyűjtőkörével, illetékességével. Eme ismeretekkel felvértezve cél, hogy a hallgatók elsajátítsák a különböző közgyűjteményekben való kutatás módszertanát. A kurzus külön időt szentelne olyan kérdéseknek is, mint hogy az interjúk feldolgozása és összevetése hogyan történik az írott, illetve agy akár adott esetben a tárgyi forrásokkal. Szintén külön óra foglalkozik a külföldön való kutatási lehetőségekkel. Az erre vonatkozó szabályozók ugyanis – kis túlzással – minden országban más és más, de különösen igaz ez az EU-n kívül (Oroszország), illetve Európán kívül (USA, Izrael). Ma már a különböző magángyűjteményeknek – legyenek azok fizikálisan elérhetőek vagy csak digitálisak – is számos olyan információt, emléket hordozhatnak, amelyek a kutatáshoz elengedhetetlenül fontosak. Ugyanakkor felhasználásuk számos jogi és módszertani kérdést vet fel.

A tantárgy tematikájának főbb tartalmi elemei:

1. Általános tudományfilozófiai bevezetés, mitől tudomány a tudomány, hogyan kell állításokat bizonyítani a társadalomtudományokban.
2. A témaválasztás problematikája, kutatási terv készítése.
3. A magyar közgyűjteményi rendszer felépítése, gyűjtési körök.
4. A magyar levéltári rendszer, a levéltári kutatások módszertana.
5. A magyar könyvtári és múzeumi rendszer, az ott végzett kutatások módszertana.
6. Az interjúk és az „oral history” készítése és felhasználása.
7. Kutatás külföldön – EU-n belül és EU-n kívül.
8. Digitális adattárak, magángyűjtemények és közösségi oldalak szerepe a kutatásban.

Kötelező szakirodalom:

Majoros Pál (2006): *A kutatásmódszertan alapjai, Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak)*, Budapest, Perfect Kiadó

Margitay Tihamér (2004): *Az érvelés mestersége. Érvelések elemzése, értékelése és kritikája*, Budapest, Typotex Kiadó
O'Toole, James M. - Cox, Richard J. (2006): *Understanding Archives and Manuscripts*, Chicago, Society of American Archivists

McCrank, Lawrence J. (ed.) (2013): *Archives and Library Administration – Divergent Traditions and Common Concerns*, New York, Haworth Press

Kőfalvi Tamás – Mészáros Márta – Ónodi Márta (2007): *Kögyűjteményi ismeretek*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

Horváth Tibor – Papp István (1999): *Könyvtárosok kézikönyve*, Budapest, Osiris Kiadó

Balassa M. Iván – Zentai Tünde (2004): *Magyarország múzeumai. Múzeumlátogatók kézikönyve*, Budapest

Releváns honlapok:

www.mnl.gov.hu

www.oszk.hu

www.mnm.hu

http://www.bstu.bund.de/DE/Home/home_node.html

<https://www.archives.gov/dc-metro/washington>

Ajánlott szakirodalom:

Héra Gábor - Ligeti György (2005): *Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása*, Budapest, Osiris Kiadó

Eco, Umberto (1992): *Hogyan írjunk szakdolgozatot?*, Budapest, Gondolat Kiadó

Falus István – Ollé János (2008): *Az empirikus kutatások gyakorlata*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

Basics Beatrix: Az emlékezés helye vagy eltörölt hely? Múzeum-értelmezés a 21. században. In: Történet – muzeológia, in: Gyulai Éva – Viga Gyula (2010): *Tanulmányok a múzeumi tudományok köréből a 60 éves Veres László tiszteletére*, Miskolc, 471–476

Popper, Karl (1997): *A tudományos kutatás logikája*, Budapest, Európa Könyvkiadó

Babbie, Earl (2003): *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*, Budapest, Balassi Kiadó

Tantárgyi program

65.

A tantárgy címe:

A rendőrség átalakulásának fordulópontjai. Nők a magyar rendvédelemben

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

Az ősi kultúrákban a nők és a férfiak a szerepei élesen elváltak egymástól. A mai világban ezek a szerepek összemosódnak és sok nő kerül férfi szerepbe. A nők egyre több olyan területen vállallnak munkát, ahol eddig csak férfiak dolgoztak. Az iskolázottság általános emelkedésével egyre világosabban rajzolódott ki a nők nagy része számára egy vonzónak tűnő életpálya: a szakmai karrier és a családi élet összehangolása. A munka világába történő nagy ugrással egyúttal kitörtek a nő hagyományos szerepköréből.

A kurzus a magyar rendőrség történetének rövid áttekintésével indul, külön kitérve a nők szerepére a szervezeten belül, majd bemutatjuk a társadalom által elvárt „klasszikus női szerepeket”. A rendfenntartó erőknél sokáig nem lehetett női tagja, és nem volt ez másként a magyar rendőrségen sem. Bár minden munkahely azt hangoztatja, hogy nincs diszkrimináció, az évszázadok során kialakult véleményt nehéz megváltoztatni. Ezeknek az okoknak a feltárása, a kultúra átalakítása, az ezzel kapcsolatos attitűdök megváltoztatása rejti azokat a megoldásokat is, amelyeknek az elsajátítására vállalkozik a stúdium.

Tematikai vázlat:

A magyar rendőrség történetének rövid áttekintése

Társadalmi nem – társadalmi szerep

Nők megjelenése a rendőrségen – történeti áttekintés

Nemzetközi kitekintés és összehasonlítás

Nők a mai magyar rendőrségen: kihívások és elvárások (szociológiai felmérések)

Irodalom:

Allport, Gordon W.: Az előítélet Osiris Könyvtár, Budapest, 1999.

Aronson, Elliot: A társas lényKözgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999.

Bobák Artúr: Nők a rendőrségnél. In: Új rendészeti tanulmányok, Szerk.: Timoránszky Péter, 1995.

Costavara, Catherine Paparriga: A nők és a férfiak egyenjogúsága és hatása a rendőrségre. In: Az emberi jogok és a rendőrség, Strasbourg, 1995. 6-8 szám, Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest, 1999.

Kozáry Andrea: A Rendőrákadémia létrehozása és működése 1947–1948-ban. Trezor 1. A Történeti Hivatal Évkönyve 1999.

Kozáry Andrea: Toborzás a rendőrségen: a nők tiszti és tiszthelyettesi képzése, 1947-1953. In Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? – A női szerepek változása a XX. századi Magyarországon, Szerkesztette: Palasik Mária, Sáros Balázs, Napvilág Kiadó, Budapest 2005.

Kozáry Andrea: Frauen bei der Ungarischen Polizei. Rendvédelmi Füzetek, 2008/2.

Kozáry Andrea: Rendvédelem. 1945 után Rubicon 2010/3. sz.

- The Making of the European Women's Studies. Vol. IV. Szerk.: Rosi Braidotti, Janny Niebert, Sanne Hirs. ATHENA, Advanced Thematic Network in Activities in Women's Studies in Europe, Utrecht University, 2002.
- Sárközi Irén: Nők a rendészetben. Belügyi Szemle, 1998. 3. szám.
- Sárközi Irén: Nők rendészetben. Doktori (PhD) értekezés 2008. (kézirat)
- Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről 1999. Szerkesztette Pongrácz Tiborné és Tóth István György. Kiadja: TÁRKI – Szociális és Családügyi Minisztérium. Budapest, 1999
- Szerepváltozások. A családfő intézménye – nemi szerepek a családban 2001. Szerk.: Nagy Ildikó, Pongrácz Tiborné, Tóth István György Kiadja: TÁRKI – Szociális és Családügyi Minisztérium Nőképviselési Titkársága Budapest 2001.
- Knezevic, Durdja, Koraljka Dilic (szerk.): Women and Politics. Women in History/History Without Women. Zenska Infoteka, Zagreb, 2001.

Tantárgyi program

66.

A tantárgy címe:

A jelképek és a közrendvédelem

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A rendészeti tevékenység során nem egyszer merül fel annak a szükségessége, hogy eldöntsük, megsértették-e hazánk, vagy valamely más ország, nép, vallás, közösség, stb. jelképeit; egyes elkövetők nem hagytak-e maguk után olyan (betiltott, ellenséges, stb.) szervezetekre utaló nyomokat, amelyek feltárásával kilétük, politikai felfogásuk, felderítéséhez közelebb juthatunk. Az oktatandó tárgy a címerek, zászlók, jelvények, jelképek területén való tájékozódáshoz szükséges alapvető ismeretanyag világába vezeti be a hallgatókat.

Tematikai vázlat:

A jelek megjelenési formái. A tulajdonjelektől és rovasjelektől a modern nemzeti és politikai szimbólumokig. A rendszerváltás időszakának politikai – közéleti szemiotikai jelenségei. Heraldikai alapismeretek. A királyi (állami), kommunális, egyházi címerek főbb jellegzetességei. Napjaink címerhasználat.

A zászlók kialakulása, használatuk az ókortól napjainkig. A magyar zászló és nemzeti színeink fejlődése. Az egyes országok, intézmények, testületek zászlainak egyedi sajátosságai. A Magyar Szent Korona kialakulásának problematikája. A világ különböző koronái és szimbolikájuk. Országos, testületi, egyedi jelentőségű szimbólumok.

A totális rendszerek szimbólumhasználatának főbb jellegzetességei.

Irodalom:

Bertényi Iván: Magyar címertan, Osiris Kiadó Budapest, 2003.

Bertényi Iván (szerk.): A történelem segédtudományai. Budapest, 1998., ill. ezt követően több kiadásban megjelent kötet. Címertan (írta Bertényi Iván), Insigniológia (írta Pandula Attila) c. fejezetei.

Cs. Kottra Györgyi: Magyar zászlók a honfoglalástól napjainkig Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Kossuth Kiadó, Budapest, 2011.

Voigt Vilmos és Balázs Géza: A magyar jelrendszerek évszázadai. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 1998.

Kozáry A.: Neonácik tüntetése a kitörés napján. Magyar Rendészet 2003/4. 39-46.

Kozáry A.: Rechtsextremistische Demonstrationen in Ungarn am Anfang des 21. Jahrhunderts: rechtliche und polizeiliche Aspekte SIAK Journal 2011/3.

Mezey Barna (szerk.) A szimbólumok üzenete. ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest.2011.

Romsics I.(szerk.): A magyar jobboldali hagyomány,1900-1948. Osiris Kiadó, Bpest, 2009.

Rubicon történelmi magazin, XX. évfolyam, 194. szám (2009/4) 4-62.

Tantárgyi program

67.

A tantárgy címe:

Mediáció és helyreállító igazságszerológáltatás

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy szakmai tartalma: A hallgatók megismerik az alapfogalmakat, történeti áttekintést kapnak a téma megjelenéséről és alkalmazásáról, valamint példákön keresztül a hatékonyságáról, különös tekintettel a rendészeti területen folytatott gyakorlatról. Foglalkozunk azokkal az alternatívákkal, hazai és nemzetközi szervezetekkel, amelyek a mediáció elterjesztése érdekében megkerülhetetlenek. (prevenció)

A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)

1. A mediációval és a helyreállító igazságszerológáltatással kapcsolatos alapfogalmak. A közvetítői tevékenységről szoló törvények.
2. A konfliktus értelmezése, alapvető tényezők: a kívülálló szemlélő megfigyelése és a környezet. A mediátor és a konfliktus. Konfliktuskezelés: áldozat – elkövető – mediátor.
3. A mediátor és a rendészeti vezető szerepe

Kompetenciák leírása:

A hallgató elsajátítja azokat a mediációval és helyreállító igazságszerológáltatással kapcsolatos alapfogalmakat, szakkifejezéseket, szabályozási keretrendszert, szervezetrendszert, amelyek alapot nyújtanak a későbbi szakmai munkájukhoz. A tantárgy célja, hogy olyan **szakmai kompetenciákat pl. problémára való nyitottság, döntési képesség, kreativitás, felelősség, együttműködési készség, kapcsolattartás, empátia, felelősség, tolerancia stb.** szerezzenek, sajátítsanak el és fejlesszenek, amelyek a mesterfokozat megszerzése után hivatásuk magas szintű gyakorlásához, bárhol is kerüljön sor arra, elengedhetetlenül szükségesek

Az értékelés módszere: Beszámoló, háromfokozatú értékelés

Vizsgakövetelmények: A vizsga írásbeli és/vagy szóbeli részből áll.

Kötelező irodalom:

Barabás A. Tünde: Börtön helyett egyezés? - Mediáció és más alternatív szankciók Európában (Complex, 2004)

Béky Ágnes Enikő: A mediáció helye az új évezred büntetőpolitikájában. Debreceni Jogi Műhely 2012/4.

Dr. Gyengéné dr. Nagy Márta: Mediáció az igazságszerológáltatásban, Családjogi specialitások PhD. értekezés, Szeged, 2009

Fellegi Borbála: Út a megbékéléshez. A helyreállító igazságszerológáltatás intézményesülése Magyarországon Napvilág Kiadó 2009

Fürjes Balázs, Dr. Krémer András, Dr. Somodi Éva: A mediáció és a bírósági eljárások kapcsolata Magyarországon, 2009/2010. évi kísérleti bírósági mediációs program kiértékelése 3.3. verzió, Budapest, 2010. március 17.

Gönczöl Katalin: Kriminálpolitika és bűnözéskontroll Magyarországon. Reformok 2002-2009. In.: Kriminológiai Tanulmányok. 47. (ünnepi) kötet Szerk.: Virág György OKRI, Budapest, 2010. 72-86. o.

Ajánlott irodalom:

Conflict Resolution, Mediation, Restorative Justice and the Policing of Ethnic Minorities in Germany, Austria and Hungary (COREPOL) In: Kékesi Tamás (szerk.) The Publications of the MultiScience - XXIX. microCAD International Multidisciplinary Scientific Conference. Konferencia helye, ideje: Miskolc, 2015.04.09-2015.04.10. University of Miskolc, 2015. Paper G3. 7 p. (ISBN:978-963-358-061-5)

A helyreállító igazságszolgáltatás jó gyakorlatai Európában. Konferenciakötet, IRM 2010.

Herczog Mária (szerk.): Megbékélés és jóvátétel. Kézikönyv a helyreállító igazságszolgáltatásról. Család, Gyermek, Ifjúság Könyvek, 2003.

Kozáry Andrea: Are Restorative Justice programs suitable for problems between police and ethnic minorities? Rendvédelmi Füzetek 2012/1. 5-14.

Police – minority relations: Policing – Ethnic minorities. Restorative Justice in police practice. Edited by Andrea Kozáry. L'Harmattan Press, Budapest, 2014. 140 p. ISBN 978-963-236-922-8

Restorative Justice – the Hungarian perspective. In: Policing minority communities: Restorative Justice approaches and its embeddedness in Austria, Hungary and Germany. Schriftenreihe der Deutschen Hochschule der Polizei 1|2014. 71-83.pp. Münster ISBN 978-3-9814192-9-0

Sáriné Dr. Simkó Ágnes: A mediáció - A közvetítői tevékenység HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, 2003

Tantárgyi program

68.

A tantárgy címe:

Katasztrófavédelmi műveletek irányításának alapjai

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Kuti Rajmund PhD, egyetemi docens

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Kuti Rajmund PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a doktoranduszok megismerjék a műveletirányítás alapjait, a műveletirányítási rendszereket, az irányítási mechanizmusokat. A különféle civilizációs és környezeti katasztrófák által teremtett veszélyhelyzetek elhárítása, például migránsválság, egy lehetséges terrorcselekmény következményeinek felszámolása, a súlyos ipari és egyéb veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek, extrém időjárási jelenségek okozta katasztrófa-helyzetek kárelhárításának irányítási feladatai komoly kihívást jelentenek az operatív feladatokat irányítóknak. A hatékonyság nagymértékben függ a műveletirányítást végzőktől, tehát a tevékenységhez kapcsolódó alapismeretek megszerzése fontos feladat.

Tematikai vázlat:

A műveletirányítása elméleti alapjai, szükségessége.

Műveletirányítási rendszerek.

Nemzetközi kitekintés.

Műveletirányítás a gyakorlatban.

A rendvédelmi szervek műveletirányítását érintő kihívások elemzése.

Irodalom:

Kötelező:

Fórizs Sándor: A vezetési rendszerek fejlődése a rendészeti szervezetek vonatkozásában, a rendészeti szervezetek felsőszintű irányítása, In: Horváth József, Kovács Gábor (szerk.) A rendészeti szervek vezetés- és szervezésmélete. 240 p. (Nemzeti Közsolgálati Egyetem) Budapest: Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014. pp. 11-30. (ISBN:9786155305412)

Nezih Altay, Walter G. Green: OR/MS research in disaster operations management, European Journal of Operational Research, Volume 175, Issue 1, 16 November (2006), Pages 475-493

Kuti Rajmund: Terrorcselekmények után végzett komplex kárfelszámolási műveletek aktuális kérdései, *Hadmérnök* **XI.:(2)** pp. 1-8. (2016) URL cím: http://www.hadmernok.hu/162_22_kuti.pdf

Markus Günter, Rolf Hermsen: Feuerwehr-Einsatzleiter Taschenbuch, ISBN 978-3 86897-348-8, Storck Verlag Hamburg, 2016

Rajmund KUTI – László FÖLDI: Extreme weather phenomena 2. The Process of Remediation, Hadmérnök on-line, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar és a Katonai Műszaki Doktori Iskola on-line tudományos folyóirata, IX. Évfolyam 2. szám, 250-256. o. 2014. ISSN 1788 1919. URL cím: http://hadmernok.hu/142_23_foldil_kr.pdf

Ajánlott:

Kuti Rajmund, Zólyomi Géza: Intézkedési algoritmus veszélyes anyag balesetek felszámolásához, Védelem katasztrófa- tűz- és polgári védelmi szemle, XV. évf. 4. szám 14-15. o. 2008. ISSN 1218-2958, URL cím: <http://vedelem.hu/letoltes/ujsag/v200804.pdf>

Horváth Galina, Kuti Rajmund: Задачи руководителя аварийно-спасательных работ по ликвидации аварий при перевозке опасных веществ автотранспортом

POZHARY I CHREZVYCHAJNYE SITUACII: PREDOTVRASHENIE LIKVIDACIA 2017:(1) pp. 30-34. (2017)

Tantárgyi program

69.

A tantárgy címe:

Foglalkoztatási viszonyok és emberi erőforrás gazdálkodás a közszektorban

A tantárgy oktatója:

Dr. Linder Viktória PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A közszektor foglalkoztatási viszonyai, a nemzetközi gyakorlatot is tekintve, általánosan eltérnek az egyéb, a munkajog hatálya alá eső viszonyoktól. Egyben, a közös elemek mellett, a közszektor különböző területein alkalmazott személyi állomány tekintetében is speciális szabályozások élnek. E distinkció okai elsősorban a köz szolgálatában, s azon belül az egyes kategóriák által biztosítandó feladatellátás speciális voltában keresendők (a közhatalom gyakorlásának különböző formái, a közszoigálatások nyújtásához kapcsolódó feladatok, stb.). A közszférában való foglalkoztatásnak országonként különböző formáival találkozhatunk, amelyek – általánosíthatóan – a következő kategóriákat ölelik fel: közalkalmazottak, köz/kormánytisztviselők, rendészeti szervek alkalmazottai, bírák, ügyészek, katonák, esetlegesen választott képviselők, stb. A tantárgy célja, hogy a nemzetközi szakirodalombanszokásos tárgyalási módnak megfelelően, komplex módon – a magyar jogi szabályozás és a közszférában alkalmazott humánerőforrás gazdálkodási megoldások ismertetése mellett –, átfogó képet nyújtson a szélesebb értelemben vett közszoigálat, annak kategóriái, s kiemelten a rendészeti szervek vonatkozásában a történetileg kialakult nemzetközi modellekről, a jelenlegi nemzetközi trendekről, az egyes országok aktuális megoldásairól, a folyamatok elméleti, tudományos háttéréről.

Tematikai vázlat:

A közszoigálat története az eltérő állami szerepfelfogásokkal összefüggésben

A közszoigálat nemzetközi modelljei

Közszoigálati kategóriák

A rendészeti szervek speciális helyzete, kategóriáik

Közszoigálat a XXI. században

Jogi szabályozás az eltérő közszoigálati kategóriák vonatkozásában Magyarországon – általános és speciális szabályok

A közszoigálati jogi szabályozás sajátosságai nemzetközi összehasonlításban

Közszoigálati reformok nemzetközi szinten és Magyarországon

Humánstratégiák a közszférában

A modern humánerőforrás gazdálkodási eszközök alkalmazási lehetőségei a közszoigálatban általánosan, és az egyes kategóriák tekintetében speciálisan

Irodalom:

Kötelező:

- Karoliny, Mártonné – Lévai, Zoltán – Poór, József (szerk.) (2005): Emberi erőforrás menedzsment a közszolgálatban. Budapest. Szókratész.
- Linder, Viktória (2009): A magyar közszolgálat humánerőforrás-gazdálkodásának egyes kérdései – nemzetközi összehasonlításban. Budapest. Ecostat Kormányzati Gazdaság- és Társadalom-stratégiai Kutató Intézet.
- Linder, Viktória (2014): A hivatásos és a civil közigazgatási személyi állomány foglalkoztatási viszonyai nemzetközi összehasonlításban. In: Bokodi-Hazafi-Kun-Linder-Petrovics-Szakács: Közzszolgálati életpálya és emberi erőforrás gazdálkodás. Budapest. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. pp. 1-26.
- Linder, Viktória (2014): Nemzetközi trendek a közszolgálatban. Jogi szabályozás és emberi erőforrás gazdálkodási megoldások. Budapest. Nemzeti Közzszolgálati Egyetem.
- Karoliny, Mártonné – Lévai, Zoltán – Poór, József (szerk.) (2005): Emberi erőforrás menedzsment a közszolgálatban. Módszertani kézikönyv. SZÓKRATÉSZ Külgazdasági Akadémia, Budapest.
- Prugberger, Tamás (2006): Európai és magyar összehasonlító munka- és közszolgálati jog. Budapest. Complex. Budapest.

Ajánlott:

- Bakacsi, Gyula – Bokor, Attila – Császár, Csaba – Gelei, András – Kovács, Klaudia – Takács, Sándor (szerk.) (2006): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Budapest. Akadémia
- Batal, C. (1997): La gestion des ressources humaines dans le secteur public. Les Éditions d'Organisation, Paris.
- Demmke, Christoph – Linke, Ute: Who's a National and Who's a European? Exercising Public Power and the Legitimacy of Art.39 4 EC in the 21st Century.
- Demmke, Christoph – Henökl, Thomas – Moilanen, Timo (2008): What are Public Services Good at? Successes and Failures of Public Services in the Field of Human Resources Management. <http://www.eupan.eu/files/repository/document>
- Demmke, Christoph – Moilanen, Timo (2010): Civil Services in the EU of 27. Reform Outcomes and the Future of the Civil Service. Switzerland. Peter Lang.
- Drechsler, Wolfgang: The Reemergence of „Weberian” Public Administration after the Fall of New Public Management: The Central and Eastern European Perspective. Halduskultuur, 2005/6. pp. 94-108.
- Dudás – Karoliny – László – Lévai – Poór (szerk.): Humánerőforrás-menedzsment és teljesítményértékelés a közigazgatásban. Magyar Közigazgatási Intézet. 2004. http://www.kszk.gov.hu/data/cms29203/Vez.kep._2._modul_TK.pdf
- Finszter, Géza: A rendészeti menedzsment. In: Magyar Rendészet, 2003. évi 4. szám, pp. 20-33.
- Finszter, Géza (2003): A rendészet elmélete. Budapest: KJK Kerszöv.
- Finszter, Géza (2008): A rendészeti szervek működésének jogi alapjai. Budapest: Rendőrtiszti Főiskola.
- Fleming, Jenny (2009): Performance Management. In: Wakefield, Alison – Fleming, Jenny (szerk.): The Sage Dictionary of Policing. London: SAGE.
- Gajdushek, György (2008): Közzszolgálat. A magyar közigazgatás személyi állománya és személyzeti rendszere az empirikus adatok tükrében, Magyar Közigazgatási Intézet. KSZK
- Gajdushek, György – Linder, Viktória (2011): Report on the Survey on 'Mobility between the Public and Private Sectors with Special Regards to the Impact of the Financial Crisis. In: 56th Meeting of the Directors General Responsible for Public Administration. Budapest, European Public Administration Network - Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, pp. 1-63.

- Gajduschek, György-Linder, Viktória (2014): Civil Service. In: Paty-Rixer (szerk.): Hungarian Public Administration and Administrative Law. Passau. Schenk Verlag. pp. 499-520.
- Goetz, Klaus H. (2005): Europäisierung der öffentlichen Verwaltung – oder europäische Verwaltung: http://www.unipotsdam.de/db/ls_regierungssystem_brd/files/khg-2006-oeffentliche-verwaltung.pdf
- György – Hazafi – Horváth – Juhász – Kis – Linder (2013): Közzolgálati életpályák. Budapest. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó Zrt.
- Hesse, Jens-Joachim (1997): Rebuilding the State: Public Sector Reform in Central and Eastern Europe, in: Lane, Jan-Erik (ed.), Public Sector Reform. Rationale, Trends and Problems, London, pp. 114-146.
- Hesse, Jens-Joachim (1998): Rebuilding the State: Administrative Reform in Central and Eastern Europe. In: Preparing Public Administrations for the European Administrative Space. SIGMA Papers: No. 23. OECD. Paris, pp. 169-179.
- Jenei, György (2005): Közigazgatás-menedzsment. Budapest. Századvég.
- Józsa, Zoltán: Az európai közigazgatási tér összefüggéseiről. Magyar Közigazgatás. 2003. 12. sz. pp. 723-735.
- Koncz, Katalin (2004): Karriermenedzsment. Budapest. Aula.
- Kuperus, Herma-Rode, Anita: More efficient civil services in times of economic recession and beyond: can a flexicurity approach help? In Eipascope 2010/1, pp. 15-22.
- Linder, Viktória: Konvergencia, mintakövetés a közzolgálati rendszer korszerűsítésében. Új Magyar Közigazgatás. 2010. 11. sz.
- Lőrincz, Lajos: Közigazgatási reformok: mítoszok és realitás. Közigazgatási Szemle. Budapest, 2007/2. sz.
- Lőrincz Lajos (szerk.) (2009): Hogyan korszerűsítsük a közigazgatást. A követendő út. OECD – MTA Jogi Tudományi Intézete, Budapest
- Madai, Sándor (2013): A rendészeti feladatellátás, mint közzolgálat. In: Kilengések. Közzolgálati változtatások. Pécs: Dialóg Campus.
- O'Malley, Pat-Hutchinson, Steven: Converging Corporation? Police Management, Police Unionism, and the Transfer of Business Principles. In: Police Practice and Research 2007/2
- Pagon, Milan (1998): Policing in Central and Eastern Europe. Organizational, Managerial, and Human Resource Aspects. Ljubljana: College of Police and Security Studies Vol. 7, No. 5, December 2006, pp. 391–409 Routledge.
- Poór, József (2009): Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment. Budapest. Complex
- Prugberger, Tamás: A közzolgálati jog magánjogi jellegűvé tételének és munkajogba olvasztásának kérdéséhez. Közigazgatási Szemle 2007/1. sz.
- Rendészeti Szakvizsga Bizottság (2013): Rendvédelmi szervek humánigazgatása.. 2013. <http://www.rvki.hu/images/downloads/rszb/tansegedlet/humanigazgatas.pdf>
- Szakács, Gábor: Az emberi erőforrás-gazdálkodás új alapokra helyezésének szükségessége a közigazgatásban és a rendészetben. Rendészeti Szemle Különszáma 2010. március, pp. 307-328.
- Szamel-Balázs-Gajduschek-Koi (2011): Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása. Budapest. Complex.

Tantárgyi program

70.

A tantárgy címe:

Közlekedési büntetőjog

A tantárgy oktatója:

Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A közlekedési büntetőjog tantárgy a témakör általános ismertetése mellett alapos mélységgel foglalkozik a közlekedési büntetőjog általános és különös részével. Részletesen bemutatásra kerülnek az egyes közlekedési bűncselekmények, illetve a közlekedés körében előforduló más bűncselekmények, továbbá a közlekedési büntetőjog ítélkezési gyakorlatának tapasztalatai, valamint a vonatkozó kollégiumi vélemények és jogegységi határozatok. E dinamikusan változó jogterület feldolgozásához társulnak az orvos- és műszaki szakértői kompetenciába tartozó kérdések elemzése, ezen tudományágak jogalkalmazók számára felhasználható eredményeinek és módszereinek bemutatása.

Tematikai vázlat:

A közlekedési magatartás jellemzői

A közlekedési bűncselekmények általános jellemzői

Az egyes közlekedési bűncselekmények elemzése

A keretdiszpozíciót kitöltő ágazati normák

A felelősség speciális kérdései a közlekedési cselekményeknél

A közlekedési bűncselekmények bizonyításának jogi kérdései

A közlekedési bűncselekmények bizonyításának orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdései

A közlekedési bűncselekmények bizonyításának műszaki szakértői kompetenciába tartozó kérdései

Irodalom:

Kötelező:

Enyedi László, Dr. Fülöp Ágnes, Dr. Melegh Gábor, Radványiné Novotny Olga, Dr. Varga Tibor: Közlekedési büntetőjog, második kiadás, Hvg-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008 p.466.

Dr. Fülöp Ágnes, Dr. Fülöp Natasa, Dr. Major Róbert: A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban, harmadik, hatályosított kiadás, Hvg-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2014 p.503.

Major Róbert: Gondolatok a bizonyítás szabadságáról, Ügyészek Lapja 2005. évi 2. szám p. 33-39.

Major Róbert: Az ittas járművezetésről és a cserbenhagyásról – a közlekedési bűncselekmények újrakodifikálásához, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám p. 114-130.

Aranyos Judit, Major Róbert: Kezelő jellegű intézkedés a közlekedési bűncselekmények körében, Belügyi Szemle, 2005. évi 4. szám. p.32-53.

Ajánlott:

Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, KJK-Kerszöv, 2005 p.230.

Viski László: Közlekedési büntetőjog, KJK, 1974 p.519.

Fülöp Ágnes, Irk Ferenc, Major Róbert: A közlekedési bűncselekmények kodifikációja Büntetőjogi kodifikáció, 2004. évi 1-2-3. szám.

Tantárgyi program

71.

A tantárgy címe:

A forgalomellenőrzés elmélete és gyakorlata

A tantárgy oktatója:

Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A rendőrség közlekedésbiztonsági tevékenységének egyik legjellemzőbb megjelenés formája a forgalomellenőrzés. A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerkednek a rendőrségi forgalomfelügyelet magasan szervezett irányítási tevékenységével, a forgalomellenőrzés legújabb elveivel, taktikaival, és az alkalmazott eszközökkel. Továbbá a hallgatók iránymutatást kapnak a hatékony és eredményes forgalomellenőrzés megszervezéséhez és lebonyolításához szükséges elvekről és módszerekről.

Tematikai vázlat:

A rendőrségi forgalomfelügyelet fogalma és a tevékenység tartalma

A forgalomfelügyelet célkitűzései

A forgalomellenőrzés célcsoportjai

Felkészülés a felügyeletre

A felügyelet végrehajtása

Az ellenőrzés személyi és tárgyi feltételei

A koordinált ellenőrzési formák

Irodalom:

Kötelező:

Irk Ferenc: Közlekedésbiztonság és bűnözéskontroll, KJK-Kerszöv, Budapest 2003. p. 234.

Major Róbert: A közúti közlekedési balesetek megelőzése, különös tekintettel a rendőrség lehetőségeire és korlátaira, doktori értekezés, PTE ÁJK 2009 p.230-308.

Irk Ferenc: A közlekedésbiztonság kontrollja, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám p. 19-34.

Major Róbert: Possibilities of update of driver's license training in Hungary
Rendvédelem Tudományos Folyóirat (on-line) 2013/2: pp. 4-15. (2013)

Blais, Etienne – Dupont, Benoit: Assessing the Capability of Intensive Police Programmes to prevent Severe Road Accidents, British Journal of Criminology, Vol. 45.(2005), No. 6, pp. 914 – 937.

Major Róbert: Újra az ittas vezetésről, avagy a jogalkotó szándéka töretlen a deliktum elleni küzdelemben, Belügyi Szemle, 2014. évi 3. szám p. 83-91.

Ajánlott:

Dr. Fülöp Ágnes, Dr. Major Róbert: A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban, második kiadás, Hvg-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2010 p.503.

Berta Tamás: Az ember, mint a közlekedési rendszer része, Közúti és Mélyépítési Szemle, 2007. évi 12. szám, p. 20-25.

Major Róbert: Sebességcsökkentés vasúti átjáróban?, Belügyi szemle, 2001. évi 9. szám. p. 125-133

Tantárgyi program

72.

A tantárgy címe:

Nagyvárosi forgalomszervezés és forgalomfelügyelet

A tantárgy oktatója:

Dr. Major Róbert PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Korunk forgalomnövekedése minden nagyvárosban új kihívások elé állítja a közlekedésrendészet munkatársait. A forgalom folyamatosságának biztosítása alapvető társadalmi érdek, melyet a hatékony forgalomszervezés és a forgalmi zavarokba történő eredményes beavatkozás teremthet meg. A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerhetik a forgalomszervezés legújabb vívmányait, a biztonságközpontú szemlélet lényegét, és a rendőrség forgalomfelügyeleti tevékenysége hatékony megvalósításának feltételeit.

Tematikai vázlat:

A közlekedéstervezés és forgalomtechnika
Csomóponti forgalomszabályozás
A közúti infrastruktúra biztonsági kérdései
Forgalmi zavarok, és hatékony elhárításuk
Központi forgalomirányítás
Rendőrségi forgalomfelügyelet

Irodalom:

Kötelező:

Koren Csaba (szerk.): A közúti infrastruktúra biztonsága, Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr, 2010. p. 348.
Major Róbert: A közúti közlekedési balesetek megelőzése, különös tekintettel a rendőrség lehetőségeire és korlátaira, doktori értekezés, PTE ÁJK 2009 p.76-230.
Irk Ferenc: Közlekedésbiztonság és bűnözéskontroll, KJK-Kerszöv, Budapest 2003. p. 234.
Major Róbert, Tihanyi Miklós, Kovács Sándor, Vajda András: A nagyvárosi lakosság szubjektív biztonságérzetének javíthatósága, Belügyi Szemle 2014. évi 5. szám p. 98-133.

Ajánlott:

Koren Csaba, Borsos Attila: Közúti beavatkozások biztonsági hatékonysága, Közlekedés-építési szemle, 2009. évi 2. szám, p. 24–28.
Handbuch für die Bemessung von Strassenverkehrsanlage, Forschungsgesellschaft für Strassen- und Verkehrswesen, Köln 2001.
Major Róbert: A jelzőlámpa és a balesetmegelőzés, PhD tanulmányok 2., PTE ÁJK, Pécs, 2004.
Gyuris István: A helyes közlekedési gondolkodás lényegesebb összetevői – szituációk, Autóvezető 2009. évi 2. szám.

Tantárgyi program

73.

A tantárgy címe:

Egészség és hatékonyság a rend szolgálatában: avagy a segítő szakmák helye és szerepe a rendvédelemben

A tantárgy oktatója:

Dr. Malét-Szabó Erika PhD

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy bepillantást ad a belügyi rendvédelmi szerveknél – elsődlegesen az Országos Rendőr-főkapitányságnál – működő pszichológiai szakszolgálatok tevékenységébe. Ismertetésre kerülnek a rendvédelmi szerveknél folyó segítő tevékenység kettős, az egészség és hatékonyság együttes fejlesztésének célkitűzéséből, valamint a szervezet egészéhez, és ezzel együtt az abban dolgozó egyénekhez fűződő kettős elkötelezettségéből fakadó dilemmák, továbbá a feloldásukat elősegíteni hivatott szemléleti megközelítések. Mindez olyan gyakorlati példákon keresztül kerül illusztrálásra, mint a rendvédelmi szerveknél folyó alkalmassági vizsgálatok rendszere, a rendőrség bűnügyi munkáját elősegíteni hivatott pszichológiai tevékenység (kiemelve a gyermekkorúak és az értelmi fejlődésükben akadályozottak védelmét), valamint a tömegek kezelésével kapcsolatos (mint tüntetések, migrációs válság kezelése) rendvédelmi feladatok pszichológiai biztosítása.

A fentieken keresztül a tantárgy további célja annak a bemutatása, miként lehet képes elősegíteni a szerveknél folyó pszichológiai tevékenység a rendvédelmi vezetők munkájának a hatékonyságát.

Tematikai vázlat:

- 1 Az Egészség és Hatékonyság fogalma általában és a rendvédelemben
- 2 A Munka és Egészség viszonyának modelljei (Erőfeszítés és Jutalom Egyensúlya; Személy és Környezet Illeszkedése; Karasek: Job-Demand-Controll modelljei);
- 3 A munkahelyi egészségfejlesztés fogalma és modelljei;
- 4 A Rendőrségen folyó pszichológiai tevékenység története, gyakorlata és Tevékenységi Alapmodellje;
- 5 A rendvédelmi szerveknél folyó pszichológiai alkalmasság-vizsgálatok rendszere;
- 6 A rendőr biztonsága, a rendkívüli helyzetek pszichés következményei és hatékony kezelési lehetőségük;
- 7 Mit tehetünk a kiégés ellen? – az egyén felelőssége a saját pszichés állapotának védelmében;
- 8 Az időszakos alkalmassági vizsgálatok, mint a szervezet egészségének védőőrei (a munkahelyi stressz jelenségének specifikumai a rendőri állományánál egy 10 éves kutatás eredményei alapján);
- 9 A gyermekmeghallgatások pszichológiája – avagy a bűnügyi munkát segítő pszichológiai tevékenység;

- 10 Mit tehet a rendőrség egészségügyi és pszichológiai szolgálata a migrációs válsággal kapcsolatos rendőri intézkedések hatékonyságának növelése érdekében?

Irodalom:

- Karasek, R., Theorell, T. (1990). *Healthy work: Stress, productivity and the reconstruction of working life*. New York: Basic Books.
- Klein B., Klein S. (2006). *A szervezet lelke*. Budapest: EDGE 2000.
- Malét-Szabó E. (2014). A gyermekkorúak kihallgatásának és a gyermekmeghallgató szobák használatának pszichológiája. In Kiss V. (Szerk.), *Kriminológiai Közlemények 74 [Sorozat]: Válogatás a 2013-ban és 2014-ben tartott tudományos rendezvények előadásaiból*, Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 215–224.
- Malét-Szabó E. (2015) Egészség és hatékonyság: a magyar Rendőrségen folyó pszichológiai tevékenységek kettős célkitűzése. In Balázs K. (Szerk.), *Alkalmazott pszichológiai tanulmányok a Szociál- és Munkapszichológiai Tanszék fennállásának 25. évfordulójára*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 87-110.
- Pásztor A., Szabó B. (2005). A rendőrségen folyó egészségügyi alapellátás pszichológiai feladatkörei. In *Alkalmazott Pszichológia*, 7(3), 30–40.
- Segal, L. (1999). *Issues in the economic evaluation of health promotion in the workplace* [Research Report]. Centre for Health Program Evaluation, Monash University, https://www.researchgate.net/publication/239546575_Issues_in_the_Economic_Evaluation_of_Health_Promotion_in_the_Workplace Letöltve: 2016.08.04.
- Siegrist, J. (1996). Adverse health effects of high-effort/low-reward conditions. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1(1), 27–41.
- Szabó E. (2003). Bűnmegelőzés és áldozatvédelem a rendőrségi pszichológus szemével. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, 2, 109–120.
- Szabó E. (2004a). Áldozatvédelem a rendőrség és a rendőrségi pszichológus szemszögéből. *Belügyi Szemle*, 6, 81–95.
- Szabó E. (2004b). Emberkereskedelem és embercsempészet – a rendőrségi pszichológus szemével. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, 3, 265–267.
- Szabó E. (2006). Munkahelyi egészségpszichológia a megváltozott munkaképességű személyek alkalmazásában. In Münnich Á. (Szerk.), *Pszichológiai szempontok a megváltozott munkaképességű emberek munkaerőpiaci integrációjának elősegítéséhez*. Debrecen: Didakt Kiadó, 159-224.
- Szabó E. (2009). A munkahelyi egészségpszichológia és egészségfejlesztés rendszere a Magyar Köztársaság Rendőrségén, valamint a szubjektíve észlelt munkahelyi stresszterheltség jellegzetességei – különös tekintettel az idői tényezőre – a hivatásos állományú rendőrök körében [PhD értekezés]. Debreceni Egyetem. Letölthető: <http://hdl.handle.net/2437/93931>
- Szabó E., Rigó B. (2005). A munkahelyi stresszterhelés sajátosságai a rendőrség hivatásos állományának körében. *Alkalmazott Pszichológia*, 7(3), 15–29.
- Üstün, B., Jakob, R. (2005). Calling a spade a spade: Meaningful definition of health conditions. *Bull World Health Organ*, 83(11), 802.

Tantárgyi program

74.

A tantárgy címe:

Kutatásmódszertan a gyakorlatban: Az új belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozása és gyakorlati bevezetése

A tantárgy oktatója:

Dr. Malét-Szabó Erika PhD

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja annak bemutatása, miként szolgálhatja a tudományos kutatás a rendvédelem gyakorlatát. Az új belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozását célzó kutatások (az egységes belügyi vezetői kompetencia-rendszer kialakítása; a vezetői kompetenciák komplex mérésére alkalmas vizsgálati módszertan kifejlesztése) részletes ismertetésén keresztül a kutatásmódszertan elméletének gyakorlati alkalmazása kerül ismertetésre, minden egyes kutatási lépésnél külön kitérve az olyan lehetséges rendvédelmi specifikumok hatásaira, mint a vezető szerepe, a jogszabályi meghatározottság, a specifikus mintavétel és értelmezés, stb.

A fentieken keresztül a tantárgy további célja még bepillantást nyújtani a Belügyi Tudományos Tanács és az egyes belügyi rendvédelmi szervek Tudományos Tanácsainak a munkájába, valamint az európai uniós támogatású projektek nyújtotta lehetőségekbe.

Tematikai vázlat:

- 1 A Belügyi Tudományos Tanács, valamint az egyes belügyi rendvédelmi szervek Tudományos Tanácsainak a működése
- 2 A kutatási kérdés eredete: gyakorlat vagy elmélet?
- 3 Jogszabályi meghatározottság, mint a kutatás kerete
- 4 A vezető szerepe a rendvédelmi kutatásban
- 5 Az interjúkészítés specifikumai a rendvédelemben
- 6 Tartalomelemzés a gyakorlatban
- 7 Példa egy elektronikus úton kiküldött kérdőív megszerkesztésére és értékelésére
- 8 A fókuszcsoprt működése, avagy az egységes belügyi vezetői kompetenciák végső meghatározása
- 9 Az egyes belügyi rendvédelmi szervek specifikus vezetői kompetencia-profiljai, avagy adatok értékelése és elemzése az SPSS program segítségével
- 10 A vezetői és beosztotti vélemények összecsengése? (ugyanaz a probléma különböző nézőpontokból)
- 11 A KVR rendszer kialakításának menete és tudományos megalapozása, avagy validitás, reliabilitás és standardizáltság a gyakorlatban.
- 12 A KVR rendszer gyakorlata, avagy hogyan él tovább egy kutatás eredménye

13 A kutatás nem áll meg, avagy milyen további kutatási kérdések merülhetnek fel

Irodalom:

- Abari Kálmán – Balázs Katalin – Högye-Nagy Ágnes – Kurucz Győző – Münnich Ákos (2014): A KVKteszt leírása és alapvető jellemzői. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról*. Budapest, Belügyminisztérium, 66–87.
- Hegedűs Judit: A vezető-kiválasztás elméleti háttere. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról*. Budapest, Belügyminisztérium. 4–8.
- Malét-Szabó Erika – Horváth Ferenc (2014): Az új vezető-kiválasztási eljárás és a biztonság kapcsolata. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról*. Budapest, Belügyminisztérium. 12–18.
- Malét-Szabó Erika (2013): A belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozása – avagy egy belügyi kutatás első eredményei. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV*. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja. 141–148.
- Malét-Szabó Erika (2014): Az ÁROP 2.2.17. „Új közszolgálati életpálya” projekt rövid bemutatása. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról*. Budapest, Belügyminisztérium. 59–65.
- Münnich Ákos – Balázs Katalin – Fedor György – Hidegkuti István (2001): Egyszerű (teszt-) skálaszerkesztési módszerek. *Alkalmazott Pszichológia*, 3. évf. 3. sz. 65–87.
- Münnich Ákos – Balázs Katalin – Högye-Nagy Ágnes (szerk., 2014): *Komplett vezető-kiválasztási tesztrendszer*. Budapest, Belügyminisztérium.
- Münnich Ákos – Nagy Ágnes – Abari Kálmán (2006): *Többváltozós statisztika pszichológus hallgatók számára*. Debrecen, Bölcsész Konzorcium. Forrás: <http://psycho.unideb.hu/statisztika> Letöltés ideje: 2016.08.04.
- Szokolszky Ágnes (2004): *Kutatómunka a pszichológiában*. Budapest, Osiris Kiadó.
- Szücs István (2004): *Alkalmazott statisztika*. Budapest, Agroinform.

Tantárgyi program

75.

A tantárgy címe:

Integrált kompetencia alapú kiválasztási és képzési rendszer a közszolgálatban – a KOMP rendszer koncepciója

A tantárgy oktatója:

Dr. Malét-Szabó Erika PhD

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja – a *Kutatásmódszertan a gyakorlatban (egy konkrét kutatás módszertani lépéseinek részletes ismertetésén keresztül bemutatva)* c. kurzus egyfajta folytatásaként, de önmagában is elvégezhető módon – annak bemutatása, miként válik egy gyakorlati kérdésen alapuló tudományos kutatás módszertana, valamint annak gyakorlati eredménye követendő példává a rendvédelmi humánerőforrás-gazdálkodás fejlesztési törekvései számára, sőt ezen túlmutatva a teljes közszolgálatban.

A *Kutatásmódszertan a gyakorlatban* c. kurzus részletesen bemutatja az egységes belügyi vezetői kompetenciákra épülve kialakított új belügyi vezető kiválasztási rendszert. Jelen kurzus során pedig – követve az előzménykurzus módszertanát folyamatosan és egyben részletesen bemutatva a témában lefolytatott és jelenleg is folyó újabb tudományos kutatások módszertanát is – ismertetésre kerül egy a közszolgálat egészére vonatkozóan jelenleg fejlesztés alatt álló komplex koncepció, mely a szintén tudományos kutatás keretében feltárt egységes közszolgálati alapkompentenciákra építve integrált egységben kezeli a teljes kiválasztási és képzési rendszert végigkísérve az egyén teljes munkahelyi életpályáját.

A fentiekén keresztül a tantárgy további célja példát mutatni arra, miként képes a tudományos igényességgel megalkotott kutatási koncepció, valamint az annak eredményeként kialakított gyakorlati kiválasztási rendszer túlszárnyalni eredeti határain és más szervek, szervezetek számára példát mutatni a modern HR fejlesztésekre vonatkozóan.

Tematikai vázlat:

- 1 A KOMP mint szimbólum és rendszerkoncepció
- 2 A kiválasztás, a képzés és a teljesítményértékelés köre, mint a fejlődés útja
- 3 Kompetenciarendszerek a rendvédelemben
- 4 Az egységes közszolgálati alapkompentenciák rendszere – egy kutatás gyakorlati lépései és eredményei:
 - a. vezetői interjúk,
 - b. online kérdőív felvétele és statisztikai elemzése,
 - c. fókuszcsoporthoz tartása, eredményeik összegzése,
 - d. végső konklúziók megfogalmazása;
- 5 A rendvédelem és a közigazgatás a köz szolgálatában: azonosságok és sajátosságok

- 6 A munkakör alapú kompetenciaprofil-elvárásrendszerek, avagy a neurális modellek a kiválasztás szolgálatában
- 7 Az alapkompenciáktól a vezetői kompetenciákig
- 8 A tehetségmenedzsment koncepciója
- 9 Az új belügyi vezető kiválasztási és vezetőképzési rendszer egysége – példa a kiválasztás és a képzés egymásra épülésére
- 10 Jövőbeli tervek - a KOMP rendszer a gyakorlatban

Irodalom:

- Andreescu, V., and Vito, G. (2010). An exploratory study on ideal leadership behaviour: The opinions of American police managers. *International Journal of Police Science Management*, 12(4), 567-583.
- Hegyi H. (2010): A kompetencia alapú kiválasztás lehetőségei a rendvédelmi szerveknél, in: *Rendvédelmi Füzetek* 2010/1. szám, Bp., 78-90.o
- Hegyi H. (2012): Személy(iség) a kompetenciák mögött. A hagyományos pszichológiai kiválasztási eljárások és a kompetenciák mérésének összefüggései, PhD dolgozat, Pécs, PTE Alkalmazott Pszichológia Program, 2012.
- Hegyi H., Skarupa F., Monostori J., Egedy K. (2007): Személyzetkiválasztás, in: *Összefoglaló tanulmány a kompetencia alapú HR-rendszer alkalmazásához*, Duna Palota Kulturális Kht. kiadója, Bp., 137-219.o.
- Malét-Szabó E. (2013): A belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozása – avagy egy belügyi kutatás első eredményei. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV.* Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja. 141–148.
- Malét-Szabó E. (2014): Az ÁROP 2.2.17. „Új közszolgálati életpálya” projekt rövid bemutatása. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról.* Budapest, Belügyminisztérium. 59–65.
- Malét-Szabó E. (szerk., 2015): *Az erkölcsi értékrend és a személyiség közötti kapcsolat vizsgálati szempontjai*, Belügyminisztérium, Budapest.
- Malét-Szabó E., Horváth F. (2014): Az új vezető-kiválasztási eljárás és a biztonság kapcsolata. In Hegedűs Judit (szerk.): *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról.* Budapest, Belügyminisztérium. 12–18.
- McGrath, R., & Guller, M. (2009). Concurrent validity of the candidate and officer personnel survey (COPS). *International Journal of Police Science & Management*, 11(2), 150-159.
- Schlesinger, Thomas et al. (2016). Kompetenzprofil und Kompetenztraining für den Polizeidienst, *SIAC-Journal – Zeitschrift für Polizeiwissenschaft und polizeiliche Praxis* (3), 66-76, Online: http://dx.doi.org/10.7396/2016_3_F.
- Szabó Sz. (2014): Kompetencia alapú emberi erőforrás gazdálkodás, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, http://vtki.uni-nke.hu/uploads/media_items/kompetencia-alapu-emberi-eroforras-gazdalkodas.original.pdf
- Szakács G., Bokodi M. (2012): Kompetenciák a teljesítményértékelésben, Budapest, <http://magaryprogram.kormany.hu/> Magary Program

- Szakács G., Bokodi M., Szakács É. (2012): A közszołgálat egyéni teljesítményértékelési rendszere, Módszertani kézikönyv a rendszert alkalmazó értékelő vezetők részére, Az Államreform Operatív Program -2.2.5.-2008-001 támogatásával kiadja: A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Személyügyekért Felelős Helyettes Államtíkárság, Budapest
- Wigfeld, D., Burton, C., Aitchison, D. and Knill, L. (1998). Developing leaders in the police service. *The Police Journal*, 99–108.

Tantárgyi program

76.

A tantárgy címe:

Rendészeti kommunikáció

A tantárgy oktatója:

Dr. Molnár Katalin PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A rendészettudomány magyarországi megjelenése és fejlődése során szükségszerűen születtek meg a rendészeti kommunikációval foglalkozó írások, majd kutatások is. A rendészeti tevékenység során alkalmazott kommunikáció kulcsfontosságú eleme a szervezeti kultúrának, annak színvonala meghatározó jelentőségű a szervezetek hatékonyságában. A szervezeti kommunikációban jelentkező problémák okai részben magában a szervezeti kultúrában, részben pedig a szakemberek kommunikációs készségeinek hiányában rejlenek. Ezeknek az okoknak a feltárása, a kultúra átalakítása, illetve a készségek fejlesztése rejti tehát a megoldásokat is, amelyeknek a megismerésére vállalkozik a kurzus.

Tematikai vázlat:

A rendészeti kommunikáció körülhatárolása

A rendészeti kommunikáció múltja, jelene és jövője

A rendészeti kommunikáció színterei, műfajai

A rendészet területén szükséges kommunikációs készségek és fejlesztésük

A rendészeti kommunikációs képzés alakulása

Irodalom:

Kötelező:

Krémer Ferenc – Molnár Katalin – Szakács Gábor – Valcsicsák Imre: A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. Rendészeti Szemle különszám, 2010. március, 269-306. o.

Cserép Attila–Molnár Katalin: A rendőrség kommunikációs stratégiája és belső kommunikációja. Rendészeti Szemle 2010/2. szám, 3-41. o.

Molnár Katalin: A rendészeti kommunikációs képzés jelene és jövője (I–II. rész). Magyar Rendészet 2009/1-2. szám, 109-119 o.; Magyar Rendészet 2008/4. szám, 74–93 o.

Molnár Katalin: Hogyan kommunikálnak a rendőrök? Ügyeletesek és járőrök (I–II. rész).

Rendvédelmi Füzetek 2009/2. szám, 34-76. o.; Rendvédelmi Füzetek 2008/2. szám, 130-154. o.

Ajánlott:

Krémer Ferenc–Molnár Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a rendészeti szakmai gondolkodás formálásában. Pécsi Határőr Közlemények XII. Szerk.: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán. Pécs, 2011., 229–241. o.

Molnár Katalin: A rendőrségi ügyeletesek képzésének megújítása. Belügyi Szemle, 2011/9. sz., 124–150. o.

- Krémer Ferenc–Molnár Katalin: A szociális kompetenciák szerepe a mester szintű rendészeti képzésben. Rendvédelmi Füzetek 2010/2. szám, 21–32. o.
- Molnár Katalin: Néhány gondolat a szakdolgozatok elkészítésének színvonaláról a Rendőrtiszti Főiskolán. Magyar Rendészet 2007/1–2. szám, 38–44. o.
- Cserép Attila–Molnár Katalin: Egy helyi közösségi rendőrségi projekt kezdeti lépései. Magyar Rendészet, 2005/2. szám, 99–119. o.
- Farkas Csaba–Molnár Katalin: A diszkriminációmentes rendészeti intézkedés oktatás módszertani kérdései. Magyar Rendészet 2005/3. szám, 113–31. o.
- Amberg Erzsébet–Molnár Katalin: Személyiségfejlesztő módszerek felhasználása a kommunikációban. Magyar Rendészet, 2004/4. szám, 133–147. o.
- Molnár Katalin: Stílusrétegek és műfajok a rendvédelmi kommunikációban. Belügyi Szemle 2002/11–12. sz., 238–47. o.
- Molnár Katalin: Az RTF nappali tagozatos hallgatóinak motiváltsága a kommunikációs készségek fejlesztésében. In: Társadalomtudományi Kutatások – rendvédelmi képzés. Szerk.: Molnár Katalin–Valcsicsák Imre, Rendőrtiszti Főiskola, Bp., 117–26. o.
- Molnár Katalin: A beszédképesség szerepe a rendvédelmi munkában. Főiskolai Figyelő, 1999/2. sz., 57–62. o.

Tantárgyi program

77.

A tantárgy címe:

Nyelvi és kommunikációs készségek

A tantárgy oktatója:

Dr. Molnár Katalin PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tudományos életben az egyik legfontosabb elvárás, hogy az elért tudományos eredményekről a legkülönbözőbb *írásbeli* műfajokban rendszeresen írásban is számot adjunk. A tudományos közlemények egyes műfajai – az esszétől a monográfiáig – a szerzőket más és más nyelvi, stilisztikai kihívások elé állítják, amelyeknek csak akkor tudnak megfelelni, ha ismerik a műfaj sajátosságait, és rendelkeznek az ezek alkalmazásához szükséges alapvető nyelvi és kommunikációs készségekkel. A tantárgy célja, hogy a hallgatóknak ebben módszertani, gyakorlati segítséget nyújtson.

A kurzus három részből áll. Először a hallgatók részletesen megismerkednek a tudományos stílus műfajaival, az ezekhez szükséges készségekkel és azok fejlesztésének módszereivel. A második lépésben lehetőségük lesz feltérképezni saját írásbeli nyelvi és kommunikációs készségeiket. A harmadik lépés pedig az, hogy gyakorlati tanácsokat kaphassanak azon írásbeli nyelvi készségeikre vonatkozóan, amelyekben a leginkább szükségük van fejlesztésre, illetve kontrollált körülmények között ki is próbálhassák magukat a különböző műfajokban. A fejlesztendő területek között kiemelt hangsúllyal szerepel a szövegértés, a helyesírás, a fogalmazási készség, az érvelés, a szövegszerkesztés.

Tematikai vázlat:

1. A tudományos stílus írásbeli műfajai: esszé, tanulmány, disszertáció, opponensi vélemény, bírálat, recenzió, kritika, jegyzet, tankönyv, monográfia. Műfajismeret.
2. Az írásbeli tudományos műfajokhoz szükséges készségek: szövegértés, helyesírás, fogalmazási készség, érvelés, szövegszerkesztés.
3. Az írásbeli tudományos műfajokhoz szükséges készségek fejlesztésének lehetőségei módszerei.
4. Önreflexió – saját írásbeli nyelvi és kommunikációs készségek, a fejlesztendő területek feltérképezése.
5. Fejlesztő gyakorlatok, tanácsok.

Irodalom:

Kötelező:

Bíró Mária – Nagy Judit – Nyárádi Gáborné – Szabó Dániel: Prezentációs és íráskészség fejlesztés. BGF Külkereskedelmi Főiskolai Kar 2006.

Ajánlott:

A magyar helyesírás szabályai. Tizenegyedik kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984.

Laczkó Krisztina – Mártonfi Attila: Helyesírás. Osiris Kiadó, 2006.

Fónagy Iván: „stílus”. In: Világirodalmi Lexikon 13: 602–26., 1992.

Trencsényi Borbála: Anyanyelv és kommunikáció. AKG Kiadó, Budapest, 1995.

Tantárgyi program

78.

A tantárgy címe:

Előadói készségek fejlesztése

A tantárgy oktatója:

Dr. Molnár Katalin, PhD, egyetemi docens

Dr. Hegedűs Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A doktoranduszok számára fontos, hogy előadói készségeik magas színvonalúak legyenek. Az elvárás jogos, hiszen pályájuk során számtalanszor kerülnek olyan helyzetbe, amikor elért tudományos eredményeikről nyilvános plénum előtt – a legkülönbözőbb fórumokon és műfajokban – szóban is számot kell adniuk. A szakmai színtereken zajló előadások, prezentációk, viták, megbeszélések egyik elengedhetetlen eleme, hogy a tudósok a szóbeli megnyilvánulásaik során is érthetően, logikusan, érvelően, igényesen, színesen, a hallgatóság érdeklődését felkeltve és fenntartva tudjanak beszélni. A tantárgy célja, hogy ebben módszertani, gyakorlati segítséget nyújtson.

A kurzus három részből áll. Először a hallgatók részletesen megismerkednek a szükséges előadói készségekkel és azok fejlesztésének módszereivel. A második lépésben lehetőségük lesz feltérképezni saját előadói készségeiket. A harmadik lépés pedig az, hogy gyakorlati tanácsokat kaphassanak azon készségeikre vonatkozóan, amelyekben a leginkább szükségük van fejlesztésre, illetve ki is próbálhassák magukat különböző műfajokban. A fejlesztendő területek között kiemelt hangsúllyal szerepel a beszédképesség, a retorika, az érvelés és a meggyőzés, valamint a prezentáció-készítés.

Tematikai vázlat:

1. A tudományos stílus szóbeli műfajai: szakmai beszélgetés, vita, hozzászólás, védés, előadás, prezentáció, referátum, korreferátum. Műfajismeret.
2. Előadói készségek: beszédképesség, retorika, érvelés, meggyőzés, prezentáció-készítés.
3. Az előadói készségek fejlesztésének lehetőségei, módszerei.
4. Önreflexió – saját előadói készségek, a fejlesztendő területek feltérképezése.
5. Fejlesztő gyakorlatok, tanácsok.

Irodalom:

Kötelező:

Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

Ajánlott:

Aczél Petra – Adamik Tamás – Adamikné Jászó Anna: Retorika. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.

Birkenbihl, F. Vera: Kommunikációs gyakorlatok. Trivium Kiadó, Budapest, 1998.

Molnár Katalin: A beszédkésztség szerepe a rendvédelmi munkában, Főiskolai Figyelő
1999/2. sz., 57–62.
Montágh Imre: Figyelem vagy fegyelem?! Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1986.
Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam?! Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1985.
Montágh Imre: Tiszta beszéd. Holnap Kiadó, Budapest, 1999.

Tantárgyi program

79.

A tantárgy címe:

Büntető ügyek az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Nagy Anita PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A magyar bírói joggyakorlatban közvetett és közvetlen módon egyaránt megjelenik a strasbourgi és a luxemburgi bíróság ítélezési gyakorlata.

A közvetett megjelenésre utal, a büntetőeljárás jog területéről a 2006. évi XIX. törvény, amely a bírósági eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézményét vezette be a strasbourgi ítéletekre figyelemmel, vagy az európai elfogatóparancs kapcsán az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárásban született ún. Bob-Dogi ítéletet követően bekövetkezett változás.

A közvetlen hatás pedig abban áll, amikor egy magyar bíró a döntése indoklásában akár az Emberi Jogok Európai Egyezményét, akár egy konkrét jogesetre utalhat, illetőleg az eljárás felfüggesztése mellett az ügyet az Európai Unió Bírósága elé utalhatja előzetes döntéshozatali eljárás végett.

Erre tekintettel a tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék a strasbourgi és luxemburgi esetjog legfontosabb döntéseit, elsajátítsák az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bíróságának tendenciáit.

Tanulmányaik befejezésekor jussanak el olyan szintre az anyag ismeretében, hogy azt készség szinten tudják alkalmazni gyakorlati munkájukban.

Tematikai vázlat:

Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárása

Külföldi ítélet érvényének elismerése és az Európai Unió Bíróságának ezzel kapcsolatos döntése

Nemzeti elfogatóparancs és európai elfogatóparancs különbsége az Európai Unió Bírósága előtt a Bob- Dogi ügyben

Az EJEB összetétele, illetékessége, a Kamarák és Nagykamara felépítése és az az EJEB eljárásának menete

Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkének megsértése és a kötelező kegyelmi eljárás bevezetése

Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkének megsértése figyelemmel a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfoltására

Emberi Jogok Európai Bíróságának előzetes letartóztatással kapcsolatos gyakorlata

A büntető ügyek elhúzódása, avagy az „ésszerű idő” az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában

A pilot ítélet jellemzői és ezzel kapcsolatos Emberi Jogok Európai Bíróságának Magyarországot érintő döntése
Betekintés az Emberi Jogok Európai Bíróságának Magyarországot érintő 2016-os döntéseibeEM

Irodalom:

Kötelező:

Nagy Anita : *Szabadulás a büntetés-végrehajtási intézetből*, BÍBOR KIADÓ, Miskolc 2015
Nagy Anita: *Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata I. rész*, Publicationes Universitatis Miskolcensis SECTIO JURIDICA ET POLITICA TOMUS XXVIII. 2010; 341-369.o.
Nagy Anita: *Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata II. rész*, Publicationes Universitatis Miskolcensis SECTIO JURIDICA ET POLITICA TOMUS XXXIII. 2015; 224- 245.o
Európai Unió Bírósága – CURIA döntése: *C-241/15 Bob-Dogi ügy*
Európai Unió Bírósága- CURIA döntése : *C-25/15 Balogh ügy*
Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem és Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan: link: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32012H1106\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32012H1106(01))

Ajánlott:

Theory and practice of the European Convention on Human Rights, Fourth Edition szerk: Pieter van Dijk, Fried Van Hof, Intersentia, Antwerpen-Oxford 2006;
Dr. Kádár András – Dr. Karsai Dániel: *Az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga a gyakorlat számára*, Novissima Kiadó 2013.
Bárd Petra: *Az európai elfogatóparancs Magyarországon*, Országos Kriminológiai Intézet, Budapest, 2015.
Dr. Grád András, Dr. Weller Mónika: *A strasbourgi emberi jogi bírászkodás kézikönyve* HVG ORAC, Budapest, 2011;
Vincent Berger: *Az Emberi jogok Európai Bíróságának joggyakorlata*, HVG ORAC, Budapest, 1999;
Grád András: *A strasbourgi emberi jogi bírászkodás kézikönyve*, HVG ORAC, Budapest, 2005;

Dr. Czine Ágnes, Dr. Szabó Sándor, Dr. Villányi József: *Strasbourgi ítéletek a magyar büntetőeljárásban*, HVG ORAC, Budapest, 2008.
Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéletei <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/az-emberi-jogok-europai-birosaganak-iteletei>
Nagy Anita : *Büntetőeljárást gyorsító rendelkezések az Emberi Jogok Európai Egyezményében, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlásaiban, az Európai Unióban és a hazai jogalkotásban* Bíbor Kiadó, Miskolc, 2008, p.
Bárd Károly: *Emberi jogok és büntető igazságszolgáltatás Európában*, Magyar Hivatalos Közlönykiadó Budapest, 2007.

Tantárgyi program

80.

A tantárgy címe:

Európai büntetőjog – bűnüldözés határok nélkül

A tantárgy oktatója:

Dr. Nagy Judit PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Másfél évtizeddel ezelőtt arra a kérdésre, hogy „Merre fejlődjön az EU bűnügyi együttműködése?” a prioritások a válaszadók személyétől, a politikai és szakmai életben betöltött helyétől függően másképpen fogalmazódtak meg. A politikai vezetők széleskörű általánosságokat fogalmaztak meg, például Mitterrand elnök eképpen: „Mivel a terrorizmus nemzetközi, ezáltal a nyomozásnak, megelőzésnek és szankcionálásnak is nemzetközinek kell lennie”. Kohl kancellár egy európai FBI kívánatosságát fogalmazta meg. Míg a rendőrtisztek a kiadatási eljárások standardizálását, egyszerűsítését akár még EU-n belüli eltörlését tekintették szükségszerűnek, addig a védőügyvédek és bíróságok tudomásul sem véve ezt a nézetet, sokkal inkább a büntetőeljáráshoz résztvevők jogainak biztosítását tartották kívánatosnak. Politikusok és a rendőri vezetők általában új bűnözési és biztonsági fenyegetésekről szóltak, melyek hatékony stratégiák kidolgozásának szükségességét vonták maguk után, míg azok a nyomozók, akik konkrét ügyeken dolgoztak, azt szerették volna, hogy a szükséges információkat gyorsan, és mindenféle akadály nélkül kaphassák meg a külföldi igazságügyi hatóságoktól.²

Az időközben bekövetkezett rohamos fejlődés ezen „kívánalmaknak” megfelelően történt, hiszen a közös nyomozócsoportokkal a nyomozás is nemzetközivé vált, a Lisszaboni Szerződés (LSZ) eredményeképpen az EU-nak lehetősége lesz arra, hogy minimum szabályokat állapítson meg a bűncselekményi tényállások és büntetési tételek meghatározására vonatkozóan. Létezik az egyre bővülő hatáskörű Europol, bár ez (még) nem minősül operatív jogkörökkel rendelkező európai FBI-nak, mely uniós egyenruhában nyomozhatna uniós bűncselekményekben. Az európai elfogatóparancs lényegesen leegyszerűsítette az EU-n belüli kiadatási eljárásokat, a Hágai és Stockholmi Programok alapján pedig uniós stratégiák születnek a bűnmegelőzés és bűnüldözés uniós szintű koordinálása érdekében. Végül, de nem utolsósorban pedig a hozzáférhetőségi alapelv, a Prümi szerződés, Svéd kezdeményezés és a közös nyomozócsoportok intézménye az információk áramlását egyszerűsítik le és gyorsítják meg, megkönnyítve ezáltal a bűnüldöző szervek mindennapi munkáját.

Napjainkra a bűnügyi, bűnüldözési együttműködés bonyolult jogi és intézményi struktúrájával állunk szemben, melyben a LSZ eredményeképpen mind a jogi struktúra (minősített többségi döntéshozatal, Európai Bíróság hatásköre, megerősített együttműködés, vészfék eljárás, opt-

² Malcolm Anderson, Monica den Boer, Peter Cullen, William Gilmore, Charles Raab, Neil Walker: Policing the European Union, Clarendon Press, Oxford 1995. 2. oldal.

in/opt-out... stb.), mind pedig az intézményi háttér (Európai Ügyészség, COSI, ...stb.) jelentős változások elé néz.

Szükséges, hogy átgondolásra kerüljön az a hagyományos elmélet, mely a büntetőjogot a tagállami szuverenitás „kikezdetlen” bástyájának tekinti, mivel a globalizálódó bűnözés kihívást jelent ezen elmélet számára. A hatékony, megelőző és represszív fellépés érdekében azon területnek megfelelő intézkedéseket kell hozni a nemzetközi bűnözéssel szemben, amely terület ezen bűnözéssel érintve van. Az egyetlen módja annak, hogy hatékonyan tudjunk válaszolni az újfajta bűnözéssel szembeni kihívásokra az, ha képesek vagyunk az egyéni tagállami szuverenitás egy részét átadni az EU számára azért, hogy ezáltal részévé váljunk egy új minőséget képviselő „kollektív szuverenitásnak”.

A büntetőügyekben folytatott együttműködésnek olyan erős, stabil és átlátható intézményi hálózaton kell nyugodnia, mely horizontálisan és vertikálisan integrált struktúrával rendelkezik, bizalomra épülő környezetben működik, tiszteletben tartja az emberi és szabadságjogokat, és demokratikus ellenőrzés alatt áll. Csupán ilyen intézményi hálózat képes biztosítani azt, hogy a büntető igazságszolgáltatási funkciók a kívánt céljukat – azaz a transznacionális bűnözéssel szembeni hatékony fellépést, a tagállami és az uniós érdekek hatékony védelmét – maradéktalanul elérjék.

Tematikai vázlat:

A bel- és igazságügyi együttműködés jogi evolúciója napjainkig (A maastrichti harmadik pillér. Schengeni acquis. Amszterdami szerződés (közösségiesítés) után: a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozása. 4. Tamperei Program (kölcsonös elismerés elve) – Hágai Program (hozzáférhetőségi alapelv))

Programok és kihívások a jövőre: A Lisszaboni Szerződés által bevezetett reformok, Stockholmi Program, Európai Unió Belbiztonsági Stratégiája, Tagállami szuverenitás és globális biztonság, Megerősített együttműködés.

Európai büntetőjog versus tagállami büntetőjogok. Jogharmonizáció (büntető anyagi és eljárás jogi jogharmonizáció). Az európai büntetőjog jövője.

A bel- és igazságügyi együttműködés intézményi hálózata (COSI, Europol, Frontex, OLAF, Cpol, Eurojust, EMCDDA, EASO, SECI -SELEC, MAOC-N, CeCLAD-M, Európai Igazságügyi Hálózat, Európai Ügyészség stb.)

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája.

Személyek szabad áramlása az EU-ban – biztonsági kockázat. Beutazás Európába egy globalizált világban. (Schengeni együttműködés, Integrált határigazgatás. Frontex, Terrorizmus és szervezett bűnözés elleni harc: határon átnyúló bűnüldözési együttműködés (rendőrségi és vámügyi etc.), közös nyomozócsoportok.

Irodalom:

Kötelező:

Az európai büntetőjog kézikönyve (szerkesztette: dr. Kondorosi Ferenc, dr. Ligeti Katalin) Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó 2008.

M. Nyitrai Péter: Nemzetközi és Európai büntetőjog Budapest 2006. Osiris Kiadó.

Security versus Justice? Police and Judicial Cooperation in the European Union (szerk.: Elspeth Guild és Florian Geyer) Ashgate 2008.

European Criminal Law. 2009. Intersentia Antwerp-Oxford-Portland.

Ajánlott:

Farkas Ákos: Az Európai Unió törekvései a büntetőjogi együttműködés (át)alakítására. In: Györgyi Kálmán Ünnepi Kötet KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest 2004.

Karsai Krisztina: Az európai büntetőjog röögös útján. Magyar Jog 2006/1.

- M. Nyitrai Péter: A nemzetközi bűnügyi együttműködés hazai jogának nemzetközi jogi konformitása Büntetőjogi Kodifikáció ötödik évfolyam 2005. 1. szám (Hvgorac).
- Clemens Ladenburger: Police and Criminal Law in the Treaty of Lisbon, A New Dimension for the Community Method, European Constitutional Law Review 4. 2008. T.M.C: Asser Press and Contributors.
- Joint investigation teams in the European Union From theory to practice (szerk: Conny Rijken and Gert Vermeulen) T. M. C. Asser Press 2006.

Tantárgyi program

81.

A tantárgy címe:

A rendészet és a civilszféra

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A civil szervezetek a modern társadalmi fontos részei, aktív résztvevői. A magyarországi rendszerváltozás a civiltársadalom újjászületését és megerősödését is eredményezte. Nagy számban alakultak társadalmi csoportok, vagyis civil közösségek, és fokozatosan alakultak ki a társadalmi önszerveződés keretei. Önkéntesség, öntevékenység és adományozás a civil aktivitás jellemzői és formái, amellyel polgárok tízezrei élnek, mint az egyéniségük kiteljesedésének sajátos terepe. A közbiztonság, mint kollektív társadalmi termék létrehozásában is megkerülhetetlen a részvételük. A Nemzeti Bünmegelőzési Stratégiában a közbiztonság javítására kiemelt hangsúlyt kap a rendőrség és a civil szervezetek együttműködési lehetőségeinek vizsgálata, közös feladatok meghatározása és végrehajtása. Különösen fontos a bűnözésre vonatkozó információk közreadása: a lakosság részvételét csak akkor lehet elérni, ha a település polgárai megfelelő információk birtokában vannak. A rendőrségnek tehát katalizátorként kell működnie. A civilszerveződések azonban a rendészeti igazgatás területén azt tapasztalják, hogy mozgásterük rendkívül szűk, a rendészeti szervek és a civilszféra aktorai – különösen lokálisan – nehezen találhatnak egymásra. Kölcsönösen nem ismerik egymást, jellemző a bizalmatlanság egymás kompetenciája, szakmai és emberi hitelei iránt. Pedig céljaik, célcsoportjaik rendre átfedik egymást, eszközeik viszont nagyszerűen kiegészíthetnék egymást.

Tematikai vázlat:

- A civil szervezetek legfontosabb jellemzői (intézményesültség, függetlenség, a profitsztórtás tilalma, önkormányzatiság, önkéntesség).
- A civilszervezetek fajtái: adománygyűjtő - osztó, humán szolgáltató, önszerítő, közösségformáló, érdek- és értékközvetítő, érdek-, érték- és jogvédő csoportok.
- A civilszféra bekapcsolódásának előnyei: személy- és helyismeret, elkötelezettség, autonómia.
- Az intézményi önérték-értvényesítés, és a gyakran elbürokratizálódott, mechanikus, empátia nélküli ügyintézés veszélyei kiküszöbölhetők. Olyan célcsoportokat is meg tudnak szólítani, olyan segítséget (szolgáltatásokat) tudnak szervezni, amelyek hatósági eszközökkel elérhetetlenek.
- További forrásokat képesek aktivizálni, függetlenségük révén rá tudnak mutatni új összefüggésekre és addig kiaknázatlan lehetőségekre. Tapasztalataik és klienseik jelzései nyomán független álláspontot képesek formálni társadalmi viszonyaink rendezésében.
- Az együttműködés haszna (megjelennek a rendőrségi szabályzatokban) és hátráltató tényezők (rendőrségi szervezeti kultúra, tájékozatlanság, stb.)
- A rendészet szempontjából figyelemre méltó – NGO-k Magyarországon: Országos Polgárőr Szövetség, Magyar Védőnők Egyesülete, Magyar Bünyldözők Szakmai

Egyesülete (aktív rendőrök részvételével!), Társaság a Szabadságjogokért, Magyar Helsinki Bizottság, Baptista Szeretetszolgálat, Utcafront tücsere programja, Kék Pont Drogkonzultációs Központ.

Irodalom:

Kötelező:

Finszter Géza: 2011. évi kutatási jelentés (Tanítások a rendészetről), Belügyi Tudományos Tanács, 2012.

Krémer Ferenc, Molnár Katalin, Szakács Gábor, Valcsicsák Imre: Rendészeti kulturális stratégia (17. számú előtanulmány az átfogó rendészeti stratégia társadalmi vitájához), a Rendőrség Tudományos, Technológiai és Innovációs Tanácsa, ORFK, 2008.

44/2008. (OT. 26.) ORFK utasítás a Rendőrség és a civil szervezetek együttműködéséről.

20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről.

A Kormány 1744/2013. (X. 17.) határozata a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) *Megtalálható a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács honlapján - www.bunmegelozes.info*

Ajánlott:

Gavril Flora: A civilszféra szféra, és a társadalomban betöltött szerepe - www.policy.hu/flora/miacivilszfera.htm

Police and NGOs – why and how human rights NGOs and police services can and should work together (European Platform for Policing and Human Rights, 2004).

Miletics Marcell – Németh Zsolt: „Miért kell, hogy így legyen” a segítőszféra és a rendészet együttműködése az ártalomcsökkentő drogpolitika megvalósításában, Baptista Szeretetszolgálat, ORFK és RTF konferencia anyaga, Budapest 2006.

A közigazgatás és a civilszervezetek kapcsolata –

www.szmm.gov.hu/civil_tananyag/.../civil.../breiner_tanulmany.pdf

Korinek László: A jövő kriminálpolitikájáról – A rendőrség In: Kriminológia II.547-596. old., Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2010.

A rendőrség kisebbségekkel kapcsolatos egyenlő bánásmódjának biztosítékrendszeréről és annak hiányosságairól (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa, Budapest, 2008).

Tantárgyi program

82.

A tantárgy címe:

A rendészeti bűnmegelőzés alapkérdései

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A bűnmegelőzés létjogosultsága az ezredforduló óta tovább erősödött, az állami intézmények és a civilszervezetek újabb és újabb formációkkal álltak elő, a rendőrség is mind több életviszony, illetve társadalmi csoport tekintetében állt elő szabályzatokkal. Ennek ellenére a címben jelzett rendészeti bűnmegelőzés több vonatkozásban is tisztázatlan. A rendészeti organizáción belül „reszortfeladatként”, ráadásul többnyire felvilágosító, propaganda tevékenységben jelenik meg, noha a teljes rendőri egységet, valamennyi szolgálati ágot bűnmegelőzési szemléletre kellene ösztönözni. Igaz, a bűnmegelőzési eredményeket még mindig nem vagyunk képesek megfelelő indikátorokkal mérni, így a bűnüldözési mutatók elsődlegessége az értékelés során negatívan hat vissza a bűnmegelőzési aktivitásra.

Tematikai vázlat:

A bűnmegelőzés történelmi, szabályozási és értékelési előzményei.

A rendészeti teljesítménymérés mai gyakorlata, anomáliái, nyugat-európai megvalósulása.

A rendészeti megelőzés fogalma, tartalma.

A rendészeti bűnmegelőzés tükrében a Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiájának szellemisége, konkrét céljai, eszközei és módszerei.

Egyes rendészeti szervezetek bűnmegelőzési lehetőségei (rendőrség, vámszervezet, büntetés-végrehajtás, nemzetbiztonsági szolgálatok, az önkormányzati illetve a civil biztonsági szféra)

A rendőrség bűnmegelőzési szabályzata.

A rendőrség áldozatvédelmi feladatai.

A rendőrség kisebbségvédelmi feladatai.

A rendészeti bűnmegelőzés, mint tipikus sokszereplős társadalmi tevékenység koordinációjának kérdései.

Irodalom:

Kötelező:

Katona Géza: A rendészet evolúciója Magyarországon 1945-2006. Magyar Rendészet, 2006/4.

Korinek László: A bűncselekmények megelőzése, In: Kriminológia I., Magyar Közlöny és Lapkiadó, Budapest, 2010.

Korinek László: A jövő kriminálpolitikájáról - A rendőrség In: Kriminológia I., Magyar Közlöny és Lapkiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott:

A számháború vége? A statisztika, a valóság és a rendőrség, Belügyi Szemle, 2013. 4. szám.

Rosta Andrea: A bűnmegelőzés története, Magyar Rendészet, 2006/4.

Németh Zsolt: A magyar rendőrség kriminál-prevenációs aktivitása a II. világháborútól az ezredfordulóig In.: Ad futuram memoriam, Tanulmányok Cséka Ervin 85. születésnapja tiszteletére (szerk.: Nagy Ferenc), Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2007.

A Kormány 1744/2013. (X. 17.) határozata a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról(2013–2023) *Megtalálható a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács honlapján - www.bunmegelozes.info*

Police officers' view of crime prevention work (assignment „Investment in more police officers”. The Swedish National Council for Crime Prevention's report 2013:12.

2/2013. (I. 31.) ORFK utasítás a rendőrség áldozatsegítő feladatairól.

20/2010. (OT 10.) ORFK vez. utasítás a rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről.

Tantárgyi program

83.

A tantárgy címe:

Droapolitikai dilemmák – rendészeti csapdák
(A droapoléma rendészeti kezelésének problémái)

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Napjaink nehezen elviselhető jelensége a morális pánik a közvéleményben általában is, a közbiztonsággal kapcsolatban fokozottan, de drogügyben – megalapozatlanul – egészen szélsőségesen. Mindeközben a valóság, a drogszintér kiterjedtségének, jellemzőinek ismeretének hiánya nem okoz problémát; a felületes ismeretek alapján születő politikusi és szakmai megnyilatkozások, bármennyire nem megalapozottak, akkor is nagy erővel hatnak, különösen a rendőr megnyilatkozásai. Mindez kényszeres jogalkotást és jogalkalmazást eredményez és a közbiztonságért felelősnek tartott rendőrség számára pedig számtalan csapdát jelent.

Tematika vázlat:

- A kábítószerrel kapcsolatos hazai és európai helyzet, figyelemmel a bűnözéssel való összefüggésekre.
- A kereslet és kínálatcsökkentés egyensúlyára alapozott droapolitika tartalma.
- Az ártalomcsökkentés módszereinek veszélyei és társadalmi haszna.
- A rendőrség helye és szerepe a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.
- A csapdákat előidéző hiányosságok:
 - o A látens bűnözés becsült mértéke;
 - o Kezelésbe irányítás aránya az eljárás alá vontak körében;
 - Arrest referral (irányítás őrizetből) hazai adaptációjának esélyei,
 - o Beszerzési és következménybűnözés aránya és vagyoni mértéke;
 - o Kábítószeres hozzáférhetősége a társadalom megítélése alapján;
 - o Kábítószer-terjesztésből származó lefoglalt pénzeszközök, vagyontárgyak mértéke;
- A rendőrség droapolatégi kalandjai (1993, 2006, 2014), következményei a rendőrségi szervezet, valamint a közvélemény megítélése szempontjából.

Irodalom:

- Európai kábítószer-jelentés – tendenciák, fejlemények, Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelő Központja (EMCDDA), Liszabon, 2015.
- A magyarországi droghelyzet, 2016-os éves jelentés (2015-ös adatok) az EMCDDA számára, Nemzeti Drogfókusz Pont, 2016.
KORINEK László: 77 kérdés a kábítószeréről, In: Gönczöl Katalin, Kerecsi Klára (szerk.): Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára. Budapest: Magyar Kriminológiai Társaság, 1998.
- RITTER Ildikó: Büntetőjogi öngól: adalékok a kábítószer-fogyasztók elterelésének jog- és társadalomtörténetéhez, Országos Kriminológiai Intézet, 2016

- NÉMETH Zsolt: A rizikótársadalom egy lehetséges kockázatkezelési modellje: a kábítószerügyi egyeztető fórum, in.: Tiszteletkötet Irk Ferenc 70. OKRI, 2012.
- BAKOS-TÖRTELI Eszter: A holland kábítószerpolitika, Magyar Rendészet, 2011/1.
- NÉMETH Zsolt: A kínálatcsökkentés helyzete Magyar Rendészet, 2004/4. 100-111.
- VARGA Péter: Kábítószeres gyanúsítottak kihallgatásának sajátosságai, Magyar Rendészet, 2010/3-4.
- NÉMETH Zsolt. A magyar rendőrség lehetséges stratégiája a kábítószer-bűnözés ellen Kriminológiai és Kriminalisztikai Tanulmányok XXXV. 342-363., Országos Kriminológiai és Kriminalisztikai Intézet, Bp. 1988.
- Az országos rendőrfőkapitány 4/2014. (II. 21.) ORFK utasítása a Rendőrség Drogellenes Stratégiájáról
- 17/2006. (XI. 24.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Drogstratégiájában rögzített feladatok egységes végrehajtásáról
- Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen - H/11798. számú országgyűlési határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020.
- KITZINGER Dávid: A morális pánik elmélete, Replika, 2000. június.

Tantárgyi program

84.

A tantárgy címe:

A prostitúció rendészetének korlátai

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A prostitúció sokarcú társadalmi probléma: nemzetközi kötelezettségekre is tekintettel védeni kell(ene) a prostituáltat, ugyanakkor a hasznot lefölöző, élödsi és a járulékos bűnözésével tényleges társadalmi károkat okozó személyeket (a „striciket”) szigorúan meg kell(ene) büntetni. Nagy tömegű és elfojthatatlan emberi-társadalmi igényről van szó, nevezetesen a pénzért szolgáltatott szexuális élvezetekről, amely törvényszerűen kínálatot teremt és represszáliákkal semmiképpen nem kezelhető. Ugyanakkor jogosan vált ki erkölcsi felháborodást, valóban rontja a társadalom biztonságérzetét, és ténylegesen is bűnözést gerjeszt. A prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására a rendőrség újabb szabályozást léptetett életbe, mert a prostitúció és a hozzá kapcsolódó jogsértések hagyományosan és továbbra meghatározó elemei a kriminalitásnak, kiemelten a szervezett bűnözésnek. A jelenségkör kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény nyomán fejlődtek ki, de a végrehajtásban számtalan a konfliktus, a megoldatlan probléma.

Tematikai vázlat:

A prostitúció történelmi és társadalmi gyökerei.

A prostitúció szintjei, résztvevői és élösködői.

A szabályozás irányai és hatásuk (permisszív, prohibicionista, reglemantációs)

A prostitúcióval szembeni közvélekedés ambivalenciája, oksága, valamint következményei a rendőrségi működésben.

A rendészeti korlátok és felelősség (különösen a gyermekprostitúció vonatkozásában).

Önkormányzati kompetencia, a civilszféra kihasználatlan lehetőségei.

Irodalom:

TASMÁSI Erzsébet: Budapest – prostitúció (a fővárosi utcai prostitúció rendészeti szempontú vizsgálata), Országos Kriminológiai Intézet, 2015.

BORAI Ákos: A prostitúció, Kecskemét, 2000.

NÉMETH Zsolt: A prostitúció rendőrségi nézőpontból, In.: „Csakhogy a szegényekről megemlékezzünk”, a WJLF tisztelegő kötete Bánlaky Pál 70. születésnapjára, Wesley János Lelkészsképző Főiskola, 2009.

Jog, jogvédelem, ellátás – szakmaközi együttműködés a prostitúciós emberkereskedelem ellen projektjelentés, MONA Magyarországi Női Alapítvány, 2010.

A gyermekprostitúció elleni fellépésről – AJB-1472/2011 jelenés, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, 2011.

BALOGH Lidia – FÜSTÖS Mónika: Szexuális erőszakkal, kapcsolati erőszakkal és prostitúcióval kapcsolatos hírek a magyar rendőrség honlapján - észrevételek és javaslatok médiaetikai szemszögből, Magyar Rendészet 2015/1.

VÁRADI Balázs: Egyes szabálysértési eljárások végrehajtási társadalmi költségeiről, Budapest Intézet 2016.

PICKERING, Sharon – HAM, Julie: Hot pants at the border – Sorting Sex Work from Trafficking, The British Journal of Criminology, 54. évfolyam, 2014/1.

13/2014. (V. 16.) ORFK utasítás a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról

Tantárgyi program

85.

A tantárgy címe:

A rendészeti működés hatékonyságának korlátai

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A represszív eljárásokra feljogosított rendészeti szervezetek közismert dilemmája az eredményesség kontra törvényesség követelménypárosa. A téma – a kontroll kriminológiája kérdéskörön belül - és a probléma sajátossága, holisztikus és interdependens megközelítést igényel. A bűnügyi rendészetre vonatkozó alapvetések ugyanakkor axiómaként mondják ki, hogy a büntető igazságszolgáltatás előkészítő fázisaként a felderítés, nyomozás, és a vizsgálat nem tartalmazhat büntető jellegű mozzanatokot. A rendészeti működés hatékonysága a szakma számára sem gyakori érdeklődési terület, ugyanakkor pedig a közvélemény és a politikai hatalom gyakran számon kéri hatékonyságot, teljesen tisztázatlan kritériumok, olykor indulatok közepette.

Tervezett oktatandó témák:

- A rendszerszemlélet fogalmi készlete a bűnügyi rendészet működésére.
- Büntető igazságszolgáltatási modellek, és hatásuk a rendészetre.
- A hatékonyság, mint pénzkérdés, mint a büntető eljárás hatékonysága, mint közgazdasági kategória és mint rendszer-hatékonyság.
- A közbiztonság tartalma, és annak indikátorai, valamint a mérés problémái.
- A belső szakmai ellenőrzés és a civil kontroll hatása.
- A rendészeti hatékonyság kommunikációjának jelentősége.

Irodalom:

- FARKAS Ákos: a büntető igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának korlátai, in: Kriminológia, szerk.: Borbíró A., - Gönczöl-K., - Kerezsei K., - Lévay M., Wolters Kluwer, Budapest, 2016.
- KRÉMER Ferenc: Rossz döntések kora – rendészepolitikai tévelygések a rendszerváltás első húsz évében, Napvilág Kiadó, 2010.
- NÉMETH Zsolt: Bizalomhiány a magyar rendőrségnél – okok és következmények In.: Bizalom – társadalom – bűnözés, V. Országos Kriminológiai Vándorgyűlés, Szeged, 2005. X. 6-7. (szerk.: Jacsó Judit), Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006.
- FINSZTER Géza: Erőszakszervezet vagy biztonságot szolgáltató hatóság, in.: Kriminológiai Tanulmányok 47., OKRI, Budapest, 2010.
- KISS Szabolcs: A BRFK-n kísérleti jelleggel bevezetett bűnügyi régiók működéséről, Belügyi Szemle, 2011/7-8.
- GECSE Gábor: Alkotmányos rendőri működés és rendőrszakmai belső ellenőrzés, Belügyi Szemle, 2012/4.

- KRISKÓ Edina: A rendőri erőszakmitosz nyomában, Rendészeti Szemle, 2009/2.
- KRISKÓ Edina: Fókuszban a rendőrség, Belügyi Szemle, 2011/12.
- GRIFFITHS C. T. – MURPHY J. J. – TATZ M.: Improving Police Efficiency – challenges and opportunities, Her Majesty the Queen in Right of Canada, 2016.
- GRIFFITHS C. T. - POLLARD N. - STAMATAKIS T.: Assessing the effectiveness and efficiency of a police service: the analytics of operational reviews, Police Practice and Research, 2014 - <http://dx.doi.org/10.1080/15614263.2014.972621>

Tantárgyi program

86.

A tantárgy címe:

A gyermekvédő rendőrség – utópia vagy szükségszerűség

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A magyar rendőrségi gyermekvédelem közel egy évszázados, jelentős hagyományai és eredményei vannak, napjainkban azonban jellemzően háttérbe szorult. A „gyermek érdekének mindenekfelett való érvényesítése”, amely az ENSZ gyermekjogi konvenciójának alapeszméje, de az ET 2012-es ajánlásának passzusai a „gyermekbarát igazságszolgáltatásról” egyaránt visszhangtalanok maradtak a rendőrségi szabályzatokban és a gyakorlatban egyaránt. Évtizedek óta nincs szabályzata, protokollja a rendőrségnek a gyermekekkel végzendő munkára, mint ahogy a nagyjelentőségű (a fiatalokúak büntető igazságszolgáltatására irányuló) ún. „pekingi szabályok” sem részei a rendőrség szervezeti kultúrájának. Általában nem tisztázott a rendőrségi gyermekvédelem tartalma, alanyai, valamint a bűnüldözési érdek és a gyermekek sorsának alakulásához fűződő társadalmi érdek kollíziójának feloldhatósága. A kurzus gyakorlati célja a hiányzó gyermekvédelmi protokoll kidolgozása.

Tervezett oktatandó témák:

- A rendőrségi gyermekvédelem tartalma (büntetőfelelősségre vonás, áldozatvédelem, veszélyeztetettség detektálása, kezelése és jelzése).
- A gyermekvédelem alanyai (a gyermekkor fogalma és terjedelme)
- A gyermekbűnözés helyzete, veszélyességének értékelése a közbiztonság, illetve a gyermek aspektusából.
- A gyermekvédelem kötelezettei, az együttműködés problémái (a gyermekvédelem állami intézményrendszere, a civil szféra, az országglakó polgár – a gyermekvédelmi jelzőrendszer)
- A pekingi és a havannai (fk. büntetés-végrehajtási) szabályok, valamint a riadhi (fk. bűnmegelőzési) irányelvek rendőrségi vonatkozásai.
- Egy rendőrségi ifjúságvédelmi regulációs kísérlet (Csendes László, 1998).

Irodalom:

- ROSTA Andrea: Rendőrségi gyermekvédelem a kontrollélmélet tükrében, Magyar Rendészet, 2010/3-4.
- NÉMETH Zsolt: A gyermek- és fiatalokúakkal kapcsolatos bűnmegelőzés gyakorlatának két évtizede Magyarországon (in.: Tanulmányok Vigh József 70. születésnapjára, szerk.: Tauber István, (200-208.) ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2000.
- Gyermekjogi projekt, Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa, 2010 - www.ajbh.hu/documents/gyermekjogi.pdf
- KORINEK László: Fiatalokúak, gyermekkorúak, bűnözés, in. Kriminológia II., Magyar Közlöny és Lapkiadó, Budapest, 2010.

- ROSTA Andrea: Új fejlemények fiataljaink büntetőjogi érintettségében, Magyar Rendészet, 2011/3.

Tantárgyi program

87.

A tantárgy címe:

A rendészeti tevékenység kurrens alkotmányjogi és emberi jogi kérdései

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Pap András László DSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A kurzus áttekintést nyújt a rendészeti tevékenységgel kapcsolatban felmerülő fontosabb alkotmányjogi és emberi jogi kérdésekről. Elsőként a rendészeti tevékenység kiszervezésének problematikáját tárgyaljuk, elkülönítve annak kógens és diszpozitív formáját: azt, hogy a privát szektor köteles-e partnerként közreműködni a nemzetbiztonsági, bűnmegelőzési intézményrendszer működtetésében, avagy azt piaci alapon, profitért, önkéntesen végzi-e. Kiemelt figyelmet fordítunk a katonai magánvállalatok, a magánbörtönök és az egyház szerepére. Ezt követően digitális korszak digitális korszak rendészeti kihívásaival foglalkozunk, a „megfigyelés társadalmának” sajátosságaira, a 3-D-s nyomtatók bűnüldözési kihívásaira, a drónok problematikájára, a kiberbűnözés sajátosságaira, valamint a bűnmegelőzés és rendvédelem a világhálón történő megjelenésére fókuszálva. Következő, külön témaként jelenik meg a gyűlölet-bűncselekmények problematikája: itt elméleti kérdések mellett gyakorlati, pl. a minősítés, a protokollok és a szakvonal működését is magába foglaló kérdésekről esik szó. A következő témakört a kisebbségek és a rendőrség viszonya adja; itt a multikulturális közösségek rendészeti kihívásaira, valamint a rendészet és társadalmi nemek (a gender) összefüggésire koncentrálnak. Külön foglalkozunk a büntető-igazságszolgáltatási rendszerben működő intézményesült diszkrimináció, és azon belül az etnikai profilalkotás kérdésével. A következő témát a rendészet és média kapcsolata adja, itt külön tárgyaljuk a közösségi média sajátos kihívásait, valamint a rendészeti PR kérdését. Utolsó témaként a rendészeti szervek tagjai emberi jogainak egyes sajátos esetét vizsgáljuk meg, pl. a „dress code”, a tetoválások és a gender-megoszlás kérdéseit.

Tematikai vázlat:

- 1) A rendészeti tevékenység kiszervezésének problematikája
- 2) A digitális korszak rendészeti kihívásai
- 3) A gyűlölet-bűncselekmények problematikája
- 4) A kisebbségek és a rendőrség
- 5) Az etnikai profilalkotás problematikája
- 6) Rendészet és média
- 7) A rendészeti szervek tagjainak emberi jogai

Irodalom:

Kötelező:

A tantárgyhoz a tantárgy oktatója egy, kifejezetten a kurzus szempontjaira tekintettel összeállított, tankönyvet készít.

Ezt kiegészíti a tárgykör legfontosabb kérdéseiről angol nyelven a közelmúltban megjelent szakcikkekből és könyvfejezetekből ugyancsak a tantárgy oktatója által összeállított szöveggyűjtemény.

Ajánlott:

Pap András László: A megfigyelés társadalmának proliferációjától az etnikai profilalkotáson át az állami felelősség kiszervezéséig: Alkotmányjogi és rendészettudományi megközelítések az emberi méltóság, a társadalmi biztonság és az adatvédelem értelmezésekor, Föld-Rész könyvek, Budapest, 2012, L'Harmattan.

M. Tóth Balázs— Pap András László: A hatékonyság mítosza. Az etnikai profilalkotás alkotmányos és rendészeti kérdőjelei, Föld-rész Könyvek (ISSN 2060-5404), Budapest, 2012, L'Harmattan.

Balogh Lídia — Pap András László: A bűncselekményekkel kapcsolatos beszédmodok és az etnikai adatkezelés kérdése, In.: Bogdán Mária-Feischmindt Margit-Guld Ádám (szerk.): „Csak másban”. Romareprezentáció a magyar médiában, Gondolat-PTE BTK, 2013, pp. 281-307.

Balogh Lídia — Pap András László: A homofób és transzfób indíttatású gyűlölet-bűncselekmények előfordulása, valamint a jogi fellépés keretei Magyarországon (Balogh Lídiával közösen), in: Takács Judit szerk. Homofóbia Magyarországon. Budapest, 2011, L'Harmattan, pp. 128–139.

Átol Dorottya – Dombos Tamás – Jovánovics Eszter – M. Tóth Balázs – Pap András László – Udvari Márton: Közösség tagja elleni erőszak – alternatív kommentár, Fundamentum 2013/4, pp. 79-92.

Tantárgyi program

88.

A tantárgy címe:

Az iskolai és online kortárs-bántalmazás jelensége, megelőzése és komplex kezelése.

A tantárgy oktatója:

Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI

Rövid tárgyleírás:

Az iskolai kortárs bántalmazás jelensége elsősorban a Z generáció felnövekedésével kap egyre nagyobb hangsúlyt. Ennek oka az internet használatának mindennapossá válása a kisiskolások körében, valamint az online közösségi és megosztó felületek megállíthatatlan terjedése és töretlen népszerűsége.

A jelenség sokszor túlmutat a célszemély-bántalmazó kettősén, és nagyobb gyermek-közösséget – teljes osztályokat, illetve iskolákat – érint. Az incidensek kezelésének központi színtere az iskola, komolyabb esetekben pedig büntetőeljárás megindítására is szükség lehet. A jelenség olyan komplex bűnmegelőzési és kezelési stratégiák kidolgozását igényli, amelyben az incidensek különböző szereplői – a szülők, az iskola, az érintett gyerekek, a bejelentőhelyek (hotline, helpline) valamint a rendőrség szakemberei – egyaránt részt vesznek.

A gazdaságilag fejlett világban, ahol a teljes lakosságra eső internet-penetráció meghaladja az 70-90%-ot, olyan kezdeményezések látnak napvilágot, amelyek egyre inkább a tanulókat vonják be mind a megelőzésbe, mind pedig a konfliktusfeloldásba. A gyermekközponitú megoldások a punitív szempontok háttérbe szorításával elsősorban a primer prevenciók szemléletet hangsúlyozzák, a konfliktuskezelésben pedig az kisközösségi és intézményi szintű mediációs megoldások terjednek.

A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerhetik az iskolai és az online kortárs bántalmazás morfológiáját, a célszemély, a bántalmazó és a közösség incidensformáló szerepét, az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok által támogatott prevenciók és konfliktuskezelő forgatókönyveket. Betekintést kapnak az iskola felelősségébe, a bűnmegelőzési szakemberek, a kortárs agressziót kezelő hazai civil szervezetek munkájába, valamint a rendőrség eljárási gyakorlatába.

A tantárgy keretében a hallgatók terepgyakorlaton vehetnek részt az iskolai bántalmazás primer bűnmegelőzési stratégiáit kidolgozó civil szervezeteknél.

Tematikai vázlat:

1. A kortárs-bántalmazás jelensége. Definíció, értelmezési problémák, trendek. Társadalmi háttér: A Z generáció és az internethasználat.
2. A kortárs bántalmazás pszichológiai és kriminológiai háttere. Tipikus elkövetési formák. Az online és az iskolai bántalmazás összefonódása és „átjárhatósága”.
3. Emblematikus esetek. A kortárs bántalmazás trigonometrikus szerepleosztása: a célszemély, a bántalmazó, és a kortárs csoport.

4. Határterületek: a bántalmazás mint deviancia és mint bűncselekmény. A kortárs bántalmazás kriminálpolitikai háttere.
5. „Szex, hazugság, videó”: Indikátorok és rizikófaktorok a kortárs erőszak terjedésében. A régi és az új média szerepe és felelőssége.
6. A kortárs bántalmazás kezelése: szülők, iskola, bejelentőhelyek, civil szervezetek. A rendőri jelenlét megelőző ereje az iskolában.
7. Az iskola szerepe a megelőzésben és a kezelésben. Resztoratív módszerek és kortárs mentorcsoportok szerepe a közösségi béke helyreállításában.
8. A bejelentőhelyek (hotline) és a rendőrség együttműködése a kortárs bántalmazás esetek felderítésében és nyomozásában. A rendőrség szerepe az iskolai szintű bűnmegelőzésben.
9. A kortárs bántalmazás kezelése mint társadalmi felelősségvállalás. A prevenciós stratégiákat kidolgozó civil szervezetek és fontosabb programok - I. Az EU Kids Online kutatás eredményei
10. A kortárs bántalmazás kezelése mint társadalmi felelősségvállalás. A prevenciós stratégiákat kidolgozó civil szervezetek és fontosabb programok - II. A Tabby, a MEP és a MARC modellprogram.
11. A kortárs bántalmazás kezelése az Európai Unióban és az Egyesült Államokban. Bevert „kútlezáró” (reaktív) és „oki” (proaktív) megoldások, közösségi megelőzési és kezelési stratégiák.
12. A kortárs bántalmazás kezelése Magyarországon. Problémák és lehetőségek. Mitől működnek a jó gyakorlatok?

Irodalom:

Kötelező:

- „TABBY, avagy iskolai bántalmazás az interneten”: A magyarországi kutatás eredményei, 2011. Online: <http://www.eszteralapitvany.hu/wp-content/uploads/2013/03/ESZTERnek1.pdf>
- Parti Katalin: Az iskolai online bántalmazás felmérése és komplex kezelése a “TABBY in Internet” nemzetközi program keretében. Infokommunikáció és Jog Vol. 5-6(2012):52–53., 224–226.
- Kerecsi Klára, Győry Csaba, Parti Katalin, Sárk Eszter, Bolyky Orsolya: Fiatalok devianciák egy önbevalláson alapuló felmérés tükrében In: Árá-Tamás Lajos, Aronson Joshua (szerk.) Iskolai veszélyek. 335 p. Budapest: Complex Kiadó, 2010. pp. 159-185.
- Sáska Géza, Demeter Endre, Gerő Márton, Hajdú Gábor, Hordosy Rita, Lakatos Zombor, Lőrincz Dalma: Tanulmány az iskolai agresszióval kapcsolatos felmérésről. In: Árá-Tamás Lajos, Aronson Joshua (szerk.) Iskolai veszélyek. 335 p. Budapest: Complex Kiadó, 2010. pp. 17-155.
- Elliot Aronson: Columbine után. Az iskolai erőszak szociálpszichológiája. Ab Ovo, Budapest, 2000.
- Olweus, Dan: Iskolai zaklatás. Educatio 1999/4.
- EU Kids Online II: A magyarországi kutatás eredményei. Ithaka, 2011 szeptember. Online: http://nmhh.hu/dokumentum/3886/ITHAKA_EU_KIDS_Magyar_Jelentes_NMHH_Final_12.pdf
- Kósa Éva, Antalóczy Tímea: Kapcsolatok bűvöletében. In Gabos Erika (Szerk.): A media hatása a gyermekekre és a fiatalokra VII. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2013, Könyvsorozat. Pp. 312-316.
- Buda Mariann: Iskolai erőszak, iskolai zaklatás. In: Szávai Ilona (Szerk.): Fordulópont 41(2008) pp. 14-15.

- Figula Erika: Bántalmazók és bántalmazottak az iskolában. Új pedagógiai szemle. 2004. Július-augusztus. Online: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00083/2004-07-Mu-Figula-Bantalmazok.html>
- Paksi Borbála: Az iskolai agresszió előfordulása, intézményi percepciója. Új Pedagógiai Szemle 60(2010) 1-2. P. 131. Online: http://epa.oszk.hu/00000/00035/00139/pdf/EPA00035_uj_pedagogiai_szemle_2010_1_2.pdf
- Figula Erika: Iskolai zaklatás – iskolai erőszak pszichológusszemmel. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Közalapítvány Kuratóriuma, Nyíregyháza, 2004. P. 94.
- Domokos Andrea: Iskolai és campus-erőszak az Amerikai Egyesült Államokban a XXI. Században. In Borbíró, A., Inzelt, É., Kerecsi, K., Lévy, M., Podoletz, L. (Szerk.) A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. Pp. 95-106.

Ajánlott:

- Kulcsár Gabriella: Az iskolai átokfutások etiológiája és a prevenció lehetőségei. PhD értekezés, Pécs, 2014.
- Elizabeth Kandel Englander: Understanding Violence. Psychology Press, Taylor and Francis Group, New York, 2007.
- Elizabeth Kandel Englander: Bullying and Cyberbullying: What Every Educator Needs to Know. Harvard Education Press. Cambridge, Massachusetts, 2013.
- Parti Katalin: „Így látjátok Ti”, avagy 13-18 éves amerikai diákok véleménye a bullyingról. Online: <http://eszteralapitvany.hu/wp-content/uploads/2012/08/HUN.MARC%E2%80%99s-opinion-posters-at-StandUp-2013.pdf>
- Kósa Éva: A média: a változások oka vagy eszköze? In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 191-216.
- László Miklós: Példakép mint indikátor. In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 217-244.
- Vajda Zsuzsanna: Egyéni identitás a hálóvilágban. In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 245-270.
- Sonia Livingstone, Lucyna Kirwil, Cristina Ponte and Elisabeth Staksrud: In their own words: What bothers children online? EU Kids Online, ISSN 2045-256X, Online: <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/Intheirownwords020213.pdf>
- Sonia Livingstone, Leslie Haddon, Anke Görzig, Kjartan Ólafsson: EU Kids Online Final Report 2011. Online: <http://www.lse.ac.uk/media%40lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20%282009-11%29/EUKidsOnlineIIReports/Final%20report.pdf>
- Brian O'Neill: Policy influences and country clusters. A comparative analysis of internet safety policy implementation. ISSN 2045-256X. Online: <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/D6.3-Policy-Influences-May-2014-Final.pdf>
- Brian O'Neill, Elisabeth Staksrud & Sharon McLaughlin (eds.): Towards a Better Internet for Children? Policy Pillars, Players and Paradoxes. Nordicom, 2013, ISBN 978-91-86523-72-5

- Antalóczy Tímea: A médiaszocializáció alapjai. In Gabos Erika (Szerk.): A media hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat. Pp. 32-38.
- Kósa Éva, László Miklós: Együtt – egyedül. In Gabos Erika (Szerk.): A media hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat. Pp. 103-119.
- László Miklós: Facebook/közösségi hálók – hatások és ellenhatások. In Gabos Erika (Szerk.): A media hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat.
- Nagy Tibor: Mediációs lehetőségek az iskola világában. Az előadás az Önfelkészítő Iskolák Egyesülete XVII. Országos Konferenciáján hangzott el Budapesten, 2010. november 13-án. Online: www.onfejlesztoiskolak.hu/2010/XVIIkonf/mediacio.ppt

Tantárgyi program

89.

A tantárgy címe:

Nemzetközi kutatások kötelező elemei és lehetséges problémái. Tervezés, megvalósítás, koordináció, disszemináció, evaluáció.

A tantárgy oktatója:

Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI

Rövid tárgyleírás:

Napjainkra a nemzetközi kutatások a tudományos élet szerves részévé váltak.

A nemzetközi kutatások által kidolgozott módszertan a résztvevő partnerek közös megegyezésén alapul. A standardizált mintavétel és vizsgálati szempontok alapján gyűjtött adatok összevethetők, és a társadalmi makrojellemzők ismeretében elemezhetők. A nemzetközi kutatások eredményei és tapasztalatai mind a hazai kutatások témájának és megismerési szempontjainak kidolgozásához, mind az oktatáshoz forrásul szolgálnak.

Ugyanakkor a résztvevő országos sokszínű jellemzői kellően bonyolulttá is tehetik a nemzetközi partnerségen alapuló kutatást.

Jelen kutatószeminárium sikerre vitt nemzetközi projektek példáin keresztül ismerteti meg a hallgatósággal a nemzetközi kutatások jelentőségét és a kutatás során felmerülő problémákat. Végigvezet a kutatási téma azonosításán át a pályázati források és az együttműködő partnerek toborzásán, az eredmények publikálásáig. Az egyes kutatási fázisokat csoportos és interaktív feladatokkal szemléltetjük. A kurzus során a hallgatóság betekintést kap a kutatási lépések során felmerülő problémák természetébe, hátterébe, és azok lehetséges, kipróbált megoldásaiba.

A kurzus főként a posztgraduális képzésben résztvevő hallgatók számára bír gyakorlati jelentőséggel, segítséget nyújt a kutatás lépéseinek megtételében, a módszertani ismeretek elsajátításában és a disszeminációban.

Tematikai vázlat:

1. A nemzetközi kutatások relevanciája a 21. században.
2. Projektmanagement. Kutatásszervezés. Hogyan kezdünk el egy nemzetközi kutatást? Networking, partnerek felderítése, a multidiszciplináris kutatócsoport. Forráskeresés.
3. A kutatási téma megválasztása. Témaválasztási és szelekciós módszerek. A szükségletfelmérés.
4. Az európai és Európán kívüli (kontinensközi) kutatási együttműködések formái és forrásai.
5. A kutatási terv kötelező elemei. Cél, hipotézisek és indikátorok. Definiálás, operacionalizálás, konceptualizálás. Mérés és mintavétel.
6. A kutatás módszere. Az elmélet és a gyakorlat találkozása. Az irodalomfeldolgozás jelentősége.
7. A nemzetközi kutatás zárótanulmányának kötelező elemei. A technikai riport. Ellenőrizhetőség: a problémák publikálása.
8. Hasznosíthatóság és hatásmérés. Visszajelzés, monitorozás, szupervízió és utánkövetés.

9. Az eredmények terjesztése. Disszeminációs módszerek. Elszámolás az eredményekkel.
10. Publikációs helyek és formák. A publikációs stratégia. Tanulmányírás, hivatkozás, idézés.
11. A nemzetközi kutatói team feladatai, felelőssége és kommunikációja. Online kommunikációs és kapcsolattartási módszerek.
12. A kutatás továbbélésének formái. Az evaluáció módszere és jelentősége. Az eredmények továbbfejlesztése.

Irodalom:

Kötelező:

- Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, 2008
- Ligeti György – Héra Gábor: Módszertan – A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris, 2014
- Anselm Strauss – Juliet Corbin: A kvalitatív kutatás alapjai. L'Harmattan Kiadó, 2015
- Horváth Dóra-Mitev Ariel: Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv. Alinea Kiadó, 2015
- Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal 2012
- Wimmer Ágnes, Juhász Péter, Jeney Johanna: Hogyan írjunk...? 101 tanács (szak)dolgozatíróknak, Aliena 2009

Ajánlott:

- Rudas Tamás: Hogyan olvassunk közvélemény-kutatásokat? Új Mandátum 1998
- Rudas Tamás: Közvélemény-kutatás - Értelmezés és kritika, Corvina 2006
- Barna Ildikó, Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez - Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára, Tipotex 2008
- Sajtos László, Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv, Alinea 2007
- Malota Erzsébet: Kultúrák találkozása - Nemzetközi kommunikáció, kultúrsokk, sztereotípiák. Alinea Kiadó, 2013
- Steinar Kvale: Az interjú. József Műhely, 2005
- Irving Seidman: Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer, Műszaki Könyvkiadó 2003
- Vicsek Lilla: Fókuszcsoporthoz. Osiris, 2006
- Síklaki István: Vélemények mélyén – A fókuszcsoporthoz módszer, a kvalitatív közvélemény-kutatás alapszere Kossuth Kiadó, Budapest, 2006
- Jenifer Mason: Kvalitatív kutatás, József Műhely Kiadó 2005
- Kovács Éva - Vidra Zsuzsanna - Virág Tünde: Kint és bent: Lokalizáció és etnicitás a peremvidékeken, Budapest: L'Harmattan 2013
- Feischmidt Margit - Kovács Éva (szerk.): Kvalitatív módszerek az empirikus társadalom- és kultúrakutatásban
- Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány - Módszertani jegyzet. Néprajzi Múzeum Pte-Btk Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, 2007
- Parti Katalin: What works in anti-bullying programs? Evaluative assessment best practices and recommendations. Ars Boni IV. évf. 2016/3. Szám, pp. 6-21

Tantárgyi program

90.

A tantárgy címe:

Az informatikai bűnözés kihívásai. Kiberbiztonság és kibervédelem, rendészet és állampolgári jogok a kibertérben

A tantárgy oktatója:

Dr. Parti Katalin PhD, tudományos főmunkatárs OKRI

Rövid tárgyleírás:

A XXI. század bűnűdözési gyakorlatát, az állam nemzetbiztonsági felelősségét merőben átalakította az informatikai bűnözés. A számítástechnika és az internet fejlődésével megjelenő eszközök egyfelől a perszonalizált jelenlétet teszik lehetővé, másfelől új típusú bűncselekmények elkövetésére, az új típusú bűnűző megjelenésére adnak lehetőséget. Ezek a folyamatok nemcsak új jogszabályok megjelenését indukálják, hanem szükségessé teszik az egyes szervek (nyomozó hatóságok, internet-szoigálatók) összehangolt fellépését is úgy helyi, mint nemzetközi szintén.

A tantárgy keretében vizsgáljuk az informatikai bűnözés fogalmi elemeit, lehetséges csoportosításait, az informatikai bűnözés evolúcióját, jellemző fejlődési fázisait, az informatikai bűncselekmények nyomozása során felvetődő nehézségeket, ellentmondásokat, a technikai fejlődéssel kapcsolatosan előállt új elkövetési formákat, az elkövetői csoportok jellemzőit, valamint az egyén online viktimizálódásban betöltött szerepét, és az ezért vállalt felelősségét. Tanulmányozzuk a devianciáknak az internet és az online közösségek fejlődésében betöltött szerepét és megnyilvánulási formáit.

Megvizsgáljuk, hogyan illeszthető az informatikai bűnözés szabályozásának és nyomozásának magyarországi gyakorlata az európai és a nemzetközi trendbe, létezik-e speciális európai útja az informatikai bűnözés nyomozásának, hogyan illeszkednek egymáshoz az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok kibertérrel kapcsolatos szabályozási elképzelései. Hogyan található meg az egyensúly a személyes adatok és a magánélete védelméhez fűződő érdek, valamint az állam védelmi kötelezettsége, így különösen a nemzetbiztonság védelme és az állampolgárok online adatforgalmáról való adatgyűjtés között. Az informatikai bűnözés elleni egyéni védekezés és szervezeti (állami) védelem keretében tanulmányozzuk, milyen alkotmányos és emberi jogi korlátjai vannak az egyén alapvető jogaiba való beavatkozásnak az állampolgári és nemzetbiztonsági védelem égisze alatt.

A téma vizsgálata interdiszciplináris megközelítést igényel, amelyben a büntetőjog, a büntető eljárásjog, a szociológia, a filozófia és jogbölcselet, valamint a pszichológia szempontjai egyaránt helyet kapnak. Az órákon a vitás pontok esettanulmányokon keresztül tárgyalása lehetőséget ad a moralitás, az igazságosság, és az etikai kérdések tisztázására, ellentmondásos vetületeinek elemzésére is.

Tematikai vázlat:

1. Alapfogalmak és megközelítések: kibertér, kiberdevianciák, kiberbűnözés, kibervédelem, kiberbiztonság. A kibertér kialakulása.
2. Kiberdevianciák és kiberbűncselekmények. A devianciák jelentősége és evolúciója a kibertérben.
3. A kiberbűncselekmények evolúciója. Bűnmegelőzési és kezelési lehetőségek.
4. Devianciák az online közösségekben. Az online közösségek társadalom- és személyiségformáló ereje.
5. A kibertér szabályozása. Önszabályozás és állami szabályozás. Az egyéni szereplők és az állam együttműködése a szabályozásban.
6. Állampolgári jogok a kibertérben és azon túl. Adatvédelem és megfigyelés.
7. Az európai adatmegőrzési irányelv felemelkedése és bukása. Az adatmegőrzés új irányai és a büntetőeljárás céljára történő adatbeszerzés korlátai.
8. Megfigyelés (surveillance) és viszontfigyelés (sousveillance). A nemzetbiztonság és az állampolgárok online kommunikációjának megfigyelése. Snowden és az „új” demokrácia.
9. Rendőri jelenlét a kibertérben. Alternatívák a nyomozó hatóság fellépésére.
10. Nyomozás és nemzetközi együttműködés a kibertérben elkövetett bűncselekmények körében. Európa és az Egyesült Államok együttműködése.
11. Nemzetbiztonság és kibervédelem. Hazai és nemzetközi jogszabályok és gyakorlat.
12. Szervezett bűnözői csoportok az interneten. Az online szervezett bűnözői csoportok felépítése.

Irodalom:**Kötelező irodalom:**

Bárd P. & Borbíró A. (2010). Kontrollálatlan kontrolltársadalom. Kriminológiai Tanulmányok (szerk: Virág György) Vol. 47, Elérhető: http://www.okri.hu/images/stories/KT/KT47_2010/008_kt47_kontrollatlatlankontrolltarsadalom.pdf

Kerezsi, K. (2009). A kontroll technológiája: A technikai fejlődés szerepe a társadalmi kontroll gyakorlásában. In Németh Zs. (szerk.) Írások Tauber István Tiszteletére. MKT-ELTE ÁJK, Budapest, pp. 59-65

Kovács L. & Krasznay Csaba (2010). Digitális Mohács. Egy kibertámadási forgatókönyv Magyarország ellen. Nemzet és Biztonság 2010 Február, pp. 44-56. Elérhető: http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/kovacs_laszlo_krasznay_csaba-digitalis_mohacs_.pdf

Krasznay, Cs. (2013). A rendvédelmi szervek helye a kibervédelemben. Magyar Rendészet, XIII. Évfolyam 2013. Különszám - 2013. Szeptember. Elérhető: http://krasznay.hu/presentation/rendvedelem_krasznay.pdf

Nagy Z.A. (2015). A virtuális világból a valóságba. Pecshor.hu, Elérhető: <http://pecshor.hu/periodika/XV/nagy.pdf>

Nagy Z.A. (2013). A kiber-háború új dimenzió – a veszélyeztetett állambiztonság. Pecshor.hu, Elérhető:
<http://www.pecshor.hu/periodika/XIII/nagyz.pdf>

Nagy Z.A. (2009). Bűncselekmények számítógépes környezetben. Ad Librum. Budapest

Nagy Z.A. (2012). A szervezett bűnözői jelenségek a számítógépes hálózatokon. Belügyi Szemle 2012. 6. szám pp. 108-125.

Parti, K. & Kiss, T. (2016). Az informatikai bűnözés. Borbíró A. (szerk.) Kriminológia. Budapest: Wolters-Kluwer

Szabó, I. (2011). A számítástechnikai adat mint elektronikus bizonyíték. Kriminológiai Tanulmányok 48. (szerk: Virág György) OKRI, Budapest, 2011, pp. 13-28

Szabó, I. (2011). Az informatikai terrorizmus veszélyei Belügyi Szemle, 59. évfolyam, 2011/2. Pp. 5-20

Szabó, I. (2010). Informatikai bűncselekmény, informatikai terrorizmus vagy informatikai hadviselés? In Vig Dávid (szerk.): A globalizáció kihívásai – kriminálpolitikai válaszok. Magyar Kriminológiai Társaság, Budapest, 2010. Pp. 98-110

Ajánlott irodalom:

Castells, M: (2010). A hálózati társadalom kialakulása – Az információ kora, Gazdaság, társadalom és kultúra. I. kötet, Budapest: Gondolat-Infonia

Christou, G. (2016). Cybersecurity in the European Union. Resilience and Adaptability in governance Policy. London: Palgrave and Macmillan

Fuchs, C. (2008). Internet and Society. Internet and Society. Social Theory in the Information Age. New York: Routledge. Routledge Research in Information Technology and Society Series;

Kiss T. & Parti K. (2017). A mém vajon mi? A mémekért való felelősség megállapíthatóságának kérdései és lehetőségei. Infokommunikáció és Jog, 2017/66-65. szám

Kiss, T. (2014). Az áldozattá válás dimenziói az online színtéren. Jogi Tanulmányok, Budapest: ELTE ÁJK, pp. 382-393. Elérhető:
http://epa.oszk.hu/02600/02687/00006/pdf/EPA02687_jogi_tanulmanyok_2014_382-393.pdf

Lyon, D. (2015). The Snowden stakes: Challenges for understanding surveillance today. Surveillance & Society, 13(2): 139-152

Mann, J. (2015). The Internet of Things: Opportunities and Applications across Industries. International Institute for Analytics. SAS White Paper, December 2015

Mann, S., Nolan, J. & Wellmann, B. (2003). Sousveillance: Inventing and using wearable computing devices for data collection in surveillance environments. *Surveillance & Society* 1(3): 331-355

Pease, K. & Tseloni, A. (2014). *Using Modeling to Predict and Prevent Victimization*. Springer e-Books

Richards, N.M. & King, J.H. (2013). Three paradoxes of big data. *Stanford Law Review Online* 66(41)

Rouvroy, A. (2016). „Of Data and Men”. *Fundamental Rights and Freedoms in a World of Big Data*. Bureau of the Consultative Committee of the Convention for the Protection of Individuals with Regard to Automatic Processing of personal Data (ETS 108). T-PD-BUR(2015)09REV, Strasbourg, 11 January 2016

Smith, R.G. (2011). Human rights infringement in the digital age. In K. Jaishankar (ed.) *Cyber Criminology. Exploring Internet Crimes and Criminal Behavior*. New York: CRC Press Taylor & Francis Group. pp. 393-410

Tropina, T. & Callanan, C. (2015). *Self- and Co-regulation in Cybercrime, Cybersecurity and National Security*. Heidelberg: SpringerBriefs in Cybersecurity

Tantárgyi program

91.

A tantárgy címe:

A polgári magyar állam rendvédelmi testületei

A tantárgy oktatója:

Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók ismerjék meg a polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek fejlődéstörténetét 1867-1945. A hallgatók szerezzenek ismereteket a korabeli magyar állam rendvédelmi testületeinek tevékenységéről, a szervezetekről, azok feladatairól, működésük körülményeiről és eredményeiről, a személyi állományról. Szerezzenek tájékozottságot a magyar állam rendvédelmi testületei működéstörténetének tapasztalatairól.

Tematikai vázlat:

Bevezetés a magyar rendvédelem fejlődéstörténetébe, a polgári magyar állam rendvédelmének helye, szerepe a magyar rendvédelem történetében.

A polgári magyar állam rendvédelmi rendszerének kialakulása és elődszervezetei.

Magyarország rendőrségei 1867-1945.

Csendőrségek a Magyar Királyságban 1867-1945.

A magyar állam határőrizeti szervezetei a dualizmus és a két világháború időszakában.

A Magyar Királyi Pénzügyőrség és Vámhivatalok a polgári magyar állam időszakában.

A magyar büntetés-végrehajtás a kiegyezéstől a második világháborúig.

Magyar testőrségek, a képviselőházi őrség és a koronaőrség 1867-1945.

A Magyar Királyi Folyamőrség.

A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek működési tapasztalatai.

Irodalom:

Kötelező:

Csonkaréti Károly — Benczúr László: Haditengerészek és folyamőrök a Dunán 1870-1945. Budapest, 1991, Zrínyi Kiadó. 291 p. HU-ISBN 963 32 7153 3.

Mezey Barna: A magyar polgári börtönügy kezdetei. Budapest, 1995, Századvég kiadó. 230 p. HU-ISBN 963 83 8488 3. /Jogtörténeti Értekezések, 17./ HU-ISSN 1218-3814.

Parádi József et al. (szerk.): A magyar rendvédelem története. 68-135.p. Budapest, 1996², Osiris. Második javított, bővített kiadás. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3.

Parádi József: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. Belügyi Szemle, HU-ISSN 0133-6738. XXX.évf. (1982) 10.sz. 44–51.p.

Parádi József: A dualizmus kori magyar pénzügyőrség és vámhivatalok. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Preasidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. VIII. évf. (1998) 9.sz. 82-85.p.

Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.

Parádi József: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XX. évf. (2011) 23.sz. 124-143.p.

Ajánlott:

Bangha Ernő: A Magyar Királyi Testőrség 1920-1944. Budapest, 1990, Európa Kiadó. 403 p. HU-ISBN 963 07 5215 8.

Parádi József: A dualista Magyarország belügyi szervei. Belügyi Szemle, XXXIV.évf. (1986) 4.sz. 45-50.p. HU-ISSN 0133-6738.

Parádi József: A dualista Magyarország rendvédelmi testületei és az önkormányzatok kapcsolata. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. I. évf. (1991) 1. sz. 30-37.p.

Parádi József: A magyar rendvédelem sajátosságai és fejlődési periódusai a II. világháború előtt és után. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. VI. évf. (1996) 7.sz. 80-89.p.

Parádi József: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. IX. évf. (1999) 10.sz. 98-147.p.

Parádi József: A rendvédelem, a közigazgatás és a véderő kapcsolata a kiegyezéstől a II. világháborúig. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. X. évf. (2000) 12.sz. 79-87.p.

Parádi József: A magyarországi rendvédelem fejlődési tendenciái 1867-1950. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XI. évf. (2005) 13.sz. 84-96.p.

Parádi József: Az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi rendőrségei 1867-1919. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XI. évf. (2005) 13.sz. 97-104.p.

Parádi József: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XI. évf. (2005) 13. sz. 105-113.p.

Parádi József: Rendőrség a magyar határőrizetben. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XV. évf. (2008) 18. sz. 88-97.p.

Parádi József: A magyar rendvédelem fejlesztési reformja a XIX. század második felétől a XX. század közepéig. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XV. évf. (2008) 18.sz. 98-112.p.

Parádi József: Tények és érzelmek egy hajdan volt magyar rendvédelmi testület kapcsán. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XVII.évf. (2009) 20.sz. 93-99.p.

Parádi József: A dualizmus kori magyar rendvédelem. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XVIII.évf. (2010) 21.sz. 66-84.p.

Parádi József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XVIII.évf. (2010) 21.sz. 85-100.p.

Parádi József: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XVIII.évf. (2010) 21.sz.101-116.p.

Parádi József: Kontinuitás és újrakezdés a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XX.évf. (2011) 23.sz. 99-110.p.

Parádi József: Magyar rendvédelem 1867-1914. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 25.sz.80-84.p.

Parádi József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 121-146.p.

Tantárgyi program

92.

A tantárgy címe:

A polgári magyar állam határőrizete

A tantárgy oktatója:

Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók ismerjék meg a polgári magyar állam határőrizetének fejlődéstörténetét 1867-1945. A hallgatók szerezzenek ismereteket a korabeli magyar határőrizeti rendszer lényegéről és alapelveiről, a szervezetekről, azok feladatairól, működésük körülményeiről és eredményeiről, a személyi állományról. Szerezzenek tájékozottságot a magyar határőrizet története polgári korszakának tanulságait illetően.

Tematikai vázlat:

Bevezetés a magyar határőrizet fejlődéstörténetébe, a határőrizet helye, szerepe a magyar rendvédelem történetében.

A polgári magyar állam rendvédelmi rendszerének kialakulása és elődszervezetei.

A Magyar Királyság pénzügyőrsége, vámhivatalai, a humán egészségügyi állomások és a vesztégintézetek határőrizeti feladatai.

A határszéli csendőrség a Magyar Királyi Csendőrség kötelékében, a Magyar Királyság útlevélköteles határszakaszán.

A Magyar Királyi Határrendőrség a polgári magyar állam első független, országos hatáskörű határőrizeti szakmai testülete.

A határforgalom ellenőrzése. A távolsági és a kishatárforgalom, az útlevélügy törvényi szabályozása, a határforgalom.

Magyar határőrizet 1918-1921. A háború és a forradalmak határőrizete. Határőrizet és konszolidáció.

A Magyar Királyi Vámőrség. Határőrizet a trianoni békediktátum árnyékában.

A társ rendvédelmi testületek határőrizeti feladatai. A Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Állami Rendőrség majd Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és a Magyar Királyi Folyamőrség határőrizeti teendői.

A Magyar Királyi Határőrség. Határőrizet a Szövetségközi Ellenőrző Bizottság magyarországi működésének megszűnése nyomán a Bled-i egyezményig.

A honvéd határvadászok és a terület-visszacsatolások.

A polgári magyar állam béke-határőrizetének tapasztalatai.

Irodalom:

Kötelező:

Parádi József et al. (szerk.): A magyar rendvédelem története. 68-135.p. Budapest, 1996², Osiris. Második javított, bővített kiadás. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3.

Parádi József: Pénzügyőrség és vámhivatalok a határőrizetben. Budapest, 2003, Tipico Design. 219 p. HU-ISBN 963 76 2330 2. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 1./

Parádi József: Csendőrség a határőrizetben. Budapest, 2003, Tipico Design. 186 p. HU-ISBN 963 76 2331 0. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 2./

Parádi József: Rendőrség a határőrizetben. Budapest, 2003, Tipico Design. 266 p. HU-ISBN 963 76 2332 9. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 3./

Ajánlott:

Parádi József: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. Belügyi Szemle, HU-ISSN 0133-6738. XXX.évf. (1982) 10. sz. 44–51.p.

Parádi József: A polgári magyar állam első határőrizeti szakszerve, a Magyar Királyi Határrendőrség 1906-1914. Hadtörténelmi Közlemények, HU-ISSN 0017-6540. CI.évf. (1986) 3. sz. 541-570.p.

Gáspár László — Parádi József: A magyar határőrizeti szervek feladatai, a katonai határőrizetre történő áttérés időszakában 1912-1914. ZMKA Akadémiai Közlemények, HU-ISSN 1218-5507. XXX.évf. (1987) 134. sz. 131-151.p.

Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti feladatai 1891-1914. Hadtörténelmi Közlemények, HU-ISSN 0017-6540. CIII.évf. (1988) 1. sz. 56-92.p.

Parádi József: A Magyar Királyi Pénzügyminisztérium határőrizeti feladatai az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi vámhatárain 1867-1914. Hadtörténelmi Közlemények, HU-ISSN 0017-6540. CIV.évf. (1989) 2. sz. 177-196.p.

Gáspár László — Parádi József: A két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete a trianoni békeszerződésig 1919. 08. 07 - 1920. 06. 04. ZMKA Akadémiai Közlemények, HU-ISSN 1218-5507. XXXIII.évf. (1990) 167. sz. 87-100.p.

Parádi József: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. III. évf. (1993) 4. sz. 21-50.p.

Parádi József: Határőrizeti metodika a két világháború közötti Magyar Királyságban. Rendészeti Tanulmányok, HU-ISSN 1216-5018. III.évf. (1994) 2.sz. 84-126.p.

Parádi József: a magyar állam határőrizete a két világháború között. A magyar határőrizeti struktúra változásai a két világháború között. Főiskolai Figyelő Plusz, HU-ISSN 0866-4404. V.évf. (1994) 4.sz. 391-404.p.

Parádi József: A polgári Magyarország határőrizeti szervezetének kialakulása, tevékenységének jellemzői, a két világháború közötti magyar határőrizet változásai. Határőrségi Tudományos Közlemények, HU-ISSN — IV.évf. (1994) 1.sz. 4-23.p.

Parádi József: A magyar állam határőrizete a két világháború között. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. V.évf. (1995) 6.sz. 64-75.p.

Parádi József: A magyar határőrizet 1867-1945. Határőrségi Tanulmányok, HU-ISSN — V.évf. (1997) 1.sz. különszám. 11-35.p.

Parádi József: Határőrizet és kishatárforgalom a dualizmus alatt és a két világháború között. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. X.évf. (2000) 11.sz. 42-53.p.

Parádi József: Nadjor meje ob Muri v zacetku let. [Határőrizet a húszas évek elején a Mura mentén.] Lendvaski Zeki, [Lendvai Füzetek] ISSN 1408-1016. XVII.évf. (2000) 17.sz. 114-131.p.

Parádi József: A magyar határőrizet tere a kiegyezéstől a második világháborúig. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XII.évf. (2007) 15.sz. 125-138.p.

Parádi József: Útlevel és útlevelellenőrző szervezetek a két világháború közötti Magyar Királyságban. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XII.évf. (2007) 15.sz. 160-169.p.

- Parádi József: A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 26.sz. 66-80.p.
- Parádi József: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéli csendőrsége. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 26.sz. 81-104.p.

Tantárgyi program

93.

A tantárgy címe:

A polgári magyar állam közrendvédelme

A tantárgy oktatója:

Dr. Parádi József CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók ismerjék meg a polgári magyar állam közrendvédelmének fejlődéstörténetét 1867-1945. A hallgatók szerezzenek ismereteket a korabeli magyar közrendvédelmi rendszer lényegéről és alapelveiről, a szervezetekről, azok feladatairól, működésük körülményeiről és eredményeiről, a személyi állományról. Szerezzenek tájékozottságot a magyar polgári közrendvédelem korszakának tanulságait illetően.

Tematikai vázlat:

Bevezetés a magyar rendvédelem-történet fejlődéstörténetébe, a közrendvédelem helye, szerepe a magyar rendvédelem történetében.

A polgári magyar állam rendvédelmi rendszerének kialakulása és elődszervezetei.

A polgári magyar állam első központosított, közbiztonsági őrtestületének fejlődéstörténete.

Közrendvédelem a rendezett tanácsú és törvényhatósági jogú városokban.

A légi-, vízi- és közúti szakszolgálati ágak kialakulása.

Karhatalom és közrendvédelem.

A kivételes hatalom és a közrendvédelem.

A nemzetőrség és a közrendvédelem.

A közrendvédelmi személyi állomány felkészítésének keretei, céljai.

A haderő és a közrendvédelem.

A polgári magyar állam közrendvédelmének fejlődéstörténeti tapasztalatai.

Irodalom:

Kötelező:

Parádi József et al. (szerk.): A magyar rendvédelem története. 68-135.p. Budapest, 1996, Osiris. Második javított, bővített kiadás. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3.

Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774. XXI.évf. (2011) 24.sz. 80-90.p.

Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati tevékenységei. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774. XXI.évf. (2011) 24.sz. 91-99.p.

Parádi József: A magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.

Ajánlott:

- Parádi József: A polgári magyar állam első központosított közbiztonsági szerve a Magyar Királyi Csendőrség. *Belügyi Szemle*, HU-ISSN 0133-6738. XXXVII.évf. (1989) 2.sz. 35-40.p.
- Parádi József: A dualizmus közrendvédelmi szerveinek jellemzői és tevékenységük tapasztalatai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. II. évf. (1992) 3.sz. 21-28.p.
- Parádi József: A magyar rendvédelem sajátosságai és fejlődési periódusai a második világháború előtt és után. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. VI. évf. (1996) 7. sz. 80-89.p.
- Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség megalakulása és működése 1881-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. VII. évf. (1997) 8. sz. 78-83.p.
- Parádi József: Le gendarmerie hongroise: naissance et fonctionnement 1881-1914. [A magyar csendőrség szervezete és működése 1881-1914.] *Revue de la gendarmerie nationale*, [A Francia Nemzeti Csendőrség Folyóirata] FR-ISSN 1243-5619. LI.évf. (2002) 205.sz. 109-114.p.
- Parádi József: A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XI. évf. (2005) 14. sz. 91-94.p.
- Parádi József: A csendőrtisztképzés és a fizetési osztályba sorolt állami alkalmazottak szakvizsgarendszere. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XIII. évf. (2007) 16. sz. 100-104.p.
- Parádi József — Olasz György — Zeidler Sándor: A magyar állam rendvédelmi testületeinek katonai rendfokozati rendszere a kiegyezéstől az ezredfordulóig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XV. évf. (2008) 18.sz. 28-63.p.
- Parádi József: Die Verhältnisse des Personalstands bei der Ungarischen Königlichen Gendarmerie. [Humán viszonyok a Magyar Királyi Csendőrségnél.] Berlin, 2008, Fachhochschule für Verwaltung und Rechtspflege Berlin. DE-ISBN 978 394 00 5641 2.
- Parádi József: A csendőrség magyarországi története. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XVI. évf. (2009) 19.sz. 63-87.p.
- Parádi József: Tények és érzelmek egy hajdan volt magyar rendvédelmi testület kapcsán. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XVII. évf. (2009) 20.sz. 93-99.p.
- Parádi József: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti szolgálata. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XIX. évf. (2010) 22.sz. 77-91.p.
- Parádi József: Rendvédelem-karhatalom 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XX.évf. (2011) 23.sz. 111-123.p.
- Parádi József: A XIX-XX. századi magyar rendszerváltások és a csendőrség. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 25.sz.104-113.p.
- Artner Ramona — Parádi József Zeidler Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség légi, vízi, vasúti és közúti szakszolgálati ágai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 30-40.p.

Tantárgyi program

94.

A tantárgy címe:

A rendészeti mérlegelés

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Patyi András PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja a rendészeti tevékenységfajták egyik központi elemére, a rendészeti mérlegelésre vonatkozó ismeretek elmélyítése. A tantárgy felöleli a fogalmi apparátus, a rendészetre vonatkozó jogi szabályozás sajátosságainak bemutatását, a mérlegeléses jogalkalmazás és jogérvényesítés rendészeti aspektusainak és különös jellemzőinek áttekintését. Az oktatás keretében az egyes rendészeti területek speciális mérlegelési vonásainak elemzésére is sor kerül. A tematika tartalmazza a mérlegeléses döntéshozatalhoz kapcsolódó eljárási szerkezetek és jogorvoslati pályák tárgyköreit is.

Tematikai vázlat:

A mérlegelés közigazgatás-tudományi és rendészettudományi fogalma, a mérlegeléses döntéshozatalra felhatalmazást adó jogi szabályozási szerkezetek, a mérlegelés típusai a rendészetben, a mérlegeléses rendészeti döntéshozatalt meghatározó tényezők, rendészeti mérlegelés és felelősségi viszonyok, a rendészeti mérlegelés eljárási jogi szerkezetek, a rendészeti mérlegelés és a jogorvoslati pályák kapcsolata, a rendészeti mérlegelés gyakorlata

Irodalom:

Kiss László: Mérlegelés és méltányosság az államigazgatásban. Magyar Jogász Szövetség, Budapest, 1984.

Kántás Péter: A mérlegelés dilemmái. Belügyi Szemle, 2001. 6. sz. 15-24. p.

Finszter Géza: A rendészet elmélete. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2003.

Tantárgyi program

95.

A tantárgy címe:

GIS és térbeli elemzések rendészettudományi alkalmazásának lehetőségei

A tantárgy oktatója:

Dr. Pődör Andrea PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók megismerik a térinformatika és térbeli statisztikai elemzéseket és azok alkalmazhatóságát a rendészeti gyakorlatban. A hallgatók ismereteket szereznek a térbeli adatok kezeléséről: térbeli adatbázisokról, a térinformatika nemzetközi rendészeti kutatásban alkalmazott gyakorlatáról, a hazai alkalmazási lehetőségekről.

Tematikai vázlat:

1. Adatkezelési és lekérdezési műveletek: A térbeli adatkezelési és lekérdezési műveletek áttekintése és alkalmazásának bemutatása.

2. Alapműveletek: az információk előállításához szükséges alapműveletek megismerése és alkalmazásának bemutatása.

3. Elemzések: áttekintést ad a statisztikai, közelségi, szomszédsági, összefüggés, illetve a hálózat elemzési feladatokról; bemutatja

4. Interpoláció: általános jellemzést, csoportosítást adunk a pontokon végzett interpolációs módszerekre.,

5. 3D elemzés: az ArcGIS „3D Analyst” bővítményének használata, a digitális domborzatmodellezési ismeretek, a digitális domborzatmodellek felépítése, a 3D Analyst alapfunkciói és paraméterezése.

6. Hot spot elemzés elmélete és gyakorlata

6. Térbeli döntések támogatása: Foglalkozunk a térbeli adatokra alapozó döntéstámogatás gyakorlati fogásaival, az érdekeltek bevonásának eszközeivel, az adatbázis építésének megvalósításával, a térbeli elemzések végrehajtásával, a döntések megalapozásához szükséges információk megjelenítésével, a megbízhatóság elemzésével, megmutatjuk a tipikus gyakorlati problémákat.

7. Alkalmazások és szoftverek: a tipikus alkalmazások bemutatásával bizonyítjuk a GIS sokrétű felhasználásának lehetőségét a rendészettudományban

8. A tér szerepe a bűnözés elkövetésében

9. A bűnözéstől való félelem

Irodalom:

Kötelező:

Pődör Andrea: Kartogramok alkalmazásának vizsgálata bűnügyi adatok példáján.

In: Dr Lóki József (szerk.) :Az elmélet és a gyakorlat találkozása a térinformatikában IV.

Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013. pp. 335-340.

(ISBN:978-963-318-334-2)

Pődör Andrea: Térinformatikai alapú bűnözési térképek alkalmazása a helyi bűnmegelőzési stratégia kidolgozásában -

<http://www.otk.hu/cd05/4szek/P%C3%B6d%C3%B6r%20Andrea.htm>

Pődör Andrea: TÉRINFORMATIKAI ALAPÚ BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIA -

http://web.axelero.hu/konyadr/index_elemei/UntitledFrame-4_elemei/m2-

[iromany/bmakepnelkul.doc](#)

PÖDÖR A.(2007) The possible application of GIS in the crime prevention strategies of municipalities (in Hungarian). In: Márkus et al (eds.) Földméréstől a geoinformatikáig: 45 éves a GEO. Székesfehérvár: NymE GEO - Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatika Kar, 2007. pp. 275-286. (ISBN:978-963-9364-83-7).

PÖDÖR A., DOBOS, M.(2014) Official Crime Statistics versus Fear of Crime of the Citizens in a Hungarian Small Town In: Robert Vogler, Adrijana Car, Josef Strobl, Gerald Griesebner (eds.) GI_Forum 2014 – Geospatial Innovation for Society. Herbert Wichmann Verlag im Verlag VDE GmbH, 2014. pp. 272-275. (ISBN:978-3-87907-545-4).

PÖDÖR A. (2015) Usability Study on Different Visualisation Methods of Crime Maps. International Journal of Geoinformatics 11:(4) pp. 15-22.

Ajánlott:

Pődör Andrea: Bűnügyi statisztikai adatok térképi ábrázolása. -

http://www.geo.info.hu/portal2007/images/stories/dokumentumok/20071113_Podor_A.pdf

Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendőrkapitányság kriminálgeográfiai elemzése. PhD értekezés.

Tóth Antal: A bűnözés térbeli aspektusainak szociálgeográfiai vizsgálata Hajdú-Bihar megyében. PhD értekezés.

Sallai J. 2002: A Magyar Köztársaság államhatárának kriminál földrajza. – Kézirat. Sallai J.-

Ritecz Gy. 1998: A Magyar Köztársaság határrendje és határbiztonsága a „Schengeni” elvek EU-ba valóbeépülése, illetve Magyarország Unió csatlakozása tükrében. – Hanns Seidel Alapítvány, kézirat, 20 p.

DORAN D. J. BURGESS M.B. Putting Fear of Crime on the Map: Investigating Perceptions of Crime Using Geographic Information Systems. New York, NY: Springer. ISBN: 978-1-4419-5646-0.

KÓ, J. (2005): Fear from the East to the West: The territorial characteristics of the fear of crime in Hungary. Kriminológiai Tanulmányok 42., OKRI, Budapest, 2005., 41-67. o.

LEDERER, D. & LEITNER, M. (2012), Erfassung der stadtteilspezifischen Kriminalitätsfurcht und Verortung von Kriminalitätsfurchträumen in Linz. In: STROBL, J., BLASCHKE, T. & GRIESEBNER, G. (Eds), Applied Geographic Information Technology 2012. Berlin/Offenbach, Wichmann.

PÁNEK, J., PÁSZTO, V., & MAREK, L. (2016). Mapping emotions: spatial distribution of safety perception in the city of Olomouc. In Lecture Notes in Geoinformation and Cartography: GIS Ostrava 2016 – The Rise of Big Spatial Data (p. in print). Ostrava, Czech Republic: Springer.

SALLAI, J.(2003): Before the EU accession waiting for Schengen in Hungarian Academic and Applied Research in Military Science 2:(No1) pp. 107-138.

SALLAI J. & MÁTYÁS, SZ. (2015): Objective and subjective safety of certain Hungarian cities (in Hungarian) In: Hervainé Szabó Gyöngyvér (eds.) A 21. század eleji államiság kérdőjelei. 408 p. Székesfehérvár: Kodolányi János Főiskola, pp. 335-407. (ISBN:978-615-5075-25-4)

Tantárgyi program

96.

A tantárgy címe:

Elhárító szolgálat funkcionális modellje

A tantárgy oktatója:

Dr. Regényi Kund PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy keretében az elhárító szolgálatok vizsgálata során azonosítjuk alapvető négy funkciójukat (megelőző-korlátozó rezsimok, titkos felderítés, realizálás, értékelő—elemző—tájékoztató munka). Az egyes szolgálatok vonatkozásában rendelkezésre álló jogi szabályozás és szervezeti felépítés (organigrammok, ügyrendek) alapján megvizsgáljuk a négy alapvető funkció súlyát, relációját, egymáshoz való viszonyát. A vizsgálathoz a hallgatók érdeklődésének megfelelően az alábbi szolgálatok közül választunk:

- 2. vkf. osztály
- BM III. fcsfség
- BSIS / MI5
- BfV
- FBI
- NBH/AH
- IH
- TEK
- NVSZ
- TIBEK

A vizsgálatok végeztével azonosítjuk a funkciók változásának trendjét, a szolgálatok differenciálódásának, osztódásának és (re-) integrációjának egymásutániságát, a jövőbeli fejlődés lehetséges opcióit.

Irodalom:

Lowenthal, Mark M.: Hírszerzés.

Budapest, Antall József Tudásközpont, 2017

ISBN 9786155559211

Rolington, Alfred: Hírszerzés a 21. században.

Budapest, Antall József Tudásközpont, 2015

ISBN 9789638748638

Weiner, Tim: Legacy of Ashes. The History of the CIA.

Anchor Books / Random House, 2008

ISBN 9780307389008

Weiner, Tim: Enemies. A History of the FBI.

Random House, 2013

ISBN 9780812979237

- Andrew, Christopher – Mitrokhin, Vasily: The Sword and Shield
Basic Books / Perseus Books, 1999
ISBN 0465003125
- Corera, Gordon: The Art of Betrayal. The Secret History of MI6.
Pegasus Books, 2013.
ISBN 9781605983981
- Andrew, Christopher: Defend the Realm. The Authorized History of MI5.
Knopf, 2009.
ISBN 9780307263636
- Dulles, Allen W.: The Craft of Intelligence.
Lions Press, 2006.
ISBN 9781592282975
- Pilch Jenő: A hírszerzés és kémkedés története I-III.
Budapest, Franklin Társulat, 1936
Budapest, Kassák, 1998 (reprint)
- Gosseler, Constantin – Wala, Michael: Keine neue Gestapo. Das Bundesamt für
Verfassungschutz und die NS-Vergangenheit.
Rowolth, 2015.
ISBN 9783498024383
- Haraszi György (Szerk.): Vallomások a holtak házából. Ujszászy István vezérőrnagynak, a 2.
vkf. osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott
feljegyzései.
Budapest, Corvina, 2007.
ISBN 9789631353365
- Tabajdi Gábor – Ungvári Krisztián: Elhallgatott múlt – A pártállam és a belügy – A politikai
rendőrség működése Magyarországon 1956 – 1990.
Budapest, Corvina, 2008
ISBN 9789631357172
- Kovács Zoltán András – Dobák Imre: Korszakváltások a magyar nemzetbiztonsági
intézményrendszerben 1990 – 2016.
In: Finszter Géza – Sabjanics István (Szerk.): Biztonsági kihívások a 21. században.
Budapest, Dialóg Campus, 2017., pp. 175 – 218.
- Boda József - Parádi József - Regényi Kund Miklós (szerk.):
1872 Felderítő-szolgálati utasítás. Anleitung zum Kundschaftsdienste.
Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-
történeti Tudományos Társaság, 2014
HU-ISBN 978 963 89 8284 1.
- Regényi Kund – Dobák Imre: Hírszerzési és Kémelhárítási szabályzat a két világháború
között. In: Nemzetbiztonsági Szemle, MMXV, III/I, különnyomat, pp. 1-53
http://epa.oszk.hu/02500/02538/00008/pdf/EPA02538_nemzetbiztonsagi_szemle_2015_01_146-197.pdf
- Urbán Attila: Kádár politikai rendőrsége.
A BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség felépítése és működése.
In: Rubicon, XIII/ 120-121 (2002, 6-7) pp. 58 – 65
- Az egyes szolgálatok honlapjai
A szolgálati működését szabályozó ágazati jogszabályok

Tantárgyi program

97.

A tantárgy címe:

Titkosszolgálatok történeti modelljei

A tantárgy oktatója:

Dr. Regényi Kund PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás: A titkosszolgálatok változásának, fejlődéstörténetének alapján azonosítunk néhány meghatározó jellegzetes vonást, úgymint:

- konspiráció, legendaalkalmazás a mindennapokban;
- kitüntetett szerep, különleges jogosítványok;
- hatósági jogkör / különleges hadviselés;
- rendőri/katonai, illetve polgári jelleg;
- létszám és hivatali struktúra;
- államilag szankcionált erőszak vs. elemzés/tájékoztatás;
- önálló testület megléte;
- jogi szabályozás megléte;
- parlamenti ellenőrzés megléte;
- integrált ÉET szervezet

Fenti sajátosságok létének és jellegzetességeinek vizsgálatával felállításra kerül a szolgálatok történeti fejlődésének három szakasza (nevezzük őket „archaikusnak”, „klasszikusnak” és „modernnek”), azonosítjuk az egyes szakaszokra leginkább jellemző sajátosságokat, azok továbbélését és súlyponteltolódását, elvégezzük egyes kiválasztott szolgálatok besorolását a fenti szakaszoknak megfelelően.

Irodalom:

Lowenthal, Mark M.: Hírszerzés.

Budapest, Antall József Tudásközpont, 2017

ISBN 9786155559211

Rolington, Alfred: Hírszerzés a 21. században.

Budapest, Antall József Tudásközpont, 2015

ISBN 9789638748638

Weiner, Tim: Legacy of Ashes. The History of the CIA.

Anchor Books / Random House, 2008

ISBN 9780307389008

Weiner, Tim: Enemies. A History of the FBI.

Random House, 2013

ISBN 9780812979237

- Andrew, Christopher – Mitrokhin, Vasily: The Sword and Shield
Basic Books / Perseus Books, 1999
ISBN 0465003125
- Corera, Gordon: The Art of Betrayal. The Secret History of MI6.
Pegasus Books, 2013.
ISBN 9781605983981
- Andrew, Christopher: Defend the Realm. The Authorized History of MI5.
Knopf, 2009.
ISBN 9780307263636
- Dulles, Allen W.: The Craft of Intelligence.
Lions Press, 2006.
ISBN 9781592282975
- Pilch Jenő: A hírszerzés és kémkedés története I-III.
Budapest, Franklin Társulat, 1936
Budapest, Kassák, 1998 (reprint)
- Gosseler, Constantin – Wala, Michael: Keine neue Gestapo. Das Bundesamt für
Verfassungsschutz und die NS-Vergangenheit.
Rowolth, 2015.
ISBN 9783498024383
- Haraszi György (Szerk.): Vallomások a holtak házából. Ujszászy István vezérőrnagynak, a 2.
vkf. osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott
feljegyzései.
Budapest, Corvina, 2007.
ISBN 9789631353365
- Tabajdi Gábor – Ungvári Krisztián: Elhallgatott múlt – A pártállam és a belügy – A politikai
rendőrség működése Magyarországon 1956 – 1990.
Budapest, Corvina, 2008
ISBN 9789631357172
- Kovács Zoltán András – Dobák Imre: Korszakváltások a magyar nemzetbiztonsági
intézményrendszerben 1990 – 2016.
In: Finszter Géza – Sabjanics István (Szerk.): Biztonsági kihívások a 21. században.
Budapest, Dialóg Campus, 2017., pp. 175 – 218.
- Boda József - Parádi József - Regényi Kund Miklós (szerk.):
1872 Felderítő-szolgálati utasítás. Anleitung zum Kundschaftsdienste.
Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-
történeti Tudományos Társaság, 2014
HU-ISBN 978 963 89 8284 1.
- Regényi Kund – Dobák Imre: Hírszerzési és Kémelhárítási szabályzat a két világháború
között. In: Nemzetbiztonsági Szemle, MMXV, III/I, különnyomat, pp. 1-53
http://epa.oszk.hu/02500/02538/00008/pdf/EPA02538_nemzetbiztonsagi_szemle_2015_01_146-197.pdf
- Urbán Attila: Kádár politikai rendőrsége.
A BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség felépítése és működése.
In: Rubicon, XIII/ 120-121 (2002, 6-7) pp. 58 – 65

Az egyes szolgálatok honlapjai

A szolgálati működését szabályozó ágazati jogszabályok

Tantárgyi program

98.

A tantárgy címe:

A 21. század új típusú biztonsági kihívásai

A tantárgy oktatója:

Dr. Remek Éva PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók általános ismereteket kapjanak a 21. század új típusú, globális biztonsági kihívásainak fogalmi háttéréről és legfontosabb területeiről (az államkudarcok, a nemzetközi terrorizmus, az etnikai konfliktusok, a tömeges migráció, környezetszennyezés, járványok, demográfiai robbanás, a szervezett bűnözés stb.) A tantárgy elsajátítása lehetővé teszi, hogy a hallgatók tanulmányaik, illetve pályájuk során alkalmazni tudják a globális biztonsági kihívásokkal kapcsolatos fogalmakat, ismereteket. Továbbá képessé válnak áttekinteni és elemezni a kockázati tényezők teljes skáláját, tekintetbe véve földrajzi eloszlásukat is.

Tematikai vázlat:

- Bevezetés: a hidegháború vége, új típusú kihívások – fogalmak, elméletek
 - A posztbipoláris nemzetközi rendszer – geopolitikai szempontok
 - Új típusú kihívások a gazdasági biztonság területén
 - Környezetvédelem – környezeti rezsimek
 - Energiabiztonság – energiapolitika
 - Nemzetközi migráció, demográfiai folyamatok – jólét/jól-lét
 - Globális és hazai eü-i kihívások és egészségpolitikai törekvések a 21. század elején
 - A nemzetközi terrorizmus trendjei
 - Nemzetközi válságok – a bukott és gyenge államok probléma
 - Fegyveres konfliktusok (Conflict Barometer)
 - Prolifерáció
 - Kiberbiztonság
 - Humánbiztonság – esettanulmányok (Kanada, Japán)
- (A tematikai vázlatban megadott kérdések arányai a feldolgozás során a doktorandusz kutatási témájához igazíthatóak.)

Irodalom:

Kötelező:

- Szigeti Cecília: Az ökológiai lábnyom határai, Typotex, Budapest, 2016
- Rodrik, Dani: A globalizáció paradoxona, Corvina, Budapest, 2014.
- Grünhut Zoltán-Vörös Zoltán (szerk.): Az átalakuló világrend küszöbén, IDResearch Kft./Publikon Kiadó, 2013, (kijelölt tanulmányok)
- Alapvető tények az ENSZ-ről, MENSZT, Budapest, 2013.
- Drábik János: Az emberközpontú világrend, Gold Book, Debrecen, 2007.
- Gaddis, John Lewis: Most már tudjuk. A hidegháború történetének újraértékelése. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2001.
- Gazdag Ferenc (szerk.): Biztonsági tanulmányok – Biztonságpolitika. ZMNE, Budapest, 2011.
- Globalizáció és társadalom (tanulmányok): <http://mek.oszk.hu/14200/14266/14266.pdf>
- Marsai Viktor: Az államkudarc jelensége a nemzetközi rendszerben. In.: Adsumus VIII. Tanulmányok a X. Eötvös Konferencia előadásaiából. Eötvös Collegium, Budapest, 2010, 115-131.
- Mészáros Rezső és munkaközössége: A globális gazdaság földrajzi dimenziói, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.
- Remek Éva: Biztonságunk a globalizáció árnyékában, Európai Tükör 2009:(3) pp. 81- 91. (2009)
- Wallerstein, Immanuel: Bevezetés a világrendszer-elméletbe, L'Harmattan, Budapest, 2010.,

Az egyes órákhoz kiadott tematikus, aktualizált olvasmányok (friss, legfeljebb fél éves elemzések).

Ajánlott:

- Bernek Ágnes (szerk.): A globális világ politikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.
- GLOBALIZÁCIÓ, MÉDIA, POLITIKA Szerk.: Bayer József és Bajomi-Lázár Péter (MTA Politikai Tudományok Intézete, Budapest, 2005)
- SVKK Nézőpontok
- SVKK Elemzések
- Nemzet és Biztonság
- Külügyi Szemle
- Biztonságpolitika.hu <http://www.biztonsagpolitika.hu>

Tantárgyi program

99.

A tantárgy címe:

Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája

A tantárgy oktatója:

Dr. Remek Éva PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az Európai Unió külkapcsolati és külpolitikai rendszerének intézményi és politikai működését, s az ezek alapjául szolgáló nemzetközi szerződéseket az uniós kül- és biztonságpolitika cél- és eszközzrendszerét, a külpolitikai döntéshozatal menetét, továbbá az egyes tagállamok szerepét. Szerezzenek átfogó ismereteket az EU biztonság- és védelempolitikai dimenziójának kialakulásáról, az EU képességek és eljárások kibontakozásáról, az EU növekvő szerepéről a nemzetközi válságkezelésben. Összességében lássák és értsék az uniós válságkezelés gyakorlati megvalósítását, a missziók működését, közvetett és közvetlen jelentőségét. Ismerjék a tantárgy keretében a témához kapcsolódó magyar (külkapcsolati, kül-, biztonság- és védelempolitikai) vonatkozásokat a kezdetektől a napjainkat jellemző eseményekig.

Tematikai vázlat:

1. Az európai integráció történetének áttekintése (a korábbi ismeretek alapján). Tájékoztató jellegű felmérés (írásban). A tantárgy teljesítése követelményeinek ismertetése.
2. Az EU nemzetközi szerepének elméleti kérdései – külkapcsolatai és külpolitikája
3. Az európai integráció kezdetei kül- és biztonságpolitikai szempontból – a Római Szerződések után
4. Európai Politikai Együtműködés
6. A Nyugat-európai Unió és a KKBP
7. Maastrichtól Amszterdamig
8. St. Malo-tól Helsinkig: az ESDP születése – a nizzai csúcs, képességfejlesztés
9. Az EU Biztonsági Stratégiája (2003), Berlin plusz-megállapodás (2003)
10. A KBVP döntéshozatali eljárása
11. A Lisszaboni Szerződés - változások
12. Az EU válságkezelési struktúrája
13. Együtműködés a nemzetközi szervezetekkel
14. Műveletek, műveletek finanszírozása - harccsoportok
15. Az EU és a nemzetközi szervezetek: válaszok az új típusú kihívásokra – aktualitások; összegzés – értékelés

Irodalom:

Kötelező:

- A Lisszaboni Szerződés: http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/66ECAE98-E47C-4423-9108-F60DD0D79F08/0/071212EUSZ_EUMSZ_konszolidalt_szoveg.pdf 18, 21-46. cikk, <http://www.euractiv.com/en/future-eu/treaty-lisbon/article-163412>
- Dobák Imre (szerk.): Az EU Biztonsági Stratégiája és felderítő rendszere. 1.3. alfejezet. Nemzetbiztonság általános elmélete, Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó Zrt., Budapest 2014.
- Gazdag Ferenc: Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája, egyetemi jegyzet, Budapest, 2008.
- Gazdag Ferenc: Biztonsági tanulmányok – Biztonságpolitika, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2011.
- Gazdag Ferenc: Magyar kül-, biztonság- és védelempolitikai dokumentumok, Budapest, Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó Zrt., 2013.
- Horváth Zoltán: Kézikönyv az EU-ról, HVG-Orac Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011, 8. bőv., 684 oldal, (I. rész 2.5, 4.2.2, III. rész 25. fejezet)
- http://www.eeas.europa.eu/cfsp/index_hu.htm Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája (KKBP). Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének éves jelentése az Európai Parlamentnek a KKBP fő szempontjairól és alapvető választásairól – 2013 Letöltés: 2016. július 1.
- Remek Éva. Az EU kül- és biztonságpolitikája a Lisszaboni Szerződés után (1.) 44-54. o. In.: Szakmai Szemle (Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat Kiadványa), 2012/1. szám http://knbsz.gov.hu/hu/letoltes/szsz/2012_1_szam.pdf
- Remek Éva: Az EU kül-, biztonság- és védelempolitikája – a Lisszaboni Szerződés után KJF távoktatási kiadvány, 2014. szeptember.

Ajánlott:

- Babos László: A 2008-as grúz-orosz háború rövid története 1. rész / Haditechnika: a Honvédelmi Minisztérium műszaki-tudományos és ismeretterjesztő folyóirata, 2011. szeptember-október XLV. évfolyam.
- Boldizsár Gábor: A békeműveletekben való részvétel hatása a Magyar Honvédségre, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, 2009.
- ESDP newsletter: European security and defence policy (2006), Bruxelles: Council of the European Union, 2006.
- Fischer Ferenc: A megosztott világ: A Kelet-Nyugat, Észak-Dél nemzetközi kapcsolatok fő vonásai: 1941-1991. 4. jav. DIALÓG Campus Kiadó, Budapest, 2001.
- Frank Evers: Mission Information Package, South Caucasus, Centre for OSCE Research Institute for Peace Research, and Security Policy at the University of Hamburg (IFSH) 2003.
- Gazdag Ferenc: Miként és miből lesz európai védelem? Nemzet és biztonság: Biztonságpolitikai Szemle, 2008, I. évfolyam 2. szám 2008. február.
- Horváth Gábor: Az Európai Unió katonai válságkezelő tevékenységének fejlődése, Honvédségi szemle, 62. évfolyam 2. sz. 2008. szeptember.
- Kobolka István (szerk.): Nemzetbiztonsági alapismeretek, Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. (Nemzetbiztonsági együttműködés az Európai Unióban (p.352-358) Nemzetközi nemzetbiztonsági együttműködés a válságkezelésben (p.358-364))
- Remek Éva: Az Európai Unió civil válságkezelési képessége, Európai Tükör 6. szám: pp. 87-97. (2007)
- Remek Éva: Biztonságunk a globalizáció árnyékában, Európai Tükör 2009:(3) pp. 81- 91. (2009)

- Tálas Péter: A válságkezelő missziókban való részvétel biztonságpolitikai vetületei, Felderítőszemle, XI. évfolyam 4. szám 2013. november.

Tantárgyi program

100.

A tantárgy címe:

Schengen Aquis Rendszer elmélete és gyakorlata

A tantárgy oktatója:

Dr. Ritecz György PhD, egyetemi docens

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A hallgató megismeri a Schengen Aquis Rendszerét annak kialakulását és működést. A Frontex létrejöttének előzményeit, a Schengen Aquis Rendszerében elfoglalt helyét, gyakorlati tevékenységét, a tovább fejlődésének lehetőségeit. A magyar Rendőrség és a Frontex kapcsolódási pontjait együttműködésük lehetőségeit.

Tematikai vázlat:

1. A Schengen Aquis Rendszer (Schengen Aquis System – SAS) alapjai.

Az Európai Unió és a Schengen Aquis létrejöttének történelmi és jogszabályi háttere. Az Integrált Border Menedzsment létrejötte, főbb elemei.

A Schengen Aquis Rendszer alrendszerének helye, szerepe a rendszerben, az egyes alrendszerek működésének szabályozása és gyakorlata.

2. Az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési

Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (FRONTEX) és a SAS viszonya.

A Budapest Csoport, az OISIN program és az egységes európai határőrség gondolata, a SCIFA+ kialakulása és működése, az IBM megszületése. Kísérleti projektek és központok a határbiztonság növeléséért.

FRONTEX létrehozásának célja, feladata, szervezete, helye, szerepe a SAS-ban. A Frontex feladatának és tevékenységének változásai, jövőbeni lehetőségek.

3. A Schengen Aquis Rendszer magyarországi elemei.

Hazánk EU és Schengen csatlakozásra való felkészülésének részeként hogyan alakultak ki a SAS alrendszerei, elemei. A teljes jogú schengeni csatlakozás és a Rendőrség - Határőrség integrációjának hatásai a magyarországi SAS alrendszerekre. SAS alrendszereinek működése napjainkban.

Az EU források felhasználása a magyar SAS rendszerben.

Kötelező irodalom:

Magyarországot érintő Nemzetközi migráció Szerk.: Dr. Rédei Mária - MK Katonai Biztonsági Hivatal, Budapest, 2006. 195 oldal, ISBN 963 06 0444 2

Ritecz György - Sallai János: A Migráció trendjei, okai és kezelésének lehetősége – Hanns Seidel Alapítvány, Budaörs, 2015. – ISBN: 978-963-88484-4-4

Ritecz György: Piros vonal helyett ... 115-130. old. A modernkori magyar határrendészet százöt év MRTT Határrendészeti tagozat 2013. ISBN 978-963-08-6212-7 szerk.: Gaál Gyula és Hautzinger Zoltán

Verhóczy János: A schengeni integrált határbiztonsági rendszer – 333-357. old. – In: Hautzinger Zoltán - Verhóczy János által szerkesztett: Sodorvonalban című mű egyik szerzője – Budapest, 2012, Magyar Rendészeti Tudományos Társaság Határrendészeti Tagozat ISBN: 978-963-08-3271-1

Ritecz György: IBM vagy nem IBM? Avagy gondolatok egy prédikátor nyomán - 55–75. old. In: Magyar Rendészet 2014/3. Szerk: Dr Németh Zsolt

Ajánlott irodalom:

Varga – Verhóczy: Határrendészet, Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013.

Ritecz György: Az illegális migráció és az EU csatlakozás hatása a magyar határőrizetre – Határőrségi Tanulmányok 2003/1. különszám. 127 oldal

Kiss Lajos: A Frontex oktatási és képzési tevékenységének várható hatása a nemzeti határrendészeti oktatásra képzésre – 119-136. old – In: Hautzinger Zoltán-Verhóczy János által szerkesztett: Sodorvonalban című mű egyik szerzője – Budapest, 2012, Magyar Rendészeti Tudományos Társaság Határrendészeti Tagozat ISBN: 978-963-08-3271-1

Tantárgyi program

101.

A tantárgy címe:

Határbiztonsági kockázatelemzés

A tantárgy oktatója:

Dr. Ritecz György PhD, egyetemi docens

Dr. Csaba Zágony PhD

Rövid tárgyleírás:

A doktorandusz megismeri a kockázatelemzés alapjait ezen belül a határrendészeti, határbiztonsági felhasználási lehetőségeket. A kockázatelemzés fázisainak elméleti elsajátításán túl a doktorandusz megismeri a forrásokat és lehetséges módokat a gyakorlatban egy konkrét kockázat elemzés lebonyolításán keresztül.

Tematikai vázlat:

1. A kockázatelemzés alapjai.

A veszély, a kockázat és annak kezelési lehetőségeinek elhatárolása.

A kockázatelemzés fázisai, körfolyamata. A kockázatelemzés stratégiai, taktikai és operatív szinterei. A profil és projekt elemzés azonosságai és eltérései.

2. A határbiztonsági kockázatelemzés forrásai.

Az adatgyűjtés külső és belső forrásai. Rendvédelmi és szakhatósági adatbázisai, hazai és nemzetközi adatcsere „kötelező”, illetve bi- és multilaterális vetületei. Az információ áramlás formái, tapasztalatai.

3. A határbiztonsági kockázatelemzés alkalmazásának lehetőségei.

A határbiztonságban érintett rendvédelmi szervek, szakhatóságok és nemzetközi szervezetek elemzési és határforgalmi adatainak felhasználása (pl. a magyar rendőrség határhelyzetképei, a NAV határforgalmi és vámkezelési adatainak, vagy az UNHCR, az Eurostat és a Frontex adatainak feldolgozhatósága.) Egy konkrét elemzés elvégzése, a kockázatelemzés tudományos művekben való felhasználási lehetőségeinek elsajátítása. A megismert kockázati tényezők és azok értékelése alapján kockázati profil készítése.

Kötelező irodalom:

Sárközi Botond: Nemzeti és nemzetközi migrációs elemzés-értékelés alapjai - Főiskolai jegyzet RTF 2010. 48 oldal

Ritecz György: A migráció trendje hosszabb távon – tanulmány 223-248. old. - Hautzinger Zoltán-Verhóczy János által szerkesztett: Sodorvonalban című mű egyik szerzője – Budapest, 2012, Magyar Rendészeti Tudományos Társaság Határrendészeti Tagozat ISBN: 978-963-08-3271-1

Ritecz György: Gondolatok a migrációs kihívások kapcsán - 55-72. old In: Szakmai Szemle – A Katonai Biztonsági Szolgálat Kiadványa 2013. 3.szám – Szerk.: Dr Kobolka István

Ritecz György: Ami a számok mögött van, avagy amiről nem beszélünk – 23-43. old. In: Szerk.: Székely Jánosné – Határrendészeti Tanulmányok 2014/1. szám. 20 oldal

Teke András: A folyamat- és rendszerszemlélet érvényesülése a határbiztonságban – 81-97. old. In: A modernkori magyar határrendészet száztiz éve MRTT Határrendészeti tagozat 2013. ISBN 978-963-08-6212-7 szerk.: Gaál Gyula és Hautzinger Zoltán

Csaba Zágon: Határellenőrzés kockázati értékelése: Határátkelőhelyek kockázati profilja. In. Magyar Rendészet 2012:(1) pp. 69-77. ISSN: 1586-2895

Ajánlott irodalom:

Sallai János – Ritecz György: A Magyar Köztársaság államhatárának bűnügyi földrajza 2000-2002-ben – EU-Tanulmányok IV. 763-799. old. Nemzeti Fejlesztési hivatal, 2004. Budapest ISBN 963 216 404 0

Ritecz György: Migrációs kihívások az adatok tükrében – 251-266. old. - In.: Szerk.: Gaál Gyula -Hautzinger Zoltán: Pécsi Határőr Tudományos Közlemények IX. 2008. Pécs. HU ISSN 1589-1674

Ritecz György: A migráció kockázatai - 255-264. old. In: Szerk.: Gaál Gyula - Hautzinger Zoltán: Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. 2013. Pécs. HU ISSN 1589-1674

Erdei Gábor: A bűnügyi statisztika valóságtartalma 119-125. old. In.: Hadtudományi Szemle 2013./3.szám

Tantárgyi program

102.

A tantárgy címe:

A re-educáció kriminálpedagógiai alapjai

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy leírása: a hallgatók ismerjék meg a kriminálpedagógiai korrekciós nevelés törekvéseit, kapjanak átfogó képet a re-educáció elméleti lehetőségéről és gyakorlati megoldásairól. Ismerkedjenek meg Ruzsonyi kriminálpedagógiai személyiségértelmezési rendszerével, valamint találják meg a kapcsolódási pontokat a büntetés általános célrendszere és a pedagógiai célzatú magatartás- és tevékenységformálás között. Az elsajátított ismereteket legyenek képesek önállóan alkalmazni a munkájuk során.

Tematikai vázlat:

Fogalomértelmezés;

A kriminálpedagógia kialakulása, története;

Büntetés és kriminálpedagógia;

Eltérő személyiségértelmezési típusok és a kriminálpedagógia kapcsolódási pontjai;

Kriminálpedagógiai személyiségértelmezés és személyiségformálási elképzelések;

A személyiség értelmezése / Szükségletcsoportok alkotása;

A legfontosabb szükségletek / egyediség – és csoportjellemzők;

Ösztönző-reguláló személyiségalkotók;

Szervező-végrehajtó személyiségalkotók;

Kognitív-szociális kompetencia / életismeretek és konfliktuskezelés;

Zártintézeti re-educációs törekvések nemzetközi összehasonlítása; generális trendek meghatározása;

A zártintézeti re-educáció új típusának kriminálpedagógiai elméleti rendszere.

Irodalom:

Kötelező:

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága R/89. sz. ajánlása a tagállamoknak a börtönművelődésről. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1990/4.

Bábosik István-Mezei Barna: Neveléstan. Telosz kiadó. Budapest, 1994. 17-24.o.

Beccaria: A bűnökről és a büntetésekről. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. Budapest, 1989. 95-96.o

Crawley, Elaine M. (2004): Emotion and performance: Prison officers and the presentation of self in prisons. Punishment & Society, Vol. 6, No. 4, 411-427 (2004) Sage.

Duguid, Stephen: Can Prisons Work? The Prisoner as Object and Subject in Modern Corrections. University of Toronto Press, 2000, 298 pp.

- Lőrincz József: Nemzetközi tendenciák a fiatalok büntetés-végrehajtásában. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1992/1.
- Földvári József: A büntetés tana. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1970. 24-30, 34-59.o.
- Goffman, Ervin: Asylums. Penguin, London, 1974.
- Gonsa: A börtönbüntetés megszervezése, az elítéltek kezelése és felkészítése a szabadulásra. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1993/1.
- Huszár László: A hosszútávú elítéltek börtön-adaptációja. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1997/2.
- Lukács Tibor: Szervezett dilemmánk a börtön. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1987. 44. oldal, Nevelés és kényszer.
- Módos Tamás: Az elfelejtett tudomány. (A kriminálpedagógia időszerűségéről). Börtönügyi Szemle 2000/2. 47.o.
- Módos Tamás: Büntetés-végrehajtási nevelés. Rejtjel Kiadó, Budapest, 1998. 7-12.o.
- National Audit Office (2010) Managing offenders on short custodial sentences. London: The Stationary Office.
- Anderson (2011) The Social Care Needs of Short-Sentence Prisoners, available at: <http://www.revolving-doors.org.uk/documents/the-social-care-needs-of-short-sentence-prisoners/>
- Rentzmann: Normalizáció, nyitottság, felelősség Kelet-Európában. Az elítéltek rehabilitáció-jának szervezeti és jogi feltételei – Nemzetközi konferencia vitaanyaga. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1995/1.
- Ruzsonyi Péter: Régi és új forma. Érvek és ellenérvek a csizmatáborokról. Börtönügyi Szemle 2000/3. 6. o.
- Ruzsonyi Péter: A büntetés-végrehajtási korrekciós nevelés új irányzatai. Nevelési tansegédlet. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 2003/2.

Ajánlott:

- Bagdi Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Tankönyvkiadó. Budapest, 1977.
- Bábosik István: Bevezetés a pedagógiába. Főiskolai jegyzet. Budapest, 1989. 2-5.o
- Csetnek László: Értékközvetítők. (A börtönbeli nevelés esélyei Európában) Börtönügyi Szemle 1999/3.
- Goleman, Daniel: Érzelmi intelligencia. Háttér kiadó. Budapest, 1997. Második rész 57-109. old.
- Fiáth Titanilla: A csöves meg a fullos zárka. Térhasználat a Budapesti Fegyház és Börtönben. Börtönügyi Szemle 2008.2. szám. 73-78. oldal.
- Garami Lajos: A szociális munka helye és szerepe a büntetés-végrehajtásban. Börtönügyi Szemle 1991/1.
- Gordon W. Allport: A személyiség alakulása. Kairosz, 1998. 2. fejezet: Személyiség, karakter, vérmérséklet. 33-47.o.
- Jacobson, J. Phillips, C. & Edgar, K. (2011) 'Double trouble'? Black, Asian and minority ethnic offenders' experiences of resettlement. London: Clinks and Prison Reform Trust
- NHS (2009) IAPT: Offenders Positive Practice Guide, available at: <http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/index.htm> (p.4)
- Lévai Miklós: Társadalmi-politikai változások és a bűnözés; állami és társadalmi reakció a növekvő bűnözésre. Rendészeti Szemle 1994/7.
- Lőrincz-Nagy: Börtönügy Magyarországon. I.M.Bv.Op. Sajtóiroda. Budapest, 1997. 33-48.o.
- Lyon, A. D. & Cunningham, M. D. (2006) Reason not the need: Does the lack of compelling state interest in maintaining a separate deathrow make it unlawful? American Journal of Criminal Law, 33, 1-30.

- Martinson, Robert: "What Works?: Questions and Answers About Prison Reform." The Public Interest 1974/35; 22-54 p.
- Módos Tamás: Kérdőjelek. /Nevelés, átnevelés, netán valami más?/ Büntetés-végrehajtási Szemle 1996/4.
- Módos Tamás: A személyi állomány beállítódása a büntetés-végrehajtás rehabilitációs, nevelési feladataival kapcsolatban. Börtönügyi Szemle 2003/3.
- Ruzsonyi Péter: Kognitív tréning a büntetés-végrehajtásban. Gyermekvédelem – nevelő-közös-ségek 1997/2. FICE kiadványok.
- Sarr, Richard W. (1992): Introduction to Corrections. Wm. C. Brown - Publishers, Eastern Kentucky University.
- Schneider: Jóvátétel büntetés helyett, békéltetés a tettes, az áldozat és a társadalom között. Kriminológiai és kriminálstatisztikai kiadványok. IKVA Kiadó. Budapest, 1993.
- Volentics Anna: Antiszociális fejlődésirányú fiatalok oktatásának kérdései. Kriminológiai Közlemények, Budapest, 1991/40-41.

Tantárgyi program

103.

A tantárgy címe:

A korrekciós kriminálpedagógia nemzetközi törekvései

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

Földünk országaiban szinte kivétel nélkül emelkedik a bűnelkövetés, valamint általános tendenciának tekinthető az erőszakos jellegű cselekmények részarányának és abszolút értékben kifejezett számának növekedése. A börtönök túlszűfoltak, a büntetési időtartamok egyre hosszabbak. A világon ma több mint 10 millió ember tölti egyszerre a szabadságvesztés büntetését. A különböző kulturális, gazdasági és politikai berendezkedésű országok büntetőpolitikai reakciói eltérnek, azonban a fogvatartottak kezelésében (zártintézeti nevelés, kriminálpedagógiai reakciók) jelentős eltérések, ugyanakkor tartalmi azonosságok mutathatóak ki. A stúdium során a hallgatók ismerjék meg a világtendenciákat, képesek legyenek a kriminálpedagógiai törvényszerűségek felfedezésére és alkotó módon feldolgozva az ismereteket tudjanak tájékozódni a témában. A feltárt kriminálpedagógiai összefüggéseket legyenek képesek alkalmazni a munkájuk során.

Tematikai vázlat:

Büntetés – reszocializáció térben és időben (Történelmi börtönök);
Világtendenciák: Drill-központú végrehajtás; Intervenciós végrehajtás; Neo-treatment típusú végrehajtás;
A büntetés joga – kötelessége – lehetősége;
Részösszefoglalás, a büntetés funkciója;
Közlekedési bűncselekmények elkövetői – külön kategória;
Fiatalkorúak speciális szükségletei;
Kábítószerfüggők speciális szükségletei;
Női fogvatartottak speciális szükségletei;
A kisebbségek speciális szükségletei;
Neveléseméleti személyiségértelmezés;
Börtönnevelés Európában;
Az amerikai „korrekciós forradalom” hatása;
Európa újra csendes... - a gazdasági szükségszerűség eróziója;
A fogvatartotti létszám növekedése;
Az Európa Tanács emberközpontú szemléletmódjának háttérbe szorulása;
Európai végrehajtási alapkategóriák:
Represszív szankciórendszer (Anglia, Franciaország, Törökország)
Intervenciós végrehajtási forma: Drillközpontú irányzat (Anglia, Franciaország, Törökország); Porosz iskola (Ausztria, Németország);
Volt szocialista blokk országai (Bulgária, Lengyelország, Románia, stb.); Rehabilitációs irányzat (Hollandia, Írország, stb.)
Neo-treatment (Dánia, Finnország, Norvégia, Svédország)

Az eltérő nemzetközi nevelési törekvések hasonlóságainak és eltéréseinek elemzése;
Összegzés, áttekintés, értékelés

Irodalom:

Kötelező:

- Allen, Harry E.– Simonsen, Clifford E. (1992): *Corrections in America*. Prentice Hall, New Jersey.
- Csetneky László: Rabnevelés /Divat-e még Európában?/ Büntetés-végrehajtási Szemle 1995/4.
- DeMarco, Margaret Georgiu – Tizzani, Francesca Fasoli- Emanuela: Prevenzióról röviden.
- Duguid, Stephen (1981): *Rehabilitation Through Education: A Canadian Model*. T.L.Morin (ed.). *On Prison Education*. Ottawa: Ministry of Supply & Services.
- Duguid, Stephen: *Can Prisons Work? The Prisoner as Object and Subject in Modern Corrections*. University of Toronto Press, 2000, 298 pp.
- Goffman, E.: *A totális intézetek karakterisztikáiról: a rabok világa*. Rinehart and Winston, New York, 1961.
- Gonsa, H.: A börtönbüntetés megszervezése, az elítéltek kezelése és felkészítése a szabadulásra. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1993/1.
- Huszár László: A női fogvatartottak helyzete a magyar büntetés-végrehajtási intézményrendszerben. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1997/2.
- Huszár László: A treatment/nevelés, mint büntetés-végrehajtási funkció. /történeti áttekintés/. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1997/2.
- Lévai Miklós: Pekingi Szabályok. *Gyermek és Ifjúságvédelem* 90/2. 26. oldal.
- Kézikönyv a deviancia és a társadalmi beilleszkedési zavarok megelőzéséről. United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute. Budapest, 1996. 19.
- Martinson, Robert: "What Works?: Questions and Answers About Prison Reform." *The Public Interest* 1974/35; 22-54 p.
- Meisel, S., Henderson, K., Cohen, M., & Leone, P. (2000). *Collaborate to educate: Special education in juvenile correctional facilities*. Retrieved September 15, 2000 from http://www.edjj.org/Publications/pub01_17_00.html
- Módos Tamás: Minősbiztosítás. *Börtönügyi Szemle* 2000/4.
- Módos Tamás: A reszocializáció módszertana. *Módszertani kézikönyv*. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 2003/3.
- Nagy Ferenc: Ausztria, az NSZK, Svájc, Hollandia és Spanyolország büntetés-végrehajtási rendszerének áttekintése. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1990/1.
- Osler, M.W. (1991): *Shock Incarceration: Hard Realities and Real Possibilities*. *Federal Probation*, March 1991, 34-42.p.
- Park, G. & Ward, S. (2009) *Through the Gates – improving the effectiveness of prison discharge: first half-year evaluation*, available at <http://www.stgilestrust.org.uk/s/stats-and-info/p518/evaluation-reports-on-st-giles-trust-services.html>;
- Rácz József: Ifjúsági (szub)kultúrák, intézmények, devianciák. *Válogatott tanulmányok*. Scientia Humane Kiadó, Budapest, 1998. 169. oldal, Csoport-pszichoterápiás kísérlet kudarcának elemzése egy „totális intézmény” jellegű nevelőintézetben.
- Rentzmann, W.: Alappillérek a modern elítéltekkezelési filozófia fejlődésében: normalizálás, nyitottság, felelősség. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1993/1.
- Ruzsonyi Péter: Új megközelítés (A konstruktív életvezetés megalapozásának korrekciós pedagógiai rendszere) *Börtönügyi Szemle* 1997/4. 82. oldal.
- Szabó, Denis: *Kriminológia és kriminálpolitika*. Gondolat kiadó. Budapest, 1981.
- Volentics Anna: Antiszociális fejlődésirány – bűnelkövetés. *Gyermek- és Ifjúságvédelem*. 1991. 3-4. szám.

Wolford, B. I. (2000). Youth education in the juvenile justice system. *Corrections Today*, 62
128-130.

Ajánlott:

Ruzsonyi Péter: Csizmatáborok 2. (A pedagógiaileg érzékelhető alkotórészek szintézise)
Börtönügyi Szemle 2000/4.

Tulkens H.: A kezelés fogalma az Európai Börtönszabályokban. Büntetés-végrehajtási
Szakkönyvtár 1990/5.

Vígh József: Treatment. /Az újraéledő ideológia?/ Börtönügyi Szemle 1994/2.

Wydra, Bernhard: Kommunikáció a börtönben. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1995/1.

Tantárgyi program

104.

A tantárgy címe:

Az államhatárok története

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

Az államhatárok történetetantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet a határtörténet forrásaival, a határkitűzés elveivel, fórumaival, műveleteivel. Részletesen bemutatásra kerülnek a legfontosabb térképtörténeti, levéltári, és könyvészeti források. Ezt követően előadások keretén belül feldolgozásra kerülnek a legfontosabb korszakok magyar államhatár kijelölésének előzményei, és állomásai: gyepűk, végvárak, katonai határőrvidékek, dualizmus időszakában végrehajtott határkitűzések, a XX. század határkijelölései. Ezen kívül a jelölt betekintést nyerhet az államhatárok őrzetének történetébe is, hogy mely időszakokban milyen határőrizeti, határrendészeti szervek, és milyen módon őrizték a magyar államhatárokat.

Tematikai vázlat:

Az államhatár történetének forrásai
Az államhatárok kijelölésének elvei, fórumai, műveletei
Államhatárok őrzés a Kárpát-medencében, a honfoglalás előtt
A gyepűk határőrizete
A végvárakkal megerősített határvédelem
A katonai határőrvidékek
Határkijelölés, és határrendészet a dualizmus időszakában
A trianoni határkijelölés folyamata
Határőrizet, kishatárforgalom a két világháború között, és a terület visszatérések
Redemarkáció a II. világháború után, és a határőrizet újjászervezése
Határőrizet az '50-es, '60-as és a '70-es években
A vasfüggöny fénykora, és alkonya
Határőrizet Európában a XX. században
A schengeni térség
Konzultáció

Irodalom:

Bacsa Gábor: A magyar-jugoszláv (SHS) határ megállapítása és kitűzése 1921-1924 Budapest Püski. 1998.
Berki Imre: A magyar határvédelem története. Múlt- kor 2010. szept. p1-3.
Gáspár László: A határőrzés története. 1-2. köt. Budapest, 1989, Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, 133 p.
Sallai János: A magyar-lengyel határ története, Historia granicy węgiersko-polskiej Budapest. Argumentum Kiadó, 1997. 50 p.
Sallai János: Az államhatárok Budapest. Press Publika 2005. (Változó Világ sorozat)

- Sallai János: Egy idejét múlt korszak lenyomata. A vasfüggöny története (Abdruck einer versunkenen Epoche. Geschichte des Eisernen Vorhangs – An Impression of a Bygone Era. The History of the Iron Curtain.) Budapest: Hanns Seidel Alapítvány, 2012.
- Suba János: Magyarország államhatárának változásai 1867-1947 között. Budapest, 2003, Tipico Design Kft. 22 p. /Felsőoktatási tankönyv./
- Suba János: Magyarország határának kitűzése és felmérése 1921-1925 között. (A határmegállapító bizottságok működése. Budapest, 1999, Magyar Honvédség Tájékoztatási és Médiaközpont. 264 p.
- Vizi László Tamás: A trianoni diktátum aláírója: a miniszter Benárd Ágoston. In: Közép - Európai Közlemények. Történészek, geográfusok és regionalisták folyóirata. III. évf . 3. sz. 2010/3. No. 10.

Tantárgyi program

105.

A tantárgy címe:

A rendészettudomány története

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Dr. Kovács Tamás PhD, egyetemi adjunktus

Rövid tárgyleírás:

A rendészettudomány történetetantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet a rendészettudomány forrásaival, művelőinek klasszikusaival. A számos gyakorlati kérdés mellett a tantárgy áttekinti azt is, hogy mit értünk rendészet, illetve rendészettudomány alatt, s hogy ez miként és hogyan kapcsolódik a társadalomtudományokhoz.

Tematikai vázlat:

Rendészettudomány etablációja
Rendészettudomány forrásai
Rendészettudomány foglmainak története
Rendészettudomány (rendőrtudomány) kialakulása Európában
Rendészettudomány hazai megalapozója: Karvasy Ágost
Chonka Győző művei
1903 a rendészet éve a magyar parlamentben
Rendészettudomány művelői, és fejlődése a két világháború között
A „szocialista” rendészet kialakulása
Szamel Lajos munkássága
Rendészet átalakulása a '90-es években
Rendőrség, csendőrség kialakulása, története
Határszéli Csendőrség, Határrendőrség, Határőrség története
Tűzrendészet, katasztrófavédelem története
Iskolarendészet, orvos rendészet, mezőrendészet, magánrendészet története
Konzultáció

Irodalom:

Concha Győző: A rendőrség természete és állása szabad államban (1901); Megjelent: A magyar közigazgatás tudomány klasszikusai 1874-1947. Budapest, 1988.
Concha Győző: Politika. Budapest 1905. p. 308.
Csiky Kálmán: A magyar állam közigazgatási joga II. kötet Budapest, 1889.
Dornik Henrik: A rendőrség intézményének fejlődése. Budapest 1922. p. 14.
Dornik Henrik: Külföldi rendőrségek. A német, osztrák és francia rendőrségek szervezet és működése. Budapest 1916. Pátria.
Finszter Géza: A rendészet elmélete KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.
Karvasy Ágost: A közrendészeti tudomány. Pest Emich Gusztáv tulajdona 1862.
Kovács Tamás: A rendészettudomány a modern társadalomban. Pécs 2011.

Magyar Közrendészet. Folyóirat 1890-1891. Szerk.: Bagi László.

Parádi József (szerk.) (1996): A magyar rendvédelem története. Osiris Kiadó, Budapest.

Parádi József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919., Rendvédelmi Történelmi Füzetek XXIII: 2013. Budapest pp. 121-146.

Pauler Tivadar: Jog és államtudományok encyclopaediája. Pest Emich Gusztáv tulajdona 1865.

Petrovics László: Közrendészeti tudomány és a magyar rendőri gyakorlat. Budapest, 1884.

Rédey Miklós-Laky Imre: Rendőrségi lexicon 1903.

Sallai János: A rendészet fogalmának kialakulása és történetének áttekintése in Rendészettudományi gondolatok 2014 Budapest.

Sallai János: Néhány rendészeti fogalom a múltból. Pécs 2008.

Szamel Lajos: A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai Rendészeti tanulmányok 1992./1.

Szilágyi János: A tűzrendészet fejlődése az őskortól a modern időkig, Bp. 1960.

Tisza Miksa: Magyarország rendőrségének története. Pécs 2. kiadás 1925. p 387.

Tomcsányi Mór: Rendészet – közigazgatás - bírói jogvédelem. Budapest. 1929. p. 32.

Török Lajos: A Magyar Kir. Rendőrség fegyverhasználatjoga. Budapest. 1938. p. 258.

Vásárhelyi Gyula: Rendészet (rendőri büntetőbíráskodás, a rendőri hatóságok és közegek részvétele a bűnügyi nyomozásban), Rendőrigazgatás, 1911.

Virányi Gergely: Gondolatok a rendészettudományhoz, Pécs 2002.

Tantárgyi program

106.

A tantárgy címe:

Az államhatárok rendszete

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

Az államhatárok rendszetétantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet az államhatárok fogalmával, annak jogi, földrajzi elemzésével, továbbá az államhatárok funkcióival. Valamint a nemzetállamok kialakulásával és határelméletekkel.

Tematikai vázlat:

Határrendészet forrásai, és elemzése
A határok különböző fogalmi megközelítései
A határok tipológiai felosztása
Nemzetállamok kialakulása
Az államhatárok funkciói
Államhatárok a Corpus Jurisban
Az államhatárok büntetőjogi védelme
A határrend fenntartását biztosító nemzetközi és hazai jogszabályok
Delimitáció, demarkáció, redemarkáció
Az államhatár átlépésének szabályozása
Határrendészet, és idegenrendészet kapcsolata a XX. században
Határrendészet, és bűnüldözés kapcsolata a XX. században
A magyar határrendészet napjainkban
A schengeni integráció egyezményei
Konzultáció

Irodalom:

A modernkori határrendészet százöt évé, Budapest 2013. p 289.
Bokorné Szegő Hanna: Nemzetközi jog. II. Javított kiadás. Aula Kiadó, 1998.
Buza László: Az állami határok kérdése a nemzetközi jogban Kolozsvár, 1946. Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T.
Finszter Géza: A rendészet elmélete. Budapest, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2003.
Friedrich Ratzel: Politikai Földrajz VI. Rész: A határok In: Geopolitikai Szöveggyűjtemény (Szerk.: Csizmadia S.- Molnár G.- Pataki G. Zs.) Budapest, 2002. Stratégiai és Védelmi Kutató Hivatal.
Hardi Tamás: Az államhatár. Budapest, Kiadja: Budapest, 2003. Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi füzetek.
Pavlik Ferenc - Laky Imre: Határrendészet kézikönyve, Budapest 1907. Pátria.
Sallai János: A bel- és igazságügyi együttműködés általános jogi tudnivalói. Hans Seidel Alapítvány "Pro Renovanda Cultura Hungariae" Alapítvány, Budapest 2004.

Sallai János: Az államhatárok Budapest. Press Publica 2005. (Változó Világ sorozat)
Tóthné Dr Demus Mária: Az államhatár rendjének jogi védelme az EU-csatlakozás tükrében,
Budapest 2008. Határrendészeti tanulmányok p. 130.

Tantárgyi program

107.

A tantárgy címe:

Kriminál földrajz

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Dr. Mátyás Szabolcs PhD, egyetemi adjunktus

Rövid tárgyleírás:

A kriminál földrajz tantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet egy új, eddig más hazai felsőoktatási intézményben nem tanított diszciplínával. Ennek során bemutatásra kerülnek a tudományág legfontosabb fogalmai, szakkifejezései, célkitűzései, hazai és nemzetközi képviselői. Ezt követően az előadások keretén belül, kriminál földrajzi aspektusból elemzésre kerül Magyarország bűnügyi helyzete illetve kilenc hazai nagyváros. Ennek során a bűncselekmények terjedelme, dinamikája és tendenciája, a bűnözési fertőzöttség és a bűnözés személyi oldala kerül bemutatásra. Ezen kívül a jelölt betekintést nyerhet a bűnözési térképezésbe, melynek során a „forró pontokkal”, a bűnözési térképek fajtaival, azok elemzési módszereivel és készítésükkel ismerkedhet meg.

Tematikai vázlat:

A bűnözés földrajz helye a tudományban. A tudományág legfontosabb fogalmai.

A kriminál földrajzi kutatások nemzetközi és hazai képviselőinek, illetve eredményeinek bemutatása. A hazai településszintű kutatások főbb területi egységei.

A településszintű bűnözés földrajzi kutatásokhoz használt módszerek, a vizsgálatokhoz használt adatok forrásai.

Magyarország bűnügyi helyzetének elemzése és főbb kriminál statisztikai mutatói 1989-től napjainkig.

A bűnözés személyi oldala. Az ismertté vált sértettek és bűnelkövetők.

A bűnözés térbeli jellemzői a rendszerváltás utáni Magyarországon.

A regionális központok bűnügyi helyzetének elemzése és összehasonlítása a főbb kriminál statisztikai mutatók alapján.

A bűnözési térképezés és a forró pontok. A térképek gyakorlati használhatósága a mindennapi bűnüldöző munka során.

A kriminál földrajz gyakorlati alkalmazhatósága, a diszciplínában rejlő kutatási lehetőségek.

A kriminál földrajz és a településfejlesztés kapcsolata, az építészeti és szituációs bűnmegelőzés.

Magyarország államhatárainak kriminál földrajza.

A határrendészet által felfedett jogellenes cselekmények statisztikája.

Szubjektív biztonságérzet és objektív közbiztonság összehasonlítása

Egy település kriminál földrajzának elkészítése.

Konzultáció.

Irodalom:

- Babbie, E: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Hatodik, átdolgozott kiadás, Balassi Kiadó, Budapest, 2003, 564 p.
- Berényi István: Az alkalmazott szociálgeográfia elméleti és módszertani kérdései. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992, 165 p.
- Herold, Horst: Földrajz és bűnözés. Belügyi Szemle Tájékoztatója 17., 1973, pp. 79-85.
- Kobolka I. – Sallai J.: Budapest kriminálgeográfiája 1960-1985. között. KBH Szakmai Szemle 3., 2008, pp. 89-105.
- Mátyás Sz. – Sallai J.: Kriminálgeográfia. in: Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből. Budapest: Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó Zrt., 2014. pp. 335-353.
- Mátyás Sz. – Sallai J.: Objektív és szubjektív biztonság néhány magyar nagyvárosban. Székesfehérvár 2014. p. 65.
- Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendörkapitányság elkövetői és bűnelkövetői vonzáskörzete. – In: Magyar Rendészet 2012/2., 2012, pp. 41-49.
- Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendörkapitányság kriminálgeográfiai elemzése (doktori értekezés). Debrecen, 2011, 196 p.
- Piskóti-Kovács Zsuzsa: A bűnözésföldrajz modern irányzatainak alkalmazási lehetőségei különböző területi szinteken, Miskolc 2014., PhD értekezés pp. 174.
- Sallai János: A Határrendörség feladatai a statisztika tükrében. Magyar Rendészet, 2005, 3. sz., pp. 157-168.
- Sallai János: Bűnözésföldrajz: a rendörség szolgálatába állított tudomány. BM Szemle 2014/9. sz. pp. 95-107.
- Tóth Antal: A bűnözés térbeli aspektusainak szociálgeográfiai vizsgálata Hajdú Bihar megyében. PhD értekezés, Debrecen, 2007, 250 p.

Tantárgyi program

108.

A tantárgy címe:

A globalizáció és rendészeti kihívásai

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A globalizáció kialakulása, története, főbb szakaszai. A globalizáció hétköznapi és tudományos definíciói. A globalizáció jellemzői. A globalizáció lokális és globális hatásai. A modern rendészet jellemzői. A rendészet nemzetközi rendszere, feladatai, kihívásai. A biztonság rendészettudomány aspektusai. A globalizáció rendészeti kihívásai és megoldásai.

Tematika:

A globalizációról általánosan

A globalizáció hétköznapi definíciói

A globalizáció tudományos definíciói

A globalizáció kialakulása, történetének főbb szakaszai, azok jellemzői.

A globalizáció jellemzői

A rendészet nemzetközi kapcsolatrendszer kialakulásának története

Rend, biztonság, közrend, közbiztonság fogalmak aktuális értelmezése

A globalizáció napjaink rendészeti kihívásai

A globalizáció rendészeti kihívások megoldásai

A globalizáció várható rendészeti kockázatai, kihívásai

Irodalom:

1. Ulrich Beck: A kockázat-társadalom - Út egy másik modernitásba - Út egy másik modernitásba Századvég Politikai Iskola Alapítvány, 2003.
2. Anthony Giddens: Elszabadult világ - Hogyan alakítja át életünket a globalizáció? Napvilág 2005.
3. Cséfalvay Zoltán: Globalizáció 1.0, 2.0
4. Ritecz György, Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei 2.0 Budapest: Hanns Seidel Alapítvány, 2016.
5. Sallai János, Mátyás Szabolcs: Criminal Geography as a New Subject in the Hungarian Higher Education. MAGYAR RENDÉSZET 16:(2) pp. 139-146. (2016)
6. Sallai János, Tihanyi Miklós, Vári Vince, Mátyás Szabolcs: A "jó rendészet" közpolitikai kapcsolódási lehetőségei. In: Kaiser Tamás (szerk.) A jó állam nagyító alatt: speciális jelentések A-tól V-ig (az adóbürokráciától a versenyképességig). 208 p. Budapest: Dialóg Campus Kiadó, 2016. pp. 83-121.

7. Sallai János: A schengeni folyamat, és jövője. In: Rajnai Zoltán, Fregán Beatrix, Marosné Kuna Zsuzsanna (szerk.) Tanulmánykötet a 7. BBK előadásaiból. 1-2. kötet. 1159 p.
8. Sallai János: A rendészet kihívásai napjainkban. HADTUDOMÁNY: A MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA 25:(1-2) pp. 135-138.
9. Krisztina Kállai, János Sallai: The policing challenges of globalisation. In: Barbara Biltsik, Alessandro Marengo, Nikolett Posta, Péter Krisztián Zachar (szerk.) New approaches in a complex world: international relations, history and social sciences. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2014. pp. 155-160.
10. Sallai János: A rendészet globális, kontinentális, regionális, és lokális kihívásai és válaszai napjainkban. In: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán (szerk.) Tanulmányok a "Biztonsági kockázatok - rendészeti válaszok" című tudományos konferenciáról. 406 p. Pécs: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, 2014. pp. 93-100. (Pécsi Határőr Tudományos Közlemények; 15.)

Tantárgyi program

109.

A tantárgy címe:

Az időskor viktimológiája

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sárkány István CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

A kriminológián belül elsősorban az elkövetői oldalon tulajdonítottak az életkornak nagyobb jelentőséget a kutatók. A sértetté válásnak és az életkornak a kapcsolata később került az érdeklődés középpontjába. E felismeréssel párhuzamosan kapott jelentőséget a viktimizáció és az időskor konvergenciája, a kérdés mennyiségi és minőségi jellemzői, a demográfiai problémák meghatározó jelentősége, valamint az időskori sértetté válás okságának, megelőzésének kutatása, ezek összegzéseként az időskori viktimizációval kapcsolatos prognózis.

Tematikai vázlat:

A hazai bűnözés áttekintése (alaktani, oksági, megelőzési kérdések)

Az időskori viktimizáció demográfiai kérdései

A vagyon elleni bűnözés, mint az időskorúak elleni elkövetések tipikus megjelenése

Az erőszakos bűnözés, mint az időskorúak elleni elkövetések másik tipikus megjelenése

Az időskori viktimizáció alaktani, oksági és megelőzési kérdései

Az időskori viktimizáció jövője

Az időskorúak ellen leggyakrabban elkövetett bűncselekményi tényállások büntetőjogi ismertetése, elemzése

Irodalom:

Korinek László: Félelem a bűnözéstől, Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995., 224 p.

Sneider Hans Joachim: A jelenkori viktimológiai gondolkodás súlypontjai és hiányosságai, Belügyi Szemle, 34. 1996. 10. sz., 93-110. p.

Sárkány István: Az időskor viktimológiája, BM Kiadó, Budapest, 1999., 90 p.

Barabás Andrea Tünde: Általános viktimológia, latencia, In: Irk Ferenc /szerk./ Áldozatok és vélemények, Országos Kriminológiai Intézet, 2004., 157-198. p.

Barabás Andrea Tünde: Az áldozattá válás sajátosságai Magyarország egyes régióiban, In: Irk Ferenc /szerk./ Kriminológiai tanulmányok 42. kötet, 2005. 68-91. p.

Tantárgyi program

110.

A tantárgy címe:

Az erőszakos bűnözés

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sárkány István CSc, egyetemi tanár

Rövid tárgyleírás:

Az erőszakos bűnözés a bűnözés egyik különös szintű jelenségcsoportja. Az erőszak lényegének a megvilágítása során kiemelendő, hogy az nemcsak jogellenes, hanem megengedett is lehet. Tekintettel arra, hogy az erőszak az elkövetés módja, ezért a bűncselekmény tárgyához hasonlóan bűncselekményi csoportképző ismérvvel nem rendelkezik, ennek tudható be, hogy a Btk.-ban nagy számban található erőszakos bűncselekmény különböző törvényi fejezetekben kapott helyet. A téma közvetlen kriminológiai kérdésein túl foglalkozni kell a családon belüli erőszakkal és a terrorizmussal is.

Tematikai vázlat:

Az erőszakos bűnözésről általában, jelentősége a hazai össz-bűnözésben

Az erőszakos bűnözés alaktani, oksági és megelőzési kérdései

Az erőszakos bűnözés elkövetői és sértettjei

Az erőszakos bűnözés várható alakulása

A családon belüli erőszak

A terrorizmus

Tárgyi súlyuk folytán legjelentősebb erőszakos bűncselekményi tényállások büntetőjogi ismertetése, elemzése

Irodalom:

Kerezsi Klára: Az erőszakos bűnözés, In: Gönczöl K. – Korinek L. – Lévai M. /szerk./ Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözéskontroll, egyetemi tankönyv, Corvina Kiadó, Budapest, 1999., 155-171. p.

Trencsényiné Domokos Andrea: Az erőszakos bűnözés: Új jelenségek a magyarországi erőszakos bűnözés területén, Hinnova Magyarország Kft., Budapest, 2000., 202 p.

Bakóczy Antal – Sárkány István: Erőszak a bűnözésben, BM Kiadó, Budapest, 2001. 511 p.

Bakóczy Antal – Ritecz György – Sárkány István: Az élet elleni bűnözés nemzetközi kis tükre /1950-2003/, Rendőrtiszti Főiskola, Budapest, 2008. 119 p.

Sárkány István: A nyolcadik utas: a terrorizmus, In: Németh Zsolt /szerk./ Írások Tauber István emlékére /1949-2003/ Budapest, ELTE ÁJK – Magyar Kriminológiai Társaság – RTF, 2009, 96-104 p.

Tantárgyi program

111.

A tantárgy címe:

A különleges jogrend rendészeti és védelmi igazgatási aspektusai

A tantárgy oktatója:

Dr. Simicskó István PhD, főiskolai docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy ismeretanyagának feldolgozásával a doktorandusz hallgatók szerezzenek komplex ismereteket a rendészeti és védelmi igazgatási rendszerek magyarországi működéséről a különleges jogrend feltételei között, hozzájárulva ezáltal szakterületük tudományos igényű műveléséhez.

Tematikai vázlat:

A különleges jogrend törvényi alapjai Magyarországon

A különleges jogrend nemzetközi kitekintésben

A rendészeti és védelmi igazgatási rendszerek kapcsolata, működésük normál (béke) és minősített időszakban

A rendészeti rendszer alapjai, elemei működésének sajátosságai minősített időszakban

A védelmi igazgatás rendszer alapjai, elemei, működésének sajátosságai minősített időszakban

Konzultáció ORFK/ HM Védelmi hivatal/katasztrófavéd.

Irodalom:

Magyarország Alaptörvénye.

2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről.

Dr. Simicskó István Az országvédelem és országmozgósítás hatásköri, irányítási rendszere minősített időszakban. Doktori értekezés, ZMNE 2008.

Lakatos László. Védelmi igazgatás helye, szerepe a honvédelem rendszerében. Doktori értekezés, ZMNE 2001.

A rendészeti rendszer alkotmányos és közjogi alapjai Budapest, 2008 Dr. Finszter Géza.

Finszter Géza (2003): A rendészet elmélete, KJK-KERSZÖV Kiadó Kft., Budapest.

Szabó Csaba- Horváth László, Magyarország alaptörvényének és a Magyar Köztársaság Alkotmányának összevetése a különleges jogrend vonatkozásában. Hadmérnök, VII. évf. 2. sz. 2012.

Péterfalvi Attila: Átláthatóság a védelmi igazgatásban, Nemzeti Közszerolálati Egyetem, Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola 2014.

Baán Mihály–Bors István–Csiffáry Tamás–Hári László Kocsis Lajos–Szentés László: Magyarország védelmi igazgatásaa közigazgatás új környezetében. Bp. Zrínyi Kiadó. 2014.

Ambrusz József: Rendvédelmi ismeretek, NKE – Katasztrófavédelmi Intézet 2014.

Tantárgyi program

112.

A tantárgy címe:

Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatai

A tantárgy oktatója:

Dr. Simicskó István PhD, főiskolai docens

Rövid tárgyleírás:

A doktorandusz hallgatók szerezzenek ismereteket a nemzetbiztonsági szolgálatok hazai és nemzetközi működéséről, hozzájárulva ezáltal Magyarország integrált biztonsági rendszerének megismeréséhez és a szakterület tudományos igényű műveléséhez.

Tematikai vázlat:

A nemzetbiztonsági szolgálatok helye szerepe Magyarország integrált biztonsági rendszerében

A nemzetbiztonsági szolgálatok működésének stratégiai és törvényi alapjai

A nemzetbiztonsági szolgálatok működése hazai és nemzetközi kitekintésben

A nemzetbiztonsági szolgálatok irányítási és szervezeti felépítése, a szervezetek alaptevékenységei

A nemzetbiztonsági szolgálatok működésének sajátosságai minősített időszakban

A polgári szolgálatok működési rendje, feladatai

A katonai szolgálatok működési rendje, feladatai

Konzultáció a szolgálatok szerveinél

Irodalom:

Magyarország Alaptörvénye.

Nemzetbiztonsági Stratégia.

1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról.

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

2011. évi tv. a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. tv. Módosításáról.

Várhalmi Miklós szerk (2002): A magyar Nemzetbiztonsági Stratégiát előkészítő megfontolások, Budapest.

2013. évi LXXII. törvény a nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályainak megállapításáról (MK 87.).

Az egyes nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső jogviszonyokról és a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő lényeges adatokról, valamint a lényeges adatok bejelentésének rendjéről szóló 303/2013. (VII. 31.) Korm. rendelet.

Boda József: A nemzetbiztonsági szolgálatok helye, szerepe a rendvédelemben. Bp. 2013.

<<http://www.pecshor.hu/periodika/XIII/boda.pdf>>

Tantárgyi program

113.

A tantárgy címe:

A bűnöző élete. A kriminális karrier kezdetétől a végéig

A tantárgy oktatója:

Dr. Solt Agnes PhD

tudományos főmunkatárs, OKRI

Rövid tárgyleírás:

A kurzus keretében kísérletet teszek arra, hogy bemutassam a kriminális személyiség és magatartás kialakulásának, fejlődésének és bukásának összetett és bonyolult útját.

Hogyan születik, hogyan alakul ki egy bűnelkövető? Jellemzően milyen hatások érik? Milyen fordulópontok lehetnek az életében? Hogyan válik bűnözővé? Hogyan válik erőszakos elkövetővé? Hogyan válik gyilkossá? Hogyan menekül meg a deviáns életút elől? Hogyan tudjuk felismerni, kiszűrni, megelőzni, reintegrálni? Mikor és mit tudunk kezdeni a veszélyeztetett gyermekkel, fiatallal, felnőttel? Mi jellemző a bűnöző karrier folyamán? Mi vár az elkövetőre a büntetőeljárás során és a börtönben? Kik azok az emberek, akik ma Magyarországon a legsúlyosabb büntetést kapták?

Amennyiben a hallgatók igényüket fejezik ki kutatás-módszertani kérdésekkel is foglalkozunk, úgy arra is lehetőség van. A megfogalmazott téma nagyon tág, sok mindent felölel, sokféleképpen megközelíthető és rengeteg szegmensét állíthatjuk fókuszba. A kurzus elején a hallgatóknak lehetőségük van a témán belül a hangsúlyokat meghatározni: a témakör azon részét emeljük ki és foglalkozunk vele, amelyre nagyobb érdeklődés mutatkozik. A kurzus interaktív, érzékenyítő jellegű, mindamelllett rengeteg kutatási eredményre és tudáselemre épül.

Tematikai vázlat:

1. Értelmezési keretek: mit gondolunk a bűnözésről? Teóriák.
2. A fiatalkori bűnözés magyarázatai és trendje. A legjelentősebb longitudinális kutatások és eredményeik
3. Alkati és személyiségbeli vonások, illetve prenatális és natális jellemzők mint rizikótényezők. Gyermekkor és család, szociális minták
4. Hátrányos helyzet mint rizikófaktor. Mélyszegénység, aluliskolázottság, munkanélküliség, kirekesztettség.
5. A reziliencia és a protektív tényezők. Társadalmi intézményrendszerek szerepe és hatásai.
6. Tipikus utak, illetve a rövid- és a hosszú távú bűnelkövető karrier közötti különbségek magyarázatai.
7. Kutatásmódszertan. Mély – és narratív interjúk készítése; adatelemzés és kódolás dióhéjban.

8. Az igazságszolgáltatás. Kihallgatások, meghallgatások menete és sajátosságai, bírói ítélezési gyakorlat különös tekintettel a 18. életévüket be nem töltött személyek estén.
9. A börtön hatása: börtönártalmak, rövid és hosszú távú szabadságvesztés velejárói.
10. Fogvatartotti hierarchia

Irodalom

A felsorolt irodalomból 5 szabadon választott tanulmány elolvasása kötelező, a többi ajánlott.

Boros János & Csetneky László (2000): *Börtönpszichológia*. Budapest: Rejtjel Kiadó – Rendőrtiszti Főiskola

Both Emőke (2003): A gyermekvédelmi rendszer és a bűnözés összefüggései. *Család Gyermek Ifjúság* Vol.4, No. 12, pp. 5-12

Clark, Kenneth B. (2008): *Fekete gettó: a hatalom dilemmái*. Budapest: Educatio.

Csemáné Váradi Erika (2009): Helyzetkép Magyarországon és a világban: kiskorú elkövetők és áldozatok. In Borbíró Andrea, Kerecsi Klára (szerk.) *A Kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.* IRM, pp. 249-272

Dénes Veronika, Vaskuti András (2009): A fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatása; a helyreállító szemlélet perspektívái. In Borbíró Andrea, Kerecsi Klára (szerk.) *A Kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.* IRM, pp. 443-462

Elliott, Delbert S. & Menard, Scott (1996): Delinquent friends and delinquent behavior: Temporal and developmental patterns. In Hawkins J. David (ed.) *Delinquency and Crime: Current Theories*. Cambridge, England: Cambridge University Press, pp. 28-67

Farrington, David P., Coid, Jeremy W., Harnett, Louise; Jolliffe, Darrick, Soteriou, Nadine, Turner, Richard, West, Donald J. (2006): *Criminal careers and life success: new findings from the Cambridge Study in Delinquent Development*. Home Office Research, Development and Statistics Directorate

Farrington David P, Loeber R. (2000): How can the relationship between race and violence be explained? In Hawkins D. F. (ed.) *Violent Crimes: The Nexus of Ethnicity, Race and Class*. New York: Cambridge University Press

Fiáth Titanilla (2009): Jógyerek a börtönben. *Café Babel*, Vol. 58. (Tekintély), pp. 59–67

Gottfredson, Michel R. & Hirschi, Travis (1993): A Control Theory Interpretation of Psychological Research on Aggression. In Felson, Richard & Tedeschi, James T. (eds.) *Aggression and Violence – Social Interactionist Perspectives*. Washington D.C: American Psychological Association, pp. 47-68

Hodosán Róza (2008): Merre visz az út? A Pest megyei bezárt kisgyermekotthonok volt lakóiról szóló utánkövetéses vizsgálta összegző tanulmánya /I. rész/. *Család Gyermek Ifjúság* Vol. 2, No. 17, pp. 13-25

Hodosán Róza (2008): Merre visz az út? A Pest megyei bezárt kisgyermekotthonok volt lakóiról szóló utánkövetéses vizsgálta összegző tanulmánya /II. rész/. *Család Gyermek Ifjúság* Vol. 6, No.17, pp. 23-36

Kerecsi Klára (2009): Szegregáció, gyermekszegénység és esélyegyenlőség. In Borbíró Andrea, Kerecsi Klára (szerk.) *A Kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I.* IRM, pp. 273-284

Laub, John H. & Sampson, Robert J. (2003): *Shared Beginnings, Divergent Lives: Delinquent Boys to Age 70.* Cambridge, Massachusetts, and London, England: Harvard University Press

Loeber, Rolf, David P. Farrington, David Petechuk (2003): *Child Delinquency: Early Intervention and Prevention.* [Washington, DC]: U.S. Dept. of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile justice and Delinquency Prevention
<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojjdp/193411.pdf>.

Ranschburg Jenő (2001): *Félelem, harag, agresszió.* Budapest: Nemzeti Tankönyv Kiadó

Solt Ágnes (2009): *Élet a reményen túl. Szegregált telepen élők mentalitásvizsgálata.* Kézirat. Budapest, OKRI

Solt Ágnes, Antal Szilvia, Serfőző Lili (2011): *A fogvatartotti szubkultúra és a totális intézmény belső rendje.* Kézirat. Budapest, OKRI

Solt Ágnes (2012): *Peremen billegő fiatalok.* Doktori értekezés

Stewart, Michael (1994): *Daltestvérek. (Az oláh cigány identitás és közösség továbbélése a szocialista Magyarországon.)* Budapest: T-Twins Kiadó–MTA Szociológiai intézet–Max Weber Alapítvány

Thornberry Terence P., Huizinga David, Loeber Rolf (1995): The prevention of serious delinquency and violence: Implications from the program of research on the causes and correlates of delinquency. In Howell James C., Krisberg Barry, Hawkins J. Davis, et. al. (eds.) *Sourcebook on Serious, Violent and Chronic Juvenile Offenders.* Thousand Oaks, CA, Sage, pp. 213-237

Tengelyi László (1992): *A bűn mint sorseselemény.* Budapest: Atlantisz Könyvkiadó

Tantárgyi program

114.

A tantárgy címe:

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal helye és szerepe a rendészeti igazgatás területén

A tantárgy oktatója:

Dr. Szabó Andrea PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a Nemzeti Adó- és Vámhivatal működését. A stúdium egy olyan speciális közigazgatási szervet helyez a vizsgáldás fókuszába, amely a civil közigazgatás és a rendészeti, rendvédelmi jegyeket egyszerre hordozza. A tárgy felöleli a NAV-ot megelőző időszak két külön szervezetének – VP, APEH – vizsgálatát, az integráció menetét, valamint annak konklúzióit.

Különösen fontos összevetni nemzetközi kontextusban, hogy az egyes államok milyen megoldásokat alkalmaznak, miként szabályozzák a vám- és pénzügyi igazgatásukat. A Tantárgy oktatása során megjelenik vám és adószerveknél fellelhető rendészeti jelleg vizsgálata, összehasonlítása, a Vám Világszervezet és a regionális integrációk/vámuniók kapcsolata, továbbá a pénzügyörök képzésének nemzeti megvalósítása.

Tematikai vázlat:

A pénzügyörök története

A Vám- és Pénzügyörök, valamint az APEH integrációja

A NAV szervezete, működése és egyes szakterületeinek vizsgálata

A civil és a rendészeti közigazgatás együttműködése a NAV-on belül

Külföldi modellek, megoldások összevetése, a Guarda di Finanza, a világ egyik elit pénzügyi rendörse

A pénzügyörök képzésének irányai. A Vámigazgatások Világszervezetének szerepe, és lehetőségei a szakmai képzések területén.

Vámrendészeti képzés az Európai Unióban.

Irodalom:

Baranova, Alina: Human resource development in customs based on competency management. Customs Stientific Journal. 2013/2. ROCB & RTCs European Region, 2013. 83-91. o. (ISSN 2308-6971).

Baté Zsuzsanna: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladata és szervezete. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. Budapest, 2011.

Christián László: Alternatív rendészet. PhD értekezés. PPKE JÁK DI. Budapest, 2010.

Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendörség, Universitas, Győr, 2011.

Christián László-Körmendi Márta-Potoczki Zoltán-Suba László-Szabó Andrea-Szendi Antal-Szilágyi Roland-Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes: Az adó és vámigazgatás szervezete és működése. 2012. (kézirat)

- Christián László-Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes-Suba László-Szendi Antal-Potoczki Zoltán: Az ellenőrzések rendszere a közigazgatásban. 2012. (kézirat)
- Christián László: Guardia di Finanza – az olasz pénzügyőrség. Rendészeti Szemle 2009/5. 105-119.
- Dettné dr. Légrády Ilona: A magyar vámtörténet röviden. RTF. Rendvédelmi Füzetek. 2000/40. Budapest, 2000.
- Dettné dr. Légrády Ilona: A Vám- és Pénzügyőrség 1940-45 között. Rendvédelem-történeti füzetek. VI. évfolyam. 7. szám.
- Dézsi Zsolt: A blended-learning módszer bevezetése a pénzügyőrök szakképzésébe. PhD értekezés. ZMNE HDI. Budapest, 2010.
- Gellert, Lothar: Modernization strategy within the German customs administration: the example of education and training of customs officers. Customs Stientific Journal. 2012/1. ROCB & RTCs European Region, 2012. 19-23. o. (ISSN 2308-6971)
- Kamat, Shrikant: Regional Trade Agreements – New Paradigm for Customs Service sin Developing Countries. Shroff Publishers & Distributors Pvt. Ltd. Mumbay, 2013. (ISBN 978-93-5023-912-4)
- Köpf László: Fejezetek a magyar vámigazgatás és pénzügyőrség történetéből. Tipico Design Kft. 2003.
- Kristjansdottir, Unnur Ýr- Hartmannsdottir, Gunnlaug-Gunnlaugsdottir, Sigfriður: Through the lens of the WCO professional standards and PICARD 2020: using strategic HRM in customs development projects. Customs Stientific Journal. 2013/2. ROCB & RTCs European Region, 2013. 9-19. o. (ISSN 2308-6971)
- Parádi József: A pénzügyőrség és a vámhivatalok a dualizmus korában. Pénzügyőrök lapja. XXXIX. évf. (1983) 9-10. sz. 12-13. p. , 11. sz. 8-9. p.
- Parádi József: A dualista Magyarország pénzügyi szerveinek határőrizete 1867-1914. Budapest, 1987, Határőrség.
- Parádi József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelmi testületei 1919-1941. Budapest, 1991, Rendőrtiszti Főiskola.
- Parádi József: Pénzügyőrség és vámhivatalok a határőrizetben. Budapest, 2003, Tipico Design. 219 p. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században 1./
- Sosunova, Galina: Learning of official languages of the WCO as a key factor of customs training. Customs Stientific Journal. 2013/2. ROCB & RTCs European Region, 2013. 50-59. o. (ISSN 2308-6971)
- Szabó Andrea: A rendészeti felsőoktatás egy speciális területe – a pénzügyőrtisztek képzése. In: Tavaszi Szél 2013 konferenciakötet. Sopron, 2013. 502-507. o.
- Szabó Andrea: Kormányhivatal-rendészet?! Magyar Rendészet. 2012/4. Budapest, 2013. 147-154. o.
- Szabó Andrea: Rendészeti kontroll a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál. Magyar Rendészet. 2013/2. Budapest, (2014) 95-102. o.
- Szabó Andrea: The development of the educational policy of the European Union. In: Ádám Antal (szerk): PhD tanulmányok 12. Pécs, 2013. 181-200. o.
- Szabó Andrea: A bolognai folyamat és hatása a rendészeti felsőoktatásra az Európai Unióban. PhD értekezés. PTE ÁJK DI. Pécs, 2014.
- Szalai János: A pénzügyőrség negyedszázada. Zrínyi Katonai Kiadó. Budapest, 1972.

Tantárgyi program

115.

A tantárgy címe:

A fegyverigazgatás rendészeti, állami és magánbiztonsági kérdései különös tekintettel a hazai és a nemzetközi biztonsági környezet kihívásaira

A tantárgy oktatója:

Dr. Szabó Csaba PhD, egyetemi tanársegéd

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a doktorandusz megismerje a fegyverigazgatás szakterületét érintő történeti ismereteit, hazai és nemzetközi kutatásokat, valamint átfogó szakmai ismereteket szerezzen mind a rendőrség, mind a magánbiztonsági szektor feladatellátásával összefüggésben felmerülő a fegyverek igazgatásával kapcsolatos rendészeti kihívások kezelésére vonatkozó elméleti és gyakorlati struktúrákkal összefüggésben. Az új típusú rendészeti kihívások nyomán egyre sürgetőbben jelentkezik igényként a fegyverigazgatás (jog)területének – különösen a magánbiztonságra vetített – szabályozása és újragondolásának szükségessége. A tantárgy további célja, hogy a kutatások során azonosításra és elemzésre kerüljenek a változó biztonsági környezetből eredő az állami és a magánbiztonsági szektorhoz szervesen köthető rendészeti kihívásokat és kockázatokat és ezzel összefüggésben megoldási javaslatokat fogalmazzon meg a fegyver igazgatási szakterület segítségével. További elérendő cél az is, hogy a doktorandusz szerezze meg azokat a speciális kutatási ismereteket, amelyek a rendőrség fegyverigazgatási eljárásának szakigazgatási ágazatát jellemzi. A tantárgy egyes történelmi időszakok vonatkozásában vizsgálja, hogy a rendőrség milyen problémákkal szembesült a fegyverigazgatás kérdéskörében. Lényeges szempont, hogy a hallgató átfogó kutatói szemlélettel rendelkezzen a rendészeti igazgatás eme speciális szakterülete vonatkozásában és nemcsak hazai, hanem a nemzetközi kutatói környezetben is képes legyen szakmai kompetenciákat elsajátítani.

Tematikai vázlat:

Az engedélyügyi igazgatási eljárására és azzal összefüggésben azonosított kihívásokra vonatkozó történelmi eljárási rendszerek bemutatása (1965)

A rendőrség fegyver engedélyügyi igazgatási eljárására és azzal összefüggésben azonosított kihívásokra vonatkozó történelmi kérdéskörök kutatása - két időszakra bontva - az 1867-1945 közötti, valamint az 1945-től napjainkig tartó időszakot vizsgálva.

A fegyver - engedélyügyi - igazgatási eljárás egyes aktuális kérdéseinek vizsgálata különös tekintettel a rendőrségi rendészet vonatkozásában.

A fegyverigazgatás alapfogalmainak vizsgálata és elhelyezése a közigazgatás rendszerében

A fegyverigazgatás közigazgatási rendszerben azonosított helyének vizsgálata hazai és nemzetközi viszonylatban, kitekintéssel az Európai Parlament dogmatikai kérdéseire vonatkozóan.

A fegyvertartás és engedélyeztetés gyakorlatának elemzése kontinenseken keresztül. (*Nagy-Britannia, Egyesült Államok, Ausztrália, Dél-Afrika, Kína és Oroszország*)

A robbanóanyagok, hidegfegyverek, pirotechnikai eszközök és lőfegyver utánzatok kihívásainak és kockázatainak vizsgálata, valamint helyük és szerepük a fegyverigazgatásban

Új típusú biztonsági, rendészeti és magánbiztonsági kihívások azonosítása a fegyverigazgatás eszközrendszerével.

A fegyverigazgatási jogterület (*rendészeti és magánbiztonsági*) gyakorlati alkalmazásának problémaköre.

A fegyverigazgatási jogterülethez tartozó kihívások azonosítása és kutatása:

- A fegyverigazgatás megújításának lehetséges irányvonalai
- Az alkalmazott fegyvertartásiengedélyek modernizációjának a kérdésköre

Irodalom:

- Balla Zoltán: Monográfia a rendészetről. Rejtjel Kiadó. Budapest, 2016.
- Claude Mebes - Simone Rusterholz: Schweizerisches Waffenrecht. Bundesamt für Polizei fedpol Zentralstelle Waffen. Bern. 2015.
- Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer. NKE tankönyv 2013.
- Finszter Géza: A rendészet és a rendészeti igazgatás elmélete. RTF, MA jegyzet, 2010.
- Guido den Dekker: The Law of Arms Control: International Supervision and Enforcement. Martinus Nijhoff Publishers. Hague. 2001.
- Igazgatási rendészet és a rendészeti büntető bírászkodás. Budapest, 1947.
- Klaus Munding: Waffenrecht. Allgemeines / Übersichten für Behörden und Polizei. Hf-Pol. Freiburg. 2017.
- Mark Duggan: The Short-Term and Localized Effect of Gun Shows. Review of Economics and Statistics. Vol. 93, No. 3: 786-799.
- Rendőrségi Lexicon. Budapest, 1903.
- Szabó Csaba: A fegyverrendészeti szakág hatékonysága. Magyar Rendészet 4.: - pp. 155-171. 2012.
- Szabó Csaba: A 3D nyomtatási technológiával előállított tűzfegyverek biztonságpolitikai kihívásainak vizsgálata a fegyverrendészet aspektusából I.-II. Nemzetbiztonsági Szemle. 2017. évi 4. szám. – pp. 91-124.

Tantárgyi program

116.

A tantárgy címe:

Rendészeti reformok

A tantárgy oktatója:

Dr. Szabó Imre PhD, ügyész, Legfőbb Ügyészség

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja a rendészeti reformok szakmai előkészítésével, végrehajtásukkal és irányításukkal összefüggő ismeretek elsajáttatása. A tantárgy körében bemutatásra kerülnek a rendészeti reformokat megalapozó és meghatározó tényezők, a rendészeti reformok típusai, a reformok szerkezete, közjogi összefüggésrendszere.

Tematikai vázlat:

A rendészeti reform fogalma, összefüggése a közigazgatási reformokkal, a reformok típusai a rendészet rendszerében, a rendészeti reformok szakmai megalapozása, a rendészeti reformok irányítása, a reformdöntések sajátosságai, a rendészeti reformok közjogi alapjai, a szervezeti, működési és személyzeti reformok kapcsolata a rendészet szervezeti kultúrájával, a rendészeti reformok hazai és nemzetközi gyakorlata

Irodalom:

Finszter Géza: A rendészet elmélete KJK-KERSZÖV Budapest, 2003.

Caiden, Gerald E.: Administrative Reform Chicago Aldine 1969. (second paperback printing 2009.)

Tantárgyi program

117.

A tantárgy címe:

A prediktív rendészet jövőbeli lehetőségei és kihívásai

A tantárgy oktatója:

Dr. Szabó Imre PhD, ügyész, Legfőbb Ügyészség

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja a rendészettudomány feladatainak és a rendészet elméletének összefüggésein keresztül bemutatni a „big data” jelenség által a rendészet jelenlegi és jövőbeli helyzetére gyakorolt pozitív és negatív hatásokat.

A tantárgy körében bemutatásra kerül a téma feldolgozásának rendészettudományi módszertana, annak elméleti alapvetései, illetőleg számbavételre kerülnek mindazok a rendészeti területek, amelyekre a big data jelenség a jövőben változást generál.

Tematikai vázlat:

A rendészettudomány jövője és a rendészet elméletének alapvetései, a big data technológiai háttere és perspektívái, kriptológia és a magánszféra, a big data hatása a biztonságra, a prediktív rendészet kialakulásának előzményei, prediktív profilalkotás, az Európai Emberi Jogi Bíróság releváns adatvédelmi gyakorlata, a magánszféra védelme, nemzetközi együttműködés.

Irodalom:

Finszter Géza: A rendészet elmélete. KJK-KERSZÖV Budapest, 2003.

Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó. Budapest, 2013.

Szabó Imre: A rendészettudomány múltja, jelene, jövője. 2011.

David Robinson, Harlan Yu, and Aaron Rieke: Civil Rights, Big Data, and Our Algorithmic Future. 2014.

Jerry H. Ratcliffe¹ & Elizabeth R. Groff¹ & Evan T. Sorg¹ & Cory P. Haberman: Citizens’ reactions to hot spots policing: impacts on perceptions of crime, disorder, safety and police Published online: 19 April 2015. # Springer Science+Business Media Dordrecht 2015

Doris L. MacKenzie¹ & David P. Farrington: Preventing future offending of delinquents and offenders: what have we learned from experiments and meta-analyses? Published online: 28 December 2015 # Springer Science+Business Media Dordrecht 2015

Handbook on the crime prevention guidelines Making them work United Nations Office on Drugs and Crime, August 2010.

Jennifer Bachner: Predictive Policing: Preventing Crime with Data and Analytics. 2013.

Walter L. Perry, Brian McInnis, Carter C. Price, Susan C. Smith, John S. Hollywood Predictive POLICING. The Role of Crime Forecasting in Law Enforcement Operations. 2013 RAND Corporation.

Gertjan Boulet, Nicholas Hernanz: Cross-border law enforcement access to data on the Internet and rule of law challenges in the EU. SAPIENT Policy Brief D6.6 / July 2013

Tantárgyi program

118.

A tantárgy címe:

A XXI. század bűnözői és az informatikai bűncselekmények

A tantárgy oktatója:

Dr. Szabó Imre PhD, ügyész, Legfőbb Ügyészség

Rövid tárgyleírás:

Az informatikai környezetben megvalósított bűncselekmények bizonyítása egyszerre informatikai és büntetőjogi ismereteket is megkövetel. A tantárgy célja az informatikai bűncselekmények elkövetési módjainak és azok büntetőjogi értékelésének, továbbá az elektronikus bizonyítékok összegyűjtésének és értékelésének bemutatása.

Tematikai vázlat:

Az Internet felépítése/működése (informatikai alapvetések); az informatikai bűncselekmények rendszere a kezdetektől az Informatikai Egyezményig, a fontosabb nemzetközi szerződéseken alapuló bűnügyi együttműködés alapjainak bemutatása; büntetőjogi felelősség az Interneten; hacker támadások módjai, vírusok működésének bemutatása, csalási módszerek, cracking; elektronikus fizetési módok, internetes módszerek (házi-bank, VPOS, SEMOPS), phishing, spam, scam; adatvédelemhez kapcsolódó bűncselekmények, tartalommal kapcsolatos bűncselekmények, tiltott-pornográf felvétellel visszaélés, pénzmosás.

Irodalom:

Ibolya Tibor: A számítástechnikai jellegű bűncselekmények nyomozása (Tansegédlet). Budapest: Patrocinium Kiadó. 2012

Dr Nagy Zoltán András: Az új számítógépes bűncselekményekről (háttér és elemzés) 2014.

(2014) Szabó Imre: Informatikai bűncselekmények: Az informatikai jog nagy kézikönyve – Meritum– Complex. 2009.

Szabó Imre: A számítástechnikai adat mint elektronikus bizonyíték. Kriminológiai Tanulmányok 48. OKRI, 2011,

Szabó Imre: Az informatikai terrorizmus veszélyei. Belügyi Szemle, 59. évfolyam, 2011/2.

Szabó Imre: A nemzetközi bűnügyi együttműködés In: Filó Mihály (szerk.) Büntetőjog: Általános rész. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2015

Szabó Imre: Pénzmosás a bírói gyakorlat tükrében. In Ügyészek Lapja 2017/1.

Tantárgyi program

119.

A tantárgy címe:

A pénzmosás és a szervezett bűnözés

A tantárgy oktatója:

Dr. Szendrei Ferenc PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tárgy foglalkozik a pénzmosás fogalmával, szabályozásával, fázisaival, a pénzmosás ismert technikáival, a pénzmosás elleni harcban szerepet kapó nemzetközi és hazai szervezetekkel. Tárgyalja az egyes országok tevékenységét és lehetőségeit a pénzmosás elleni küzdelemben. Megismerteti a szervezett bűnözés fogalmával, kialakulásával (külföldön és Magyarországon), történetével, az egyes nemzetközi és hazai szervezett bűnözői csoportok jellemzőivel. Bemutatja a szervezett bűnözés és a pénzmosás kapcsolatát, közös területeit.

Tematika:

1. A pénzmosás fogalma és fázisai
2. A pénzmosás nemzetközi és hazai szabályozása
3. Hazai és nemzetközi szervezetek a pénzmosás elleni küzdelemben
4. Pénzmosási technikák
5. Az egyes országok jellemzői a pénzmosás elleni harcban
6. Offshore, adóelkerülés-adócsalás, pénzmosás
7. A szervezett bűnözés fogalma, kialakulása, története
8. A szervezett bűnözés nemzetközi területei, szervezett bűnözői csoportok
9. Fellépés a szervezett bűnözés ellen
10. A szervezett bűnözés és a pénzmosás összefüggései, közös területei

Kötelező (ajánlott) irodalom:

1. Ábrahám Attila, Bereczki Zoltán, Berki Antal, Csáko Ibolya, Goricsán Tamás Károly, Farkasné dr. Halász Henrietta, Gazdag Tibor, Istvanovszki László, Jóvér Imre, Nagy Judit, Német Richárd, Nyeste Péter, Rigó Attila, Ródlér Norbert, Simon Béla, Sölétormos Gyula, Szilágyi Roland, Tahóczki Anita (In: Balláné Füstér Erzsébet, **Szendrei Ferenc**, Urbán Zoltán (szerk.)) *A szervezett bűnözés kézikönyve: Kiegészítő megközelítések és intézkedések a szervezett bűnözés megelőzése és az ellene való küzdelem érdekében – Összeállítás az EU tagállamainak jó gyakorlataiból.* Budapest: Rendőrtiszti Főiskola, 2011. 133 p.
2. Azalia Dolvoga: *Organized Crime in Russia* (Nouvelles Etudes Penales, 1998.)
3. Bardócz Csaba: *Pénzmosási technikák* (Belügyi Szemle, 1997/3.)
4. Charles Intriago: *International Money Laundering* (London, 1991.)
5. Claire Sterling: *Crime without Frontiers* (Little, Brown, London, 1994.)
6. Claire Sterling: *Pax Mafiosa – A maffiabűnözés hálózatai* (Budapest, Credit, 1997.)
7. Cliff Karchmer: *Illegal Money Laundering – A Strategy and Resource Guide for Law Enforcement Agencies* (Police Executive Resources, Washington, 1988.)

8. **Dános Valér:** *A szervezett bűnözés egyes elemeinek megjelenése a hazai bűnözésben* (Jogász Szövetségi Értekezések, 1988.)
9. **David Black:** *A kínai maffia – Jönnek a triádok* (Háttér Kiadó, Budapest, 1992.)
10. **Déri Pál:** *A szervezett bűnözés esélyei* (Rendészeti Szemle, 1993.)
11. **Elek Balázs:** *Bizonyítási kérdések a pénzmosás büntette kapcsán.* (Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi tanulmányai, Tomus 5/1, Miskolc, 2004, 113-135. o.)
12. **Elek Balázs:** *Juris ignorantia non excusat? A jogi tévedés megítélése a gazdasági büntetőperekben.* (Rendészeti Szemle 2009 július-augusztus 96-109. o.)
13. **Elek Balázs:** *Economical crimes in the Hungarian Code Penal* (In: Studies regarding criminality in the economic field romanian and hungarian Legislations. Agora University Oradea TKK. 2008. 219-251. o.)
14. **Fejes Eleonóra:** *A pénzmosás hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján* (MNB Műhelytanulmányok, Budapest, 1994.)
15. **Gál István László:** *Néhány gondolat a terrorizmus finanszírozása elleni büntetőjogi szabályozás hatékonyságáról* (In: Barabás A Tünde, Vókó György (szerk.) A bonis bona discere: Ünnepi kötet Belovics Ervin 60. születésnapja alkalmából. 538 p. Budapest: Országos Kriminológiai Intézet, 2017. pp. 49-60. (ISBN:978-963-308-301-7)
16. **Gál István László:** *A terrorizmus finanszírozásának fogalma és technikái a XXI. században* Szakmai Szemle: A katonai nemzetbiztonsági szolgálat tudományos-szakmai folyóirata 14:(2) pp. 81-98. (2016)
17. **Gál István László:** *A pénzmosás* (KJK–Kerszöv, Budapest, 2004.)
18. **Gál István László:** *A terrorizmus finanszírozása* (PTE ÁJK Gazdasági Büntetőjogi Kutatóintézet, Pécs, 2010.)
19. **Guillemette de Véricourt:** *A maffia* (Pécs, Alexandra, 1998.)
20. **Jacsó Judit:** *A pénzmosás bűncselekményének szabályozása az osztrák, a svájci és a magyar Btk.-ban* (Keresztmetszet című kötet, szerk.: Karsai Krisztina, Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2005. 71-83. o.)
21. **Jacsó Judit – Udvarhelyi Bence:** *A pénzmosás elleni fellépés aktuális tendenciái az Európai Unióban* (Ügyészségi Szemle 2017/1. szám pp. 6-31.)
22. **Jacsó Judit:** *A pénzmosás elleni fellépés dimenziói Európában: múlt, jelen, jövő* (Kriminológiai Közlemények 72. 2017. pp. 47-67)
23. **Jacsó Judit:** *Az Európai Unió III. pénzmosási irányelve és magyarországi gyakorlati tapasztalatai* (Rendészeti Szemle, 2009. 7–8. szám)
24. **Jacsó Judit:** *Pénzmosás* (Az Európai Unió büntetőjogi kézikönyve, szerk.: Dr. Kondorosi Ferenc – Dr. Ligeti Katalin, Magyar Közlöny Lap- és könyvkiadó, Budapest, 2008. 508-530. o.)
25. **Jeffrey Robinson:** *Pénzmosoda: a világ harmadik legnagyobb üzlete belülről* (Budapest, Park, 1996.)
26. **Katona Géza:** *Szervezett bűnözés Magyarországon* (Budapest, BM Kvk.)
27. **Kertész Imre:** *A szervezett bűnözés terjedelme* (Kriminológiai Közlemények, A IV. Országos Kriminológiai Vándorgyűlés anyaga., Győr, 2000. október 13-14., Szerk.: Dr. Róth Erika, MKT - Budapest, 2001.)
28. **Kiss László:** *Gazdasági bűnözés és bűnüldözés Magyarországon* (Co-Nex-Trading Bt., Budapest, 1991.)
29. **Korinek László:** *A gazdasági bűnözés kriminológiai szempontú megközelítése* (Rendészeti Szemle, 2009. 7–8. szám)
30. **Korinek László:** *Bűnözési elméletek* (Duna Palota és Kiadó, Budapest, 2006.)
31. **Kőhalmi László:** *A gazdasági és a szervezett bűnözés* (Bevezetés a bűnügyi tudományokba, Miskolc, 2007.)

32. Patrick J. Ryan: *Szervezett bűnözés* (Kézikönyv, Santa Barbara, 1995.)
33. Peter Lilley: *Titkos ügyletek: A pénzmosás világa* (Budapest, Perfekt)
34. Szabó Kovács Judit: *A nemzetközi bűnözés fokozódó veszélyessége hazánkban* (1995.)
35. Szántó Kovács Judit: *A Vörös maffia* (Belügyi Szemle, 1995.)
36. Szladovics Mária: *Szervezett bűnözés a gazdasági folyamatokban, pénzmosás - közgazdasági és bankpolitikai megközelítésből* (A szervezett bűnözés Magyarországon című témakör 1993-as kutatási szakaszának anyagai)
37. Szendrei Ferenc: *Néhány gondolat a pénzmosási technikákról és a pénzmosás méréséről* MAGYAR RENDÉSZET 8:(3) pp. 104-110. (2008)
38. Szendrei Ferenc: *A terrorizmus és a terrorizmus finanszírozás néhány jellemzője* MAGYAR RENDÉSZET 9:(1-2) pp. 22-37. (2009)
39. Szendrei Ferenc: *A pénzmosás* PhD értekezés, 309 p. Megjelenés/Fokozatszerzés éve: Pécs, PTE 2010.
40. Szendrei Ferenc: *A titkos információgyűjtés* (In: Korinek László (szerk.) Értékezések a rendészetéről 360 p., Budapest: Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar, 2014. pp. 297-318. (ISBN:978-615-5305-91-7))
41. Tonhauser László: *Szervezett bűnözés?* (Belügyi Szemle, 1983.)
42. Tóth Mihály, Kóhalmi László: *A szervezett bűnözés* (In: Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerecsi Klára, Lévy Miklós (szerk.) Kriminológia. 1031 p. Budapest: Wolters Kluwer, 2016. pp. 603-625. (ISBN:978-963-295-605-3))
43. Tóth Mihály: *A fehérgalléros bűnözés, a gazdasági bűnözés* (Kriminológia-Szakkriminológia, Complex Kiadó, Budapest, 2006.)
44. Tóth Mihály: *Gazdasági bűnözés és bűncselekmények* (Kjk-Kerszöv, Budapest, 2002.)
45. Tóth Mihály: *Húsz év mérlege, Gazdasági bűneink és következményeik egy „szép új világ”-ban* (Rendészeti Szemle (2009. 7–8.))
46. Varga Sándor: *Szervezett bűnözés Magyarországon. Bűncselekmények az ásványolaj-forgalmazásban* (Főiskolai Figyelő, Különszám, 1996.)

Számonkérés módja: írásbeli dolgozat

Tantárgyi program

120.

A tantárgy címe:

Társadalmi megmozdulások okai és következményei. A rendőrség szerepe ezek kezelésében.

A tantárgy oktatója:

Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy bemutassa a rendszerváltás óta eltelt időszakban azokat a legális és illegális megmozdulásokat (demonstrációk, tüntetések, vonulások stb.), amelyek a kiváltó okok és következmények tekintetében jelentős hatást gyakoroltak. A megmozdulások kezelésében meghatározó szerepe volt/van a rendőrségnek, amelynek nem egyszer korábban ismeretlen kihívásokkal kell szembesülniük. Alapvető fogalmak társadalomtudományi értelmezéseivel - tömeg, gyülekezés, demonstráció stb. – kezdődik és az első konkrét esemény, amellyel foglalkozik, a taxisbloká. Politikai pártok rendezvényei éppúgy szerepelnek, mint a rendvédelmi szervezetek részvételével is zajlott szakszervezeti szervezésű megmozdulások, valamint valamilyen szempontból határkőnek tekinthető események.

Tematikai vázlat:

Fogalmak értelmezése, magyarázata

A rendszerváltás megmozdulásai

A taxisbloká

A MIÉP rendezvényei

Szabó Albert szervezetei, a Magyar Nemzeti Arcvonal, a Vér és Becsület, a Becsület napja és más, a nemzetközi médiában is visszhangot kiváltó szervezetek, események háttére és következményei

Háborúellenes – pl. Irak – megmozdulások

A 2002-es hídbloká, mint korszakválasztó esemény: új, illetve megújult szervezetek közterületi megnyilvánulásai: Hatvannégy Vármegye, Lelkiismeret88' stb.

A 2006-2007. évi események következményei

A meleg felvonulások

Gárdák, nemzetőrségek és egyéb paramilitarista szervezetek

Irodalom:

A szimbólumok üzenete. (Szerk.: Mezey Barna), Bp. ELTE – Eötvös Kiadó, 2011.

Aczél Endre: Semmi rokonszenv a kormánnyal – avagy: miként látta a külföld az eseményeket? In.: Volt egyszer egy bloká. Budapest, 1995.

Bartus László: Jobb magyarok. A szélsőjobb útja a hatalomhoz 1990-2000. Bp. 2001.

Bloká: avagy kocsisor Kelettől Nyugatig. (szerk.: Szakonyi Péter). Budapest, 1990. Bozóki András: Demokraták a demokrácia ellen?: Tiltakozó mozgalmak Magyarországon az 1990-es választások után. In.: Bozóki András: Konfrontáció és konszenzus: A demokratizálás stratégiái. Szombathely, 1995.

- Csapody Tamás: „Polgári Engedetlenség” – magyar módra. In: Csapody Tamás (szerk.): Állampolgári engedetlenség helye az alkotmányos demokráciában. TTwins: Budapest, 1991.
- Gyűlölet és politika. (Szerk.: Csepeli György – Örkény Antal), Bp. Minoritas Alapítvány – Friedrich Elbert Alapítvány, 2002.
- Kéri László: Összeomlás után. Budapest, 1991.
- Krokovay Zsolt: A polgári engedetlenség erénye. In.: A polgári engedetlenség helye az alkotmányos demokráciában. Budapest, 1991.
- Lengyel László: „Most még ingerültebbek az emberek...” In.: Volt egyszer egy blokád. Budapest, 1995.
- Magyarország Politikai Évkönyve 1991-
Nemzetbiztonsági Hivatal évkönyvei 1999-
- Paksa Rudolf: A magyar szélsőjobboldal története. Jaffa Kiadó, Bp. 2012.
- Pál Gábor: Tereket nyitó kulkcskategória. A gyűlöletbeszéd fogalma a magyar politikai diskurzusban 1994-2004. Politikatudományi Szemle, 2011. 1. szám.
- Pál Gabriella: „Ne szavazz, csináld magad!” Gondolatok a taxisblokádról. In: Szociológiai 1991. 1. szám.
- Sík Endre: Robin Hood, a kesely - Két év után a taxisblokádról. In.: Szociológiai Szemle 1993. 1. szám.
- Szabó Márton: A diszkurzív politikatudomány alapjai. Bp. L'Harmattan Kiadó, 2003.
- Szabó Máté: Társadalmi mozgalmak és politikai tiltakozás. Villányi úti könyvek 13. Politikatudományi sorozat 9. Budapest, 1998.
- Szelényi Iván: Demokrácia, legitimáció és polgári engedetlenség. In.: Szelényi Iván: A posztkommunista átmenet társadalmi konfliktusai. Budapest, 1992.
- Társadalmi Riport 1990-
- Új társadalmi mozgalmak és politikai tiltakozás. (Szerk.: Felkai Gábor) Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó, 1995.
- Volt egyszer egy Blokád – Riportok, visszaemlékezések, dokumentumok. FUVOSZ. Budapest. 1995.
- Rendőrségi dokumentációk.

Tantárgyi program

121.

A tantárgy címe:

Kisebbségi kérdés rendészeti vonatkozásai Magyarországon

A tantárgy oktatója:

Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Magyarország területén az államalapítás óta több nemzeti közösség élt és él együtt. Az ország újkori etnikai-nyelvi összetétele alapvetően a török hódoltság idején bekövetkezett népességpusztulás és átrendeződés után, a 17.-18. századi nagyarányú spontán migrációk, illetve szervezett telepítések során alakult ki. A 19. század végére Magyarország akkori területein a nem-magyar nemzetiségek a teljes lakosság több mint 50 százalékát tették ki. Az I. világháborút követő határváltozások nyomán ez az arány jelentősen megváltozott. A Kárpát-medencében élő magyarok mintegy 33 százaléka (3,3 millió fő) az ország határain kívülre került, míg a határokon belül élő kisebbségek létszáma csökkent. Napjainkra a lakosságnak mintegy 10 százaléka tekinthető valamely nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozónak.

A legtöbb hazai nemzeti és etnikai kisebbségnek közös vonása, hogy a magyar állam keretei között leélt évszázados múltja miatt kettős tudatúnak vallja magát, és magyarságtudatuk legalább olyan erős, mint kisebbségi kötődésük. Eredeti lakhelyüket és közösségeiket többnyire még anyanemzetük irodalmi nyelvének létrejötte előtt hagyták el, s ebből következően a ma is használt élő nyelvük, nyelvjárásaik általában archaikus nyelvi változatok. A kisebbségek között speciális helyzetben vannak a romák, akik történelmi múltjukból következően a rendszerváltás legnagyobb vesztesei lettek. Társadalmi-egzisztenciális süllyedésük – a többségnek – azóta is tart, a problémákra történő reagálásuk nem egyszer a velük szembeni előítéletet, politikai tökélet kovácsoló rasszizmust erősíti.

Tematikai vázlat:

A kisebbségek története 1920-ig; migráció, térbeli elhelyezkedés, társadalmi-kulturális helyzet

A kisebbségek helyzetének változásai 1945-ig

Nemzetiségpolitika a rendszerváltásig

A 13 nemzeti és etnikai kisebbség helyzetében bekövetkező változások 1990 után a politikai érdekérvényesítés szervezeti kereteinek megteremtésétől az oktatásban bekövetkezett változásokig

Integráció és asszimiláció

A cigányság helyzetének alakulása

A rendőrség és a cigányság viszonya

A büntetés-végrehajtás és a cigányság viszonya

Irodalom:

1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól.

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól.

A romák/cigányok és a láthatatlan gazdaság. Szerk.: Kemény István, Bp. Osiris – MTA, 2000.

Ács Zoltán: Nemzetiségek a történelmi Magyarországon. Bp. Kossuth, 1986.

Barany, Zoltan: A kelet-európai cigányság. Bp. Athenaeum 2000, 2003.

Csefkó Ferenc – Pálné Kovács Ilona: Kisebbségi önkormányzatok Magyarországon. Bp. Osiris – MTA, 1999.

Dobos Balázs: A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek autonómiája. Kisebbségkutatás, 2006. 3. szám.

Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Bp. Osiris, 2009.

Fehér István: Az utolsó percben. Bp. Kossuth, 1993.

Föglein Gizella: Nemzetiség vagy kisebbség? Bp. Ister, 2000.

Gereben Ferenc: Identitás, kultúra, kisebbség. Bp. Osiris – MTA, 1999.

Kertesi Gábor – Kézdi Gábor: A cigány népesség Magyarországon. Bp. socio-typo, 1998.

Nemzeti és etnikai kisebbségek Magyarországon a 20. század végén. Szerk.: Sisák Gábor, Bp. Osiris – MTA, 2001.

Szesztay Ádám: Nemzetiségi kérdés a Kárpát-medencében 1956-1962. MTA Kisebbségkutató Intézet – Gondolat Kiadói Kör, Bp. 2003.

Tilkovszky Loránt: Nemzetiség és magyarság. Nemzetiségpolitika Magyarországon Trianontól napjainkig. Budapest, Ikva, 1994.

Régió, Belügyi Szemle, Rendészeti Szemle tanulmányai.

Tantárgyi program

122.

A tantárgy címe:

A magyar szélsőjobboldal és a rendvédelem a 20-21. században

A tantárgy oktatója:

Dr. Tarján Gábor CSc, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tárgy az első világháború utáni időszaktól napjainkig követi nyomon a szélsőjobboldal szervezetek, ideológiák változását, a hangsúlyt a rendszerváltás utáni időszakra helyezve. Mivel a szélsőjobboldal eszmeiségében közel száz éve kontinuitás figyelhető meg, ez indokolja az 1920-as évekig történő visszanyúlást. Mivel a második világháború után 1988-1989-ig Magyarországon a szélsőjobboldalnak nem volt „terepe”, ezt az időszakot csak röviden érintjük, csupán a magyar szélsőjobboldali emigráció tevékenységét említve. Mivel a rendvédelmi szervezeteknek minden korszakban reagálniuk kellett az említett szervezetek tevékenységére, ez a vonal végighúzódik a tárgy oktatása során. Már csak azért sem, mert a szélsőjobboldali mozgalmak, szervezetek a rendszerváltás óta egyre intenzívebben próbálnak jog- és szakszerűtlenül rendőrségi tevékenységeket vindikálni maguknak. Mindez szoros összefüggésben van rasszista, kirekesztő magatartásukkal, a gyűlöletbeszéd (el)terjesztésével.

Tematikai vázlat:

Szélsőjobboldal a két világháború között – nemzetiszocialista szervezetek, szervezkedések

A szélsőjobboldal térnyerése a 2. világháború idején – a hungarizmus

A szélsőjobboldal felszámolása a világháború után – emigrációs tevékenységük

Rendszerváltás: a szkinhed mozgalom megerősödése

A MIÉP politikai tényezővé válása

Neonáci és hungarista személyek, szervezetek tevékenysége: Szabó Albert és pártjai, Magyar Nemzeti Arcvonal, Vér és Becsület, Magyar Jövő stb. (A legfontosabbak kiemelése)

Fordulópont: a 2002-es hídblokád és következményei. Lelkiismeret 88', Hatvannégy Vármegye stb.

A 2006. évi őszi események kapcsolata a szélsőjobboddallal

A cigánykérdés rasszista szempontú politikai megközelítése

A szélsőjobboldal média terjeszkedése

A Magyar Gárda és „klónjaik” színre lépése

Irodalom:

Gimes Gergely-Juhász Attila-Kiss Kálmán-Krekó Péter: Látélet 2009. Kutatási összefoglaló a hazai szélsőjobboldal megerősödésének okairól. Political Capital, Bp. 2009.

Jobboldali radikalizmusok tegnap és ma. Szerk.: Feitl István Napvilág Kiadó, Bp. 1998.

Kovács Zoltán András: A Szálasi-kormány belügyminisztériuma. Rendvédelem, állambiztonság, közigazgatás a nyilas korszakban. Attraktor Kiadó, Máriabesnyő-Gödöllő, 2009.

Kovács Tamás: A nyilas emigráció, 1945-1968. Rubicon, 2008/1

Lackó Miklós: Nyilasok, nemzetiszocialisták 1935-1944. Kossuth Kiadó, Bp. 1966.

Magyarország politikai évkönyve 1992-

Németh Miklós Attila: Kettős kereszt avagy a gárdajelenség. Masszi Kiadó, Bp. 2008.

Nemzet és radikalizmus. Egy új pártcsalád felemelkedése. Szerk.: Lánczi András Századvég Kiadó, Bp. 2011.

Paksa Rudolf: A magyar szélsőjobboldal története. Jaffa Kiadó, Bp. 2012.

Szakács Kálmán: A magyarországi fasiszta mozgalmak programjai az 1930-as években. Múltunk, 1989/3-4.

Szélsőjobboldali radikalizmusok. Rubicon, 2010/3.

Tarján G. Gábor: Skinheadek. In: Szöveggyűjtemény a kisebbségi ügyek rendőrségi kezeléséhez. COLPI, 1997.

Trianon és a 20-as évek Magyarországa. Rubicon, 2004/11.

Tóth Tibor: A Hungarista Mozgalom emigrációtörténete az Út és Cél és a Hungarista tájékoztató című sajtótermékek tükrében. Debrecen University Press, Debrecen, 2008.

Saját – nem publikált – kutatási anyagok, eredmények.

Tantárgyi program

123.

A tantárgy címe:

A magyar és az angol rendőrségi szakterület beszélőközössége és szaknyelvi kultúrája

A tantárgy oktatója:

Tolnainé Dr. Kabók Zsuzsanna PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A rendészeti szakemberek szakmai és nyelvi felkészítése a nemzetközi együttműködés számos formájának megvalósulása miatt is nagy körütekintést igényel. A kurzus során elsősorban a nyelvi, szaknyelvi felkészítés sajátosságaival foglalkozunk. A nyelvi felkészítést megelőzően fontos szükségletelemzést végezni, hiszen a nyelvhasználati igények eltérőek lehetnek. Az idegen nyelvek közül az angol szaknyelvhasználat kétségtelenül a legnagyobb fontosságú. Ez indokolja a témaválasztást is.

Tematikai vázlat:

A rendőrtudományok és az alkalmazott nyelvtudomány kapcsolata: igazságügyi nyelvészet, törvényszéki fonetika, szakmai kommunikáció
Rendőri szakmai beszélőközösség, szakmai kultúra
Az írott rendőri kommunikáció műfajainak tipizálása
Szaknyelv, szakmai nyelvhasználat fogalma
A szaknyelvoktatás főbb jellemzői
A szaknyelvoktatás metodológiai irányzatai
Szakma-specifikus nyelvfejllesztés

Irodalom:

Kötelező:

Biber, D. (1988): *Variation across Speech and Writing*. Cambridge: CUP.

Tolnai Zsuzsa (2005): *Needs Analysis for the Accreditation of Special Law Enforcement Language Examination Centre at the Police College*. European Police College (CEPOL)
<<https://www3.cepol.europa.eu/xmlui/bitstream/handle/123456789/4678/tolnai.pdf?sequence=1>>

Biber, D. (2005): *Dimensions of register Variation: Cross-Linguistic Comparison*. Cambridge: CUP.

Kovács, F. (2001): *A magyar nyelvtudományi terminológia kialakulása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Schneider, H. (2000): *Police Science, police theory, police research* PFA, Schriftenreihe der Polizei – Führungsakademie. Münster, 1-2/2000. 133-172.

Fóris, Á. (2002): A szótári információk és a szaknyelvi normák viszonya. In Tóth Sz. (szerk.) *Nyelvek és kultúrák találkozása*. XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus tanulmánykötete. Szeged: Egyetemi Kiadó.

- Kurtán Zsuzsa: Szakmai nyelvhasználat. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó.2003.
- Hoffmann, L. (2004): Kommunikationsmittel *Fachsprache*. Berlin: Akademie Verlag.
- Kurtán, Zs. (2006): *Szakmai nyelvhasználat*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kurtán Zsuzsa: *Szövegjellemzők összehasonlító vizsgálata: a kérdések nyelvhasználatát angolról magyarra fordított szakszöveg-korpuszban*, In: Silye M. (szerk.): Szakember, szaktudás, szaknyelv. Debrecen: Debreceni Egyetem. ISSN 1785-240, pp. 287-296.
- Tolnai, Zs.(2009): *A magyar és az angol rendőrségi szakterület írott kommunikációjának korpusz alapú vizsgálata*. Doktori (PhD) értekezés. PME, 2009.
- Kenneth Roman, Joel Rapaelson (2011): *Writing that works. How to communicate effectively*. HarperCollins Publisher.
- Diana Booher (2010): *E-writing: 21st century Tool for Effective Communication*. NY: Pocket Books.
- John Robeier, Jeff Rosmick(2010): *Communication for Law Enforcement Professionals, 3RD Edition*. Edmond Montgomery Publications.
- Elisabeth Brockman. (2007): *The Blue Guide: Written Communication for Leaders in Law Enforcement*. Allyn&Bacon.
- Harvey Wallace, Cliff Roberson (2012): *Written and Interpersonal Communication: Methods for Law Enforcement, 5th edition*. Prentice Hall.
- Stephen Winston, Peter Bollinger (2011): *Investigative Report Writing Manual*. Police and Fire Publishing.
- Stephen Winston, Peter Bollinger (2012): *How to Pass the Oral Interview*. Police and Fire Publishing.
- Jim Glennon (2010): *Arresting Communication Skills for Law Enforcement* NLEA, USA
- Darrel, Stephens - Julia Hill - Sheldon Greenberg (2011): *Strategic Communication Practices: A Toolkit for Police Executives*. US.Dept.of Justice.
- Chrisn Roebuck (2011): *Hatékony kommunikáció*. Scalar.
- Gesine Hofinger(2007): *Kommunikation in kritischen Situationen*. Verlag für Polizeiwissenschaft.
- Felix Heidenreich(2012): *Politische Kommunikation*. Lit Verlag. Münster.

Ajánlott:

- Berényi Péter: *Szaknyelv és kommunikáció*. Budapest. G_H Mediátor, 1997.
- Várnainé Dr. Kis Ilona: *A hivatásos állomány angol nyelvi és angol katonai szaknyelvi felkészítése, mint a NATO-hoz történő csatlakozás egyik feltétele*. Doktori (PhD) értekezés. ZMNE, 1998.
- Friedman, Schulz von Thun (2012): *A kommunikáció zavarai és feloldásuk –Általános kommunikáció-pszichológia*. Háttérkiadó.
- Dobos,Cs. (szerk.) (2010): *Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 110. Szaknyelvi kommunikáció*. Tinta Kiadó. Budapest.
- Fóris Ágota: *A terminológia megújításának feladatai: a műszaki-tudományos terminusok rendszerezése*. *Magyar Nyelv*. CIII/1. (2007) 55–66.
<http://www.c3.hu/~magaryelv/07-1/foris.pdf>

Tantárgyi program

124.

A tantárgy címe:

Az Integrált Határigazgatás elmélete és gyakorlata

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A schengeni eszme kibontakozásának és az Integrált Határigazgatás koncepciója kialakulásának folyamata. A schengeni vívmányok tartalma, az általuk megalapozott uniós politika, valamint a tagállamokra háruló kötelezettségek teljesítésének aktuális problémahelyzetei. Az Integrált Határigazgatás helyes alkalmazásának kulcselemei. Az uniós határigazgatás terén kialakított legjobb gyakorlatok és nemzeti adaptálásuk lehetőségei. Az uniós és a magyar határellenőrzési rendszer. Az Európai Unió kívül alkalmazott határellenőrzési modellek. Az Integrált Határigazgatás fejlesztésének távlatai.

Tematikai vázlat:

A schengeni vívmányok szerepe és tartalma. Az Integrált Határigazgatás koncepciójának kialakulása és modellé fejlődése.

A határellenőrzés fogalmának átalakulása és aktuális tartalma.

A határokon átnyúló bűncselekmények felderítése és kivizsgálása valamennyi illetékes bűnüldöző hatósággal együttműködésben.

A néglépcsős belépés-ellenőrzési modell.

A határigazgatásban közreműködő hatóságok közötti együttműködés, valamint nemzetközi együttműködés.

A tagállamok és az intézmények, valamint a Közösség és az Unió egyéb szervei által végzett tevékenységek koordinációja és összehangoltsága.

Az uniós és a magyar integrált határigazgatási rendszer.

A magyar határrendészeti szakmai stratégia.

Az Integrált Határigazgatás fejlesztésének távlatai.

Irodalom:

Kötelező:

Az Európa Parlament és a Tanács 562/2006/EK rendelete (2006.március 15.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) – létrehozásáról;

A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata. Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09;

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv határrendészeti szakmai stratégiája (2012-2017). ORFK Rendészeti Főigazgatóság, szám: 29000/28714-9/2011. Ált.;

21/2008. (OT 11.) ORFK utasítás az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására;

8/2010. (II. 19.) IRM-SZMM-PM-KHEM együttes utasítás az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növeléséről, illetve összehangolásáról.

Ajánlott:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak, a gazdasági és szociális bizottságnak és a régiók bizottságának. Közlemény a migrációról. COM8211) 248 végleges;

Varga János: A határrendészeti kutatások új kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII. Pécs, 2011. 195-204. old.

Tantárgyi program

125.

A tantárgy címe:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája elfogadását szükségessé tevő körülmények, célja, tartalma, Viszonya az unió egyéb stratégiáihoz. és dokumentumaihoz, különös tekintettel az európai biztonsági stratégiára és a Stockholmi programra. Az uniós polgárokat érintő veszélyek és kihívások, a stratégia által meghatározott biztonsági modell és annak elvei, iránymutatásai. A stratégia megvalósításának feltételei, intézményei, azok tevékenységének keretei, tartalma és eredményei. A stratégia megvalósulásának aktuális helyzete és további feladatai.

Tematikai vázlat:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának szükségessége, célja.

A belső biztonságot érintő kihívások és az azoknak való megfelelés.

A belső biztonsági modell tartalma, elvei, stratégiai iránymutatásai.

A belső biztonságra vonatkozó operatív együttműködéssel foglalkozó állandó bizottság tevékenysége.

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának megvalósulása.

Irodalom:

Kötelező:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája: „Az európai biztonsági modell felé”. Az Európai Unió Tanácsa. 5842/2/10;

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az EU belső biztonsági stratégiájának megvalósítása: öt lépés a biztonságosabb Európa felé (COM/2010/0673 végleges);

Az Európai Parlament 2011. május 11-i állásfoglalása a közös biztonság- és védelempolitika alakulásáról a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése után. 2010/2299 (INI).

Ajánlott:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának végrehajtásáról szóló első éves jelentés (COM/2011/0790 végleges);

Varga János: A határrendészeti kutatások új kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII. Pécs, 2011. 195-204. old.

Tantárgyi program

126.

A tantárgy címe:

Intelligens határellenőrzési technológiák

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

Az integrált határellenőrzés koncepciója magában foglalja az ellenőrzési mechanizmusoknak és az azok során alkalmazott technikai eszközöknek az összhangját. A schengeni tagállamok erőfeszítéseit kiegészítő közös uniós politika az új technológiák széles körű és arányos alkalmazásával is fejleszti az új fenyegetésekre való hatékony reagálást. A hallgatók az intelligens határellenőrzési technológiák megismerése során megértik alkalmazásuk lehetőségeit és korlátait, képessé válnak hatásainak elemzésére és rendszerszemléletű értékelésére.

Tematikai vázlat:

A meglévő európai és nemzeti rendszerek áttekintése.

Az uniós határregisztrációs rendszer.

A regisztráltutas-program.

Az automatikus határellenőrzési rendszerek alkalmazásának tapasztalatai.

Az Európai Határőrizeti Rendszer (EUROSUR).

Az intelligens határellenőrzés fejlesztésének távlatai.

Irodalom:

Kötelező:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek, a tanácsnak, az európai gazdasági és szociális bizottságnak és a régiók bizottságának az Európai Unió határigazgatása terén teendő újabb lépések előkészítéséről. COM (2008) 69;

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak Intelligens határellenőrzés – választási lehetőségek és a követendő út. COM (2011) 680;

A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata; Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09.

Ajánlott:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az EU belső biztonsági stratégiájának megvalósítása: öt lépés a biztonságosabb Európa felé (COM/2010/0673 végleges)

Varga János: A schengeni eszme uniós biztonsági rendszerré válásának kiteljesedése és távlatai. In: Doc Dr Jozef Balga PhD (szerk.). Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Postavenie Schengenského acquis v systéme politik Európskych spoločností, Bratislava, Szlovákia, 2008.02.27. pp. 78-89.(ISBN:978-80-8054-431-7).

Tantárgyi program

127.

A tantárgy címe:

A határrendészeti szervek együttműködése a nem kormányzati szervezetekkel

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A közérdekű önkéntes tevékenység. A szervezett civil társadalom szerepe és hozzájárulása a globális és az uniós folyamatokhoz. A nem kormányzati szervezetek értelmezése és működésük jellemzői, tevékenységük aktuális területei, eseményei és jellemzői. A migráció kezelésének átfogó értelmezése, a tevékenységben résztvevő szervezetek közötti koordináció és kooperáció szükségessége. A nem kormányzati szervezetek monitoring tevékenységének szerepe és jelentősége. A határrendészeti szervek és a nem kormányzati szervezetek együttműködésében rejlő lehetőségek feltárása, és a megvalósításra vonatkozó ajánlások, javaslatok tétele.

Tematikai vázlat:

A migráció kezelése során érintett nemzetközi és hazai nem kormányzati szervezetek.

A nem kormányzati szervezetek monitoring tevékenysége.

Az együttműködés lehetőségei a migráció kezelése terén.

Irodalom:

Kötelező:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek, a tanácsnak, az európai gazdasági és szociális bizottságnak és a régiók bizottságának Közlemény a migrációról. COM (2011) 248;

A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata; Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09;

Balázs László: A nemzetközi és nem kormányzati szervezetek és a rendőrség idegenrendészeti szakterületének együttműködése. Pécsi 273-280. oldal. <http://www.pecs hor.hu/periodika/2009/balazs.pdf> 2012. július 16.;

Varga János: A határbiztonság, a közbiztonság, a magánbiztonság és a személyi biztonság néhány összefüggése. Rendvédelmi Füzetek 2011/1. 68-73. p. (6 p.).

Ajánlott:

Koós (szerk): Civil szervezetek az európai biztonságért. Készült az NCA-NK támogatásával. Budapest 2011;

http://civilek.bhkka.hu/Civil_szervezetek_az_europai_biztonsager_konyv.pdf

Sasvári Nóra: Civil szervezetek és az Európai Unió. Civil érdekérvényesítés.
http://phd.lib.uni-corvinus.hu/497/1/sasvari_nora.pdf 2012.07.19.

Tantárgyi program

128.

A tantárgy címe:

A FRONTEX képzési tevékenysége

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A hallgatók megismerik a FRONTEX (Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Ügynökség) egyik fő feladatának megvalósulását, a tagállamok segítségét a nemzeti határőrök képzésében, beleértve a közös képzési követelmények kialakítását is. Kiemelt hangsúlyt kapnak a határőrök képzésének egységes alap-, közép-, és felső szintű tantervei, a tagállamok nemzeti határőreinek oktatói részére európai szinten biztosított képzések és szemináriumok, illetve a tagállamok területén folyó képzések. Megismerik a határőrök képzése terén követett legjobb gyakorlatokat és segítséget kapnak azok hazai adaptálására.

Tematikai vázlat:

Közös képzési programok kidolgozása és fejlesztése a határőr tisztviselők, valamint közép és felső szintű vezetőik részére.

Továbbképzések szervezése.

Kiemelt figyelem fordítása az idegen nyelvek oktatására.

Más tagállamok határőrei munkájának megismertetése.

A képzés fejlesztésének irányai.

Irodalom:

Kötelező:

A Tanács 2007/2004/EK Rendelete (2004. október 26.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról;

Az Európai Parlament és a Tanács 1168/2011/EU Rendelete (2011. október 25.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról szóló 2007/2004/EK tanácsi rendelet módosításáról.

Koncepció az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv határrendészeti szolgálati ág szakmai kiválasztási, képzési és karrierrendszerére. Országos Rendőr-főkapitányság. Szám: 29000/11206-8/2013.Ált.

Ajánlott:

Varga János: Határrendészeti vezetők felkészítése rendészeti környezetben. A tanulmány megjelent „A modernkori magyar határrendészet százöt évé” c. könyvben. Budapest 2013. Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 275-289. p. (15 p.) ISBN: 978-963-08-6212-7

Varga János: Az unió külső határainak hatékony őrizetére való felkészítés újabb lehetősége:
(Szemelvények egy oktatói tanulmányút naplójából) Magyar Rendészet 2011/3: pp. 27-34.

Tantárgyi program

129.

A tantárgy címe:

A határellenőrzés és a terrorizmus elleni küzdelem összefüggései

A tantárgy oktatója:

Dr. habil. Varga János PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A terrorizmus, mint globális jelenség és az ellene való fellépés integrált megközelítése. A terroristák utazásának jellegzetességei, az általuk alkalmazott módszerek az államhatárok legális, vagy illegális átlépése során. A határellenőrzési tevékenységek vizsgálata és azoknak a munkafolyamatoknak a meghatározása, amelyek során a határőrök a terrorizmussal kapcsolatos információkhoz juthatnak, gyanú okokat észlelhetnek, illetve a terrorizmust elősegítő, vagy ahhoz kapcsolódó illegális cselekményeket megelőzhetik. A lehetőségek differenciálása a végrehajtó szolgálatot és a vezetői feladatokat ellátó állomány tekintetében. A határőrök felkészítésének sajátos követelményei.

Tematikai vázlat:

A terrorizmus államhatáron átvélő jellege.

Személyek ellenőrzése a schengeni térség külső határain.

A közlekedés- és szállításbiztonsági ellenőrzések.

A kockázatelemzés, a bűnügyi információgyűjtés és az együttműködés.

A határőrök felkészítése a terrorizmus elleni küzdelem szempontjainak érvényesítésére.

Irodalom:

Kötelező:

A külső határellenőrzésre, kiutasításra és visszafogadásra vonatkozó európai uniós schengeni katalógus frissített változata; Az Európai Unió Tanácsa. Brüsszel, 2009. március 19. (28.05) 7864/09;

Az Európai Unió terrorizmus elleni stratégiája – Vitaanyag. Az Európai Unió Tanácsa 9685/10;

A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról.

Ajánlott:

A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az EU belső biztonsági stratégiájának megvalósítása: öt lépés a biztonságosabb Európa felé (COM/2010/0673 végleges);

Az Európai Parlament és a Tanács irányelve Az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) felhasználásáról a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében. COM(2011) 32.

Tantárgyi program

130.

A tantárgy címe:

A rendészeti információtechnológia (IT) fejlődési irányai

A tantárgy oktatója:

Dr. Zsigovits László PhD, egyetemi docens

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: megismertetni a doktorandusz hallgatókat az IT világ-fejlődési trendjéből fakadó rendészeti kihívásokkal, szemléletet és alapokat adni ezen kihívások kezeléséhez.

Tematikai vázlat:

Az IT világfejlődési trendjei és a rendészet informatikai igényei.

A Big Data, mint a rendészettudomány nagy kihívása.

A Felhő technológia alkalmazhatósága a rendészetben a kihívások és a biztonság alapvetései tükrében.

A biztonság és az információgyűjtés módjainak (nyílt, titkos, globális elektronikai) összefüggései, hatásai a rendészetre.

Az Engineered Systems informatikai szolgáltatások lehetőségei a rendészetben.

Az e-Magyarország, e-közigazgatás, e-rendészet lényege.

A digitális vezetésemélet és a digitális rendészet alapjai.

Térinformatika és GPS alkalmazás a rendészetben.

Számítógépi elemző munka és döntéstámogatás.

A rendészetben alkalmazott számítógéprendszerek, informatikai hálózatok.

Az internet előnyei és veszélyei a rendészetben.

Irodalom:

Kötelező:

2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról, www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13069.pdf

A belügyminiszter 12/2012. (III. 22.) BM utasítása a Belügyminisztérium Informatikai Stratégiájáról, Hivatalos Értesítő, 2012. évi 13. sz., 2012. március 22., 1626-1642. oldalak (pdf)

Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács (NHIT) aktuális dokumentumai, <http://nhit.hu/>

Zsigovits László: Rendvédelmi szervek informatikai fejlesztési lehetőségei az informatika világfejlődési trendje tükrében, RENDVÉDELEM, I. évfolyam 2. sz. 99-113.o., BM Oktatási Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság, Budapest 2012. <http://www.rvki.hu/images/downloads/rentudfoly/rendvedelem2.pdf>

Für Gáspár – Zsigovits László: Rendvédelmi térinformatika, NKE elektronikus jegyzettár.

Zsigovits László: A Big Data, mint a rendvédelem egyik nagy kihívása, NKE elektronikus jegyzettár.

Zsigovits László: A rendvédelmi informatika kihívásai az első határrendőrségi törvény szellemében. A modernkori magyar határrendészet száztiz éve, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat, Budapest, 2013. ISBN 978-963-086212-7, 161-176. o.

Ajánlott:

Az Információs Társadalom Parlamentje konferencia-előadások anyagai, <http://infoparlament2013.antartweb.com/>

ISO 1779:2002 szabvány.

Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Tárcaközi Bizottságának 8., 12., 13., 16. és 17. számú ajánlásai, 25. számú Magyar Informatikai Biztonsági Ajánlás.

Közigazgatási Informatikai Bizottság 19. számú ajánlása.

Belügyminisztérium Informatikai Biztonság Politikájáról szóló 21/2011. (VIII. 11.) BM utasítás.

Belügyminisztérium Informatikai Biztonsági Stratégiájáról szóló 23/2011. (IX. 2.) BM utasítás.

Zsigovits László: Az új Nemzeti Közzolgálati Egyetem K+F+I és pályázati tevékenységének lehetséges irányai Hadmérnök 2011/2. szám, http://www.hadmernok.hu/2011_2_zsigovits.php

Zsigovits László: A Nemzeti Közzolgálati Egyetem tudományos kutatói és pályázati kompetenciái a biztonság rendészettudományi dimenzióinak feltárása és művelése terén, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIII. 379-390. o., Pécs 2012.